

طرح‌های آموزشی

تربیت نیروی متخصص آموزش قرآن کریم

مشمول بر دوره‌های:

۱. تربیت آموزشیار و معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم
۲. تربیت معلم تجوید قرآن کریم
۳. تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم
۴. تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم
۵. تربیت آموزشیار و معلم حفظ قرآن کریم
۶. تربیت معلم قرآن پیش دبستانی
۷. تربیت معتن آزمونهای شفاهی دوره‌های تربیت معلم

تاریخ بازنگری	اجرا	تاریخ تصویب
۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۸۷

معاونت آموزش و پژوهش

کلیات و آیین نامه اجرایی

طرح‌های تربیت نیروی متخصص آموزش قرآن کریم شامل:

۱. تربیت آموزشیار روخوانی و روانخوانی قرآن کریم
۲. تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم
۳. تربیت معلم تجوید قرآن کریم
۴. تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱)
۵. تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۱)
۶. تربیت آموزشیار حفظ قرآن کریم
۷. تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطوح ۱ و ۲)
۸. تربیت معلم قرآن پیش دبستانی
۹. تربیت ممتحن آزمونهای شفاهی دوره‌های تربیت معلم

فهرست مطالب

۶۹.....	آزمونهای پایانی.....
۷۰.....	حدنصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی.....
۷۱.....	ضوابط اعطای گواهینامه به معلمین تجربی مفاهیم.....
۷۲.....	طرح تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲).....
۷۳.....	طرح تربیت معلم صوت و لحن (سطح ۱).....
۷۴.....	جدول عناوین درسی طرح تربیت معلم صوت و لحن.....
۷۵.....	روش تدریس عمومی صوت و لحن قرآن کریم.....
۷۹.....	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی.....
۸۰.....	اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی.....
۸۱.....	آشنایی با علوم قرآنی.....
۸۲.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۸۳.....	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی).....
۸۴.....	آزمونهای پایانی.....
۸۵.....	حدنصاب نمرات آزمونهای پایانی.....
۸۵.....	طرح تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۲).....
۸۶.....	طرح تربیت آموزشیار حفظ قرآن.....
۸۷.....	جدول عناوین درسی طرح آموزشیار حفظ قرآن.....
۸۸.....	روش تدریس و کلاسرداری عمومی حفظ قرآن.....
۹۰.....	آموزش فصیح خوانی قرآن کریم.....
۹۱.....	حفظ جزء سی ام قرآن کریم.....
۹۲.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۹۳.....	آزمونهای پایانی.....
۹۳.....	حدنصاب نمرات آزمونهای پایانی.....
۹۴.....	طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱).....
۹۵.....	جدول عناوین درسی طرح تربیت معلم حفظ قرآن.....
۹۶.....	روش تدریس و کلاسرداری عمومی حفظ قرآن.....
۹۸.....	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم.....
۹۹.....	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی.....
۱۰۱.....	روش آموزش فصیح خوانی قرآن کریم.....
۱۰۲.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۱۰۳.....	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی).....
۱۰۴.....	آشنایی با علوم قرآنی.....
۱۰۵.....	آزمونهای ورودی و پایانی.....
۱۰۷.....	حدنصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی.....
۱۰۸.....	ضوابط اعطای گواهینامه به معلمین تجربی حفظ (سطح ۱).....
۱۰۹.....	طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۲).....
۱۱۰.....	جدول عناوین درسی طرح تربیت معلم حفظ قرآن.....
۱۱۱.....	روش تدریس و کلاسرداری تخصصی حفظ قرآن.....
۱۱۴.....	آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح).....
۱۱۶.....	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم.....
۱۱۷.....	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی.....
۱۱۹.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....

پیشگفتار..... ۴

بخش اول : کلیات طرح

۶.....	طرح تربیت آموزشیار روخوانی و روانخوانی.....
۶.....	مشخصات کلی طرح آموزشیار روخوانی و روانخوانی.....
۷.....	جدول محتوای آموزشی.....
۸.....	روش تدریس روخوانی و روانخوانی.....
۱۵.....	آموزش روش کارورزی « بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی).....
۱۶.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۱۷.....	آزمونهای پایانی.....
۲۱.....	توضیحات مختصر فرم سنجش روش تدریس.....
۲۶.....	حدنصاب نمرات آزمونهای پایانی.....
۲۷.....	طرح تربیت معلم روخوانی و روانخوانی.....
۲۸.....	جدول عناوین درسی تربیت معلم روخوانی و روانخوانی.....
۲۹.....	روش تدریس روخوانی و روانخوانی.....
۲۹.....	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی.....
۳۱.....	آموزش روش کارورزی « بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی).....
۳۲.....	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی).....
۳۳.....	آشنایی با علوم قرآنی.....
۳۴.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۳۵.....	آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم.....
۳۶.....	آزمونهای پایانی.....
۳۶.....	حدنصاب نمرات آزمونهای پایانی.....
۳۷.....	ضوابط اعطای مدرک به معلمین تجربی روخوانی و روانخوانی.....
۳۸.....	ضوابط اعطای مدرک به آموزشیاران روخوانی و روانخوانی.....
۳۹.....	طرح تربیت معلم تجوید.....
۴۰.....	جدول عناوین درسی طرح تربیت معلم تجوید.....
۴۱.....	روش تدریس تجوید تکمیلی.....
۵۱.....	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی.....
۵۳.....	آشنایی با علوم قرآنی.....
۵۴.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۵۵.....	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی).....
۵۶.....	آزمونهای پایانی.....
۵۶.....	حدنصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی.....
۵۷.....	ضوابط اعطای گواهینامه به معلمین تجربی تجوید.....
۵۸.....	طرح تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۱).....
۶۰.....	جدول عناوین درسی طرح تربیت معلم مفاهیم (سطح ۱).....
۶۱.....	روش تدریس ترجمه و مفاهیم.....
۶۳.....	آشنایی با علوم قرآنی.....
۶۴.....	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی.....
۶۶.....	آموزش عربی (۱).....
۶۷.....	احکام عمومی و احکام قرآنی.....
۶۸.....	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی).....

- ۱۲۰..... اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی).....
- ۱۲۱..... آشنایی با علوم قرآنی.....
- ۱۲۲..... آزمونهای ورودی و پایانی.....
- ۱۲۴..... جدول حدنصاب قبولی در آزمونها.....
- ۱۲۵..... طرح تربیت معلم قرآن پیش دبستانی.....**
- ۱۲۶..... جدول عناوین درسی طرح تربیت معلم قرآن پیش دبستانی.....
- ۱۲۷..... روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی.....
- ۱۲۹..... مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان.....
- ۱۳۰..... روانشناسی تربیتی و رشد کودک.....
- ۱۳۱..... مهارتهای مربی قرآن کودک.....
- ۱۳۲..... حفظ جزء سی ام قرآن کریم.....
- ۱۳۳..... آزمونهای پایانی.....
- ۱۳۳..... جدول حدنصاب قبولی در آزمونها.....
- ۱۳۴..... طرح تربیت ممتحن.....**
- ۱۳۷..... محتوا و برنامه آموزشی دوره های تربیت ممتحن.....
- ۱۴۱..... چرخه برگزاری و مسئولیتهای محوله در دوره تربیت ممتحن.....
- ۱۴۲..... توضیحات چرخه برگزاری و نحوه اجرا.....
- ۱۴۳..... طریقه امتیازدهی به ارزشیابی قرائت و روش تدریس.....
- ۱۴۴..... جدول محاسبه امتیازات متعلمان دوره تربیت ممتحن.....
- ۱۴۵..... راهنمای ممتحنین آزمونهای عملی دوره تربیت ممتحن.....

بخش دوم

- ۱۴۹..... آیین نامه اجرایی دوره ها.....**
- ۱۵۰..... ضوابط پذیرش و ثبت نام.....
- ۱۵۰..... مسئول اجرایی و مسئولیت های محوله.....
- ۱۵۱..... مراحل و چرخه اجرا.....
- ۱۵۱..... شیوه جدید ارسال مدارک دوره های تربیت معلم.....
- ۱۵۳..... هماهنگی با مدرسان دوره.....
- ۱۵۳..... هزینه های اجرای طرح.....
- ۱۵۳..... تذکرات مهم.....

بخش سوم

- ۱۵۴..... ضمانت طرحها.....**

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قال رسول الله ﷺ: **مُعَلِّمُ الْقُرْآنِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحُوتِ فِي الْبَحْرِ**

برای معلم قرآن، همه موجودات، طلب آمرزش می کنند، حتی ماهی در دریا. ^۱

پیش گفتار

آشنایی با قرآن، این کتاب الهی و راهنمای سعادت و تحقق فرهنگ اصیل آن و بازگشت به کتابی که نور، هدایت، موعظه، تبیان، شفاء، میزان و فرقان است امری لازم و حیاتی می باشد و بی تفاوت بودن در برابر مواعظ و دستورات آن خسران دنیا و آخرت و انس و همنشینی با آن هدایت و بشارت را به دنبال خواهد داشت:

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمٌ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ

« همانا این قرآن، (همگان را) به راهی که استوارترین راههاست، هدایت می کند و به ایمان آورندگان نوید و

بشارت (بهشت) می دهد. » ^۲

از این رو سازمان دارالقرآن الکریم، در راستای احیای فرهنگ غنی قرآن کریم در سطحی وسیع، موضوع تعلیم کلام وحی را به عنوان امری واجب و تکلیفی الزامی تلقی نموده و با تهیه، تدوین و ارائه طرحهای متنوع قرآنی در صدد ایفای این وظیفه خطیر برآمده است و برای نیل به این هدف مقدس به یکی از مؤلفه های مهم تعلیم و تعلم که ضامن اجرای طرحهای قرآنی و تداوم بخش آموزش کلام الله مجید می باشد یعنی تربیت معلمان قرآن کریم، اهتمام ویژه داشته و دارد.

معاونت آموزشی و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم نیز در جهت نیل به این هدف مقدس و با اعتقاد به ضرورت تربیت نیروهای متخصص قرآنی جهت تدریس در دوره های آموزشی و در راستای عمل به بند ۱ وظایف سازمان، مصرح در سند راهبردی سازمان دارالقرآن الکریم (با موضوع: «تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش های قرآن کریم در بخش های «تربیت نیروی انسانی»، «آموزش های تخصصی» و «آموزش های عمومی» در رشته های قرائت، حفظ، ترجمه، مفاهیم و تفسیر قرآن»، کلیات و دستورالعمل اجرایی « طرح های تربیت نیروی متخصص آموزش قرآن کریم» در رشته های روخوانی و روانخوانی، پیش دبستانی، تجوید، مفاهیم، صوت و لحن و حفظ قرآن کریم و همچنین ممتحنین آزمونهای شفاهی مورد نیاز استانها، طرح های تفصیلی مربوطه را جهت اجرا در سال ۱۳۹۴ ارائه می نماید.

مجلد پیش رو در سه بخش ارائه می گردد:

- ۱- بخش اول شامل کلیات دوره ها، چکیده طرح، جداول بودجه بندی، استانداردهای آموزشی و آزمونهای ورودی و پایانی طرحها
- ۲- بخش دوم شامل آیین نامه و مراحل اجرایی طرحها
- ۳- بخش سوم شامل ضمایم مربوط به هر یک از طرحها

بخش اول :

کلیات طرح‌های تربیت نیروی متخصص آموزش قرآن کریم

طرح تربیت آموزش‌شمار روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

اهداف طرح:

اهداف کلی:

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد روستاها و شهرستان‌های زیر ۱۰۰۰ خانوار و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم «سطوح ۱ و ۲» (روخوانی - روانخوانی قرآن و صحت قرائت نماز) آن مناطق و خودکفایی آموزشی آنها در راستای تحقق و اجرای نهضت قرآن‌آموزی.
- ۲) روشمند نمودن و هماهنگ کردن آموزش روخوانی و روان خوانی در اقصی نقاط کشور و تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام یافته روخوانی و روانخوانی در سطح کشور.
- ۳) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره، دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روشهای نوین و علمی تدریس و آموزش روخوانی و روان خوانی قرآن و صحت قرائت نماز (قرائت ۱ و ۲) - در سطح تعریف شده در این طرح - با هدف جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری قرائت کلام وحی، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش‌های عمومی قرائت کشور به اجرا گذارند.

چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته قرائت قرآن کریم «روخوانی» و «روان خوانی قرآن و صحت قرائت نماز» پس از احراز شرایط گزینش، در «۴۲ جلسه آموزش حضوری» شامل جلسات آموزش دروس: ۱- روش تدریس روخوانی و روان خوانی ۲- آموزش روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)» و ۳- احکام عمومی و احکام قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمونهای پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان مربیان دوره‌های عمومی قرائت قرآن کریم (سطوح ۱ و ۲)، در مناطق محروم به تدریس دروس فوق خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت آموزش‌شمار روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.
- ۲- مدت طرح: ۴۲ جلسه آموزش حضوری
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده از سوی استان برای هر فصل و یا به صورت خودگردان).
- ۴- پیش‌نیاز: ۱- دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۲) و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل ۲- قبولی در آزمون کتبی قواعد روخوانی و روانخوانی
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور.
- ۶- محل تشکیل طرح: روستاها و شهرستانهای زیر ۱۰۰۰ خانوار. بدیهی است که اولویت با مساجد و مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج در این طرح که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکر: دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات و مراکز مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: حضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- تعداد متعلمین هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: بر اساس سهمیه استان.
- ** دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۸۴ ساعت آموزشی.

● شرایط اختصاصی :

- ۱) دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۲) و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۲) قبولی در آزمون کتبی قواعد روخوانی و روانخوانی (حد نصاب نمره قبولی در این درس ۱۶ از ۲۰ می باشد).
- تذکر ۱: داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای ورودی (مطابق با آزمون پایانی قرائت قرآن «سطح ۲») شرکت نمایند.
- تذکر ۲: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:
- ۱) دارا بودن سابقه تدریس در دوره های قرائت قرآن کریم (سطح ۱ و ۲).
- ۲) دارا بودن گواهی نامه‌های فوق الذکر (قرائت (سطح ۲) و مفاهیم (سطح ۱)).
- ۳) مدرک تحصیلی بالاتر.
- ۴) دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله منطقه‌ای و استانی).
- ۵) دارا بودن محفوظات قرآنی.

□ جدول محتوای آموزشی:

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

ارزش آموزشی «به ساعت»	حدنصاب نمره قبولی	نوع آزمون	تعداد ساعات آموزشی			تعداد واحدها (ضریب)	عنوان درس	محور آموزشی
			جمع	غیر حضور	حضور			
۴۴	۱۶	شفاهی « تدریس عملی »	۴۴	--	۴۴	۲	روش تدریس روخوانی و روان خوانی	
۳۲	۱۶	شفاهی «قرائت»	۳۲	--	۳۲	۱	آموزش روش کارورزی «بخش خوانی»، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)»	
۸	۱۴	کتبی	۸	--	۸	۱	احکام عمومی و احکام قرآنی	
۱۴ ساعت	---	کتبی و شفاهی	۸۴	--	۸۴	۴	جمع کل	

دروس طرح تربیت آموزشیار روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

□ معرفی درس:

نام درس: روش تدریس روخوانی و روانخوانی	تعداد ساعات آموزشی: ۴۴ ساعت آموزشی (۲۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث روخوانی و روان خوانی قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: ترجیحاً همجنس با متعلمین، دارای گواهینامه دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم یا ۲ دوره سابقه تدریس روش تدریس در دوره‌های آموزشیار و تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و... روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، تمرین عملی، فعال و...	

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

۱/۱- جدول بودجه‌بندی عناوین درسی « روش تدریس روخوانی و روانخوانی »

جلسه	عناوین و موضوعات تدریس	کارورزی
۱	مقدمه و بیان روش تدریس و کلاس‌داری ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن	درخواست تدریس اختیاری از متعلمین برای تجزیه و تحلیل تدریس ایشان - کارورزی طریقه تهیه جدول طرح درس
۲	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس الفبای عربی (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس صداهای کوتاه (فتحه، کسره و ضمه) (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۴	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس سکون + درس ارزشیابی «۱» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۵	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس صداهای کشیده (الف کشیده، باء کشیده و واو کشیده) (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس تشدید + درس ارزشیابی «۲» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس حروف ناخوانا (واو) (و-ا-ل-ی) (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس علامت مد (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس تنوین نصب (فتحه)، جر (کسره) و زقع (ضمه) + درس ارزشیابی «۳» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)

۱ - در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطالب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس کلیات اشباع علامت حرف «ه» (هاء ضمیر) (۲۵ دقیقه)	۱۰
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس حروف مقطعه (۲۵ دقیقه)	۱۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس ۱- مواردی که او، اُ خوانده می‌شود ۲- نحوه نگارش «آ» در قرآن کریم (۲۵ دقیقه)	۱۲
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس وقف (وقف به اسکان، وقف به ابدال، وقف بدون تغییر) (۲۵ دقیقه)	۱۳
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس نحوه تلفظ تنوین نزد همزه وصل (التقاء ساکنین) - (۲۵ دقیقه)	۱۴
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس معرفی علائم وقف + اشاره به علامتگذاری‌های مختلف حرکات کشیده در قرآنهای ایرانی، عربی و اختلافات موجود در کتابت بعضی کلمات - (۲۵ دقیقه)	۱۵
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس صحت قرائت نماز (تلفظ حروف متمایز المخرج) - (۲۵ دقیقه)	۱۶
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس صحت قرائت نماز (۱) (آموزش قرائت صحیح حمد، سوره و اذکار نماز) - (۲۵ دقیقه)	۱۷
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس صحت قرائت نماز (۲) (آموزش قرائت صحیح حمد، سوره و اذکار نماز) - (۲۵ دقیقه)	۱۸
کارورزی روش تدریس دروس مختلف (۸۴ دقیقه = ۱۲ دقیقه × ۷ نفر)	کارورزی تهیه طرح درسهای مختلف (توسط کلیه متعلمین) - تهیه در منزل و ارائه قبلی آن به مدرس - (۶ دقیقه)	۱۹
کارورزی روش تدریس دروس مختلف (۸۴ دقیقه = ۱۲ دقیقه × ۷ نفر)	کارورزی تهیه طرح درسهای مختلف (توسط کلیه متعلمین) - تهیه در منزل و ارائه قبلی آن به مدرس - (۶ دقیقه)	۲۰
آشنایی با انواع رسم الخط، قواعد و ضوابط رسم المصحف		۲۱
آشنایی با رسم الخط قرآن‌های ایرانی، مصری (عربی)، هندی، پاکستانی و ترکی		۲۲

تذکرات:

- در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره حداقل باید دو نوبت به تدریس در حضور مدرس و افراد کلاس بپردازد.
- مدرس باید بعد از تدریس هر موضوع و بیان روش آموزش آن در جلسات سوم تا هجدهم، در هر جلسه حداقل از ۲ نفر و در جلسات نوزدهم و بیستم از ۷ نفر از متعلمین بخواهد تا برای کارورزی و رفع اشکالات، یکی از دروس را تدریس نموده و خود ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد وجویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس انجام شده، نهایتاً نظرات نهایی را در فرم سنجش روش تدریس منظور نموده و از آنان بخواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را بر طرف نمایند.
- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره فراگیران توسط مسئول دوره در پرونده ایشان نگهداری شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.

۴) مطالب ارائه شده در جلسات ۲۱ و ۲۲ در حد اطلاعاتی است که لازم است یک معلم روخوانی و روان‌خوانی قرآن از انواع رسم الخط، قواعد و ضوابط رسم‌المصحف بداند و در صورت استفاده از قرآنها نگارش شده به شیوه‌های ایرانی، مصری (عربی) و... در کلاسهای روخوانی و روان‌خوانی - توانایی تدریس قرائت صحیح آنها را داشته باشد.

ب- منبع درسی:

آموزش روخوانی و روانخوانی نور- تألیف آقایان محمد خواجوی و احمد حاجی شریف و کتاب رسم‌المصحف تألیف آقای حسن تفکری و یا کتب آموزشی معتبر و مورد تأیید سازمان.

تبصره: مدرّسان و فراگیران دوره می‌توانند بعنوان نمونه برای تدریس روخوانی و روانخوانی از کتاب روش تدریس روخوانی قرآن کریم (نور)، تألیف آقایان خواجوی و حاجی شریف نیز- بعنوان منبع کمک آموزشی- استفاده نمایند.^۱

تذکر مهم: مبنای تدریس و آزمونهای کتبی و شفاهی این درس، بر اساس شیوه رسم‌الاملاء* و کتابهای معمول آموزش روخوانی و روانخوانی می‌باشد که بر اساس جداول بودجه‌بندی (۱/۱ و ۱/۲) و در قالب آموزش‌های نظری، عملی و کارورزی روش تدریس دروس مختلف مربوطه و نیز تجربیات مدرّس دوره ارائه خواهد شد.

* نوعی از رسم الخط است که در آن اکثر کلمات مطابق با تلفظ آنها نوشته می‌شود مانند: کتاب، رسالات و... اما در رسم‌المصحف کلمات متعددی بر خلاف قاعده و اکثراً با حذف الف نوشته شده که قرائت آن مخصوصاً برای مبتدیان مشکل می‌باشد مانند: کتاب و رسالات که به صورت کتب و رسالت نوشته شده است.

۱/۲- جدول بودجه‌بندی عناوین و محورهای درس آموزش روانخوانی و روانخوانی قرآن کریم

درس الفبای عربی	درس حرکات کوتاه(ضمه)
<p>الف (ذکر ضرورت آشنایی با الفبای عربی و دلایل آسانی فراگیری قرآن</p> <p>ب) بیان و تفهیم تعداد، اشکال و اسامی حروف الفبای عربی</p> <p>ج) معرفی همزه و شکل آن «ء» (=ا) (پاورقی ص ۵ کتاب)</p> <p>د) عدم وجود حروف (پ - چ - ژ - گ) در عربی</p> <p>هـ) اشاره به تفاوت تلفظ برخی از حروف الفبای عربی در مقایسه با الفبای فارسی (مثل حروف ذ- ز)</p>	<p>الف (معرفی حرکات کوتاه(ضمه)</p> <p>ب) صدا- شکل و اسم حرکت کوتاه ضمه در عربی و فارسی</p> <p>ج) حالت دهان و میزان کشش حرکت ضمه (یک ضرب)</p> <p>د) تعریف مضموم(پاورقی) و پیش + یک بخش بودن حروف دارای حرکت کوتاه ضمه</p> <p>هـ) تعریف صداهای کوتاه+ کارورزی حرکت ضمه (تفکیک و ترکیب خوانی)</p>
درس حرکات کوتاه(فتحه)	درس سکون
<p>الف (معرفی حرکات کوتاه(فتحه)</p> <p>ب) صدا- شکل و اسم حرکت کوتاه فتحه در عربی و فارسی</p> <p>ج) حالت دهان و میزان کشش حرکت فتحه(یک ضرب)</p> <p>د) تعریف مفتوح(پاورقی) و زبیر + یک بخش بودن حروف دارای حرکت کوتاه فتحه</p> <p>هـ) کارورزی حرکت فتحه (تفکیک و ترکیب خوانی)</p>	<p>الف (تعریف سکون بهمراه شکل، اسم و نحوه تلفظ آن</p> <p>ب) وابستگی حرف ساکن به حرف متحرک ماقبلش و یک بخش بودن آنها</p> <p>ج) تعریف ساکن(پاورقی ص ۱۹ کتاب)</p> <p>د) نحوه تلفظ صحیح واوساکن ماقبل مفتوح + نحوه اداء صحیح واو ساکن</p> <p>هـ) کارورزی سکون (تفکیک و ترکیب خوانی)</p>
درس حرکات کوتاه(کسره)	درس حرکات کشیده(صدای «الف» کشیده)
<p>الف (معرفی حرکات کوتاه(کسره)</p> <p>ب) صدا- شکل و اسم حرکت کوتاه کسره در عربی و فارسی</p> <p>ج) حالت دهان و میزان کشش حرکت کسره (یک ضرب)</p> <p>د) تعریف مکسور(پاورقی) و زیر + یک بخش بودن حروف دارای حرکت کوتاه کسره</p> <p>هـ) اشاره به ۱- کسره‌ای که قبل از حرف «یاء» قرار گرفته باشد و ۲- اشکال «ت» + کارورزی حرکت کسره (تفکیک و ترکیب خوانی)</p>	<p>الف (تعریف صدای «الف» کشیده و اشاره به انواع (ا=ا و ا=ا)، اسم و نحوه تلفظ آن</p> <p>ب) میزان کشش صدای «الف» کشیده (۲ ضرب)</p> <p>ج) اشاره به شباهت صدای «ا» و «ا» در قرآن و زبان فارسی</p> <p>د) یک بخش بودن حروف دارای صدای «الف» کشیده</p> <p>هـ) مقاسه صدای کوتاه‌فتحه و الف کشیده از نظر کشش و اداء</p>

درس حروف ناخوانا (ل-ی)		درس حرکات کشیده(صدای «یاء» کشیده)	
<p>الف) یادآوری حروف ناخوانا (و-ا)</p> <p>ب) معرفی حروف ناخوانای «ل-ی» و اینکه در چه هنگام این حروف خوانده نمی‌شوند.</p> <p>ج) اشاره به کلمه‌هایی که یک تا چهار حرف ناخوانا دارند به‌همراه مثال</p> <p>د) حروف کشیده نزد «ال»</p> <p>هـ) اشاره به یک نکته مهم (پایه قرار گرفتن «ی» برای همزه ِ)</p>	۱۱	<p>الف) تعریف صدای «یاء» کشیده و اشاره به انواع (ی= ی۱ = ی۲ و ی= ی۱)، اسم و نحوه تلفظ آن</p> <p>ب) میزان کشش صدای «یاء» کشیده (۲ ضرب)</p> <p>ج) اشاره به شباهت صدای «ی۱ = ی» و «ی = ی» در قرآن و زبان فارسی</p> <p>د) یک بخش بودن حروف دارای صدای «یاء» کشیده</p> <p>هـ) مقایسه صدای کوتاه کسره و یاء کشیده از نظر کشش و اداء</p>	۷
درس مد		درس حرکات کشیده(صدای «واو» کشیده)	
<p>الف) معرفی و تعریف مدّ</p> <p>ب) اشاره به شکل، و نحوه بیان مدّ</p> <p>ج) معرفی حروف مدّی (ا-ی-و)</p> <p>د) اشاره به میزان کشش</p> <p>هـ) مقایسه حروف مدّ با علامت و بدون علامت مدّ (بصورت عملی)</p>	۱۲	<p>الف) تعریف صدای «واو» کشیده و اشاره به انواع (و= و۱ = و۲)، اسم و نحوه تلفظ آن</p> <p>ب) میزان کشش صدای «واو» کشیده (۲ ضرب)</p> <p>ج) اشاره به شباهت صدای «و۱ = و» و «و = و» در قرآن و زبان فارسی</p> <p>د) یک بخش بودن حروف دارای صدای «واو» کشیده</p> <p>هـ) تعریف صداهای کشیده + مقایسه صدای کوتاه ضمه و واو کشیده از نظر کشش و اداء</p>	۸
درس تنوین «تنوین نصب»		درس تشدید	
<p>الف) تعریف تنوین و اشاره به انواع آن (ـُ)</p> <p>ب) معرفی و تعریف تنوین فتنحه</p> <p>ج) اشاره به شکل و نحوه تلفظ تنوین فتنحه</p> <p>د) اشاره به نام دیگر تنوین فتنحه «تنوین نصب» + اشاره به ناخوانا بودن «ا» و «ی» در کلماتی همچون «مثلاً و هدی»</p> <p>هـ) طریقه اداء تنوین فتنحه در حالات تفکیک و ترکیب</p>	۱۳	<p>الف) معرفی و تعریف تشدید</p> <p>ب) اشاره به شکل، و نحوه تلفظ تشدید</p> <p>ج) تعریف مشدّد (پاورقی ص ۴۳ کتاب)</p> <p>د) حذف ساکن و مشدّد نمودن حرف متحرک مابعد آن</p> <p>هـ) طریقه اداء حرف مشدّد در حالات تفکیک و ترکیب</p>	۹
درس تنوین «تنوین کسره»		درس حروف ناخوانا (ا-و)	
<p>الف) یادآوری انواع تنوین (ـِ)</p> <p>ب) معرفی و تعریف تنوین کسره</p> <p>ج) اشاره به شکل و نحوه تلفظ تنوین کسره</p> <p>د) اشاره به نام دیگر تنوین کسره «تنوین جر»</p> <p>هـ) طریقه اداء تنوین کسره در حالات تفکیک و ترکیب</p>	۱۴	<p>الف) معرفی حروف ناخوانای فارسی مانند «خواهر-خویش-...»</p> <p>ب) معرفی حروف ناخوانای عربی و انواع آن (و-ا-ل-ی) و اینکه در چه هنگام این حروف خوانده نمی‌شوند.</p> <p>ج) معرفی حروف ناخوانای و-ا</p> <p>د) اشاره به کلمه‌هایی که یک تا سه حرف ناخوانا دارند (به‌همراه مثال)</p> <p>هـ) اشاره به یک نکته مهم (پایه قرار گرفتن «و-ا» برای همزه ِ)</p>	۱۰

درس مواردی که او، ا خوانده می شود و نحوه نگارش (آ) در قرآن کریم		درس تنوین « تنوین ضمه »		
الف) یادآوری شکل و صدای (او) ب) معرفی و نحوه بیان ۸ کلمه‌ای که صدای کشیده او، ا خوانده می شود. ج) بیان تفاوت بین کلمات اولی با اولی (پاورقی ص ۸۶ کتاب روخوانی و روانخوانی نور) د) بیان نحوه نگارش «آ» در زبان فارسی به همراه مثال (مانند: آدم و...) ه) بیان نحوه نگارش «آ» در برخی قرآن‌ها به همراه مثال (مانند: اَ اَ اَ اَ اَ و...)	۱۸	الف) یادآوری انواع تنوین (ُ ِ ٍ) ب) معرفی و تعریف تنوین ضمه ج) اشاره به شکل و نحوه تلفظ تنوین ضمه د) اشاره به نام دیگر تنوین ضمه «تنوین رفع» ه) طریقه اداء تنوین ضمه در حالات تفکیک و ترکیب	۱۵	
درس وقف		درس اشباع حرف «ه»		
الف) تعریف وقف ب) اشاره به تغییر کردن صدا و علامت حرف آخر کلمه هنگام وقف با ذکر مثال ج) معرفی وقف اسکان با ذکر مثال د) معرفی وقف ابدال + نحوه وقف بر تاء گرد «ه» با ذکر مثال ه) معرفی وقف بدون تغییر با ذکر مثال + ذکر نکته مهم (وقف بر کلمه‌ای که دارای هاء اشباعی است)	۱۹	الف) معرفی و تعریف اشباع ب) اشاره به شکل اشباع «هـ و هـ» و نحوه تلفظ آن ج) اشاره به شکل اشباع «هـ - هـ» و نحوه تلفظ آن د) بیان میزان کشش اشباع حرف «ه» ه) اشاره به متفاوت بودن شکل اشباع حرف آخر «هـ و ه» در برخی قرآن‌ها	۱۶	
درس تنوین نزد حروف ساکن «التقاء ساکنین»		درس حروف مُقَطَّعَه		
الف) یادآوری نحوه تلفظ حرف ساکن ب) یادآوری تعریف تنوین و نحوه تلفظ آن ج) توجه دادن به سنگینی تلفظ دو ساکن نزد هم د) توضیح قاعده رفع التقاء ساکنین ه) طریقه اداء تنوین نزد حروف ساکن در حالات تفکیک و ترکیب	۲۰	الف) یادآوری حروف الفباء عربی و اسامی آنها ب) ذکر آغاز ۲۹ سوره از ۱۱۴ سوره قرآن با حروف مُقَطَّعَه ج) اشاره به وجود ۱۴ حرف از الفباء در حروف مقطعه قرآن و طریقه نوشتن و خواندن آنها د) چگونگی اداء حروف مُقَطَّعَه ه) اشاره به (۱ تا ۵) حرفی بودن حروف مُقَطَّعَه بهمراه مثال	۱۷	
درس علائم وقف				
الف) بیان اهمیت علائم وقف ب) اشاره به شکل علائم وقف سجاوندی (م- ط- ج- ز- لا) ج) توضیح علائم وقف سجاوندی (شامل وقف لازم، مطلق، جایز، مُجَوِّز و عدم وقف) د) اشاره به شکل علائم مشهور دیگر (قلبی، صلی و ۰ ۰ ۰) ه) توضیح علائم مشهور دیگر (شامل وقف قلبی، صلی و معانقه)				۲۱
سوره مبارکه لقمان به شیوه قرآنی عربی»				

۲۲	<p>الف) ضرورت آشنا شدن با رسم الخط قرآنهاى كشورهاي عربي و معروفترين آنها (قرآن كتابت شده توسط خوشنويسي از كشور سوريه، آقاي عثمان طه)</p> <p>ب) تفاوت علامتگذاري قرآنهاى ايراني و عربي (شكل صدای ا) بهمراه مثال</p> <p>ج) تفاوت علامتگذاري قرآنهاى ايراني و عربي (شكل صدای ی) بهمراه مثال</p> <p>د) تفاوت علامتگذاري قرآنهاى ايراني و عربي (علامت حروف ناخوانا) بهمراه مثال</p> <p>هـ) تفاوت علامتگذاري قرآنهاى ايراني و عربي (علامت تشديد روی حرف اول كلمه در قرآنهاى عربي) + تفاوت نحوه كتابت بعضی از كلمات در قرآنهاى ايراني و عربي (استفاده از الف کوتاه به الف بلند در بسياری از كلمات قرآن و نوشته نشدن نقطه ياء ناخوانا در قرآنهاى عربي) بهمراه مثال</p>
عناوين و محورهاي درسي روانخواني قرآن كريم (صحت قرائت نماز ۱)	
۲۳	<p>الف) معرفي ۱۰ حرف متمايز المخرج</p> <p>ب) آموزش تلفظ حروف «ث-ذ-ظ»</p> <p>ج) آموزش اداء صحيح حروف «ذ-ظ» در حمد و سوره</p> <p>د) آموزش اداء صحيح حرف «ظ» در ذكر ركوع</p> <p>هـ) آموزش اداء صحيح حروف «ث-ذ-ظ» در قنوت و اذكار مستحب</p>
عناوين و محورهاي درسي روانخواني قرآن كريم (صحت قرائت نماز ۲)	
۲۴	<p>الف) آموزش تلفظ حروف «ح-ع-غ-و»</p> <p>ب) آموزش اداء صحيح حروف «ح-ع-غ-و» در حمد و سوره + مرور حروف «ذ-ظ»</p> <p>ج) آموزش اداء صحيح حروف «ح-ع-غ-و» در اذكار ركوع، سجود و تسبيحات اربعه</p> <p>د) آموزش اداء صحيح حروف «ح-ع-غ-و» در تشهد و سلام</p> <p>هـ) آموزش اداء صحيح حروف «ح-ع-غ-و» در قنوت و اذكار مستحب</p>
عناوين و محورهاي درسي روانخواني قرآن كريم (صحت قرائت نماز ۳)	
۲۵	<p>الف) آموزش تلفظ حروف «ط-ص-ض»</p> <p>ب) آموزش اداء صحيح حروف «ط-ص-ض» در حمد و سوره</p> <p>ج) آموزش اداء صحيح حرف «ص» در تشهد و سلام</p> <p>د) آموزش اداء صحيح حروف «ط-ص-ض» در قنوت و اذكار مستحب</p> <p>هـ) مرور تمامی حروف متمايز المخرج در يك نماز دو ركعتي (نماز صبح)</p>

□ معرفی درس ۲:

نام درس: آموزش روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)	
تعداد ساعات آموزشی: ۳۲ ساعت آموزشی (۱۶ جلسه دو ساعته حضوری).	منبع آموزشی: مطالب ارائه شده در متن طرح تفصیلی.
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی روش‌های تمرین‌روخوانی و روان خوانی آشنا شده و نحوه اجرای آن را در کلاس به شاگردان تدریس نمایند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: ترجیحاً همجنس با متعلمین، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم و یا ۳ دوره سابقه تدریس در دوره‌های آموزشیار و تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم (در رشته مربوطه).	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: کتاب، تخته سفید، استفاده از لوح فشرده آموزشی تولید شده در این زمینه (به عنوان نمونه: تلاوت تحقیق آموزشی استاد محمود خلیل الحصری به روش مصحف المعلم و تحقیق درسی استاد عبدالباسط) و تابلوهای آموزشی.	
روش تدریس: توضیحی، فعال، تمرین و کارورزی عملی	

بودجه بندی درس: آموزش روش کارورزی «بخش خوانی - کلمه خوانی - روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)

پس از آشنائی با مباحث نظری و قواعد روخوانی و روانخوانی، متعلمین می‌بایست جهت درک هرچه بهتر و کاربرد عملی آنها، نسبت به تکرار و تسلط بر چگونگی تمرین بصورت بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی در کلاس آموزش روخوانی وفق برنامه زیر اقدام نمایند:

الف) بخش خوانی: ۲ جلسه	ب) کلمه خوانی: ۲ جلسه	ج) روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی): ۱۲ جلسه
------------------------	-----------------------	--

در آموزش این درس مدرس محترم می‌بایست علاوه بر آموزش روش کارورزی قرائت تحقیق آموزشی به فراگیران نسبت به انتقال مهارت‌های نحوه قرائت تحقیق آموزشی به ایشان نیز توجه نماید.

الف) بخش خوانی

در این قسمت مدرس محترم با توضیح کامل: «نحوه تمرین بصورت بخش خوانی و ضرورت و فوائد آن»، اقدام به خواندن قرآن کریم به روش بخش خوانی و جمع خوانی آن می‌نماید و سپس تمامی افراد کلاس به نوبت هر کدام (با رعایت کامل قواعد روخوانی همراه با تمایز بین حرکات کوتاه و کشیده، رعایت مخارج حروف و لهجه عربی) ۵ خط از قرآن کریم را به صورت بخش خوانی قرائت می‌نمایند و این مهم تا ۲ جلسه ادامه خواهد داشت.

ب) کلمه خوانی

در این قسمت مدرس با توضیح کامل «نحوه کلمه خوانی و مسائل مربوطه» اقدام به خواندن قرآن کریم با روش کلمه خوانی و جمع خوانی آن می‌نماید و سپس تمامی افراد کلاس به نوبت هر کدام (با رعایت کامل قواعد روخوانی همراه با تمایز بین حرکات کوتاه و کشیده، رعایت مخارج حروف و لهجه عربی) ۵ خط از قرآن کریم را به صورت کلمه خوانی قرائت می‌نمایند و این مهم تا ۲ جلسه ادامه خواهد داشت.

ج) روانخوانی قرآن (قرائت بصورت تحقیق آموزشی با وقف و وصل مناسب):

در این قسمت ضمن آموزش روش تمرین روانخوانی به شیوه تحقیق آموزشی، توجه فراگیران باید به نکات مربوطه از جمله صحت قرائت، سرعت قرائت و لحن قرائت جلب گردد. در این شیوه رعایت قواعد تجوید و وقف و ابتدا در حد تجوید مقدماتی (حلیة القرآن «سطح ۱» یا تجوید مقدماتی نور) برای فراگیران دوره آموزشیار ضروری بوده و همچنین رعایت قواعد صوت و لحن طبق cd مصحف المعلم استاد خلیل الحصری و تحقیق درسی استاد عبدالباسط ضرورت دارد. آموزش و تمرین در این بخش تا ۱۲ جلسه ادامه خواهد داشت.

* تذکر:

ضروری است یک چهارم وقت کلاس صرف تدریس و همخوانی توسط مدرس شده و در زمان باقیمانده فراگیران به قرائت انفرادی و گروهی و کارورزی بپردازند و همچنین لازم است مدرس، ضمن تذکر «اشکالات» به فراگیران آنها را در فرم سنجش قرائت سه گانه یادداشت و سپس فرم را جهت درج در پرونده ایشان، به دارالقرآن الکریم استان ارائه نماید.

□ معرفی درس ۳:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم با احکام و ضروریات شرعی مورد نیاز خود همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و ...
منبع آموزشی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت ^۱	

بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

عناوین	موضوع درس	جلسه
احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب	احکام عمومی	۲ و ۱
آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه	احکام قرآنی	۳ و ۴

آزمونهای پایانی

آزمونهای کتبی

آزمون کتبی پایان دوره شامل درس احکام عمومی و احکام قرآنی و آزمونهای شفاهی شامل آزمون قرائت و روش تدریس خواهد بود.

سوالات آزمون کتبی:

- ۱- کلیه سؤالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سؤالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سؤالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.
- ۲- لازم است در آزمون درس احکام عمومی و احکام قرآنی، سؤالات بصورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)

توضیحات پیرامون ضوابط آزمونهای شفاهی: ممتحنین آزمونهای شفاهی، لزوماً همجنس با متعلمین انتخاب شوند.

الف) ضوابط آزمون قرائت:

این آزمون در سه قسمت:

۱/۱- بخش خوانی (۲ سطر) ۱/۲- کلمه خوانی (۲ سطر) ۱/۳- روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی) (۶ سطر)

انجام و امتیازدهی خواهد شد. بدین ترتیب که جهت آزمون قرائت، هر یک از متعلمین پس از تعیین حدود ۱۰ سطر - از روی قرآنها رسم‌الاملاء (همانند قرآنها چاپ سازمان دارالقرآن الکریم) - و منظور نمودن حدود ۵ دقیقه فرصت مرور برای هر فراگیر، ۲ سطر اول را بصورت بخش خوانی و سپس دو سطر بعدی را بصورت کلمه‌خوانی و نهایتاً ۶ سطر باقیمانده را به روش تحقیق آموزشی قرائت نمایند.

شایان ذکر است که جهت ارزشیابی دقیق‌تر در این آزمون، امتیاز اولیه از ۱۰۰ محاسبه می‌شود که طبق توضیحات آتی و فرم مربوطه، ۲۰ امتیاز برای بخش خوانی، ۲۰ امتیاز برای کلمه‌خوانی و ۶۰ امتیاز باقیمانده نیز برای قسمت روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی) منظور خواهد شد و پس از انجام آزمون، جهت تبدیل امتیاز بر مبنای ۲۰، امتیاز کل بدست آمده بر عدد ۵ تقسیم شده و نمره حاصله، به عنوان نمره نهایی قرائت هر فرد، درج خواهد شد.

۱/۱) طریقه امتیازدهی بخش خوانی

طریقه امتیازدهی در بخش خوانی موارد ذکر شده در زیر خواهد بود:

● قوانین مربوط به روش بخش خوانی

۱) هر حرف متحرک باید در یک بخش خوانده شود، به این صورت که هر حرف متحرک به حرکت کوتاه، در فاصله زمانی نواختن یک ضرب و هر حرف متحرک به حرکت کشیده، در فاصله زمانی نواختن ۲ ضرب متوالی و یا به عبارتی در فاصله زمانی ادای دو حرکت کوتاه پشت سر هم، اداء شوند (البته حروفی که دارای صدای کشیده و بهمراه علامت مد می‌باشند باید حداقل ۴ تا ۶ ضرب کشیده شوند).

۲) هر حرف ساکن باید با حرف متحرک ماقبلش در یک بخش خوانده شود. با این توضیح که اگر حرکت حرف ماقبل کوتاه بود در فاصله زمانی نواختن یک ضرب و اگر کشیده با علامت مد بود، در فاصله زمانی نواختن ۴ تا ۶ ضرب متوالی خوانده شود. (مانند: مِنْكُمْ = مِنْ - كُمْ ، ضَالِّينَ = ضَالٌ - لِي - نَ.)

❑ شایان ذکر است هر حرف با علامت تنوین نیز باید در یک بخش و یک ضرب خوانده شود، مگر اینکه پس از آن التقاء ساکنین بوجود آید که در این صورت باید حرف دارای تنوین با حرکت اولیه تنوین در یک بخش و نون مکسور تنوین با حرف ساکن یا بخش ساکن حرف مشدّد مابعدش در یک ضرب خوانده شود. (مانند: فِسْقٌ أَلِيَوْمَ فِيسٌ - قٌ - نِلٌ - يَوْمٌ - مَ)

۳) هر حرف مشدّد چون در تفکیک به دو قسمت ساکن و متحرک تبدیل می‌شود، باید قسمت اولش که ساکن است با حرف متحرک ماقبل (با در نظر گرفتن توضیحات بند ۲)، و قسمت دومش که متحرک است (با توجه به توضیحات بند ۱) خوانده شود. البته شایان ذکر است که اگر پس از حرف مشدّد، حرف ساکن یا مشدّد دیگری بیاید، لازم است حرف متحرک تشدید اول به حرف ساکن بعد از خودش متصل شده و در یک بخش خوانده شود. (مانند (يَشْفَقُ = يَشُّ - شَفٌ - قُ)

۴) در بخش خوانی، قاری اجازه وقف بر کلمات (اعم از وسط یا آخر کلمه) را نداشته و باید عین حرکات آخر کلمات را در مواضع وقف و آخر آیات بخواند، ولی نباید آخر آیه را به ابتدای آیه بعد وصل نماید و باید ابتدای هر آیه را با حرف و حرکت آغازین خود (اعم از همزه وصل و غیر آن) شروع نماید.

۵) لازم است در بخش خوانی، حتماً بین هر بخش با بخش بعد، مکث کوتاهی انجام شود تا حالت بخش‌بخش بودن به راحتی قابل تشخیص باشد.

۶) لازم است فراگیر خود کاملاً به لهجه عرب و با رعایت تلفظ صحیح مصوتها و مخارج حروف، در تمامی قسمتهای آزمون قرائت اعم از بخش خوانی و غیره، تلاوت نماید ولی نباید در بخش خوانی و کلمه خوانی، احکام حروف (بجز مدهایی که دارای علامت مدّ می‌باشند) را رعایت نماید.

۷) لازم است فراگیر کلیه حرکات، علائم و حروف را به درستی و به روانی و بدون تپق بخش خوانی نماید، که در غیر اینصورت امتیاز او کسر خواهد شد.

۱/۲) طریقه امتیازدهی کلمه خوانی

طریقه امتیازدهی در این قسمت نیز طبق جدول کلمه خوانی (فرم پیوست) و با توجه به موارد کسر امتیاز ذکر شده در آن بشرح زیر خواهد بود:

• قوانین مربوط به روش کلمه‌خوانی

- ۱) همانگونه که از نام این روش مشخص است، در این روش باید آیات و عبارات به صورت کلمه کلمه و با ادای کامل حرکات آن کلمه (یعنی رعایت کوتاه و کشیده بودن و ضرب آنها) و نیز رعایت مکث بین ادای هر کلمه با کلمه بعد، خوانده شوند.
- ۲) باید کلماتی را که بواسطه «ال» و ساکن بودن اولین حرف قابل ادائشان که به هم متصل می‌شوند را، در مقام یک کلمه در نظر گرفت و کلیه این کلمات را در کلمه‌خوانی، با هم و یکجا خواند مثلاً «الْحَمْدُ» و «لِلَّهِ». در این روش هر کدام، یک کلمه محسوب می‌شوند و عبارت «رَبِّ الْعَالَمِينَ» با وجود ۲ کلمه بودن در این روش کلاً یک کلمه محسوب شده و یکجا خوانده می‌شود و نیز مثلاً کل عبارت «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» و یا عبارت «أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ» هم یک کلمه محسوب می‌شوند.
- ۳) کلمات یک‌بخشی مانند «ان - ما - من - و ...» را می‌توان هم به صورت مجزا و به عنوان یک کلمه مستقل، هم به صورت یکجا با کلمات بعد و یا قبلشان خواند.
- ۴) در روش کلمه‌خوانی نیز کلیه وقفها باید با اداء حرکت حرف آخر کلمات باشد و نباید قاری در وسط یا پایان آیه، وقف به «اسکان یا ابدال» نماید.
- ۵) لازم است فراگیر خود کاملاً به لهجه عرب و با رعایت تلفظ صحیح مصوتها و مخارج حروف، در تمامی بخشهای آزمون قرائت، اعم از کلمه‌خوانی و غیره، تلاوت نماید ولی در کلمه‌خوانی، نباید احکام حروف (بجز مدهایی که دارای علامت می‌باشند) را رعایت نماید.
- ۶) لازم است فراگیر کلیه حرکات، علائم، حروف و کلمات را بدرستی و به روانی و بدون تپق و در قالب کلمه‌خوانی، قرائت نماید، در غیر اینصورت از او امتیاز کسر خواهد شد.

۱/۳) طریقه امتیازدهی روانخوانی (قرائت به شیوه تحقیق آموزشی):

طریقه امتیازدهی در روان‌خوانی طبق فرم ضمیمه پیوست و موارد ذکر شده در زیر خواهد بود:

• قوانین مربوط به روش روانخوانی

- ۱- در این قسمت رعایت قواعد تجوید و وقف و ابتدا در حد تجوید مقدماتی (حلیة القرآن «سطح ۱» یا تجوید مقدماتی نور) ضروری می‌باشد.
- ۲- طریقه امتیازدهی صوت و لحن مطابق فرم ضمیمه پیوست بوده و ملاک امتیاز دهی رعایت قوانین صوت و لحن در حد مصحف المعلم استاد خلیل الحصری و تحقیق درسی استاد عبدالباسط می‌باشد.

ب) آزمون شفاهی روش تدریس:

این آزمون شامل مبحث روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن خواهد بود. از هریک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون روش تدریس از مباحث روخوانی و روانخوانی قرآن گرفته خواهد شد.

*** تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران انتخاب شوند.**

برای این آزمون، یکی از موضوعات درس مربوطه برای فراگیر تعیین می‌شود تا وی پس از مرور^۱، با استفاده از روش‌های آموزش داده شده به تدریس آن بپردازد. به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع درس محوله حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد و تدریس فرد با توجه به فرم سنجش مهارت‌های تدریس و توضیحات مربوطه امتیاز داده خواهد شد.

آیین نامه امتیازدهی به روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن، طبق فرم ضمیمه «سنجش روش تدریس روخوانی» می‌باشد.

۱- موضوع تدریس هر داوطلب می‌بایست حداقل دو ساعت پیش از آزمون به اطلاع وی رسانده شود. ارائه نمونه فرم‌های ارزیابی - در صورتی که در دوره آموزشی در اختیار داوطلبان قرار نگرفته باشد- بلامانع است.

توضیح مختصر عناوین امتیازدهی فرم سنجش مهارت‌های تدریس قرآن کریم

تشریح مؤلفه های فرم ارزیابی و امتیازات مربوطه:

۱) شروع مناسب و انگیزه سازی؛ که این مؤلفه بر دو بخش جزئی تقسیم می شود:

الف) بسم الله / سلام و احوال پرسی / ارائه نکته تربیتی / حضور غیاب

- * شروع درس و بحث با نام‌ویاد خداوند سبحان لازم و ضروری بوده و برای آن ۰/۲۵ در نظر گرفته شده است.
- * همچنین سلام و احوال پرسی با متعلمین و حضور و غیاب آنان به هر شکل و طریق مورد نظر است و امتیاز توجه بدان ۰/۲۵ منظور شده است.
- * ارائه نکته تربیتی می تواند آیه ای از قرآن، حدیث یا حکایت یا موعظه ای به طور مختصر و کاملاً کوتاه و متناسب با ویژگی مخاطبان - بصورت بیان مطلب یا استفاده از تابلو، تراکت یا صدای ضبط و ... - باشد که بمنظور آموزش نکات اخلاقی و تربیتی مطرح می گردد. نکته تربیتی لزوماً نباید مطابق و یا در راستای موضوع تدریس باشد. هرچند هم راستا بودن آن با موضوع تدریس نشانه دقت و استعداد داوطلب است.
- * حضور و غیاب افراد نباید ضرورتاً به سبک مرسوم و کامل صورت گیرد. اشاره داوطلب به این امر به هر نحو - حتی با چشم چرخاندن و توجه به فراگیران مشروط به اینکه عنوان نماید - مستوجب دریافت امتیاز لازم می باشد.

ب) ارائه مقدمه مناسب / مهارت آماده سازی / معرفی درس جدید / درج عنوان درس و دیگر سرفصلهای مهم

- * ارائه مقدمه مناسب می بایست فضای حاکم بر کلاس را بطور مستقیم یا غیر مستقیم به سمت موضوع درس هدایت کند. قالب مقدمه نیز می تواند آیه ای از قرآن، حدیث یا حکایت یا موعظه ای به طور مختصر و کاملاً کوتاه باشد.
- * مهارت آماده سازی به معنی اتخاذ راه یا شیوه هائی جهت آماده سازی و سوق دادن ذهن مخاطبین برای ورود یا آمادگی پذیرش موضوع درس است. طرح یک سؤال یا خاطره یا مثال یا مطلبی هماهنگ با درس یا اشاره ای به درس یا دروس گذشته و ایجاد ارتباط معنی دار بین دروس گذشته با موضوع درس مدنظر یا بیان اهداف درس از نمونه های آماده سازی است که می تواند بصورت شفاهی یا مکتوب باشد که در جایی نوشته یا مقابل دیدگان قرار گرفته باشد.
- * جهت آگاهی مخاطبان از موضوع و اهداف درس، باید داوطلب در ابتدای تدریس نسبت به معرفی اجمالی درس جدید و سرفصلها و اهداف مهم آن بپردازد.
- * درج عنوان درس و ماندگاری آن بر روی تخته (ثبت طولانی مدت آن در مقابل دیدگان فراگیران) موجب تمرکز بیشتر ذهن آنان شده و در هر لحظه امکان بازگشت به موضوع مورد بحث و پیگیری آن را برای فراگیران (در صورت فاصله گرفتن احتمالی از موضوع درس) فراهم می کند.
- تذکر مهم: با توجه به تعاریف فوق، توجه گردد تا ارائه نکته تربیتی با مقدمه یا مهارت آماده سازی خلط یا ادغام نگردد. اجرای هر یک از بخشهای فوق الذکر ۰/۲۵ امتیاز مثبت تلقی می شود.

۲) استفاده از شاگردان در حین تدریس (ارزشیابی مرحله ای یا پرسش و پاسخ)؛ این مؤلفه نیز به دو بخش تقسیم می شود:

الف) حداقل ۴ پرسش و پاسخ فردی

- * داوطلب برای تمرکز بخشی فرد یا تأکید روی بحثی خاص همچنین مشارکت جوئی فراگیران یا با هدف کنترل و سنجش یادگیری فراگیران، گاهی میان تدریس از فرد یا افرادی سئوالاتی در رابطه با موضوع درس می پرسد. هر بار استفاده داوطلبان از این مهارت ۰/۲۵ امتیاز دارد.

ب) حداقل ۴ پرسش و پاسخ جمعی

* داوطلب برای تمرکز بخشی جمعی یا تأکید روی بحثی خاص و یا اطلاع از سطح معلومات فراگیران همچنین ترغیب ایشان برای مشارکت در فرآیند تدریس و اداره کلاس و تغییر فضای سخنرانی یکطرفه، گاهی میان تدریس از جمع سئوالاتی در رابطه با موضوع درس می‌پرسد. با توجه به اهداف این بخش لازم نیست سئوالات و پاسخهای مربوطه مبسوط باشد. گاهی ممکن است فقط برای تکرار موضوع داوطلب پس از اتمام قطعه یا بخشی خاص، از مخاطبین سئوال کند: «خوب! چی شد؟ فکر می‌کنید چرا؟ و...» یا برای تمرکز بخشی در کلاس ناگهان کلام خود را قطع و منتظر تکمیل جمله توسط مخاطبین می‌شود. هر بار استفاده داوطلبان از این مهارت ۰/۲۵ امتیاز دارد.

تذکره: سئوال وقتی اتفاق می‌افتد که داوطلب پس از طرح سئوال منتظر دریافت پاسخ بماند و اگر سئوالی طرح شود ولی داوطلب منتظر پاسخ نباشد و خود پاسخ را بگوید یا بدون دریافت پاسخ از آن رد شود سئوال منظور نمی‌شود.

تذکره ۲: پرسش و پاسخ جمعی نباید بعنوان "مهارت ایجاد مسئله" و یا "ایجاد فضای مناسب برای مباحثه-های گروهی" - مندرج در فرم ارزیابی - تلقی شود.

۳) توضیح کامل محورهای درسی با توجه به موضوع تعیین شده:

❖ در تدریس دروس روخوانی و روانخوانی (از کتاب نور)، موارد (الف، ب، ج، د، ه) هر درس در کتاب عبارتند از:

الف) آموزش موضوع درس	ب) تفکیک خوانی کلمات
ج) ترکیب خوانی کلمات	د) قرائت آیات و عبارات قرآن و تمرین آنها
ه) تمرینات کتاب	

* آموزش موضوع درس عبارتست از تدریس نکته یا قاعده روخوانی و روانخوانی موضوع درس که در کتاب نور مشخص شده و اصل موضوع تدریس معلم را تشکیل می‌دهد.

* تفکیک خوانی کلمات عبارتست از تقطیع کلمات به حروف به همراه حرکات مربوطه و قرائت آنها با تأکید بر قواعد موضوع درس بمنظور تسهیل در تفهیم قواعد.

* ترکیب خوانی کلمات عبارتست از روانخوانی کلمات با تأکید بر قواعد موضوع درس.

* قرائت آیات و عبارات عبارتست از تمرین بر روی آیات و عبارات قرآنی درس بمنظور تثبیت قواعد تدریس شده. در این خصوص داوطلبان مجازند از دیگر عبارات قرآنی که موضوع درس را تعقیب و تفهیم نماید بهره‌گیری نمایند.

* تمرینات کتاب عبارتست از انجام تمرینات کتاب در رابطه با درس تدریس شده. بدیهی است در انجام این بخش، فراگیران بیشترین نقش را باید داشته باشند.

* تذکره: در انجام مراحل فوق نیاز نیست همه کلمات و تمرینات کتاب قرائت و کارورزی گردد. بلکه با توجه به ضیق فرصت تدریس داوطلبان، قرائت و تمرین حداقل ۳۰ درصد کلمات کفایت می‌کند.

تذکره: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه‌های فوق به داوطلب ۰/۵ امتیاز و در صورت نقص در توضیح به ایشان ۰/۲۵ تعلق می‌گیرد.

۴) ارائه مثال‌های مناسب و مربوط به درس (در حد کفایت)؛ که به دو بخش تقسیم می‌شود:

الف) ارائه حداقل ۴ مثال مکتوب:

* مثال، تاثیر فراوانی در درک موضوع توسط مخاطب دارد و باعث تنوع تدریس می‌شود. مثال‌ها می‌تواند از متن کتاب و یا از مطالب خارج کتاب باشد اما در هر صورت باید در راستای محور اصلی درس و آموزش

بکار گرفته شود. امتیاز این بخش فقط به مثالهای نوشته شده در روی تخته سیاه یا وایت برد و یا امثالهم تعلق می‌گیرد. هر مثالی که نوشته شود ۰/۲۵ امتیاز دارد.

تذکر: به مثالهای بیش از ۴ عنوان، امتیاز مثبت تعلق نمی‌گیرد ولی چنانچه داوطلب در مثالهای اضافی مرتکب خطا شود امتیاز متناسب کسر خواهد شد.

(ب) کتابت صحیح و اعراب گذاری صحیح:

* نگارش و اعراب صحیح مثالها و عبارات موضوع درس که روی تخته سیاه یا وایت برد یا ... نوشته شود امتیاز مثبت داشته و به ازاء هر غلط نگارشی یا اعرابی ۰/۲۵ کسر امتیاز صورت خواهد گرفت.

(۵) قدرت بیان و تفهیم مطالب به متعلمان؛ که شامل مؤلفه های زیر است :

(الف) قدرت بیان و عدم تکلف در تکلم / تسلط بر موضوع و مطلب ارائه شده

* واضح، روشن و راحت بیان کردن مطالب و استفاده صحیح و به جا از کلمات و به حاشیه نرفتن و دنبال کلمه نگشتن، بیانگر عدم تکلف در بیان است.

* داوطلب باید احاطه کامل و بیشتر از متن آموزشی نسبت به موضوع درس داشته و قادر به پاسخگویی نسبت به سئوالات مخاطبان در چارچوب موضوع درس باشد.

هر یک از دو قسمت فوق در بند الف حداکثر ۰/۵ امتیاز داشته و در صورت نقص در هر کدام از قسمتها ۰/۲۵ امتیاز تخصیص می‌یابد.

(ب) قدرت سخنوری و جذب مخاطب

* قدرت، رسائی و گیرائی بیان، زیبایی کلام، چهره‌گشاده، نشاط و جذابیت، بهره‌گیری از کلمات و عبارات مناسب و متناسب با سطح مخاطبان، نداشتن تکیه کلام، پیوستگی و نظم در تدریس و نفوذ کلام، جذب مخاطب و توفیق تدریس را بدنبال خواهد داشت. توجه گردد قدرت سخنوری یک فرد لزوماً به دانش او در موضوع مدنظر بستگی ندارد. لذا ممکن است فردی تسلط بر موضوع مدنظر نداشته باشد - که در ردیف مربوطه منظور خواهد شد - ولی قدرت سخنوری داشته باشد! لذا باید میزان جذب مخاطب ارزیابی شود.

* علاوه بر جذابیت روش تدریس، خود داوطلب نیز باید دارای چهره جذاب باشد یا بنحو مقتضی توجه ناخواهگاه فراگیر را بسوی پذیرش خود جلب نماید. چهره گشاده و متبسم توأم با جدیت و آرامش، در پذیرش معلم از سوی فراگیران نقش داشته و موجب افزایش تأثیر گذاری فرآیند آموزش و تعلیم و تربیت می‌گردد. نشاط مری در رفع خستگی متعلمان و تنوع کلاس تأثیر بسزایی دارند. بدیهی است آراستگی و تبسم و ... داوطلب نباید افراطی و خارج از شأن کلاس و ماهیت موضوع تدریس باشد. این قسمت حداکثر دارای ۰/۵ امتیاز می‌باشد.

(ج) ایجاد فرصت های مناسب برای تفکر و اندیشه فراگیران (مهارت ایجاد مسئله)

* مطرح کردن مسأله و پرسش و دادن فرصت فکر و پاسخگویی به متعلمان از اصول لازم در ارتقاء سطح تدریس بشمار می‌رود که البته تمرکز مخاطبان را هم می‌تواند بدنبال داشته باشد. این قسمت حداکثر دارای ۰/۵ امتیاز می‌باشد.

(د) مهارت در تمرکز بخشی:

* میزان مهارت داوطلب در جلب توجه مخاطبین نسبت به کلاس و موضوع مدنظر و جلوگیری از پراکندگی حواس آنان به طرق مختلف و مناسب حتی الامکان بطور غیر مستقیم همانند تذکر غیر مستقیم بطوریکه هم خارج از شأن کلاس نباشد و هم موجب گسستگی مطلب و کلام نگردد. حتی با بهم زدن دستها یا تغییر موقعیت یا درآوردن عینک و ... این قسمت بسته به میزان این مهارت حداکثر ۰/۲۵ امتیاز دارد.

ر) مهارت در برقراری ارتباط روحی و عاطفی

* این امر از همراه بودن و ارتباط معنوی متعلمان با داوطلب و ابراز علاقه مندی به محتوای ارائه شده و حضور فعال در کلاس مشخص می‌شود. نگاه مشفقانه و خاضعانه بین داوطلب و فراگیر، ارتباط و تعامل کلامی محترمانه و مستمر، علاقه فراگیران به استمرار کلاس و تعامل آنان با داوطلب پس از اتمام کلاس از مصادیق برقراری ارتباط روحی داوطلب با فراگیران است. این قسمت حداکثر دارای ۰/۷۵ امتیاز می‌باشد.

ز) مهارت در اجرای تدریس فعال و بهره‌گیری از الگوها و روشهای تدریس متنوع و متناسب

* استاد باید توانایی تغییر روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف و بصورت فعال را داشته باشد و می‌تواند از روش‌های توضیحی، ایجاد مسأله در ذهن مخاطبین، پرسش و پاسخ، مباحثه گروهی، ایفای نقش و در مواقع مقتضی استفاده نماید. این قسمت حداکثر دارای ۱ امتیاز می‌باشد.

و) مهارت در به کارگیری اشارات (مهارتهای غیر کلامی) حساب شده

* در راستای آموزش ابزارهای زیادی ممکن است به کمک استاد بیاید که عبارتند از اشاره به مطالب تخته یا نوشته یا اشارات سر و دست و چشم و ابرو و برای جلب توجه مخاطبین یا تأیید و تکذیب مطلب و غیره. استفاده از اشارات صحیح* در طول تدریس جمعاً ۰/۵ امتیاز داشته و در صورت اشاره ناصحیح به ازاء هر مورد ۰/۲۵ نمره کسر می‌گردد.

* برای تفهیم مناسب موضوع باید دست و صورت و ... معنی صحیح واژه را القاء نماید. بعنوان مثال برای اشاره به بالا دست یا صورت یا نوشته و ... باید جهت بالا را نشان دهد نه جهتی دیگر.

ه) ایجاد فضای مناسب برای مباحثه‌های گروهی قرآن آموزان

* داوطلب بمنظور فراهم نمودن زمینه لازم جهت مشارکت فراگیران و ترغیب ایشان جهت تفکر و تمرکز روی موضوع درس، فراگیران را به گروههای چند نفره تقسیم نموده و با طرح یک یا چند موضوع برای گروهها، آنان را تشویق به گفتگو، تفکر و تأمل پیرامون موضوع درس می‌نماید. اما باید بتواند این کار را مدیریت نماید تا موجب بی‌نظمی در کلاس نشود. امتیاز هر کدام از دو بخش فوق ۰/۷۵ است.

ی) تلفظ و قرائت صحیح مثال‌ها

* قرائت صحیح کلیه واژه‌ها، مثالها و عبارات قرآنی در حد روانخوانی مورد توجه خواهد بود. این قسمت حداکثر ۰/۵ امتیاز داشته و به ازاء هر تلفظ و قرائت ناصحیح ۰/۲۵ کسر می‌شود. تذکر: چنانچه تعداد اغلاط داوطلب در قرائت مثالها و عبارات بیش از ۸ مورد باشد باید در نظریه ممتحن برای بررسی نهائی پس از آزمون درج شده و در صورت تأیید آن توسط ممتحن دوم، داوطلب مورد نظر تجدید محسوب خواهد شد.

۶) برقراری ارتباط چهره به چهره با شاگردان و عدالت دیداری:

* داوطلب باید در طول تدریس - از ابتدا تا پایان تدریس - به تمام مخاطبین به طور یکسان توجه داشته باشد هم در نگاه کردن و هم در پرسش نمودن و دیگر موارد. شایسته است این توجه بروز عملی هم داشته باشد. یعنی نگاه و توجه همراه با سؤال و جواب، تذکر، تعامل، گفتگو و برقراری ارتباط با فرد و یا گروه مدنظر و امتیاز این قسمت حداکثر ۰.۷۵ است.

۷) استفاده از تنگیم و قرائت آهنگین تمرینها

* اجرای زیبا، جذاب و آهنگین مثالها و تمرینات می‌تواند در ایجاد جذابیت در حین تدریس نقشی بسزا داشته باشد. امتیاز این قسمت حداکثر ۰/۵ است.

۸) عدم استفاده افراطی از کتاب و یادداشت

* معلم نباید وابستگی علمی به کتاب داشته باشد و مجبور باشد به صورت افراطی از آن استفاده نماید. این کار علاوه بر اتلاف زمان، موجب کاهش اعتبار علمی معلم نزد فراگیران خواهد شد. امتیاز اصلی این قسمت نیز ۰/۵ است.

۹) مدیریت و توانایی اداره کلاس

که شامل دو بخش است:

الف) مدیریت زمان تدریس هر یک از محورهای آموزشی

* داوطلب باید با تقسیم مناسب زمان تخصیص یافته جهت تدریس بخشهای مختلف کتاب حسب حجم و ارزش محتوایی بخش مدنظر، از توقف و مکث بیجا و طولانی در یک یا دو بخش و اتلاف زمان خودداری نماید. امتیاز این قسمت حداکثر ۰/۷۵ است.

ب) مدیریت فراگیران، امکانات و فضای کلاس

* معلم باید توانایی به کارگیری و بهره‌مندی از تمامی امکانات، لوازم کمک آموزشی و همچنین ایجاد فضای مناسب جهت بکارگیری و جریان بخشی به فعالیت فراگیران در کلاس را داشته باشد و ایشان را در فرایند تدریس قرار دهد تا ذهنشان معطوف به عناصر دیگر نگردد. امتیاز اصلی این قسمت نیز ۰/۵ است.

۱۰) استفاده از وسایل آموزشی و کمک آموزشی

که به دو بخش تقسیم می‌شود:

الف) استفاده از وسایل کمک آموزشی

* وجود وسایل کمک آموزشی همانند وایت برد و ماژیکهای رنگی در محل اخذ آزمون روش تدریس الزامی است. داوطلب می‌تواند وسایل کمک آموزشی ویژه مورد نیاز خود در تدریس - در حد معمول و عرف - را از قبل به مسئول دوره اطلاع داده و آنرا بهنگام تدریس طلب نماید و یا خود بهمراه داشته و از آن استفاده نماید. استفاده مناسب و بجا از وسایل کمک آموزشی حداکثر ۰/۷۵ امتیاز دارد.

ب) استفاده از خط خوش و خوانا

* خط خوش و خوانا - در حد معمول و نه در حد حرفه ای - که بسهولت امکان رؤیت و خواندن توسط همه فراگیران را داشته باشد حداکثر ۰/۵ امتیاز دارد.

۱۱) جمع بندی مطالب / ذکر خلاصه درس / ارائه تکلیف مناسب / ارزیابی مستمر و پایانی از مطالب ارائه شده

الف) جمع بندی مطالب

* بمعنای اتمام منطقی - پیش بینی شده و بدون عجله - و عدم ناقص گذاشتن موضوع درس است.

ب) ذکر خلاصه درس

* بیان خلاصه موضوع تدریس شده در پایان کلاس در مسیر تمرکز فراگیران روی مباحث اصلی و تمیز آن با فروع تدریس - که بنا به اقتضا مطرح می‌شود - موجب ارتقاء فراگیری است.

ج) ارائه تکلیف مناسب

* ارائه تکلیف مناسب از جهت حجم و کیفیت متناسب با زمان انجام تکلیف و مقطع سنی فراگیران موجب تمرین و تثبیت آموخته‌ها می‌شود.

د) ارزیابی مستمر و پایانی از مطالب ارائه شده

* داوطلب باید در پایان کلاس و با توجه به مدیریت زمانی صورت پذیرفته، فرصت لازم برای ارزیابی فراگیران از مباحث تدریس شده را داشته باشد تا امکان سنجش توفیقات کلاس در تحقق اهداف پیش بینی شده محقق گردد. ارزیابی‌های مستمر حین تدریس هم به سنجش توفیقات تدریس در لحظه به لحظه کلاس کمک نموده و داوطلب را برای انتخاب مرحله بعد یاری می‌کند. لذا پیش بینی و انجام آن از ارکان تدریس است.

امتیاز هریک از این ۴ بخش فوق ۰/۲۵ می‌باشد.

تذکر: رعایت این مؤلفه‌ها توسط داوطلبان محترم نباید کلیشه‌ای و تصنعی و با هدف کسب نمره باشد بلکه حالت طبیعی داوطلب و تدریس وی با رعایت شرایط یاد شده باید ملموس باشد.

ممتحنین توجه دارند که ممکن است نمره دادن به صورت مورد به مورد و به ترتیب صورت نگیرد بلکه با دیدن چند دقیقه از آموزش داوطلب موارد بسیاری در ارزشیابی مشخص شود. لذا با آماده بودن ذهن نسبت به مؤلفه‌ها و تجربه، سرعت ارزیابی نیز بالا خواهد رفت.

حد نصاب نمرات قبولی آزمونهای پایانی دوره آموزشیار روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

ردیف	دروس	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم	۲	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶
۲	آموزش روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)»	۱	شفاهی «قرائت»	۱۶
۳	احکام عمومی و احکام قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۴	جمع	۴	کتبی و شفاهی	---

طرح تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

اهداف طرح:

اهداف کلی:

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم «سطوح ۱ و ۲» (روخوانی - روانخوانی قرآن و صحت قرائت نماز).
- ۲) روشمند نمودن و هماهنگ کردن آموزش روخوانی و روان خوانی قرآن کریم در سطح کشور و تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام یافته قرائت قرآن در سطح کشور.
- ۳) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روشهای نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش روخوانی و روان خوانی قرآن کریم (قرائت ۱ و ۲) و با هدف جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری قرائت کلام وحی، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن‌الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش‌های عمومی قرائت قرآن کریم کشور به اجرا گذارند.

چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته قرائت قرآن کریم («روخوانی» و «روان خوانی قرآن و صحت قرائت نماز») پس از احراز شرایط گزینش، در «۵۶ جلسه آموزش حضوری» و «۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری» شامل جلسات آموزش دروس: ۱- روش تدریس روخوانی و روان خوانی ۲- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۳- آموزش روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)» ۴- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) ۵- آشنایی با علوم قرآنی ۶- آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم و ۷- احکام عمومی و احکام قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمونهای پایانی ضمن اخذ گواهینامه دوره مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های قرائت قرآن کریم (سطوح ۱ و ۲) در دارالقرآن‌الکریم استانها، مؤسسات قرآنی و... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.
- ۲- مدت طرح: ۵۶ جلسه آموزش حضوری و ۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری.
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: ۱- دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۴) «گرایش تحقیق یا تدویر (ترتیل مصطلح)» و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲) یا قبولی در آزمونهای ورودی معادل ۲- قبولی در آزمون کتبی قواعد روخوانی و روانخوانی.
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور.
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشردگی و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مؤسسات قرآنی مردمی، مراکز تربیت معلم، مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکر: دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات قرآنی مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیر حضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر.
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۱۲۸ ساعت آموزشی.

● شرایط اختصاصی:

- ۱- دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۴) «گرایش تحقیق یا تدویر (ترتیل مصطلح)» و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲) یا قبولی در آزمونهای ورودی معادل
- ۲- قبولی در آزمون کتبی قواعد روخوانی و روانخوانی (حد نصاب نمره قبولی در این آزمون ۱۶ از ۲۰ می باشد)
- تذکر ۱: داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می بایست در آزمون معادل آزمون پایانی قرائت قرآن «سطح ۴» شرکت نمایند.
- تذکر ۲: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می گردد:
 - ۱- دارا بودن سابقه تدریس در دوره های قرائت قرآن کریم (سطح ۱ و ۲).
 - ۲- دارا بودن گواهی نامه های فوق الذکر (قرائت سطح ۴) و مفاهیم (سطح ۲).
 - ۳- مدرک تحصیلی بالاتر.
 - ۴- دارا بودن رتبه های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین المللی، کشوری و استانی).
 - ۵- دارا بودن محفوظات قرآنی.

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

ارزش آموزشی «به ساعت»	حدنصاب نمره قبولی	نوع آزمون	تعداد ساعات آموزشی			تعداد واحدها (ضریب)	نوع درس	عنوان درس	
			جمع	غیر حضوری	حضوری				
۴۰	۱۶	شفاهی «تدریس عملی»	۴۰	--	۴۰	۲	تخصصی	روش تدریس روخوانی و روان خوانی	درس حضوری
۳۶	۱۴	کتبی	۳۶	--	۳۶	۲	تخصصی	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	
۲۴	۱۶ (۸۰ از ۱۰۰)	شفاهی «قرائت»	۲۴	--	۲۴	۲	تخصصی	آموزش روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)	
۸	۱۴	کتبی	۸	--	۸	۱	عمومی	احکام عمومی و احکام قرآنی	
۴	۱۴	کتبی	۴	--	۴	۱	عمومی	آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم	
۸	۱۴	کتبی	۸	۸	--	۱	عمومی	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	درس غیر حضوری
۸	۱۴	کتبی	۸	۸	--	۱	عمومی	آشنایی با علوم قرآنی	
۱۲۸ ساعت	---	کتبی و شفاهی	۱۲۸	۱۶	۱۱۲	۱۰	---	جمع کل	

دروس طرح تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

□ معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس روخوانی و روان خوانی	تعداد ساعات آموزشی: ۴۰ ساعت آموزشی (۲۰ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث روخوانی و روانخوانی قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران، دارای گواهینامه دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روش تدریس در دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم (منظور دوره‌هایی است که از سال ۱۳۸۸ برگزار گردیده است). تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر می‌باشند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها می‌بایست از مدرس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، تمرین عملی، فعال و...

سرفصل آموزشی و ریز محتوا و سرفصل و بودجه‌بندی درس روش تدریس روخوانی و روانخوانی: (مراجعه شود به صفحات ۸ الی ۱۴)
جدول بودجه بندی روش تدریس تا جلسه ۲۰م می‌باشد و جلسات ۲۱ و ۲۲ مخصوص دوره تربیت آموزشیار می‌باشد.

فعالیت کلاسی:

باتوجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم، این اختیار به مدرس درس روش تدریس داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و یاغیر موجه هستند اضافه نمایند.

□ معرفی درس ۲:

نام درس: فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت آموزشی (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس، روش‌ها و فنون کلاس‌داری آشنا شده و مهارت‌های فرآیند تدریس و الگوی طرح درس را فرا بگیرند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روشها و فنون تدریس در دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، فعال، تمرین عملی و...

جدول بودجه‌بندی درس « فنون معلمی و روانشناسی تربیتی »

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲ و ۱	بخش اول: کلیات و مبانی	ضرورت برگزاری دوره‌های تربیت معلم، هدف دوره‌های تربیت معلم قرآن، صلاحیت‌های حرفه معلمی (شناختی، دانش)، عملکردی (توانش)، اخلاق حرفه‌ای (بینش)، عمومی (فردی)	۱۹-۲۶
	بخش دوم: مبانی تعلیم و تربیت	«پرورش» و «کارآموزی»، «آموزش»، «یادگیری» و «عملکرد»، عوامل تأثیرگذار بر یادگیری	۲۷-۳۸
۳	بخش دوم: طراحی آموزشی و فنون تدریس	غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، چرخه و مراحل تدوین غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی	۴۱-۵۲

۱ - در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطالب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

۵۳-۶۸	طبقه بندی آموزشی «بلوم» (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، توضیح ارتباط حیطه‌های سه‌گانه، توضیحات تکمیلی	فصل چهارم: طبقه‌بندی اهداف آموزشی	//	۵۴
۷۱-۸۰	ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان، رفتارهای ورودی، انواع ویژگی‌های ورودی، ارزشیابی تشخیصی یا سنجش آغازین، الگوهای یادگیری (انواع الگوهای یادگیری، انواع الگوهای تفکر)	فصل پنجم: ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان یا اهداف ورودی	//	۶
۸۱-۸۸	تحلیل، انتخاب و تنظیم محتوا، انتخاب روش تدریس مناسب، انتخاب وسایل آموزشی مناسب، تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی	فصل ششم: تعیین محتوا، روش و وسایل آموزشی و نظام ارزشیابی	//	۷
۸۹-۱۰۰	تدریس چیست؟، برنامه ریزی آموزشی چیست؟، الگوی تدریس، الگوی عمومی تدریس، مراحل فعالیت‌های آموزشی، مرحله اول: فعالیت‌های پیش از تدریس، مرحله دوم: فعالیت‌های حین تدریس، مرحله سوم: فعالیت‌های پس از تدریس	فصل هفتم: تعیین محتوا، روش و وسایل آموزشی و نظام ارزشیابی	//	۸
۱۰۱-۱۱۴	طرح درس، مراحل تهیه و تدوین جدول طرح درس سالانه یا دوره آموزشی، الگوی شماره (۱) - نمونه جدول طرح درس سالانه یا دوره ای، روش نگارش و تنظیم طرح درس روزانه، مراحل نگارش و تنظیم اجزای طرح درس روزانه (جلسه)، الگوی شماره (۲) - نمونه جدول طرح روزانه	فصل هشتم: طرح درس (سالانه یا دوره‌ای و روزانه)	//	۱۰ و ۹
۱۱۵-۱۳۸	روش‌های تدریس، تعریف فن، تقسیم‌بندی روش‌های تدریس (الف) روش‌های تاریخی یا سنتی (ب) روش‌های متداول و نوین	فصل نهم: روش‌ها و فنون تدریس	//	۱۲ و ۱۱
۱۳۹-۱۵۰	مهارت‌های آموزشی، مهارت‌های کلاس‌داری	فصل دهم: مهارت‌های آموزشی و کلاس‌داری	//	۱۳
۱۵۱-۱۶۲	روانشناسی پرورشی، تفاوت "تدریس با یاد دادن"، اصطلاحات روانشناسی پرورشی	فصل یازدهم: کلیات و تعاریف روانشناسی پرورشی	بخش سوم: کاربرد روانشناسی پرورشی در تدریس	۱۵ و ۱۴
۱۶۳-۱۸۲	آگاهی معلم از آنچه که یاد می‌دهد و آنچه که دانش آموز فرا می‌گیرد، یادگیری به روش شرطی شدن، توجه ویژه به کسب موفقیت دانش آموزان در اولین مراحل تعلیم، ایجاد ارتباط روحی و عاطفی بین معلم و دانش آموز، توجه به توانایی مخاطبان و سطح رشد و معلومات ایشان، اصل رسیدن به مجهولات از طریق معلومات، ایجاد انگیزه در ابتدای تدریس، تداوم انگیزش دانش آموزان در طول تدریس، توجه به تناسب کار کلاسی با توان شاگردان، برانگیختن ادراک و توجه دانش آموزان نسبت به موضوعات درس، ایجاد بینش در خصوص موضوعات درسی، ارائه تمرینهای موثر، توجه به فلات یا رکود فراگیری و سعی در رفع عوامل آن، قدرت به خاطر سپاری و یادآوری متعلم (حافظه) و عوامل موثر بر آن، عوامل کمک کننده به حافظه	فصل دوازدهم: اصول مهم تدریس از دیدگاه روانشناسی پرورشی	//	۱۷ و ۱۶
جمع‌بندی و رفع اشکال				۱۸

تذکر: شایسته است مدرس درس فنون معلمی، مباحث آموزشی فوق را با مثالها و نمونه‌های عملی درس روخوانی و روانخوانی مطابقت دهد.

ب- منبع درسی:

کتاب کاربرد مهارت‌های تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف داوود تک فلاح، انتشارات تلاوت^۱

□ معرفی درس ۳:

نام درس: آموزش روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)	
منبع آموزشی: مطالب ارائه شده در متن طرح تفصیلی.	تعداد ساعات آموزشی: ۲۴ ساعت آموزشی (۱۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم با اصول و قواعد نظری و عملی روش‌های تمرین‌روخوانی و روان خوانی آشنا شده و نحوه اجرای آن را در کلاس به شاگردان درس تدریس نمایند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرّس: لزوماً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس در دوره‌های تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم در درس مربوطه تبصره: استانیایی که فاقد مدرس خواهر می‌باشند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسؤل دارالقرآن الکریم استان می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها می‌بایست از مدرس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: کتاب، تخته سفید، استفاده از لوح فشرده آموزشی تولید شده در این زمینه (به عنوان نمونه: تلاوت تحقیق آموزشی استاد محمود خلیل الحصری به روش مصحف المعلّم و تحقیق درسی استاد عبدالباسط و تابلوهای آموزشی).	روش تدریس: توضیحی، فعال، تمرین و کارورزی عملی

بودجه‌بندی درس: آموزش روش کارورزی «بخش خوانی - کلمه خوانی - روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)»

پس از آشنائی با مباحث نظری و قواعد روخوانی و روانخوانی، فراگیران می‌بایست جهت درک هر چه بهتر و کاربرد عملی آنها، نسبت به تکرار و تسلّط بر چگونگی تمرین بصورت بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی در کلاس آموزش روخوانی و روانخوانی اقدام نمایند.

الف) بخش خوانی: ۲ جلسه	ب) کلمه خوانی: ۲ جلسه	ج) روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی): ۸ جلسه
------------------------	-----------------------	---

الف) بخش خوانی

در این قسمت مدرّس محترم با توضیح کامل «نحوه تمرین بصورت بخش خوانی و ضرورت و فوائد آن»، اقدام به خواندن قرآن کریم به روش بخش خوانی و جمع خوانی آن می‌نماید و سپس تمامی افراد کلاس به نوبت هر کدام (با رعایت کامل قواعد روخوانی همراه با تمایز بین حرکات کوتاه و کشیده، رعایت مخارج حروف و لهجه عربی) ۵ خط از قرآن کریم را به صورت بخش خوانی قرائت می‌نمایند و این مهم تا ۲ جلسه ادامه خواهد داشت.

ب) کلمه خوانی

در این قسمت مدرّس با توضیح کامل «نحوه کلمه خوانی و مسائل مربوطه» اقدام به خواندن قرآن کریم با روش کلمه خوانی و جمع خوانی آن می‌نماید و سپس تمامی افراد کلاس به نوبت هر کدام (با رعایت کامل قواعد روخوانی همراه با تمایز بین حرکات کوتاه و کشیده، رعایت مخارج حروف و لهجه عربی) ۵ خط از قرآن کریم را به صورت کلمه خوانی قرائت می‌نمایند و این مهم تا ۲ جلسه ادامه خواهد داشت. همچنین یادآوری مطالب بخش خوانی و کارورزی آن در طول این چهار جلسه ضروری است.

ج) روانخوانی قرآن (قرائت بصورت تحقیق آموزشی با وقف و وصل مناسب):

در این قسمت ضمن آموزش روش تمرین روانخوانی به شیوه تحقیق آموزشی، توجه فراگیران باید به نکات مربوطه از جمله صحت قرائت، سرعت قرائت و لحن قرائت جلب گردد. در این شیوه رعایت قواعد تجوید و وقف و ابتدا در حد تجوید مقدماتی (حلیة القرآن «سطح ۱» یا تجوید مقدماتی نور) و تلاوت آهنگین برای فراگیران ضرورت دارد. آموزش و تمرین در این بخش تا ۸ جلسه ادامه خواهد داشت.

❖ تذکر ۱: لازم است معلم محترم با توجه به دوره آموزشی قرائت «سطح ۴» به رفع اشکالات صوت و لحنی متعلمین نیز بپردازد.

تذکره ۲: ضروری است یک چهارم وقت کلاس صرف تدریس و همخوانی توسط مدرس شده و در زمان باقیمانده فراگیران به قرائت انفرادی و کارورزی بپردازند و همچنین لازم است مدرس، ضمن تذکر «اشکالات» به فراگیران آنها را در فرم مخصوص یادداشت و سپس فرم را جهت درج در پرونده ایشان، به دارالقرآن‌الکریم استان ارائه نماید.

تذکره ۳: همچنین یادآوری مطالب بخش خوانی و کلمه‌خوانی و کارورزی آنها در طول این ۸ جلسه ضروری است.

□ معرفی درس ۴:

نام درس: اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با آداب و وظایف مربوط به استاد و شاگرد آشنا گردند.	

جدول بودجه‌بندی درس: اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی»

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب موردنظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	باب یکم: در آداب استاد و شاگرد	نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد	۴۰-۵۲
		- بخش یک: آداب مربوط به خود آنان	
		- ۱- خالص کردن نیت برای خداوند به هنگام یادگیری و یاد دادن	
		نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد:	۵۳-۷۰
۲- به کار بستن تدریجی دانسته‌ها			
۳- تکیه کردن بر خدا در حالات مختلف ۴- برخورداری از اخلاق نیکو			
۵- همت بلند داشتن ۶- مراعات شعائر اسلامی			
	بخش دوم: آداب مربوط به درس و بحث	۷۱-۱۰۶	
	نوع دوم: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر استاد به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره درس به کار گیرد		
	نوع سوم: آداب ویژه استاد:	۱۰۷-۱۳۱	
	۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر شاگردانش به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره تدریس به کار گیرد		

ب- منبع درسی:

کتاب «آئین دانشوری» (ترجمه المراد من منیه المرید) - ترجمه: آقای حمیدرضا شریعتمداری - انتشارات دارالعلم^۱

□ معرفی درس ۵:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضور)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخش‌هایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سوالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

جدول بودجه‌بندی درس: آشنایی با علوم قرآنی

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب موردنظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	درس اول: کلیات	گفتار اول: قرآن گفتار دوم: علوم قرآن	۱۵-۳۳
۲	درس دوم: نزول قرآن	نزول قرآن	۳۷-۴۶
۳	درس سوم: وحیانی بودن قرآن	۱- مفهوم شناسی وحی ۲- کاربردهای وحی در قرآن	۴۷-۵۲
		۱- کیفیت وحی بر پیامبر(ص) ۲- تفاوت وحی با برخی مفاهیم مرتبط	۵۳-۵۸
۴	درس چهارم و پنجم: اعجاز قرآن (۲ا)	مفهوم شناسی، ضرورت معجزه، تفاوت معجزه با خرق عادات، تحدی، معارضه با آیات تحدی	۶۱-۶۹
		الف) ابعاد اعجاز قرآن	۷۱-۸۳
۵	درس ششم: تحریف ناپذیری	۱- مفهوم تحریف ۲- دلایل عدم تحریف قرآن کریم	۸۷-۹۶
۶	درس هفتم: جامعیت قرآن	اثبات جامعیت قرآن (آیات جامعیت، جهانی بودن قرآن، جاودانگی قرآن)	۱۰۳-۱۰۹
۷	درس هشتم و نهم: جمع قرآن (۲ا)	۱- مفهوم شناسی جمع ۲- نوشت افزار وحی ۳- دیدگاهها درباره اولین جمع قرآن	۱۱۵-۱۲۲
		جمع قرآن (۲)	۱۳۳-۱۴۲
۸	درس دهم: قرائات قرآن	قرائات قرآن	۱۴۳-۱۵۳
۹	درس یازدهم: محکم و متشابه	محکم و متشابه (بجز مبحث تأویل متشابهات)	۱۵۵-۱۶۶
۱۰	درس دوازدهم: ناسخ و منسوخ	ناسخ و منسوخ (تا ابتدای مبحث بررسی شبهات ناسخ)	۱۶۷-۱۷۵
۱۱	درس سیزدهم: اسباب نزول	اسباب نزول (تا ابتدای مبحث اعتبار احادیث اسباب نزول)	۱۷۹-۱۸۶

ب - منبع درسی:

کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور - انتشارات تلاوت^۱

□ معرفی درس ۶:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با احکام و ضروریات شرعی و همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و...
منبع درسی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت ^۱	

جدول بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

جلسه	موضوع درس	عناوین
۲۱	احکام عمومی	احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب
۴۳	احکام قرآنی	آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه

□ معرفی درس ۷:

نام درس: آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم.
تعداد ساعات آموزشی: ۴ ساعت آموزشی (۲ جلسه دو ساعته حضوری).
منبع آموزشی: کتاب «پژوهشی در رسم‌المصحف و شیوه‌های علامتگذاری در قرآن کریم» ^۱ - تألیف آقای حسن تفکری
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود که فراگیران با مطالعه این درس با تاریخ کتابت، قواعد، احکام و علائم رسم و ضبط قرآن و ملحقات و قرائت صحیح آنها آشنا شوند.

جدول بودجه‌بندی درس «آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم»

آموزش این درس بر مبنای گزیده‌هایی از کتاب «پژوهشی در رسم‌المصحف و شیوه‌های علامتگذاری در قرآن کریم» بوده و مطالب ارائه شده به صورت اجمالی و مختصر در حد اطلاعاتی است که لازم است یک معلم روخوانی یا روان خوانی قرآن از انواع رسم الخط، قواعد و ضوابط رسم‌المصحف بداند و در صورت استفاده از قرآنه‌های نگارش شده به شیوه‌های ایرانی، مصری (عربی) و... در کلاسهای روخوانی و روان خوانی - توانایی تدریس قرائت صحیح آنها را داشته باشد.

صفحات	موضوعات و عناوین	جلسه
۷۶ - ۸۰ ۱۱۴ و ۱۱۵	۱- انواع رسم الخط ۲- قواعد و ضوابط رسم‌المصحف (در بخش حذف الف یادگیری اوزان لازم نیست)	۱
۱۱۶-۱۱۸ ۱۲۱-۱۲۴	- قواعد و ضوابط رسم‌المصحف (۱- حذف الف از جمع مذکر سالم تا ابتدای توضیحاتی در رابطه با حذف الف از جمع سالم ۲- حذف الف از جمع مکسر)	
۱۲۵ - ۱۳۰	- قواعد و ضوابط رسم‌المصحف: حذف الف که دلالت بر تثنیه می‌کند	
۱۳۴ - ۱۴۶	- قواعد و ضوابط رسم‌المصحف: کلماتی که الف ماقبل همزه آنها حذف شده و «واو» و «الف» به آنها اضافه شده است	
۱۸۲ - ۱۸۸	- کلماتی که در نوشتن آنها دوگانگی وجود دارد (موارد ۴، ۳، ۱، ۷ و ۹)	۲
۱۹۰ - ۱۹۴	- زیادت الف (موارد ۴، ۲، ۱ و ۶)	
۲۰۱ - ۲۰۵	- حذف یاء	
۲۱۱ - ۲۲۰	۱- زیادت یاء (موارد ۱- ۳- ۸ و ۹) (۲۱۶-۲۱۱) ۲- حذف واو (۲۲۰-۲۱۶)	

آزمونهای پایانی

• الف) آزمون کتبی

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۲- اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی» ۳- آشنایی با علوم قرآنی ۳- احکام عمومی و احکام قرآنی ۴- آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم، می‌باشد که بصورت تستی - تشریحی برگزار خواهد شد.

نکات مهم در خصوص سوالات آزمون کتبی:

۱- کلیه سؤالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سؤالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سؤالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.

۲- لازم است سؤالات بصورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)

۳- لازم است پیش از تکثیر، سوالات در اختیار معلم دوره جهت بازبینی نهایی قرار داده شود.

ب) آزمونهای شفاهی:

جهت مطالعه ضوابط کامل برگزاری آزمونهای شفاهی پایانی به صفحات (۱۷ الی ۲۵ مراجعه فرمایید).

فعالیت کلاسی:

باتوجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم، این امکان به مدرس درس روش تدریس روخوانی و روانخوانی داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و یاغیر موجه هستند اضافه نمایند.

حد نصاب نمرات قبولی آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم				
ردیف	دروس	ضریب	نحوه برگزاری	حد نصاب نمره قبولی
۱	روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم	۲	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶
۲	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	۲	کتبی	۱۴
۳	روش کارورزی «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی» (قرائت تحقیق آموزشی)	۲	شفاهی «قرائت»	۱۶
۴	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	۱	کتبی	۱۴
۵	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۶	احکام عمومی و احکام قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۷	آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم	۱	کتبی	۱۴
۵	جمع	۱۰	کتبی و شفاهی	----

نحوه اعطای مدرک به معلمان تجربی روخوانی و روانخوانی

باتوجه به حضور معلمان باتجربه در حوزه روخوانی و روانخوانی قرآن کریم در استانها، معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم این امکان را فراهم نموده است تا این افراد بدون حضور در کلاسهای آموزشی دوره و بصورت غیر حضوری، گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم را دریافت نمایند. این افراد در صورت قبولی در آزمونهای ورودی و پایانی موفق به دریافت گواهینامه مربوطه خواهند شد.

*** تعریف معلم تجربی:

معلم تجربی به شخصی اطلاق می‌گردد که:

الف: دارای ۸ سال سابقه مستند تدریس در زمینه روخوانی و روانخوانی باشد.

ب: سوابق ایشان مورد تأیید دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان باشد.

*** مراحل و چرخه:

- ۱- ثبت نام و برگزاری آزمونهای ورودی توسط دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان
- ۲- ارسال نتایج قبولشدگان در آزمونهای ورودی به همراه سوابق تدریس داوطلبان به سازمان دارالقرآن الکریم از طریق شیوه جدید ارسال مدارک که در صفحه ۱۵۱ آمده است.
- ۳- بررسی مدارک و صدور شناسه ویژه معلمان تجربی توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم
- ۴- برگزاری آزمونهای پایانی و ارسال نتایج آن در قالب فرمهای مربوطه از طریق شیوه جدید ارسال مدارک.
- ۵- صدور گواهینامه معلمان تجربی و ارسال آن به استانها توسط سازمان دارالقرآن الکریم

*** ضوابط

- الف - پس از ارسال نتایج آزمونهای ورودی معلمان تجربی روخوانی و روانخوانی قرآن کریم توسط دارالقرآن الکریم استان، یک شناسه ویژه معلمان فوق از سوی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم به استان مربوطه اعلام می‌شود و دارالقرآن الکریم استان می‌بایست نتایج آزمونهای پایانی و مدارک ایشان را در شیوه جدید ارسال مدارک، جهت صدور گواهینامه به این سازمان ارسال نماید.
- ب - آزمون روش تدریس برای این داوطلبان یکبار برگزار گردیده و فاقد آزمون تجدیدی خواهد بود و در صورت عدم کسب حد نصاب نمره در درس مربوطه، مردود بوده و می‌بایست در دوره حضوری شرکت نمایند.
- تبصره: در صورت عدم کسب حد نصاب لازم در آزمونهای کتبی، آزمون تجدیدی از دروس کتبی بر اساس ضوابط برگزاری آزمونهای تجدیدی که در انتهای این دفترچه موجود می‌باشد، از ایشان به عمل خواهد آمد.
- ج - کلیه هزینه‌های جاری برگزاری آزمونهای کتبی و شفاهی برعهده داوطلبان می‌باشد.
- د - در صورت درخواست داوطلبان مبنی بر برگزاری جلسات توجیهی جهت کسب آمادگی لازم برای شرکت در آزمونها، برگزاری کلاسهای توجیهی با تقبل هزینه‌های جاری توسط ایشان بلامانع است.

ضوابط اعطای گواهینامه تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم به دارندگان گواهینامه دوره تربیت آموزشیار روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

آن دسته از آموزشیارانی که :

الف- مدت یک سال از صدور گواهینامه آموزشیار آنها سپری شده است.

ب- حداقل در ۵ دوره آموزشی قرائت سطح ۱ و ۲ تدریس نموده‌اند.

با ارائه مدارک و مستندات تدریس خود و با حضور در کلاسهای درس فنون معلّمی و روانشناسی تربیتی به‌مانند ضوابط معلّمین تجربی در آزمونهای ورودی و پایانی می‌توانند شرکت نموده و گواهینامه پایانی دوره تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم را دریافت نمایند.

*** ضوابط و چرخه اعطای گواهینامه

کلیه ضوابط و چرخه اعطای گواهینامه تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی به آموزشیاران همانند ضوابط و چرخه اعطای گواهینامه به معلّمین تجربی می‌باشد

طرح تربیت معلم تجوید قرآن کریم

اهداف طرح:

• اهداف کلی:

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم (سطوح ۳ تا ۵) «بخش تجوید»
- ۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی قرائت قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در علوم قرآنی و مهارت‌های تدریس در سطوح علمی و تخصصی.
- ۳) روشمند و هماهنگ نمودن آموزش‌های تخصصی (تجوید) قرائت قرآن کریم کشور.
- ۴) تعمیم روش‌های بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظامند قرائت قرآن کریم در سطح کشور.
- ۵) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

• اهداف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره، دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روش‌های نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش «بخش تجوید» (قرائت قرآن سطوح ۳ تا ۵) و با روش جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری قرائت کلام وحی، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن‌الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ در آموزش‌های عمومی و تخصصی تجوید قرآن در کشور را به اجرا گذارند.

چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته قرائت قرآن کریم (تجوید) پس از احراز شرایط گزینش، در «۵۴ جلسه آموزش حضوری» و «۱۶ ساعت آموزش غیرحضوری» شامل جلسات آموزش دروس: ۱- روش تدریس تجوید تکمیلی قرآن کریم ۲- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۳- آشنایی با علوم قرآنی ۴- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) و ۵- احکام عمومی و احکام قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمون‌های پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزشی قرائت قرآن کریم (سطوح ۳ تا ۵-بخش تجوید) در دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم تجوید قرآن کریم. ۲- مدت طرح: ۵۴ جلسه آموزش حضوری و ۱۶ ساعت آموزش غیرحضوری
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: دارا بودن گواهی پایان دوره ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳) و قرائت قرآن کریم (سطح ۵) «گرایش تحقیق یا ترتیل» (مشروط به اینکه حداقل امتیاز کسب شده در بخش تجوید و وقف و ابتدا-کتبی و شفاهی- ۱۶ از ۲۰ باشد). یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشرده و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مؤسسات قرآنی مردمی، مراکز تربیت معلم، مکان‌های فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکره: دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات و مراکز مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیرحضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- ارزش آموزشی: ۱۲۴ ساعت آموزشی.
- ۱۳- تعداد دوره‌ها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.

• شرایط اختصاصی:

دارا بودن گواهی پایان دوره ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳) و قرائت قرآن کریم (سطح ۵) در گرایش تدویر یا تحقیق (مشروط به اینکه حداقل امتیاز کسب شده در بخش تجوید و وقف و ابتدا-کتبی و شفاهی - ۱۶ از ۲۰ باشد). یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل

❑ **تذکره ۱:** داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای معادل آزمونهای پایانی (دوره‌های قرائت قرآن کریم (سطح ۵)) شرکت نمایند.

❑ **تذکره ۲:** داوطلبان شرکت در این دوره که پیشتر موفق به اخذ گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم شده‌اند، با ارائه گواهینامه مربوطه از شرکت در کلاس دروس: "فنون معلمی و روانشناسی تربیتی" (معاف بودن در این درس مخصوص افرادی است که این دوره را از سال ۱۳۸۸ به بعد گذرانده‌اند) و "احکام عمومی و احکام قرآنی" معاف بوده و نمرات کسب شده توسط ایشان در دوره‌های مربوطه در دروس فوق به‌مراه دروس "اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)" و "آشنایی با علوم قرآنی" لحاظ خواهد شد.

❑ **تذکره ۳:** در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

۱- دارا بودن سابقه تدریس در دوره‌های قرائت قرآن کریم.

۲- دارا بودن گواهی‌نامه‌های فوق الذکر (ترجمه و مفاهیم (سطح ۳) و قرائت (سطح ۵))

۳- مدرک تحصیلی بالاتر.

۴- دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی).

۵- دارا بودن محفوظات قرآنی.

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

مخبر آموزشی	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها	تعداد ساعات			نوع آزمون	حدنصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				آموزشی					
				حضوری	غیر حضوری	جمع			
دروس حضوری	روش تدریس تجوید تکمیلی	تخصصی	۳	۶۴	---	۶۴	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶	۶۴
	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تخصصی	۲	۳۶	--	۳۶	کتبی	۱۴	۳۶
	احکام عمومی و احکام قرآنی	عمومی	۱	۸	--	۸	کتبی	۱۴	۸
دروس غیر حضوری	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	عمومی	۱	---	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	---	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
جمع کل		---	۸	۱۰۸	۱۶	۱۲۴	کتبی و شفاهی	---	۱۲۴ ساعت

دروس طرح تربیت معلم تجوید قرآن کریم

□ معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس تجوید تکمیلی	تعداد ساعات آموزشی: ۶۴ ساعت آموزشی (۳۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سیری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث تجوید مقدماتی و تکمیلی قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران، دارای گواهینامه دوره تربیت مدرس تجوید قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روش تدریس در دوره‌های تربیت معلم تجوید قرآن کریم (منظور دوره‌هایی است که از سال ۱۳۸۸ برگزار گردیده است).	
تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر می‌باشند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها می‌بایست از مدرس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، نرم افزار، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش ^۱ ، تمرین عملی و...

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

۱/۱- جدول بودجه‌بندی عناوین درسی «روش تدریس تجوید تکمیلی»

جلسه	عناوین و موضوعات تدریس	کارورزی
۱	مقدمه و بیان روش تدریس و کلاس‌داری	درخواست تدریس اختیاری از فراگیران برای تجزیه و تحلیل کلیات تدریس ایشان
۲	ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن	کارورزی طریقه تهیه جدول طرح درس
۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «مراتب قرائت» (۲۵ دقیقه) (صفحات ۲۳-۱۶)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۴	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «آغاز قرائت + وجوه مختلف قرائت» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۵	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «آغاز قرائت + وجوه مختلف قرائت» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «ابتداء به کلمه + همزه وصل» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «طرق وقف بر آخر کلمه + احکام «هاء» آخر کلمه» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس باب مخارج حروف «اندام های گفتاری + حروف هجاء + مخرج حرف + مواضع پنجگانه دستگاه تکلم (موضع جوف)» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «مواضع پنجگانه دستگاه تکلم (مواضع حلق و لسان)» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)

۱ - در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطالب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در متعلمین، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « مواضع پنجگانه دستگاه تکلم (مواضع شفتین و خیشوم) » (۲۵ دقیقه)	۱۰
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب صفات حروف « صفات اصلی (جهر، همس، شدّه و رخوت) » - (۲۵ دقیقه)	۱۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: صفات اصلی (استعلاء، استفال، اطباق) - (۲۵ دقیقه)	۱۲
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: صفات اصلی (انفتاح، اصمات و اذلاق) - (۲۵ دقیقه)	۱۳
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: صفات فرعی (صغیر، قلقله، لین و انحراف) - (۲۵ دقیقه)	۱۴
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « صفات فرعی (تکریر، تفشّی و استطاله + صفات غنّه، نبره و بجه) » - (۲۵ دقیقه)	۱۵
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام حروف « باب تفخیم و ترقیق حروف + تفخیم و ترقیق الف مدی » - (۲۵ دقیقه)	۱۶
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام حروف « تغلیظ و ترقیق ل » + تفخیم و ترقیق « ر » - (۲۵ دقیقه)	۱۷
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « باب ادغام + ادغام صغیر و کبیر + انواع رابطه دو حرف » - (۲۵ دقیقه)	۱۸
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « انواع ادغام (و موارد آن در روایت حفص از عاصم) » - (۲۵ دقیقه)	۱۹
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام نون ساکنه و تنوین « اظهار و ادغام » - (۲۵ دقیقه)	۲۰
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام نون ساکنه و تنوین « اقلاب و اخفاء » - (۲۵ دقیقه)	۲۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام میم ساکنه « ادغام، اخفاء و اظهار » - (۲۵ دقیقه)	۲۲
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام میم ساکنه « احکام غنّه » - (۲۵ دقیقه)	۲۳
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام مد و قصر « تعریف مد و قصر + اسامی مقادیر مد + ساختمان مد » - (۲۵ دقیقه)	۲۴

کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام مد و قصر «انواع مد(مد اصلی و مد فرعی { شامل مد متصل، منفصل و بدل })- (۲۵ دقیقه)	۲۵
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: احکام مد و قصر «مد فرعی { شامل مد لازم، عارض و لین }- (۲۵ دقیقه)	۲۶
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب وقف و ابتدا «وقف+سکت(موارد سکت جایز و واجب)+قطع» - (۲۵ دقیقه)	۲۷
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب وقف و ابتدا «انواع وقف(از لحاظ محل وقف و مفهوم عبارت)+ وقف اضطراری و وقف اختیاری {انواع آن +رابطه لفظی و معنوی}» - (۲۵ دقیقه)	۲۸
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب وقف و ابتدا «وقف اختیاری(وقف تام، کافی، حسن و قبیح)» - (۲۵ دقیقه)	۲۹
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب وقف و ابتدا «انواع ابتداء(ابتداء تام، کافی، حسن و قبیح)» - (۲۵ دقیقه)	۳۰
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب وقف و ابتدا «رموز وقف سجانندی» - (۲۵ دقیقه)	۳۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس: باب وقف و ابتدا «وقف بر فواصل آیات + تکبیر + سجده های واجبه تلاوت+ باب فرش الحروف» - (۲۵ دقیقه)	۳۲

تذکرات :

- در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره حداقل باید دو نوبت به تدریس در حضور مدرس و افراد کلاس بپردازد.
- مدرس باید بعد از تدریس هر موضوع و بیان روش آموزش آن در هر جلسه حداقل از ۲ نفر از فراگیران بخواهد تا برای کارورزی و رفع اشکالات، یکی از دروس را تدریس نموده و خود ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد و جویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس انجام شده، نهایتاً نظرات نهایی را در فرم سنجش روش تدریس منظور نموده و از آنان بخواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را برطرف نمایند.
- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره افراد باید توسط مسئول دوره در پرونده ایشان نگهداری شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.
- مدرس محترم این درس می‌بایست همواره بر روشهای کاربردی تدریس تجوید مقدماتی کارورزی و بر اهمیت آن تأکید نماید.

ب- منبع درسی:

۱- حلیة القرآن (سطح ۲) - سید محسن موسوی بلده^۱

۲- آموزه‌های ارائه شده در کلاس (فنون معلمی و روانشناسی تربیتی).

فعالیت کلاسی :

با توجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس تجوید قرآن کریم، این اختیار به مدرس درس روش تدریس داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و یا غیر موجه هستند اضافه نمایند.

۱/۲- جدول بودجه‌بندی موضوعات تدریس تجوید تکمیلی بر اساس کتاب حلیه القرآن (سطح ۲)

در این جدول عناوین دروس کتاب حلیه القرآن «سطح ۲»، جهت دسته‌بندی راحت‌تر در ذهن، به پنج محور اصلی تقسیم شده است.

* شایان ذکر است: مبنای آزمونهای پایانی روش تدریس این دوره، بر مبنای عناوین و محورهای درسی مربوطه خواهد بود.

درس ۱- مراتب قرائت (ترتیل قرآن و روش‌های سه‌گانه قرائت) (صفحه ۱۶)	درس ۲- روش‌های سه‌گانه قرائت (صفحه ۱۹)
الف) تأکید قرآن بر ترتیل ب) تعریف ترتیل ج) مراتب سه‌گانه قرائت از نظر سرعت د) قرائت به روش تحقیق هـ) فایده تحقیق	الف) تعریف روش تدویر ب) فایده و امتیازات آن و اشاره به کاربرد اصطلاح ترتیل برای این روش و دلیل آن ج) تعریف روش حدر د) نکته مهم ترتیل در «حدر» هـ) فواید حدر و آسیب‌های آن
درس ۳- روش‌های سه‌گانه قرائت و تعریف تجوید (صفحه ۱۹)	درس ۴- آغاز قرائت (صفحه ۲۵)
الف) تعریف روش حدر، نکته مهم ترتیل در حدر و فواید و آسیب‌های این روش ب) تفاوت تحقیق و ترتیل ج) تعریف لغوی و اصطلاحی تجوید د) شرح اصطلاحات تجویدی (مخرج و صفت و تعریف آنها) هـ) احکام و تعریف آن	الف) تعریف لغوی و اصطلاحی استعاذه و شرح آن ب) تعریف لغوی و اصطلاحی بسمله و شرح آن ج) حکم استعاذه و بسمله در قرائت قرآن (استحباب و وجوب آن) د) وجوه مختلف قرائت «استعاذه» با «بسمله» هـ) وجوه قرائت پی در پی دو سوره+ وجوه قرائت سوره‌های انفال و توبه
درس ۵- همزه وصل و نحوه ابتدا به آن (صفحه ۳۰)	درس ۶- نحوه تشخیص حرکت همزه وصل در «اسم» (صفحه ۳۲)
الف) ابتدا به کلمه + مقدمه لزوم همزه وصل ب) تعریف همزه وصل ج) علامت همزه وصل د) مقدمه نحوه تشخیص حرکت همزه وصل (حرف - اسم - فعل) هـ) حرکت همزه وصل در «حرف»	الف) معادل فارسی اسم‌های دارای همزه وصل در قرآن ب) اصل این کلمات در قرآن ج) مثال برای هر یک از این کلمات د) ذکر نکته «تشخیص کلمه دارای همزه وصل به عنوان فعل» (باقی کلمات غیر از حرف و اسم) هـ) شرح روش تشخیص حرکت همزه وصل در فعل
درس ۷- نحوه تشخیص حرکت همزه وصل در «فعل» (صفحات ۳۲)	درس ۸- نحوه تشخیص حرکت همزه وصل در «فعل» (صفحات ۳۴)
الف) ذکر نکته «تشخیص کلمه دارای همزه وصل به عنوان فعل» (باقی کلمات غیر از حرف و اسم) ب) شرح روش تشخیص حرکت همزه وصل در فعل ج) نکته «همزه وصل در ابتدای شش فعل» د) حکم همزه ساکنه پس از همزه وصل در برخی کلمات (تحقیق در وسط کلام و ابدال به یاء مدی در ابتداء به کلمه)+ ابتدا به کلمه اَوْ تَمِّنَ (تحقیق همزه ساکنه در وسط کلام و ابدال به واو مدی در ابتدا به کلمه) هـ) حکم ابتدا به کلماتی در قرآن که امر هستند	الف) شرح روش تشخیص حرکت همزه وصل در فعل ب) ابتدا به کلمه «لثیکه» در عبارت «اصحاب لثیکه» ج) حکم آمدن همزه استفهام بر سر افعال دارای همزه وصل د) حکم آمدن همزه استفهام بر سر «ال» هـ) ابتداء به کلمه اَلْأَسْمُ و دلایل آن

درس ۱۰ - وقف اسکان و وقف بدون تغییر (صفحه ۳۸)	درس ۹ - طرق وقف بر آخر کلمه (صفحات ۳۷)
<p>الف) تعریف لغوی و اصطلاحی اسکان و شرح حکم آن ب) توضیح استثناء ۷ کلمه از وقف اسکان (ذکر این کلمات) ج) توضیح نحوه وصل این کلمات د) توضیح نحوه وقف بر این کلمات هـ) وقف بر سایر کلمات (بدون تغییر)</p>	<p>الف) مقدمه (اهمیت دانستن محل‌های وقف و وصل و ابتداء) + ذکر سرفصل‌های این درس ب) طرق وقف بر آخر کلمات (وقف ابدال و اسکان) ج) تعریف لغوی و اصطلاحی وقف ابدال د) موارد وقف ابدال (تبدیل هاء گرد به هاء ساکنه) هـ) موارد وقف ابدال (تبدیل تنوین نصب و الف مدی)</p>
درس ۱۲ - احکام هاء آخر کلمه (هاء جوهری و هاء سکت) (صفحه ۴۴)	درس ۱۱ - وقف الحاق، روم و اشمام (صفحه ۳۸)
<p>الف) انواع «هاء» در آخر کلمات قرآن ب) تعریف هاء جوهری به همراه موارد آن در قرآن ج) نکته مربوط به کلمه «هذه» د) تعریف هاء سکت و وجه کاربرد آن هـ) موارد هاء سکت در قرآن + اشاره به نکته مربوط به هاء ساکنه در دو کلمه «أرجه و فآلقه»</p>	<p>الف) تعریف لغوی و اصطلاحی وقف الحاق، شرح حکم و فایده آن با ذکر مثال ب) تعریف لغوی و اصطلاحی وقف روم، شرح حکم و فایده آن با ذکر مثال ج) تعریف لغوی و اصطلاحی وقف اشمام، شرح حکم و فایده آن با ذکر مثال د) بیان اشمام میان کلمه با ذکر مثال و توضیح آن هـ) بیان دو نکته مهم در خصوص وقف روم و اشمام به همراه نکته پایانی</p>
درس ۱۴ - باب مخارج حروف (صفحه ۴۹)	درس ۱۳ - احکام هاء آخر کلمه (هاء ضمیر) (صفحه ۴۵)
<p>الف) اهمیت باب مخارج حروف ب) بیان انواع اندامهای گفتاری که در عمل گفتار کاربرد دارند ج) شرح مختصر اندامهای گفتار د) حروف هجاء (تعریف لغوی و اصطلاحی کلمه «حرف» + بیان تعداد حروف هجاء (حروف القبا) و اسامی آنها) هـ) نکات مربوط به اولین حرف حروف القبا «الف»</p>	<p>الف) ذکر انواع «هاء» در آخر کلمات قرآن + تعریف هاء ضمیر ب) اشباع و بلا اشباع هاء ضمیر به همراه بیان مثالهای آن ج) شرایط اشباع و عدم اشباع هاء ضمیر د) تعریف لغوی و اصطلاحی «صله» + بیان صله در قرائت عاصم هـ) نکات و استثنائات مربوط به هاء ضمیر</p>
درس ۱۶ - باب مخارج حروف «موضع اول» (صفحه ۵۵)	درس ۱۵ - باب مخارج حروف «مخرج حرف» (صفحه ۵۳)
<p>الف) اشاره به موضع جوف و بیان مخرج این موضع «مخرج اول» به همراه انواع آن ب) شرح اولین حرف از حروف مد (الف مدی) ج) بیان تفاوت تلفظ فتحه و الف مدی (تفاوت کمی) + بیان تفاوت حالت تفخیم و ترقیق الف مدی د) شرح دومین حرف از حروف مد (واو مدی) + بیان تفاوت تلفظ ضمه و واو مدی (تفاوت کمی) هـ) شرح سومین حرف از حروف مد (باء مدی) + بیان تفاوت تلفظ کسره و یاء مدی (تفاوت کمی)</p>	<p>الف) تعریف لغوی و اصطلاحی مخرج ب) بیان انواع مواضع پنجگانه دستگاه تکلم ج) بیان تعداد مخارج حروف د) اولین موضع از مواضع پنجگانه: موضع جوف (تعریف لغوی و اصطلاحی) + بیان مخرج این موضع «مخرج اول» هـ) مخرج اول: محل خروج «حروف مد» + انواع حروف مد</p>

درس ۱۸ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۶۱)	درس ۱۷ - باب مخارج حروف «موضع دوم» (صفحه ۵۸)
<p>الف) توضیح مختصر قسمتهای مهم زبان</p> <p>ب) معرفی دندانها و نامهای آنها</p> <p>ج) معرفی سقف دهان و زبان کوچک</p> <p>د) مخرج پنجم: بیان کیفیت تلفظ حرف "ق"</p> <p>هـ) مخرج ششم: بیان کیفیت تلفظ حرف "ک"</p>	<p>الف) دومین موضع از مواضع پنجگانه: موضع حلق (تعریف لغوی و اصطلاحی) + بیان ۳ مخرج این موضع «موضع دوم»</p> <p>ب) مخرج دوم: بیان کیفیت تلفظ دو حرف "ء-ه"</p> <p>ج) مخرج سوم: بیان کیفیت تلفظ دو حرف "ع-ح"</p> <p>د) مخرج چهارم: بیان کیفیت تلفظ دو حرف "غ-خ"</p> <p>هـ) نامگذاری این حروف به حروف حلقی</p>
درس ۲۰ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۶۶)	درس ۱۹ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۶۵)
<p>الف) مخرج هشتم: محل تولید حرف ضرسی</p> <p>ب) بیان مخرج و نحوه تلفظ حرف "ض" (تاکید بر درشتی و پرحجمی)</p> <p>ج) اشاره بر تلفظ شایع این حرف به صورت دال مفخم</p> <p>د) نحوه تلفظ "ض" به صورت دال مفخم به صورت نرم و بدون شدت (ضاد اصیل)</p> <p>هـ) بیان تفاوت "ض" اصیل با "ظ"</p>	<p>الف) مخرج هفتم: محل خروج حروف شجری (ش-ج-ی)</p> <p>ب) بیان دلیل نامگذاری این حروف به عنوان حروف شجری</p> <p>ج) تشریح نحوه تلفظ حرف "ج" و تاکید بر انسدادی بودن این حرف</p> <p>د) تشریح نحوه تلفظ حرف "ش" و توضیح آسیبهای آن</p> <p>هـ) تشریح نحوه تلفظ حرف "ی" و توضیح آسیب آن و مقایسه با یاء مدی</p>
درس ۲۲ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۶۹)	درس ۲۱ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۶۸)
<p>الف) مخرج یازدهم: محل تولید حرف ذولتی (ر)</p> <p>ب) نحوه تلفظ حرف "ر" و بیان مخرج آن</p> <p>ج) بیان انواع چهارگانه تلفظ "ر" و مقبول و مردود بودن آنها</p> <p>د) توضیح نحوه تلفظ "ر" به صورت مردود (لرزشی و جوفی)</p> <p>هـ) توضیح نحوه تلفظ "ر" به صورت مقبول (زنشی و سایشی)</p>	<p>الف) مخرج نهم: معرفی ذولتی + محل خروج حرف ذولتی (ل)</p> <p>ب) بیان مخرج حرف "ل" و اشاره به وسیع‌المخرج بودن این حرف</p> <p>ج) بیان آسیبهای تجویدی "ل"</p> <p>د) مخرج دهم: محل خروج حرف ذولتی (ن) و بیان مخرج این حرف</p> <p>هـ) اشاره به شکل گیری این حرف توسط فضای بینی (غنه)</p>
درس ۲۴ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۷۰)	درس ۲۳ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۶۹)
<p>الف) مخرج سیزدهم: معرفی اسله زبان + بیان نحوه تلفظ (س)</p> <p>ب) نحوه تلفظ حرف "ز"</p> <p>ج) نحوه تلفظ حرف "ص" و تاکید بر ساخته شدن آن از حرف "س"</p> <p>د) تاکید بر صفت تفخیم در خصوص حرف "ص"</p> <p>هـ) بیان صفت فرعی این حروف (صفیر) و آسیب آن</p>	<p>الف) مخرج دوازدهم: معرفی محل نطق + بیان نحوه تلفظ و مخرج حرف نطعی (ت)</p> <p>ب) معرفی آسیبهای تجویدی حرف "ت"</p> <p>ج) بیان نحوه تلفظ و مخرج حرف نطعی (د)</p> <p>د) بیان نحوه تلفظ و مخرج (ط) و حالت تفخیم آن</p> <p>هـ) بیان ساخته شدن "ط" از "ت" و تفاوت "ط" با دال مفخم</p>
درس ۲۶ - باب مخارج حروف «موضع چهارم» (صفحه ۷۲)	درس ۲۵ - باب مخارج حروف «موضع سوم» (صفحه ۷۱)
<p>الف) تعریف موضع چهارم "شفتین" و معنای لغوی آن</p> <p>ب) مخرج پانزدهم: بیان تلفظ حرف "ف" و آسیب آن</p> <p>ج) مخرج شانزدهم: بیان تلفظ حرف "ب" و آسیب آن</p> <p>د) بیان تلفظ حرف "م" و اشاره به غنوی بودن این حرف</p> <p>هـ) بیان تلفظ حرف "و" و آسیب آن + نامیدن این حروف به "شفوی"</p>	<p>الف) مخرج چهاردهم: بیان نحوه تلفظ و مخرج حرف (ث)</p> <p>ب) بیان نحوه تلفظ و مخرج حرف (ذ)</p> <p>ج) بیان نحوه تلفظ و مخرج حرف (ظ) به همراه تفخیم آن</p> <p>د) بیان تفاوت حرف "با" ض "</p> <p>هـ) اشاره بر نام این سه حرف (لثوی)</p>

درس ۲۷ - باب مخارج حروف «موضع پنجم» - مراحل تولید حرف (صفحه ۷۴)	درس ۲۸ - باب صفات حروف (صفحه ۷۷)
<p>الف) معرفتی فضا و محل خیشوم و اهمیت آن ب) مخرج هفدهم: تعریف غنه و بیان حروف اختصاصی آن ج) بیان حالات تعلق صفت غنه بر حروف اختصاصی غنه د) معرفی مراحل سه‌گانه تولید حرف (ه) تعریف مختصر مراحل سه‌گانه مذکور با مثال</p>	<p>الف) تعریف لغوی و اصطلاحی صفت (ب) بیان فواید شناخت صفات حروف ج) بیان تعداد صفات طبق کتاب النشر د) بیان انواع صفت و تعریف آن (ه) ذکر ۱۰ صفت اصلی به صورت متضاد</p>
درس ۲۹ - باب صفات حروف - صفت جهر (صفحه ۷۹)	درس ۳۰ - باب صفات حروف - صفت همس (صفحه ۸۰)
<p>الف) تعریف لغوی صفت جهر - منظور از جهر در تجوید ب) معرفی حروف مجهوره و بیان فرمولها جهت به خاطر سپردن حروف مربوطه ج) بیان جمع شدن سه عامل هوا + تارهای صوتی + مخرج در حروف مجهوره د) تشریح دو نوع آزمایش حروف مجهوره جهت درک عملی صفت (ه) معرفی نمونه آسیب در حروف مجهوره</p>	<p>الف) تعریف لغوی صفت همس - منظور از همس در تجوید ب) معرفی حروف مهموسه و بیان فرمولها جهت به خاطر سپردن حروف مربوطه ج) بیان جمع شدن دو عامل هوا + مخرج در حروف مهموسه د) تشریح دو نوع آزمایش حروف مهموسه جهت درک عملی صفت (ه) بیان اصطلاحات باواک و بی‌واک مربوط به حروف مجهوره و مهموسه</p>
درس ۳۱ - باب صفات حروف - صفت شده (صفحه ۸۱)	درس ۳۲ - باب صفات حروف - صفت رخوه (صفحه ۸۲)
<p>الف) تعریف لغوی صفت شده - منظور از شده در تجوید ب) معرفی حروف شده و بیان فرمولها جهت به خاطر سپردن حروف مربوطه ج) مثال عملی شده در حروف مشدد جهت تفهیم مطلب و تشریح حالت انسدادی د) معرفی این حروف با عنوانهای آواشناسی امروزی و توضیح در این خصوص (ه) معرفی نمونه آسیب‌ها</p>	<p>الف) تعریف لغوی صفت رخوه - منظور از رخوه در تجوید ب) معرفی حروف رخوه ج) مثال عملی شده در حروف مشدد جهت تفهیم مطلب در مقایسه با شده د) معرفی این حروف با عنوانهای آواشناسی امروزی و توضیح در این خصوص (ه) معرفی نمونه آسیب‌ها</p>
درس ۳۳ - باب صفات حروف - صفت استعلاء و استفال (صفحه ۸۵)	درس ۳۴ - باب صفات حروف - صفت اطباق و انفتاح (صفحه ۸۶)
<p>الف) تعریف لغوی صفت استعلاء و استفال - منظور از این دو صفت در تجوید ب) معرفی حروف استعلاء و استفال ج) تشریح مفاهیم تفخیم و استعلاء و مقایسه آن د) شرح حالت عملی و فیزیکی صفت استعلاء (ه) تشریح نظریه غلط تغییر میزان استعلاء در حالات مختلف</p>	<p>الف) تعریف لغوی صفت اطباق و انفتاح - منظور از این دو صفت در تجوید ب) معرفی حروف اطباق و انفتاح ج) توضیح تاثیر اطباق بر حروف مستعلیه د) شرح فیزیکی و حالت زبان و دهان در این دو صفت (ه) بیان علت عدم وجود اطباق در سه حرف خ - غ - ق</p>
درس ۳۵ - باب صفات حروف - صفت اصمات و اذلاق (صفحه ۸۸)	درس ۳۶ - صفات فرعی - صفت صغیر (صفحه ۹۱)
<p>الف) تعریف لغوی صفت اصمات و اذلاق - منظور از این دو صفت در تجوید ب) معرفی حروف اصمات و اذلاق ج) ذکر دلیل روان ادا شدن حروف اذلاق د) توضیح عدم مکت بیجا بر حروف اذلاق (ه) ذکر عدم کاربرد این دو صفت در تجوید</p>	<p>الف) ذکر تفاوت در بکارگیری اشتباه واژه عارضی به جای فرعی ب) تعریف دقیق صفات فرعی و ارائه تعابیر جهت فهم مطلب ج) نام بردن صفات فرعی د) تعریف لغوی و تجویدی صفت صغیر به همراه ذکر حروف آن (ه) ذکر فیزیولوژی ایجاد صغیر و مراتب آن در حروف اصلی</p>
درس ۳۷ - صفات فرعی - صفت قلقله (صفحه ۹۴)	درس ۳۸ - صفات فرعی - صفت لین و انحراف (صفحه ۹۶)
<p>الف) تعریف لغوی و تجویدی قلقله ب) ذکر حروف قلقله و بیان فرمول به خاطر سپردن آن ج) نام بردن صفات فرعی د) ذکر اجتماع دو صفت جهر و شده در شکل‌گیری قلقله (ه) ذکر مراتب قلقله و آسیب‌های احتمالی</p>	<p>الف) تعریف لغوی و تجویدی لین با مثال ب) توضیح عملی رعایت این صفت ج) ذکر آسیب صفت لین د) تعریف لغوی و تجویدی انحراف (ه) توضیح عملی رعایت این صفت و غیرکاربردی بودن این صفت در قرآن</p>

درس ۴۰ - صفات فرعی - صفت استتاله (صفحه ۹۹)	درس ۳۹ - صفات فرعی - صفت تکریر و تفشی (صفحه ۹۷)
الف) تعریف لغوی و تجویدی استتاله (ب) اشاره به اهمیت و جایگاه حرف ض ج) اشاره‌ای بر انواع تلفظ غلط "ض" به صورت ط، ظ، دال مفخم د) تشریح تلفظ ض به صورت "دال مفخم اما نرم" برای تمایز با ظ ه) ذکر آسیب قلقله ض در حالت سکون	الف) تعریف لغوی و تجویدی تکریر با مثال ب) توضیح عملی رعایت این صفت ج) ذکر انواع تلفظ راء به صورت مقبول و مردود (۴ نوع) د) تعریف لغوی و تجویدی تفشی (ه) توضیح عملی رعایت این صفت
درس ۴۲ - صفات فرعی - صفت بحه - تقسیم بندی صفات (صفحه ۱۰۴)	درس ۴۱ - صفات فرعی - صفت غنه و نبره (صفحه ۱۰۱)
الف) تعریف لغوی و تجویدی بحه ب) آسیبهای بحه در افراط و تفریط ج) تقسیم بندی ۲ گانه صفات و ذکر هر گروه د) بیان ارتباط قوت و ضعف حروف با صفات آن حروف ه) ذکر قویترین و ضعیفترین حرف تهجی	الف) تعریف غنه و تاکید بر وجود آن در حالت حرکت و سکون ب) تعریف لغوی و تجویدی نبره (ج) توضیح عملی رعایت این صفت د) تشریح معانی تحقیق و تسهیل همزه ه) نحوه رعایت تسهیل همزه در تنها مورد روایت حفص و ذکر آسیب آن
درس ۴۴ - احکام حروف - باب تفخیم و مراتب آن	درس ۴۳ - احکام حروف - باب تفخیم و ترقیق
الف) بیان جایگاه و رابطه تفخیم و استعلاء ب) بیان مراتب پنج‌گانه تفخیم حروف استعلاء با ذکر مثال ج) تاکید بر عدم حذف تفخیم حروف استعلاء در حالت مکسور د) بیان و توضیح تلفظ الف مدی به صورت فتح و حالات تفخیم و ترقیق آن ه) تاکید بر تبعیت حرکات کوتاه و کشیده از حروف مربوط به خود در خصوص ترقیق و تفخیم	الف) اشاره‌ای کوتاه به کلیدهای سه گانه لهجه عرب ب) تعریف لغوی و تجویدی تفخیم ج) توضیح رابطه تغلیظ و تفخیم د) تعریف لغوی و تجویدی ترقیق ه) آسیب تجویدی تفخیم - بیان کلیه موارد تفخیم و ترقیق در تجوید
درس ۴۶ - احکام حروف - تفخیم (ر)	درس ۴۵ - احکام حروف - اماله - تغلیظ و ترقیق (ل)
الف) بیان موارد خانواده تفخیم و ترقیق (ب) بیان کلید مراحل تشخیص حکم (ر) ج) بیان موارد ۶ گانه تفخیم (ر) با ذکر مثال د) ذکر تنها مورد تاثیرپذیری (ر) از حرف مابعد خود ه) توضیح موارد تفخیم در حالت وقف روم	الف) تعریف لغوی و تجویدی اماله (ب) اشاره به عدم کاربرد آن در قرائت عاصم ج) بیان انواع اماله - تعریف کامل اماله صغری و کاربرد آن در روایت حفص د) تعریف کامل اماله کبری و کاربرد آن در روایت حفص ه) بیان موارد تغلیظ و ترقیق (ل)
درس ۴۸ - احکام حروف - ادغام	درس ۴۷ - احکام حروف - ترقیق (ر)
الف) تعریف لغوی و تجویدی ادغام ب) تعریف مدغم و مدغم فیه ج) بیان فایده ادغام با ذکر مثال د) تعریف ادغام صغیر با ذکر مثال ه) تعریف ادغام کبیر با ذکر مثال - ذکر دلیل نامگذاری آن به عنوان کبیر	الف) بیان موارد خانواده تفخیم و ترقیق ب) بیان کلید مراحل تشخیص حکم (ر) ج) بیان موارد ۵ گانه ترقیق (ر) با ذکر مثال د) توضیح موارد تفخیم در حالت وقف روم ه) بیان موارد دو وجهی
درس ۵۰ - احکام حروف - ادغام	درس ۴۹ - احکام حروف - ادغام (تعاریف)
الف) بیان انواع ادغام موجود در روایت حفص از عاصم ب) تعریف ادغام متمثلین با ذکر چندین مثال و ذکر استثناء آن ج) تعریف ادغام متجانسین با ذکر چندین مثال د) تعریف ادغام متقاربین با ذکر چندین مثال ه) ذکر موارد استثناء ادغام متقاربین و دلایل آن	الف) بیان انواع رابطه چهارگانه یک حرف با حرف دیگر ب) تشریح و تعریف حروف متمثلین با ارائه چند مثال ج) تشریح و تعریف حروف متجانسین با ارائه چند مثال د) تشریح و تعریف حروف متقاربین با ارائه چند مثال ه) تشریح و تعریف حروف متباعدين با ارائه چند مثال

درس ۵۲ - احکام حروف - اظهار	درس ۵۱ - احکام حروف - ادغام (از نظر بقاء اثر مدغم)
<p>الف) تعریف "ن" ساکنه و تنوین ب) اشاره به طبیعی و رایج بودن احکام اظهار، اخفاء و... ج) تعریف لغوی و تجویدی اظهار (د) شرایط جاری شدن این قانون در ن ساکنه ه) بیان سه نکته مهم در اظهار ن با ذکر مثال</p>	<p>الف) بیان انواع ادغام از لحاظ بقاء اثر مدغم (ب) تشریح و توضیح ادغام تام ج) تشریح و توضیح ادغام ناقص د) توضیح موارد ادغام ناقص در روایت حفص از عاصم با مثال ه) ذکر موارد عدم ادغام (جهت تاکید) با ذکر مثال</p>
درس ۵۴ - احکام حروف - اقلاب	درس ۵۳ - احکام حروف - ادغام
<p>الف) تعریف لغوی و تجویدی اقلاب ب) اشاره به میزان کشش و حالت غنوی بودن اقلاب ج) ذکر انجام عمل اخفاء پس از اقلاب با ذکر مثال د) تشریح روش صحیح اقلاب ه) بیان آسیب اقلاب با ذکر مثال</p>	<p>الف) بیان شرایط ادغام ن ساکنه - اشاره به ۶ حرف ادغام ب) بیان انواع ادغام ن ساکنه در یرملون (۲ نوع) ج) بیان نحوه ادغام مع الغنه و میزان کشش آن به همراه مثال د) بیان نحوه ادغام بلاغنه و میزان کشش آن به همراه مثال ه) ذکر موارد عدم ادغام (استثناءات) با ذکر مثال</p>
درس ۵۶ - احکام حروف - احکام میم ساکنه	درس ۵۵ - احکام حروف - اخفاء
<p>الف) ذکر ادغام متماثلین میم ساکنه - میزان کشش و نحوه ادغام ب) بیان مورد اخفاء میم ساکنه نزد حرف "ب" و کیفیت آن ج) بیان موارد اظهار میم ساکنه د) بیان آسیب‌های سه‌گانه در اظهار میم ساکنه (ه) بیان شیوه و دلیل اشد اظهار</p>	<p>الف) تعریف لغوی و تجویدی اخفاء ب) بیان حروف اخفاء (حروف مابقی) - توضیح حروف مابقی ج) بیان علت اخفاء نون ساکنه نزد حروف مابقی د) تشریح مراحل سه‌گانه اجرای اخفاء نون ساکنه ه) تشریح مراحل سه‌گانه اجرای اخفاء نون ساکنه</p>
درس ۵۸ - احکام حروف - احکام مد و قصر	درس ۵۷ - احکام حروف - احکام غنه
<p>الف) تعریف لغوی و اصطلاحی مد و قصر ب) معرفی واحد کشش مد ج) بیان اسامی مقادیر مد د) ذکر ساختمان مد - معرفی حروف مد ه) معرفی اسباب مد و اقسام آن (معنوی - تعظیم - تیره، لفظی - همزه - سکون)</p>	<p>الف) بیان تفاوت صفت غنه با حکم غنه ب) بیان تعریف غنه ج) ذکر موارد حکم غنه (۴ مورد) د) بیان میزان کشش غنه و مقصود از آن ه) بیان اجمالی مراتب کیفیت غنه همراه مثال</p>
درس ۶۰ - احکام حروف - احکام مد و قصر - مد متصل و منفصل	درس ۵۹ - احکام حروف - احکام مد و قصر - انواع مد
<p>الف) تعریف مد متصل به همراه چند مثال ب) بیان میزان کشش مد متصل و علت شهرت این مد به مد واجب ج) بیان میزان کشش مجاز در حالات وقف اسکان، اشمام، روم د) تعریف مد منفصل به همراه چند مثال ه) بیان میزان کشش مد منفصل و علت شهرت این مد به مد جایز + توضیح مد صله کبری</p>	<p>الف) دسته بندی مد به دو نوع اصلی و فرعی ب) تعریف مد اصلی و بیان علت نامگذاری آن به مد اصلی به همراه مثال ج) بیان میزان کشش مد طبیعی و تفهیم مفهوم حرکت در میزان کشش‌ها د) تعریف مد فرعی به همراه مثال ه) بیان انواع مد فرعی و معرفی اسباب هر یک</p>
درس ۶۲ - احکام حروف - احکام مد و قصر - انواع مد لازم	درس ۶۱ - احکام حروف - احکام مد و قصر - مد بدل و لازم
<p>الف) بیان انواع چهارگانه مد لازم ب) تشریح مد لازم مخفف حرفی و بیان سبب آن به همراه مثال ج) تشریح مد لازم مثقل حرفی و بیان سبب آن به همراه مثال د) تشریح مد لازم مخفف کلمی و بیان سبب آن به همراه مثال ه) تشریح مد لازم مثقل کلمی و بیان سبب آن به همراه مثال</p>	<p>الف) تعریف مد بدل به همراه مثال ب) بیان میزان کشش مد بدل در قراءات مختلف ج) معرفی انواع سکون (لازم - عارض) به همراه مثال د) تعریف مد لازم + ذکر انواع سکون لازم به همراه مثال ه) بیان میزان کشش مد لازم به همراه مثال</p>

درس ۶۴- باب وقف و ابتدا- وقف و سکت و قطع	درس ۶۳- احکام حروف- احکام مد و قصر- مد عارض و لین
<p>الف) ذکر حدیث امام علی(ع) و بیان اهمیت وقف و ابتدا</p> <p>ب) تعریف لغوی و اصطلاحی وقف</p> <p>ج) تعریف لغوی و اصطلاحی سکت</p> <p>د) بیان موارد سکت جایز و واجب</p> <p>هـ) تعریف اصطلاحی قطع</p>	<p>الف) تعریف مدل عارض للسکون به همراه مثال</p> <p>ب) بیان میزان کشش مد عارض در حالات وقف اسکان- اشمام- روم</p> <p>ج) تعریف مدل لین به همراه مثال</p> <p>د) بیان میزان کشش مد لین+ توضیح میزان کشش مد لین ابتدای سوره مریم</p> <p>هـ) بیان مراتب مد از قوی به ضعیف</p>
درس ۶۶- باب وقف و ابتدا- وقف تام و کافی	درس ۶۵- انواع وقف
<p>الف) تعریف وقف تام و حکم آن</p> <p>ب) ذکر مصادیق وقف تام در رؤوس و میان آیات</p> <p>ج) تعریف وقف کافی و حکم آن</p> <p>د) ذکر مصادیق وقف کافی در رؤوس و میان آیات</p> <p>هـ) تعریف وقف بیان کافی و ذکر نمونه‌های آن</p>	<p>الف) ذکر انواع وقف (اضطراری- اختیاری)</p> <p>ب) تعریف وقف اضطراری و شرایط وقف و ابتدای آن</p> <p>ج) تعریف وقف اختیاری و ذکر انواع چهارگانه آن</p> <p>د) ذکر انواع ارتباط بین دو عبارت طرفین وقف</p> <p>هـ) ذکر مثال‌های وجودیا عدم وجود ارتباط لفظی و معنوی در عبارات طرفین وقف</p>
درس ۶۸- باب وقف و ابتدا- انواع ابتدا	درس ۶۷- باب وقف و ابتدا- وقف حسن و قبیح
<p>الف) ذکر انواع چهارگانه ابتدا و بیان انواع جایز و غیر جایز آن</p> <p>ب) تعریف ابتدای تام و ذکر مثال</p> <p>ج) تعریف ابتدای کافی و ذکر مثال</p> <p>د) تعریف ابتدای حسن و ذکر مثال</p> <p>هـ) تعریف ابتدای قبیح و ذکر مثال</p>	<p>الف) تعریف وقف حسن و حکم آن</p> <p>ب) ذکر مصادیق وقف حسن در رؤوس و میان آیات</p> <p>ج) تعریف وقف بیان حسن و ذکر نمونه‌های آن</p> <p>د) تعریف وقف قبیح و حکم آن</p> <p>هـ) ذکر نمونه‌های وقف قبیح از نوع ناقص و کفرآمیز</p>
درس ۷۰- باب وقف و ابتدا- رموز سجاوندی(ص- لا- قلی- صلی- غلامت وقف معانقه)	درس ۶۹- باب وقف و ابتدا- رموز سجاوندی(م- ط- ج- ز)
<p>الف) توضیح علامت "ص" و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p> <p>ب) توضیح علامت "لا" و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p> <p>ج) توضیح علامت "قلی" و حکم آن</p> <p>د) توضیح علامت "صلی" و حکم آن</p> <p>هـ) توضیح علامت وقف معانقه و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p>	<p>الف) ذکر دلیل به کارگیری رموز سجاوندی</p> <p>ب) توضیح علامت "م" و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p> <p>ج) توضیح علامت "ط" و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p> <p>د) توضیح علامت "ج" و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p> <p>هـ) توضیح علامت "ز" و حکم آن با ذکر نمونه مثالها</p>
درس ۷۱- باب وقف و ابتدا- وقف بر فواصل آیات- تکبیر- سجده واجب	
<p>ب) تعریف تکبیر در اصطلاح قرائت و دلیل تاریخی آن</p> <p>د) بیان نوع غیر جایز وصل دو سوره با تکبیر</p>	<p>الف) بیان حکم وقف بر فواصل آیات طبق روایات وارده</p> <p>ج) بیان وجوه هفتگانه قرائت پی در پی دو سوره با تکبیر</p> <p>هـ) ذکر موارد سجده واجب در قرائت قرآن</p>

□ معرفی درس ۲:

نام درس: فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت آموزشی (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس، روش‌ها و فنون کلاس‌داری آشنا شده و مهارت‌های فرآیند تدریس و الگوی طرح درس را فرا بگیرند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرّس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس تجوید قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روشها و فنون تدریس در دوره‌های تربیت معلّم تجوید قرآن کریم.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، فعال، تمرین عملی و...

جدول بودجه‌بندی درس «فنون معلمی و روانشناسی تربیتی»

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۱ و ۲	بخش اول: کلیات و مبانی	فصل اول: ویژگیهای معلّم	۱۹-۲۶
		فصل دوم: مبانی تعلیم و تربیت	۲۷-۳۸
۳	بخش دوم: طراحی آموزشی و فنون تدریس	غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، چرخه و مراحل تدوین غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی	۴۱-۵۲
۴ و ۵	//	طبقه بندی آموزشی «بلوم» (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، توضیح ارتباط حیطه‌های سه‌گانه، توضیحات تکمیلی	۵۳-۶۸
۶	//	ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان، رفتارهای ورودی، انواع ویژگی‌های ورودی، ارزشیابی تشخیصی یا سنجش آغازین، الگوهای یادگیری (انواع الگوهای یادگیری، انواع الگوهای تفکر)	۷۱-۸۰
۷	//	تحلیل، انتخاب و تنظیم محتوا، انتخاب روش تدریس مناسب، انتخاب وسایل آموزشی مناسب، تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی	۸۱-۸۸
۸	//	تدریس چیست؟، برنامه ریزی آموزشی چیست؟، الگوی تدریس، الگوی عمومی تدریس، مراحل فعالیت‌های آموزشی، مرحله اول: فعالیت‌های پیش از تدریس، مرحله دوم: فعالیت‌های حین تدریس، مرحله سوم: فعالیت‌های پس از تدریس	۸۹-۱۰۰
۹ و ۱۰	//	طرح درس، مراحل تهیه و تدوین جدول طرح درس سالانه یا دوره آموزشی، الگوی شماره (۱) - نمونه جدول طرح درس سالانه یا دوره ای، روش نگارش و تنظیم طرح درس روزانه، مراحل نگارش و تنظیم اجزای طرح درس روزانه (جلسه)، الگوی شماره (۲) - نمونه جدول طرح روزانه	۱۰۱-۱۱۴
۱۱ و ۱۲	//	روش‌های تدریس، تعریف فن، تقسیم بندی روش‌های تدریس (الف) روش‌های تاریخی یا سنتی (ب) روش‌های متداول و نوین	۱۱۵-۱۲۸
۱۳	//	مهارت‌های آموزشی، مهارت‌های کلاس‌داری	۱۳۹-۱۵۰
۱۴ و ۱۵	بخش سوم: کاربرد روانشناسی پرورشی در تدریس	روانشناسی پرورشی، تفاوت "تدریس با یاد دادن"، اصطلاحات روانشناسی پرورشی	۱۵۱-۱۶۲
	فصل یازدهم: کلیات و تعاریف روانشناسی پرورشی		

۱۶۳-۱۸۲	<p>آگاهی معلم از آنچه که یاد می‌دهد و آنچه که دانش آموز فرا می‌گیرد، یادگیری به روش شرطی شدن، توجه ویژه به کسب موفقیت دانش آموزان در اولین مراحل تعلیم، ایجاد ارتباط روحی و عاطفی بین معلم و دانش آموز، توجه به توانایی مخاطبان و سطح رشد و معلومات ایشان، اصل رسیدن به مجهولات از طریق معلومات، ایجاد انگیزه در ابتدای تدریس، تداوم انگیزش دانش آموزان در طول تدریس، توجه به تناسب کار کلاسی با توان شاگردان، برانگیختن ادراک و توجه دانش آموزان نسبت به موضوعات درس، ایجاد بینش در خصوص موضوعات درسی، ارائه تمرینهای موثر، توجه به فلات یا رکود فراگیری و سعی در رفع عوامل آن، قدرت به خاطر سپاری و یادآوری متعلم (حافظه) و عوامل موثر بر آن، عوامل کمک کننده به حافظه</p>	<p>فصل دوازدهم: اصول مهم تدریس از دیدگاه روانشناسی پرورشی</p>	//	۱۷ و ۱۶
جمع بندی و رفع اشکال				۱۸

تذکر: شایسته است مدرس درس فنون معلمی، مباحث آموزشی فوق را با مثالها و نمونه‌های عملی درس تجوید مطابقت دهد.

ب- منبع درسی:

کتاب کاربرد مهارتهای تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف داوود تک فلاح، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۳:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخش‌هایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سؤالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

جدول بودجه‌بندی درس: آشنایی با علوم قرآنی

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب موردنظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	درس اول: کلیات	گفتار اول: قرآن گفتار دوم: علوم قرآن	۱۵-۳۳
۲	درس دوم: نزول قرآن	نزول قرآن	۳۷-۴۶
۳	درس سوم: وحیانی بودن قرآن	۱- مفهوم شناسی وحی ۲- کاربردهای وحی در قرآن	۴۷-۵۲
		۱- کیفیت وحی بر پیامبر(ص) ۲- تفاوت وحی با برخی مفاهیم مرتبط	۵۳-۵۸
۴	درس چهارم و پنجم: اعجاز قرآن (۱ و ۲)	مفهوم شناسی، ضرورت معجزه، تفاوت معجزه با خرق عادات، تحدی، معارضه با آیات تحدی	۶۱-۶۹
		الف) ابعاد اعجاز قرآن	۷۱-۸۳
۵	درس ششم: تحریف ناپذیری	۱- مفهوم تحریف ۲- دلایل عدم تحریف قرآن کریم	۸۷-۹۶
۶	درس هفتم: جامعیت قرآن	اثبات جامعیت قرآن (آیات جامعیت، جهانی بودن قرآن، جاودانگی قرآن)	۱۰۳-۱۰۹
۷	درس هشتم و نهم: جمع قرآن (۱)	۱- مفهوم شناسی جمع ۲- نوشت افزار وحی ۳- دیدگاهها درباره اولین جمع قرآن	۱۱۵-۱۲۲
		جمع قرآن (۲)	۱۳۳-۱۴۲
۸	درس دهم: قرائات قرآن	قرائات قرآن	۱۴۳-۱۵۳
۹	درس یازدهم: محکم و متشابه	محکم و متشابه (بجز مبحث تأویل متشابهات)	۱۵۵-۱۶۶
۱۰	درس دوازدهم: ناسخ و منسوخ	ناسخ و منسوخ (تا ابتدای مبحث بررسی شبهات نسخ)	۱۶۷-۱۷۵
۱۱	درس سیزدهم: اسباب نزول	اسباب نزول (تا ابتدای مبحث اعتبار احادیث اسباب نزول)	۱۷۹-۱۸۶

ب - منبع درسی:

کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور - انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۴:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با احکام و ضروریات شرعی و همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و...
منبع درسی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت	

جدول بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

عناوین	موضوع درس	جلسه
احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب	احکام عمومی	۲۱
آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه	احکام قرآنی	۴۳

□ معرفی درس ۵:

نام درس: اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (به صورت غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با آداب و وظایف مربوط به استاد و شاگرد آشنا گردند.	

جدول بودجه‌بندی درس: اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی»

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	باب یکم: در آداب استاد و شاگرد	نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد - بخش یک: آداب مربوط به خود آنان - ۱- خالص کردن نیت برای خداوند به هنگام یادگیری و یاد دادن	۴۰-۵۲
		نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد: ۲- به کار بستن تدریجی دانسته‌ها ۳- تکیه کردن بر خدا در حالات مختلف ۴- برخورداری از اخلاق نیکو ۵- همت بلند داشتن ۶- مراعات شعائر اسلامی	۵۳-۷۰
		بخش دوم: آداب مربوط به درس و بحث نوع دوم: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر استاد به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره درس به کار گیرد	۷۱-۱۰۶
		نوع سوم: آداب ویژه استاد: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر شاگردانش به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره تدریس به کار گیرد	۱۰۷-۱۳۱

ب- منبع درسی:

- کتاب «آئین دانشوری» (ترجمه المراد من منیه المرید) - ترجمه: آقای حمیدرضا شریعتمداری - انتشارات دارالعلم

آزمونهای پایانی

• الف) آزمون کتبی

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۲- اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی» ۳- احکام عمومی و احکام قرآنی و ۴- آشنایی با علوم قرآنی می‌باشد که بصورت تستی - تشریحی برگزار خواهد شد.

نکات مهم در خصوص سوالات آزمون کتبی:

- ۱- کلیه سؤالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سؤالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سؤالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.
- ۲- لازم است سؤالات بصورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)
- ۳- لازم است پیش از تکثیر، سوالات در اختیار معلم دوره جهت بازبینی نهایی قرار داده شود.

• ب) آزمون شفاهی

این آزمون شامل مبحث روش تدریس تجوید تکمیلی خواهد بود. از هریک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون روش تدریس از مباحث تجوید تکمیلی گرفته خواهد شد.

* تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران انتخاب شوند.

برای این آزمون، یکی از موضوعات درس مربوطه برای فراگیر تعیین می‌شود تا وی پس از مرور، با استفاده از روشهای آموزش داده شده به تدریس آن بپردازد. به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع درس محوله حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد و تدریس فرد با توجه به فرم سنجش مهارتهای تدریس و توضیحات مربوطه امتیاز داده خواهد شد.

آیین نامه امتیازدهی به روش تدریس تجوید تکمیلی، طبق فرم ضمیمه «سنجش روش تدریس تجوید» می‌باشد.

*** تشریح مؤلفه‌های فرم ارزیابی و امتیازات مربوط به سنجش روش تدریس به جز مورد ذیل همانند موارد ذکر شده در صفحات ۲۰ الی ۲۵ می‌باشد.

۳- توضیح کامل محورهای درسی با توجه به موضوع تعیین شده:

❖ در تدریس دروس تجوید (از کتاب حلیه‌القرآن ۲)، موارد (الف، ب، ج، د، هـ) بر اساس جدول ۱/۲ (ص ۴۱) عمل گردد.
تذکر: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه‌های فوق به داوطلب ۵/۱ امتیاز و در صورت نقص در توضیح به ایشان ۲۵/۰ تعلق می‌گیرد.

حد نصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم تجوید قرآن کریم				
ردیف	ماده امتحانی	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس تجوید تکمیلی	۳	شفاهی	۱۶
۲	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	۲	کتبی	۱۴
۳	احکام عمومی و احکام قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۴	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۵	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	۱	کتبی	۱۴
■	جمع	۸	کتبی و شفاهی	---

۱- موضوع تدریس هر داوطلب می‌بایست حداقل دو ساعت پیش از آزمون به اطلاع وی رسانده شود. ارائه نمونه فرمهای ارزیابی - در صورتی که در دوره آموزشی در اختیار داوطلبان قرار نگرفته باشد - بلامانع است.

ضوابط ویژه اعطای گواهینامه به معلمان تجربی تجوید قرآن کریم

باتوجه به حضور معلمان باتجربه در حوزه تجوید قرآن کریم در استانها معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم این امکان را فراهم نموده است تا این افراد بدون حضور در کلاسهای آموزشی دوره و بصورت غیر حضوری، گواهینامه تربیت معلم تجوید قرآن کریم را دریافت نمایند. این افراد در صورت قبولی در آزمونهای ورودی و پایانی موفق به دریافت گواهینامه مربوطه خواهند شد.

***** تعریف معلم تجربی:**

معلم تجربی به شخصی اطلاق می‌گردد که:

الف: دارای حداقل ۸ سال سابقه مستند تدریس در زمینه تجوید قرآن کریم باشد.

ب: سوابق ایشان مورد تأیید دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان باشد.

***** مراحل و چرخه:**

- ۱- ثبت نام و برگزاری آزمونهای ورودی توسط دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان
- ۲- ارسال نتایج قبولشدگان در آزمونهای ورودی به‌همراه سوابق تدریس داوطلبان به سازمان دارالقرآن الکریم از طریق شیوه جدید ارسال مدارک که در صفحه ۱۵۱ آمده است.
- ۳- بررسی مدارک و صدور شناسه ویژه معلمان تجربی توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم

۴- برگزاری آزمونهای پایانی و ارسال نتایج آن در قالب فرمهای مربوطه از طریق شیوه جدید ارسال مدارک.

۵- صدور گواهینامه معلمان تجربی و ارسال آن به استانها توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم

***** ضوابط**

الف - پس از ارسال نتایج آزمونهای ورودی معلمان تجربی تجوید قرآن کریم توسط دارالقرآن الکریم استان، یک شناسه ویژه معلمان فوق از سوی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم به استان مربوطه اعلام می‌شود و دارالقرآن الکریم استان می‌بایست نتایج آزمونهای پایانی و مدارک ایشان را در شیوه جدید ارسال مدارک، جهت صدور گواهینامه به این سازمان ارسال نماید.

ب - آزمون روش تدریس برای این داوطلبان یکبار برگزار گردیده و فاقد آزمون تجدیدی خواهد بود و در صورت عدم کسب حد نصاب نمره در درس مربوطه، مردود بوده و می‌بایست در دوره حضوری شرکت نمایند. تبصره: در صورت عدم کسب حد نصاب لازم در آزمونهای کتبی، آزمون تجدیدی از دروس کتبی بر اساس ضوابط برگزاری آزمون های تجدیدی که در انتهای این دفترچه موجود می‌باشد، از ایشان به عمل خواهد آمد.

ج - کلیه هزینه‌های جاری برگزاری آزمونهای کتبی و شفاهی برعهده داوطلبان می‌باشد.

د - در صورت درخواست داوطلبان مبنی بر برگزاری جلسات توجیهی جهت کسب آمادگی لازم برای شرکت در آزمون‌ها، برگزاری کلاسهای توجیهی با تقبل هزینه‌های جاری توسط ایشان بلامانع است.

طرح تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱)**اهداف طرح:****• اهداف کلی:**

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم «سطوح ۱ تا ۳» و خودکفایی آموزشی استانها در زمینه کادر متخصص آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم.
- ۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در علوم قرآنی و مهارت‌های تدریس در سطوح بالاتر علمی و تخصصی.
- ۳) روشمند و هماهنگ نمودن آموزش‌های ترجمه و مفاهیم قرآن کریم در سطح کشور.
- ۴) تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام‌یافته ترجمه و مفاهیم قرآن در سطح کشور.
- ۵) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

• اهداف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روشهای نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطوح ۱ تا ۳) و با هدف جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن‌الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم کشور، به اجرا گذارند.

• چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلّمی و تدریس و تعلیم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطوح ۱ تا ۳) پس از احراز شرایط گزینش، در «۶۹ جلسه آموزش حضوری» و «۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری» شامل جلسات آموزش دروس: ۱- روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم ۲- آشنایی با علوم قرآنی ۳- آموزش عربی (۱) «صرف و نحو» ۴- فنون معلّمی و روانشناسی تربیتی ۵- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلّمی) و ۶- احکام عمومی و احکام قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمونهای پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطوح ۱ تا ۳) در دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و... به تدریس خواهند پرداخت.

● مشخصات کلی طرح :

- ۱- **نام طرح :** تربیت معلّم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱).
- ۲- **مدت طرح:** ۶۹ جلسه آموزش حضوری و ۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری.
- ۳- **مقطع زمانی:** در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- **پیش‌نیاز :** دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی» و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) « مشروط به اینکه نمره اخذ شده در آزمون پایانی ۱۶ از ۲۰ باشد.» یا قبولی در آزمون های ورودی معادل **تبصره :** در شرایط یکسان افرادی که دارای گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۴) می‌باشند در اولویت خواهند بود.
- ۵- **گستره طرح :** سراسر کشور
- ۶- **محل تشکیل طرح:** با توجه به فشرده و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مراکز تربیت معلّم، موسسات و مراکز قرآنی مردمی، مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- **محتوای آموزشی :** شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- **مجری طرح:** دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- ۹- **تذکره:** دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات و مراکز مردمی خواهند نمود.
- ۹- **شکل اجرا :** در قالب دو بخش حضوری و غیر حضوری.
- ۱۰- **گروه هدف (مخاطبان) :** حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- **تعداد فراگیران هر دوره :** حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- **تعداد دوره‌ها:** بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- **ارزش آموزشی:** ۱۵۴ ساعت آموزشی

● شرایط اختصاصی :

دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی» و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) « مشروط به اینکه نمره اخذ شده در آزمون پایانی ۱۶ از ۲۰ باشد.» یا قبولی در آزمون های ورودی معادل **تبصره :** در شرایط یکسان افرادی که دارای گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۴) می‌باشند در اولویت خواهند بود.

● **تذکره ۱:** داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای معادل آزمونهای پایانی (دوره‌های قرائت قرآن (سطح ۳)) شرکت نمایند.

● **تذکره ۲:** داوطلبان شرکت در این دوره که پیشتر موفق به اخذ گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی، تجوید قرآن کریم و... شده‌اند، با ارائه گواهینامه مربوطه از شرکت در کلاس دروس: " فنون معلمی و روانشناسی تربیتی " (معاف بودن در این درس مخصوص افرادی است که این دوره را از سال ۱۳۸۸ به بعد گذرانده‌اند) و " احکام عمومی و احکام قرآنی " معاف بوده و نمرات کسب شده توسط ایشان در دوره‌های مربوطه در دروس فوق بهمراه درس " اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) " لحاظ خواهد شد.

تذکره ۳: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

- ۱- دارا بودن سابقه تدریس در دوره های ترجمه و مفاهیم قرآن کریم.
- ۲- دارا بودن گواهی نامه‌های فوق الذکر (قرائت (سطح ۳) و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴)).
- ۳- مدرک تحصیلی بالاتر.
- ۴- دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی).
- ۵- دارا بودن محفوظات قرآنی.

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

مجموع آموزشی	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حدنصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضور	جمع			
دروس حضوری	روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم	تخصصی	۲	۳۰	--	۳۰	شفاهی تدریس عملی	۱۶	۳۰
	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تخصصی	۲	۳۶	--	۳۶	کتبی	۱۴	۳۶
	آموزش عربی (۱) «صرف و نحو»	تخصصی	۳	۶۴	--	۶۴	کتبی	۱۶	۶۴
	احکام عمومی و احکام قرآنی	عمومی	۱	۸	--	۸	کتبی	۱۴	۸
درس غیر حضوری	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
جمع کل			۱۰	۱۳۸	۱۶	۱۵۴	کتبی و شفاهی	---	۱۵۴ ساعت

دروس طرح تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱)

معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۳۰ ساعت آموزشی (۱۵ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث ترجمه و مفاهیم قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران، دارای گواهینامه دوره تربیت مدرس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس این درس در دوره‌های تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (منظور دوره‌هایی است که از سال ۱۳۸۸ برگزار گردیده است). تبحر: استانهایی که فاقد مدرس خواهر می‌باشند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی می‌بایست از معلم خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، تمرین عملی و...

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جدول بودجه‌بندی عناوین درسی « روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم »

جلسه	عناوین و موضوعات تدریس بر اساس کتب آموزش مفاهیم قرآن، تألیف آقای وکیل	عناوین و موضوعات تدریس بر اساس کتب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن، تألیف آقایان لطفی و ضرام	کارورزی
۱	مقدمه و بیان کلی اصول روش تدریس و کلاس‌داری (۴۵ دقیقه)	مقدمه و بیان کلی اصول روش تدریس و کلاس‌داری (۴۵ دقیقه)	درخواست تدریس اختیاری از متعلمان برای تجزیه و تحلیل کلیات تدریس (۴۵ دقیقه)
۲	ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن (۴۵ دقیقه)	ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن (۴۵ دقیقه)	کارورزی طبقه تهیه جدول طرح درس (۴۵ دقیقه)
۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس اول تا چهارم جلد اول (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۲ تا ۵ سطح اول (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۴	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس پنجم تا هشتم جلد اول (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۶ تا ۸ سطح اول (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۵	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس اول تا چهارم جلد دوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۹ تا ۱۲ سطح اول (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس پنجم تا هشتم جلد دوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۱ تا ۳ سطح دوم (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس اول تا چهارم جلد سوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۴ تا ۶ سطح دوم (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس پنجم تا هشتم جلد سوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۷ تا ۹ سطح دوم (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس اول تا چهارم جلد چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس درس ۱ تا ۳ سطح سوم (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)

۱ - در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطلب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۶ تا ۴ سطح سوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد چهارم (۲۵ دقیقه)	۱۰
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۹ تا ۷ سطح سوم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد پنجم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۱ تا ۳ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم تا هشتم جلد پنجم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۲
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۶ تا ۴ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس اول تا چهارم جلد ششم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۳
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۹ تا ۷ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس پنجم و ششم جلد ششم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۴
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس ۱۰ تا ۱۳ سطح چهارم (۲۵ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس دروس هفتم و هشتم جلد ششم کتاب آموزش مفاهیم قرآن (۲۵ دقیقه)	۱۵

**** تذکرات :**

- در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره حداقل باید به دو نوبت تدریس در حضور مدرّس و افراد کلاس بپردازد.
- مدرّس باید بعد از تدریس هر موضوع و بیان روش آموزش آن در جلسات یکم تا پانزدهم، در هر جلسه حداقل از ۲ نفر از فراگیران بخواهد تا برای کارورزی و رفع اشکالات، یکی از دروس را تدریس نموده و خود ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد وجویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس انجام شده، نهایتاً نظرات نهایی را در فرم سنجش روش تدریس منظور نموده و از آنان بخواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را بر طرف نمایند.
- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره فراگیران باید توسط مسئول دوره در پرونده ایشان نگهداری شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.

ب- منبع درسی:

مبنای تدریس و آزمون این درس عبارتند از:

- کتاب آموزش مفاهیم قرآن - مجلدات ۱ تا ۶ - تألیف آقای مسعود وکیل یا کتاب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن - سطوح ۱ تا ۴ - تألیف آقایان ضرغام و لطفی
- آموزه‌های ارائه شده در کلاس (فنون معلمی و روانشناسی تربیتی).

تبصره: مدرّسان و فراگیران دوره می‌توانند بعنوان نمونه برای تدریس ترجمه و مفاهیم از کتاب راهنمای معلم و روش تدریس آموزش مفاهیم قرآن جلد‌های ۱ تا ۳، تألیف آقای وکیل نیز استفاده نمایند.

فعالیت کلاسی :

باتوجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس، این اختیار به مدرّس درس روش تدریس داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و یا غیر موجه هستند اضافه نمایند.

□ معرفی درس ۲:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیر حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخش‌هایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سؤالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

جدول بودجه‌بندی درس « آشنایی با علوم قرآنی »

این درس به صورت غیر حضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	درس اول: کلیات	۱- گفتار اول: قرآن ۲- گفتار دوم: علوم قرآن	۱۵-۳۳
	درس دوم: نزول قرآن	نزول قرآن	۳۷-۴۶
۲	درس سوم: وحیانی بودن قرآن	۱- مفهوم شناسی وحی ۲- کاربردهای وحی در قرآن ۳- کیفیت وحی بر پیامبر (ص) ۴- تفاوت وحی با برخی مفاهیم مرتبط	۴۷-۵۸
۳	درس چهارم: اعجاز قرآن (۱)	مفهوم شناسی، ضرورت معجزه، تفاوت معجزه با خرق عادات، تحدی، معارضه با آیات تحدی	۶۱-۶۹
	درس پنجم: اعجاز قرآن (۲)	الف) ابعاد اعجاز قرآن ب) امتیازات قرآن بر سایر معجزات	۷۱-۸۶
۴	درس ششم: تحریف ناپذیری	۱- مفهوم تحریف ۲- دلایل عدم تحریف قرآن کریم ۳- بررسی دلائل قائلین تحریف	۸۷-۱۰۰
	درس هفتم: جامعیت قرآن	اثبات جامعیت قرآن (آیات جامعیت، جهانی بودن قرآن، جاودانگی قرآن) - دیدگاهها درباره جامعیت قرآن	۱۰۳-۱۱۳
۵	درس هشتم: جمع قرآن (۱)	۱- مفهوم شناسی جمع ۲- نوشت افزار وحی ۳- دیدگاهها درباره اولین جمع قرآن ۴- دلایل اثبات جمع قرآن در زمان پیامبر (ص)	۱۱۵-۱۳۱
	درس نهم: جمع قرآن (۲)	جمع قرآن (۲)	۱۳۳-۱۴۲
۶	درس دهم: قرائات قرآن	قرائات قرآن	۱۴۳-۱۵۳
۷	درس یازدهم: محکم و متشابه	محکم و متشابه	۱۵۵-۱۶۶
	درس دوازدهم: ناسخ و منسوخ	ناسخ و منسوخ	۱۶۷-۱۷۸
	درس سیزدهم: اسباب نزول	اسباب نزول	۱۷۹-۱۹۰
۸	درس چهاردهم: مفردات در قرآن	مفردات در قرآن (مفهوم، اهمیت و فائده و پیشینه پیدایش علم مفردات، نقش علم مفردات در تفسیر و فن ترجمه و فروع علم مفردات)	۱۹۱-۲۰۳
۹	درس چهاردهم: مفردات در قرآن	معرفی برخی منابع کارآمد در یافتن معنای مفردات قرآنی + بررسی چند واژه قرآنی	۲۰۳-۲۱۲
۱۰	درس پانزدهم: تفسیر و روشهای آن	تفسیر و روشهای آن	۲۱۳-۲۲۹

ب- منبع درسی:

کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور - انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۳:

نام درس: فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت آموزشی (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس، روش‌ها و فنون کلاس‌داری آشنا شده و مهارت‌های فرآیند تدریس و الگوی طرح درس را فرا بگیرند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرّس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روشها و فنون تدریس در دوره‌های تربیت معلّم قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، فعال، تمرین عملی و...

جدول بودجه‌بندی درس: « فنون معلّمی و روانشناسی تربیتی »

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲ و ۱	بخش اول: کلیات و مبانی	ضرورت برگزاری دوره‌های تربیت معلّم، هدف دوره‌های تربیت معلّم قرآن، صلاحیت‌های حرفه معلّمی (شناختی، دانشی)، عملکردی (توانش)، اخلاق حرفه‌ای (بینش)، عمومی (فردی)	۱۹-۲۶
	فصل دوم: مبانی تعلیم و تربیت	«پرورش» و «کارآموزی»، «آموزش»، «یادگیری» و «عملکرد»، عوامل تأثیرگذار بر یادگیری	۲۷-۳۸
۳	بخش دوم: طراحی آموزشی و فنون تدریس	غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، چرخه و مراحل تدوین غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی	۴۱-۵۲
۴ و ۵	//	طبقه بندی آموزشی «بلوم» (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، توضیح ارتباط حیطه‌های سه‌گانه، توضیحات تکمیلی	۵۳-۶۸
۶	//	ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان، رفتارهای ورودی، انواع ویژگی‌های ورودی، ارزشیابی تشخیصی یا سنجش آغازین، الگوهای یادگیری (انواع الگوهای یادگیری، انواع الگوهای تفکر)	۷۱-۸۰
۷	//	تحلیل، انتخاب و تنظیم محتوا، انتخاب روش تدریس مناسب، انتخاب وسایل آموزشی مناسب، تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی	۸۱-۸۸
۸	//	تدریس چیست؟، برنامه ریزی آموزشی چیست؟، الگوی تدریس، الگوی عمومی تدریس، مراحل فعالیت‌های آموزشی، مرحله اول: فعالیت‌های پیش از تدریس، مرحله دوم: فعالیت‌های حین تدریس، مرحله سوم: فعالیت‌های پس از تدریس	۸۹-۱۰۰
۹ و ۱۰	//	طرح درس، مراحل تهیه و تدوین جدول طرح درس سالانه یا دوره آموزشی، الگوی شماره (۱) - نمونه جدول طرح درس سالانه یا دوره‌ای، روش نگارش و تنظیم طرح درس روزانه، مراحل نگارش و تنظیم اجزای طرح درس روزانه (جلسه)، الگوی شماره (۲) - نمونه جدول طرح روزانه	۱۰۱-۱۱۴
۱۱ و ۱۲	//	روش‌های تدریس، تعریف فن، تقسیم‌بندی روش‌های تدریس (الف) روش‌های تاریخی یا سنتی (ب) روش‌های متداول و نوین	۱۱۵-۱۳۸
۱۳	//	مهارت‌های آموزشی، مهارت‌های کلاس‌داری	۱۳۹-۱۵۰
۱۴ و ۱۵	بخش سوم: کاربرد روانشناسی پرورشی در تدریس	روانشناسی پرورشی، تفاوت "تدریس با یاد دادن"، اصطلاحات روانشناسی پرورشی	۱۵۱-۱۶۲
۱۶ و ۱۷	//	آگاهی معلم از آنچه که یاد می‌دهد و آنچه که دانش آموز فرا می‌گیرد، یادگیری به روش شرطی شدن، توجه ویژه به کسب موفقیت دانش آموزان در اولین مراحل تعلیم، ایجاد ارتباط	۱۶۳-۱۸۲

<p>روحی و عاطفی بین معلّم و دانش آموز، توجه به توانایی مخاطبان و سطح رشد و معلومات ایشان، اصل رسیدن به مجهولات از طریق معلومات، ایجاد انگیزه در ابتدای تدریس تداوم انگیزش دانش آموزان در طول تدریس، توجه به تناسب کار کلاسی با توان شاگردان برانگیختن ادراک و توجه دانش آموزان نسبت به موضوعات درس، ایجاد بینش در خصوص موضوعات درسی، ارائه تمرینهای موثر، توجه به فلات یا رکود فراگیری و سعی در رفع عوامل آن، قدرت به خاطر سپاری و یادآوری متعلّم (حافظه) و عوامل موثر بر آن، عوامل کمک کننده به حافظه</p>			
جمع بندی و رفع اشکال			۱۸

تذکر: شایسته است مدرّس درس فنون معلّمی، مباحث آموزشی فوق را با مثالها و نمونه‌های عملی دروس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم مطابقت دهد.

ب- منبع درسی:

کتاب کاربرد مهارتهای تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف داوود تک فلاح، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۴:

نام درس: آموزش عربی (۱) «صرف و نحو»	تعداد ساعات آموزشی: ۶۴ ساعت آموزشی (۳۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: آشنایی با مباحث صرف و نحو عربی به منظور بکارگیری آن در فرایند آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی های مدرّس: دارای حداقل مدرک کارشناسی در رشته ادبیات عرب با ۲ سال سابقه تدریس ادبیات عرب یا از روحانیونی با مدرک پایان (سطح ۲) با حداقل ۲ سال سابقه تدریس صرف و نحو عربی. تبصره: ترجیحاً از فارغ التحصیلان رشته ادبیات عرب در مقطع کارشناسی ارشد استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، فعال، تمرین عملی و...

جدول بودجه بندی درس آموزش عربی (۱) - صرف و نحو -

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	عناوین درس	ردیف	عناوین درس
۱	مقدمه + تعریف، فایده و موضوع علم صرف + تقسیمات فعل و اسم	۱۷	تعریف، موضوع و فایده علم نحو + اقسام بناء و مبنی
۲	فعل ماضی (۱ و ۲)	۱۸	اعراب ظاهری، تقدیری و محلی
۳	فعل مضارع	۱۹	مضارع مرفوع و منصوب
۴	فعل امر	۲۰	مضارع مجزوم
۵	حالات فعل مضارع (۱ و ۲)	۲۱	مرفوعات (۱ و ۲) فاعل و نائب فاعل
۶	بابهای ثلاثی مجرد و مزید + بابهای ثلاثی مزید (۱)	۲۲	مرفوعات (۳) مبتدا و خبر + کارورزی ترکیب جملات عربی
۷	بابهای ثلاثی مزید (۲ و ۳)	۲۳	نواسخ (۱): افعال ناقصه
۸	بابهای ثلاثی مزید (۴)	۲۴	نواسخ (۲): افعال مقاربه و حروف شبیهه به لیس
۹	معلوم و مجهول	۲۵	نواسخ (۳): حروف مشبیهه بالفعل و «لا»ی نفی جنس +
۱۰	صحيح و معتل + مضاعف + معتلات (۱): مثال	۲۶	منصوبات (۱ و ۲): مفعول به، مفعول مطلق و مفعول له
۱۱	معتلات (۲ و ۳): اجوف، ناقص و لفیف + کارورزی تجزیه اقسام فعل	۲۷	منصوبات (۳ و ۴): مفعول فیه، مفعول معه، حال و تمییز
۱۲	اقسام اسم (ثلاثی، رباعی، خماسی، اقسام مصدر) + مشتقات (۱): اسم فاعل و اسم مفعول	۲۸	منصوبات (۵ و ۶): مستثنی و منادا + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۳	مشتقات (۲): اسم فاعل و اسم مفعول معتل + مشتقات (۳): صفت مشبیهه، اسم مبالغه و اسم تفضیل و ...	۲۹	مجرورات (۱ و ۲): مجرور به حرف جر و تعریف اضافه + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۴	مذکر و مؤنث + منصرف و غیرمنصرف + مصغر و منسوب	۳۰	توابع (۱ و ۲): نعت، تأکید، عطف نسق، عطف بیان و بدل + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۵	معارف (۱): ضمایر + معارف (۲): اسم اشاره، موصولات، علم و ... + کارورزی تجزیه اقسام اسم	۳۱	حروف (۱ و ۲): حروف عامل و حروف غیرعامل + اقسام و احکام جمله + کارورزی ترکیب جملات عربی
۱۶	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات + کارورزی تجزیه اقسام فعل و اسم	۳۲	پرسش و پاسخ و رفع اشکالات + کارورزی ترکیب جملات عربی

ب - منبع درسی:

کتاب زبان قرآن (صرف و نحو مقدماتی) مجلدات سوم و چهارم - حمید محمدی

□ معرفی درس ۵:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با احکام و ضروریات شرعی و همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و...
منبع درسی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت	

جدول بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

عناوین	موضوع درس	جلسه
احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب	احکام عمومی	۲ و ۱
آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه	احکام قرآنی	۳ و ۴

□ معرفی درس ۶:

نام درس: اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (به صورت غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با آداب و وظایف مربوط به استاد و شاگرد آشنا گردند.	

جدول بودجه‌بندی درس: اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی»

این درس به صورت غیر حضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره باید کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	باب یکم: در آداب استاد و شاگرد	نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد	۴۰-۵۲
		- بخش یک: آداب مربوط به خود آنان	
		- ۱- خالص کردن نیت برای خداوند به هنگام یادگیری و یاد دادن	
		نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد:	۵۳-۷۰
		۲- به کار بستن تدریجی دانسته‌ها	
		۳- تکیه کردن بر خدا در حالات مختلف ۴- برخورداری از اخلاق نیکو	
		۵- همت بلند داشتن ۶- مراعات شعائر اسلامی	
		بخش دوم: آداب مربوط به درس و بحث	۷۱-۱۰۶
		نوع دوم: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر استاد به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره درس به کار گیرد	
		نوع سوم: آداب ویژه استاد:	۱۰۷-۱۳۱
		۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر شاگردانش به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره تدریس به کار گیرد	

ب - منبع درسی:

کتاب «آئین دانشوری» (ترجمه المراد من منیه المرید) - ترجمه: آقای حمیدرضا شریعتمداری - انتشارات دارالعلم

آزمونهای پایانی

• الف) آزمون کتبی

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- آشنایی با علوم قرآنی ۲- آموزش عربی (۱) «صرف و نحو» ۳- فنون معلّمی و روانشناسی تربیتی ۴- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلّمی) ۵- احکام عمومی و احکام قرآنی می‌باشد که بصورت تستی - تشریحی برگزار خواهد شد.

❖ نکات مهم در خصوص سوالات آزمون کتبی:

- ۱) کلیه سوالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سئوالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سوالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.
- ۲) لازم است سوالات بصورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)
- ۳) لازم است پیش از تکثیر، سوالات در اختیار معلم دوره جهت بازبینی نهایی قرار داده شود.

• ب) آزمون شفاهی:

این آزمون شامل مبحث روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن خواهد بود. از هریک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون روش تدریس از مباحث ترجمه و مفاهیم قرآن گرفته خواهد شد.

* تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران انتخاب شوند.

برای این آزمون یکی از موضوعات دروس مفاهیم (مجلدات ۱ تا ۶ آموزش ترجمه و مفاهیم^۱ یا سطوح ۱-۴ روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن^۲) برای فراگیر تعیین می‌شود تا وی پس از مرور^۳، با استفاده از روشهای آموزش داده شده به تدریس آن بپردازد. به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع درس محوله حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد و تدریس فرد با توجه به فرم سنجش مهارتهای تدریس و توضیحات مربوطه امتیاز داده خواهد شد. آیین نامه امتیازدهی به روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، طبق فرم ضمیمه «سنجش روش تدریس مفاهیم» می‌باشد.

*** تشریح مؤلفه‌های فرم ارزیابی و امتیازات مربوط به سنجش روش تدریس به جز مورد ذیل همانند موارد ذکر

شده در صفحات ۲۰ الی ۲۵ می‌باشد.

۳- توضیح کامل محورهای درسی با توجه به موضوع تعیین شده:

❖ در تدریس دروس ترجمه و مفاهیم (از کتاب آقای وکیل)، موارد (الف، ب، ج، د، هـ) هر درس در کتاب عبارتند از:

الف) گزیده مفاهیم قرآنی	ب) بخوانید و معنا کنید
ج) کلمات آشنا	د) کلمات جدید
هـ) گزیده قواعد (صرف یا نحو)	و) تمرین

۱- اخذ آزمون روش تدریس ترجمه و مفاهیم از جلد ۱ کتاب آموزش مفاهیم و درس هشتم تمامی مجلدات بدلیل فقدان نکات قواعدی جایز نیست.

۲- اخذ آزمون روش تدریس ترجمه و مفاهیم از دروسی که بعنوان تمرین دوره‌ای می‌باشد در تمامی سطوح بدلیل فقدان نکات قواعدی جایز نیست.

۳- موضوع تدریس هر داوطلب می‌بایست حداقل دو ساعت پیش از آزمون به اطلاع وی رسانده شود. ارائه نمونه فرمهای ارزیابی - در صورتی که در دوره آموزشی در اختیار داوطلبان قرار نگرفته باشد- بلامانع است.

❖ در تدریس دروس ترجمه و مفاهیم (از کتاب آقایان لطفی و ضرغام)، موارد (الف، ب، ج، د، هـ، و) هر درس در کتاب عبارتند از:

الف) کلمات آشنا (ب) کلمات جدید

ج) گزیده قواعد (صرف یا نحو) (د) هنر ترجمه

هـ) تمرینات (و) گزیده مفاهیم قرآنی (داستان)

* گزیده مفاهیم قرآنی برای آماده سازی ذهن فراگیران جهت ورود به موضوع درس است. بسته به نوع بیان و توضیحات مربوط به این بخش، می توان آنرا بعنوان مقدمه یا مهارت آماده سازی هم در نظر گرفته و علاوه بر ارائه امتیاز این بخش، امتیاز متناسب به بخشهای فوق نیز داده شود.

* در بخش بخوانید و معنا کنید قرار نیست همه عبارات قرائت و ترجمه شود. پرداختن به حداقل چهار مورد کفایت می کند. که به شکل بحث گروهی مطرح می شود

* شیوه طرح و تمرین کلمات آشنا مهم است. اینکه داوطلب این کلمات را چگونه و تحت چه قالب و بیانی یادآوری و در ذهن مخاطب تثبیت نماید، عبارات و مثالها چقدر ملموس باشد و ...

* روش آموزش کلمات جدید هم مهم است. چون مخاطب قبلاً با این کلمات آشنا نبوده است. توجه شود در آموزش این بخش، شیوه آموزش باید بگونه ای باشد که با عنایت به حجم کلمات آموزش داده شده قبلی، امکان فراگیری و بخاطر سپاری کلمات میسر و تسهیل گردد.

* شیوه آموزش گزیده قواعد صرفی در یادگیری آنها توسط فراگیران نقش مهمی دارد. بعبارت دیگر با توجه به تعدد و تنوع قواعد، نحوه جمع بندی و بهره گیری از پیوستگی و ارتباط معنی دار قواعد و آموزش آنها در قالبهای جدول، شعر و فراگیری آنها را ممکن و آسان می سازد. بسیاری از اوقات در آموزش قاعده جدید، اشاره اجمالی به درس یا دروس قبلی ضروری است.

* توجه به بخش تمرین و حل آنها - که قطعاً باید با مشارکت فراگیران باشد- موجب تثبیت بیشتر موضوع درس می شود. حجم تمرینات انجام شده در تدریس داوطلبان باید با دشواری و پیچیدگی درس تناسب داشته باشد. همانگونه که در منبع آموزشی مورد نظر چنین است. ایجاد رقابت و برگزاری مسابقه در رابطه با حل تمارین و روشهایی از این دست، موجب جذابیت کلاس و ارتقاء میزان فراگیری خواهد شد.

تذکر: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه های فوق به داوطلب ۵/۰ امتیاز و در صورت نقص در توضیح به ایشان ۲۵/۰ تعلق می گیرد.

حد نصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱)				
ردیف	ماده امتحانی	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم	۲	شفاهی	۱۶
۲	فنون معلّمی و روانشناسی تربیتی	۲	کتبی	۱۴
۳	آموزش عربی (۱) - صرف و نحو	۳	کتبی	۱۶
۴	احکام عمومی و احکام قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۵	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۶	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلّمی)	۱	کتبی	۱۴
۵	جمع	۱۰	کتبی و شفاهی	---

ضوابط ویژه اعطای گواهینامه به معلمان تجربی ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

باتوجه به حضور معلمان باتجربه در حوزه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم در استانها معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم این امکان را فراهم نموده است تا این افراد بدون حضور در کلاسهای آموزشی دوره و بصورت غیرحضور، گواهینامه تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم را دریافت نمایند. این افراد در صورت قبولی در آزمونهای ورودی و پایانی موفق به دریافت گواهینامه مربوطه خواهند شد.

*** تعریف معلم تجربی:

معلم تجربی به شخصی اطلاق می‌گردد که :

- الف: دارای حداقل ۸ سال سابقه مستند تدریس در زمینه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم باشد .
ب: سوابق ایشان مورد تأیید دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان باشد.

*** مراحل و چرخه :

- ۱- ثبت نام و برگزاری آزمونهای ورودی توسط دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان
- ۲- ارسال نتایج قبولشدگان در آزمونهای ورودی به‌همراه سوابق تدریس داوطلبان به سازمان دارالقرآن الکریم از طریق شیوه جدید ارسال مدارک که در صفحه ۱۵۱ آمده است.
- ۳- بررسی مدارک و صدور شناسه ویژه معلمان تجربی توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم
- ۴- برگزاری آزمونهای پایانی و ارسال نتایج آن در قالب فرمهای مربوطه از طریق شیوه جدید ارسال مدارک .
- ۵- صدور گواهینامه معلمان تجربی و ارسال آن به استانها توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم

*** ضوابط:

- الف - پس از ارسال نتایج آزمونهای ورودی معلمان تجربی ترجمه و مفاهیم قرآن کریم توسط دارالقرآن الکریم استان، یک شناسه ویژه معلمان فوق از سوی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم به استان مربوطه اعلام می‌شود و دارالقرآن الکریم استان می‌بایست نتایج آزمونهای پایانی و مدارک ایشان را در شیوه جدید ارسال مدارک، جهت صدور گواهینامه به این سازمان ارسال نماید.
- ب - آزمون روش تدریس برای این داوطلبان یکبار برگزار گردیده و فاقد آزمون تجدیدی خواهد بود و در صورت عدم کسب حد نصاب نمره در درس مربوطه، مردود بوده و می‌بایست در دوره حضوری شرکت نمایند.
- تبصره: در صورت عدم کسب حد نصاب لازم در آزمونهای کتبی، آزمون تجدیدی از دروس کتبی بر اساس ضوابط برگزاری آزمون های تجدیدی که در انتهای این دفترچه موجود می‌باشد، از ایشان به عمل خواهد آمد.
- ج - کلیه هزینه‌های جاری برگزاری آزمونهای کتبی و شفاهی برعهده داوطلبان می‌باشد.
- د - در صورت درخواست داوطلبان مبنی بر برگزاری جلسات توجیهی جهت کسب آمادگی لازم برای شرکت در آزمون‌ها، برگزاری کلاسهای توجیهی با تقبل هزینه‌های جاری توسط ایشان بلامانع است.

کلیات طرح تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲)

با توجه به مصوبات شورای تخصصی آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم دوره تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم در دو سطح ارائه شده که سطح دو آن در حال حاضر به علت عدم وجود برخی منابع آموزشی و در دست تألیف بودن آن قابل اجراء نمی‌باشد. لذا در این مرحله کلیات طرح مزبور ارائه گردیده که پس از تکمیل طرح و تدوین منابع ابلاغ خواهد شد.

عناوین دروس	پیش‌نیاز
۱- روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطوح ۴ و ۵) ۲- آموزش عربی (۲) «تجزیه و ترکیب» ۳- آشنایی با روشهای معمول تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم ۴- آشنایی با تفاسیر و مفسران قرآن کریم ۵- واژگان شناسی قرآن (مفردات)	دارا بودن گواهینامه تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۵) « مشروط به اینکه نمره اخذ شده در آزمون پایانی ۱۶ از ۲۰ باشد.» یا قبولی در آزمون های ورودی معادل

کلیات طرح تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۱)

اهداف طرح:

اهداف کلی:

۱. شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم (سطوح ۴ و ۵) «بخش صوت و لحن».
۲. ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی قرائت قرآن مجید، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در علوم قرآنی و مهارت‌های تدریس در سطوح علمی و تخصصی.
۳. روشمند و هماهنگ نمودن آموزش‌های تخصصی (صوت و لحن) قرائت قرآن کریم کشور.
۴. تعمیم روش‌های بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام قرائت قرآن کریم در سطح کشور.
۵. تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

اهداف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روش‌های نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش «صوت و لحن» (قرائت قرآن کریم سطوح ۴ و ۵) و با روش جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری قرائت کلام وحی، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن‌الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ در آموزش‌های عمومی و تخصصی صوت و لحن قرآن در کشور را به اجرا گذارند.

چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته قرائت قرآن کریم (رشته صوت و لحن) پس از احراز شرایط گزینش، در «۵۲ جلسه آموزش حضوری» و «۱۶ ساعت آموزش غیرحضوری» شامل جلسات آموزش دروس: ۱- روش تدریس عمومی صوت و لحن قرآن کریم ۲- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۳- اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی ۴- آشنایی با علوم قرآنی ۵- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) و ۶- احکام عمومی و احکام قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمون‌های پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزشی قرائت قرآن کریم (سطوح ۴ و ۵- بخش صوت و لحن) در دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۱). ۲- مدت طرح: ۵۲ جلسه آموزش حضوری و ۱۶ ساعت آموزش غیرحضوری.
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: دارا بودن گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) و قرائت قرآن کریم (سطح ۶) (مشروط به اینکه حداقل امتیاز کسب شده در بخش صوت و لحن - کتبی و شفاهی - ۱۶ از ۲۰ باشد). و یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشردگی و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مراکز تربیت معلم، مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی، مکان‌های فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکره: دارالقرآن‌الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات و مراکز مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیرحضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- ارزش آموزشی: ۱۲۰ ساعت آموزشی.
- ۱۳- تعداد دوره‌ها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.

● شرایط اختصاصی:

دارا بودن گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۶) «مشروط به اینکه حداقل امتیاز کسب شده در بخش صوت و لحن (کتبی و شفاهی) ۱۶ از ۲۰ باشد.» و ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۴) یا قبولی در آزمونهای ورودی معادل.

● **تذکره ۱:** داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای معادل آزمونهای پایانی (دوره‌های قرائت قرآن کریم (سطح ۶)) شرکت نمایند.

● **تذکره ۲:** داوطلبان شرکت در این دوره که پیشتر موفق به اخذ گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی، تجوید قرآن کریم و... شده‌اند، با ارائه گواهینامه مربوطه از شرکت در کلاس دروس: "فنون معلمی و روانشناسی تربیتی" (معاف بودن در این درس مخصوص افرادی است که این دوره را از سال ۱۳۸۸ به بعد گذرانده‌اند) و "احکام عمومی و احکام قرآنی" معاف بوده و نمرات کسب شده توسط ایشان در دوره مربوطه در دروس فوق به‌مراه دروس "اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)" و "آشنایی با علوم قرآنی" لحاظ خواهد شد.

● **تذکره ۳:** در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

۱- دارا بودن سابقه تدریس در دوره های قرائت قرآن کریم.

۲- دارا بودن گواهی نامه های فوق الذکر (قرائت قرآن کریم (سطح ۶) و ترجمه و مفاهیم (سطح ۴)).

۲- مدرک تحصیلی بالاتر.

۴- دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی).

۵- دارا بودن محفوظات قرآنی.

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

مجموعه آموزشی	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حدنصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضور	جمع			
دروس حضوری	روش تدریس عمومی صوت و لحن قرآن کریم	تخصصی	۲	۴۰	---	۴۰	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶	۴۰
	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تخصصی	۲	۳۶	---	۳۶	کتبی	۱۴	۳۶
	اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی	تخصصی	۲	۲۰	---	۲۰	کتبی	۱۴	۲۰
	احکام عمومی و احکام قرآنی	عمومی	۱	۸	---	۸	کتبی	۱۴	۸
دروس غیر حضوری	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	عمومی	۱	---	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
جمع کل		---	۹	۱۰۴	۱۶	۱۲۰	کتبی و شفاهی	---	۱۲۰ ساعت

دروس طرح تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۱)

□ معرفی درس:

نام درس: روش تدریس عمومی صوت و لحن قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۴۰ ساعت آموزشی (۲۰ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث صوت و لحن عمومی قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران، دارای گواهینامه دوره تربیت مدرس صوت و لحن قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روش تدریس در دوره‌های تربیت معلم علی‌الخصوص صوت و لحن قرآن کریم (منظور دوره‌هایی است که از سال ۱۳۸۸ برگزار گردیده است).	
تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر می‌باشند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها می‌بایست از مدرس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، نرم افزار، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، تمرین عملی و...

۱/۱- جدول بودجه‌بندی عناوین درسی « روش تدریس عمومی صوت و لحن قرائت قرآن کریم »

الف - سر فصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	عناوین و موضوعات تدریس	کارورزی
۱	مقدمه + معرفی کتب هنر تلاوت و معماری تلاوت + بیان اهمیت، ضرورت و اهداف دوره تربیت معلم صوت و لحن + توجیه مخاطبان در خصوص روش تدریس، وظایف و تکالیف، آزمون‌های دوره، حضور و غیاب و ...	گروه‌بندی و هماهنگی‌های اولیه دوره
۲	ارائه جدول مبنای تهیه طرح درس و توضیح آن (۲۵ دقیقه)	کارورزی طریقه تهیه نمونه جدول طرح درس
۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « هدف‌گذاری با تکیه بر نیت خالص و درست + تلمذ و شاگردی » (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۴	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « تعریف صوت + ویژگی‌های اصوات موسیقایی (ارتفاع) + گروه‌های صوتی به لحاظ وسعت » (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۵	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « ویژگی‌های اصوات موسیقایی (شدت) » (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « ویژگی‌های اصوات موسیقایی (طنین) » (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « ویژگی‌های اصوات موسیقایی (مدت، تحریر) » (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « جایگاه تقلید در صوت و لحن + پیشنیاز تقلید + اصول و مراحل تقلید صحیح » (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس « عوامل مؤثر در شکل‌گیری صوت (محیط + جغرافیا + وراثت + نژاد + گوش) » - (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)

۱ - در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطالب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «عوامل مؤثر در نیکویی و تحسین صوت (تربیت + تمرین + استراحت + سلامتی + تغذیه + اعتدال + ورزش)» (۲۵ دقیقه)	۱۰
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «انواع تمرینات صدا (انعطاف و وسعت + پردازش صوت (کنترل شدت)» (۲۵ دقیقه)	۱۱
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «انواع تمرینات صدا (پردازش صوت (بهبود طنین) + استقامت صدا» (۲۵ دقیقه)	۱۲
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «تمرینات مربوط به اداء (تنفس صحیح و افزایش نفس» (۲۵ دقیقه)	۱۳
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «تمرینات مربوط به اداء (اضطراب و علل آن + روش‌های کاهش اضطراب» (۲۵ دقیقه)	۱۴
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس نغمه‌شناسی «(فواید و آثار نغمه‌شناسی در تلاوت + اصطلاحات درجه، پرده، فاصله، اکتاو، سلم)» (۲۵ دقیقه)	۱۵
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس : نغمه‌شناسی (مفاهیم دیوان اساسی، قرار، جواب، مقام، نغمه، رکوز و غماز، انتقال و تصویر (۲۵ دقیقه)	۱۶
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «روشهای اوج‌گیری متداول (روشهای اوج‌گیری سبکهای دوره‌های تقلیدی قرائت سطح ۴)» (۲۵ دقیقه)	۱۷
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «مبانی موسیقایی تلاوت قرآن کریم» (۲۵ دقیقه)	۱۸
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «مبانی عرفی تلاوت قرآن کریم» (۲۵ دقیقه)	۱۹
کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه فراگیران - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس «سبک‌شناسی (ادوار تاریخی تلاوت و ویژگیهای آنها + آشنایی مختصر با سبکهای اساتید مصطفی اسماعیل، محمدصدیق منشاوی، عبدالباسط (۲۵ دقیقه)	۲۰

تذکرات :

- در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره حداقل باید دونوبت به تدریس در حضور مدرس و افراد کلاس بپردازد.
- مدرس باید بعد از تدریس هر موضوع و بیان روش آموزش آن در هر جلسه حداقل از ۲ نفر از فراگیران بخواهد تا برای کارورزی و رفع اشکالات، یکی از دروس را تدریس نموده و خود ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد و جویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس انجام شده، نهایتاً نظرات نهایی را در فرم سنجش روش تدریس منظور نموده و از آنان بخواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را بر طرف نمایند.
- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره افراد باید توسط مسئول دوره در پرونده ایشان نگهداری شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.

ب- منبع درسی:

- کتاب «هنر تلاوت» و «معماری تلاوت» - تألیف آقای غلامرضا شاه‌میوه - انتشارات تلاوت
- آموزه‌های ارائه شده در کلاس (فنون معلمی و روانشناسی تربیتی).

فعالیت کلاسی: با توجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس صوت و لحن قرآن کریم، این اختیار به مدرس این درس داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و یا غیر موجه هستند اضافه نمایند.

۱/۲- جدول بودجه‌بندی موضوعات تدریس عمومی صوت و لحن قرآن کریم

در این جدول عناوین درس روش تدریس عمومی صوت و لحن بر اساس گزیده کتب هنر تلاوت و معماری تلاوت، جهت دسته‌بندی راحت‌تر در ذهن، به ۵ محور اصلی تقسیم شده است. شایان ذکر است مبنای آزمونهای پایانی روش تدریس این دوره، بر مبنای عناوین و محورهای درسی مربوطه خواهد بود.

موضوع اول: هدف‌گذاری با تکیه بر نیت خالص و درست + تلمذ و شاگردی «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»	موضوع دوم: تعریف صوت + ویژگی ارتفاع صوت + گروه‌های صوتی به لحاظ وسعت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»
الف) بیان و تشریح هدف‌گذاری با تکیه بر نیت درست "انگیزه درست" ب) بیان و تشریح موضوع "ایجاد تفکر حرفه‌ای" در موضوع تلاوت قرآن ج) تشریح "برنامه‌ریزی و تعیین اهداف" در موضوع تلاوت قرآن د) بیان مبحث "نهادینه شدن تفکر شاگردی" جهت تلمذ در محضر استاد ه) ویژگیهای استاد، تنوع اساتید در هنر تلاوت قرآن کریم	الف) تعریف صوت + ذکر ویژگیهای اصوات موسیقایی (ارتفاع/شدت/طنین/مدت/ تحریر) ب) تعریف و منظور از ارتفاع صوت با استفاده از مفهوم فرکانس ج) تعریف مفهوم فاصله در موسیقی + تعریف مساحت صوت د) ذکر مهمترین علت زیر و بمی صدا در انسان ه) تقسیم‌بندی صدای انسانها از نظر ارتفاع به ۶ گروه کلی
موضوع سوم: آموزش ویژگی شدت صوت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»	موضوع چهارم: آموزش ویژگی طنین صوت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»
الف) تعریف و منظور از شدت صوت ب) ارائه دیگر نامهای شدت ج) ذکر عوامل موثر در شدت صوت د) توضیح و تشریح تأثیر تشدید کننده های صوتی و مقایسه با آلات موسیقی ه) اشاره به مشکلات ارزیابی میزان شدت صوت در مسابقات	الف) تعریف و منظور از طنین صوت ب) ارائه دیگر نامهای طنین ج) تشریح تفاوت طنین در اصوات به کمک تعریف تونهای خالص و مرکب صوت د) منحصر به فرد بودن طنین همراه با مثالها ه) ارزش‌گذاری طنین صوت
موضوع پنجم: آموزش ویژگی مدت و تحریر صوت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»	موضوع ششم: جایگاه تقلید در صوت و لحن + پیشنهاد تقلید + اصول و مراحل تقلید صحیح «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»
الف) تعریف و منظور از مدت و ارائه دیگر نامهای مدت ب) توضیح ارتباط مدت با انعطاف‌پذیری صوت و کاربرد انعطاف در موسیقی تلاوت ج) تعریف و منظور از تحریر صوت و ارائه دیگر نامهای تحریر د) ذکر ترعید به عنوان اسلوب غیر جائز ه) ذکر و تشریح عوامل موثر در تحریر صوت	الف) تعریف و منظور از تقلید در تلاوت قرآن ب) بیان جایگاه تقلید در تلاوت قرآن کریم ج) بیان و تشریح پیشنهاد تقلید د) ذکر دلایل پیشنهاد بودن تدویرخوانی ه) بیان و تشریح اصول پنج‌گانه تقلید (استماع دقیق، بازخوانی، مقایسه، تکرار و تمرین، ارائه به استاد)
موضوع هفتم: عوامل مؤثر در شکل‌گیری صوت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»	موضوع هشتم: عوامل مؤثر در نیکویی و تحسین صوت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»
الف) تأثیر محیط بر ویژگیهای صوت ب) تأثیر وضعیت جغرافیایی در شکل‌گیری صوت و مقایسه بین کشورها ج) تأثیر وراثت در شکل‌گیری صوت د) تأثیر نژاد در شکل‌گیری صوت ه) تأثیر گوش در شکل‌گیری صوت و اهمیت آن (تیزگوشی)	الف) بیان ویژگیهای قابل تربیت در صوت ب) تربیت گوش و عنوان "سلفز" به عنوان بهترین راه ج) بیان شرایط تمرین (بهترین زمان تمرین، میزان تمرین، نحوه تمرین) د) بررسی عوامل استراحت و خواب کافی، حفظ سلامتی، اعتدال، ورزش ه) نقش تغذیه و رعایت پرهیز (ذکر مضرات صوت در زمینه تغذیه)
موضوع نهم: انواع تمرینات صدا (انعطاف و وسعت + پردازش صوت) (کنترل	موضوع دهم: انواع تمرینات صدا (پردازش صوت (بهبود طنین) +

استقامت صدا)) «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»	شدت)) «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»
الف) نحوه تمرین بر پردازش طنین ب) بیان ویژگی اصوات در محلهای تشدید متفاوت و ارائه راهکارها ج) بیان منظور و مقصود از استقامت صوت د) بیان عوامل موثر در استقامت صوت و ارائه راهکارها ه) ذکر نکات مهم در خصوص تمرینات (مکان تمرین، پرهیز از شتابزدگی، همراهی لحن با کلام)	الف) معرفی و نحوه استفاده از دیاپازون یا تیونر ب) نحوه انجام تمرینات صوتی جهت افزایش انعطاف صوت ج) نحوه انجام تمرینات صوتی جهت افزایش وسعت صوت د) معرفی رویکردهای متفاوت در مورد پردازش صوت ه) نحوه تمرین بر کنترل شدت صدا
موضوع دوازدهم: تمرینات مربوط به اداء (اضطراب و علل آن + روش‌های کاهش اضطراب «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»	موضوع یازدهم: تمرینات مربوط به اداء (تنفس صحیح و افزایش نفس) «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»
الف) بیان تعریف اضطراب ب) بیان شرایط اضطراب طبیعی و غیرطبیعی ج) بیان علل و علائم به وجود آمدن اضطراب د) بیان و توضیح روشهای نه گانه غلبه بر اضطراب ه) ذکر مهمترین عامل کاهش اضطراب	الف) بیان اهمیت نفس طولانی در صحت و وقف و ابتداء ب) بیان اهمیت نفس طولانی در اجرای نغمات و ردیفها ج) بیان نحوه تمرین نفس گیری جهت ازدیاد نفس (بیان مراحل سه گانه) د) بیان دو نوع معروف تنفس و ویژگیهای آن ه) بیان تمرینات لازم جهت دستیابی به روش تنفس صحیح
موضوع چهاردهم: نغمه شناسی (مفاهیم دیوان اساسی، قرار، جواب، مقام، نغمه، انتقال و تصویر) «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»	موضوع سیزدهم: فواید و آثار نغمه شناسی در تلاوت + اصطلاحات درجه، پرده، فاصله، اکتاو، سلم «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»
الف) تعریف مفهوم دیوان اساسی ب) بیان مفاهیم قرار، جواب، جواب الجواب به صورت علمی و اصطلاحی ج) ذکر نام مقامات اصلی د) بیان مفاهیم رکوز و غماز ه) بیان مفاهیم انتقال و تصویر	الف) بیان فواید و آثار نغمه شناسی ب) بیان الفبای موسیقی و مفهوم درجه یا نت ج) تعریف اصطلاح پرده به همراه اجرای نمونه ها د) تعریف اصطلاحات فاصله، اکتاو به همراه اجرای نمونه ها ه) تعریف اصطلاح سلم
موضوع شانزدهم: مبانی موسیقایی تلاوت قرآن کریم «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»	موضوع پانزدهم: روشهای اوج گیری متداول «بر مبنای کتاب معماری تلاوت»
الف) بیان منظور از "تنوع" در تلاوت قرآن و انواع آن ب) بیان مبنای "ترادف" و منظور از آن در تلاوت و شیوه‌های فراگیری آن ج) بیان جایگاه و مفهوم "تطابق"، تفاوت تلحین و تطابق، توضیح مختصر ابعاد سه گانه مبنای "تطابق" د) تشریح مفهوم "توازن"، ارائه دلایل عدم "توازن" در تلاوت ه) تشریح مفهوم "همگونی صوت و لحن"	الف) بیان شیوه‌های اوج گیری سبکهای اساتید (مصطفی اسماعیل، محمود علی البنا، محمد صدیق منشاوی، عبدالباسط، شحات محمدانور، راغب مصطفی غلوش) ب) اجرای نمونه روشهای اوج گیری ذکر شده در بند (الف) ج) بیان میزان مساحت لازم برای خواندن در هر یک از سبکهای بند (الف) د) معرفی اساتید مصری جهت تقلید در سنین متفاوت با توجه به ویژگی مساحت صوت آنان ه) بیان ویژگی صوتی قاریان بند (الف) از نظر ارتفاع (باس، باریتون، تنور)
موضوع هجدهم: سبک شناسی (ادوار تاریخی تلاوت + آشنایی با برخی سبکهای مشاهیر تلاوت «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»	موضوع هفدهم: مبانی عرفی تلاوت قرآن کریم «بر مبنای کتاب هنر تلاوت»
الف) بیان ادوار چهارگانه تاریخی تلاوت به همراه ذکر نام برخی از قاریان آن دوره ب) بیان ویژگیها (۱۰ مورد) و مقایسه ادوار مختلف تاریخ قرائت ج) بیان مشخصات سبکهای اساتید مصطفی اسماعیل، محمد صدیق منشاوی، عبدالباسط (تحلیل ویژگیهای پنج گانه صوتی) د) بیان مشخصات سبکهای اساتید بند "ج" (خط سیر لحنی، ردیفها و الحان، گستره استفاده از مقامات، ویژگیهای منحصر به فرد) ه) معرفی برخی تلاوتهای برجسته از اساتید بند "ج"	الف) بیان مبنای عربی بودن نغمات با توجه به حدیث پیامبر(ص) ب) ذکر موارد مبنای ملزومات لحن (تنظیم) با ذکر قاعده اغلیت ج) بیان مفهوم مبنای رعایت یکنواختی سرعت تلاوت و عوامل موثر در آن د) توضیح کلی پیرامون نهی روایات از استفاده اسلوبهای غیر مجاز و بیان و توضیح انواع اسلوبهای غیرجایز در تلاوت قرآن کریم (تطریب، ترجیع، ترقیص، تحزین، ترعید، تحریف، تلاوت به همراه آلات موسیقی، ایجاد ایقاع) ه) توضیح "القای مفاهیم" در تلاوت و بررسی در قاریان جدید و قدیمی

□ معرفی درس ۲:

نام درس: فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس، روش‌ها و فنون کلاس‌داری آشنا شده و مهارت‌های فرآیند تدریس و الگوی طرح درس را فرا بگیرند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرّس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس صوت و لحن قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روشها و فنون تدریس در دوره‌های تربیت معلّم علی‌الخصوص صوت و لحن قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، فعال، تمرین عملی و...

جدول بودجه‌بندی درس «فنون معلمی و روانشناسی تربیتی»

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲ و ۱	بخش اول: کلیات و مبانی	ضرورت برگزاری دوره‌های تربیت معلّم، هدف دوره‌های تربیت معلّم قرآن، صلاحیت‌های حرفه معلّمی (شناختی، دانشی)، عملکردی (توانش)، اخلاق حرفه‌ای (بینش)، عمومی (فردی)	۱۹-۲۶
	فصل دوم: مبانی تعلیم و تربیت	«پرورش» و «کارآموزی»، «آموزش»، «یادگیری» و «عملکرد»، عوامل تأثیرگذار بر یادگیری	۲۷-۳۸
۳	بخش دوم: طراحی آموزشی و فنون تدریس	غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، چرخه و مراحل تدوین غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی	۴۱-۵۲
۴ و ۵	//	طبقه بندی آموزشی «بلوم» (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، توضیح ارتباط حیطه‌های سه‌گانه، توضیحات تکمیلی	۵۳-۶۸
۶	//	ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان، رفتارهای ورودی، انواع ویژگی‌های ورودی، ارزشیابی تشخیصی یا سنجش آغازین، الگوهای یادگیری (انواع الگوهای یادگیری، انواع الگوهای تفکر)	۷۱-۸۰
۷	//	تحلیل، انتخاب و تنظیم محتوا، انتخاب روش تدریس مناسب، انتخاب وسایل آموزشی مناسب، تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی	۸۱-۸۸
۸	//	تدریس چیست؟ برنامه ریزی آموزشی چیست؟، الگوی تدریس، الگوی عمومی تدریس، مراحل فعالیت‌های آموزشی، مرحله اول: فعالیت‌های پیش از تدریس، مرحله دوم: فعالیت‌های حین تدریس، مرحله سوم: فعالیت‌های پس از تدریس	۸۹-۱۰۰
۹ و ۱۰	//	طرح درس، مراحل تهیه و تدوین جدول طرح درس سالانه یا دوره آموزشی، الگوی شماره (۱) - نمونه جدول طرح درس سالانه یا دوره‌ای، روش نگارش و تنظیم طرح درس روزانه، مراحل نگارش و تنظیم اجزای طرح درس روزانه (جلسه)، الگوی شماره (۲) - نمونه جدول طرح روزانه	۱۰۱-۱۱۴
۱۱ و ۱۲	//	روش‌های تدریس، تعریف فن، تقسیم‌بندی روش‌های تدریس (الف) روش‌های تاریخی یا سنتی (ب) روش‌های متداول و نوین	۱۱۵-۱۳۸
۱۳	//	مهارت‌های آموزشی، مهارت‌های کلاس‌داری	۱۳۹-۱۵۰
۱۴ و ۱۵	بخش سوم: کاربرد روانشناسی پرورشی در تدریس	روانشناسی پرورشی، تفاوت "تدریس با یاد دادن"، اصطلاحات روانشناسی پرورشی	۱۵۱-۱۶۲
۱۶ و ۱۷	//	آگاهی معلم از آنچه که یاد می‌دهد و آنچه که دانش آموز فرا می‌گیرد، یادگیری به روش شرطی شدن، توجه ویژه به کسب موفقیت دانش آموزان در اولین مراحل تعلیم، ایجاد ارتباط روحی و عاطفی بین معلّم و دانش آموز، توجه به توانایی مخاطبان و سطح رشد و معلومات	۱۶۳-۱۸۲

	ایشان، اصل رسیدن به مجهولات از طریق معلومات، ایجاد انگیزه در ابتدای تدریس تداوم انگیزش دانش‌آموزان در طول تدریس، توجه به تناسب کار کلاسی با توان شاگردان برانگیختن ادراک و توجه دانش‌آموزان نسبت به موضوعات درس، ایجاد بینش در خصوص موضوعات درسی، ارائه تمرینهای موثر، توجه به فلات یا رکود فراگیری و سعی در رفع عوامل آن، قدرت به خاطر سپاری و یادآوری متعلم (حافظه) و عوامل موثر بر آن، عوامل کمک‌کننده به حافظه			
جمع‌بندی و رفع اشکال				۱۸

تذکر: شایسته است مدرس این درس، مباحث آموزشی فوق را با مثالها و نمونه‌های عملی درس صوت و لحن مطابقت دهد.

ب- منبع درسی:

کتاب کاربرد مهارتهای تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف داوود تک فلاح، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۳:

تعداد ساعات آموزشی: ۲۰ ساعت آموزش حضوری (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).	نام درس: اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی.
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم پس از سپری نمودن این درس بتوانند: ۱- با اصول و قواعد تخصصی پرورش حنجره و صداسازی آشنا شوند. ۲- در جهت راهنمایی و هدایت قرآن‌آموزان در بکارگیری صحیح و مؤثر از حنجره و صوت خویش بصورت علمی و عملی اقدام نمایند. ۳- ضمن آشنایی با مشکلات و بیماری‌های حنجره نسبت به راهنمایی در جهت رفع مشکل قرآن‌آموزان اقدام نمایند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارای گواهینامه دوره تربیت مدرس صوت و لحن قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس مباحث صوت و لحن در دوره‌های قرائت قرآن کریم علی‌الخصوص دوره‌های تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم.	
روش تدریس: پرسش و پاسخ، توضیحی، فعال، تمرین عملی و...	وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...

جدول بودجه‌بندی درس «اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی»

جزوه آموزشی این درس در حال تهیه بوده و انشاءالله تا پایان شهریور ماه سالجاری ارائه خواهد شد.

□ معرفی درس ۴:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخشهایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سؤالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

جدول بودجه‌بندی درس: آشنایی با علوم قرآنی

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سر فصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	درس اول: کلیات	گفتار اول: قرآن گفتار دوم: علوم قرآن	۱۵-۳۳
۲	درس دوم: نزول قرآن	نزول قرآن	۳۷-۴۶
۳	درس سوم: وحیانی بودن قرآن	۲- مفهوم شناسی وحی ۲- کاربردهای وحی در قرآن	۴۷-۵۲
		۲- کیفیت وحی بر پیامبر(ص) ۲- تفاوت وحی با برخی مفاهیم مرتبط	۵۳-۵۸
۴	درس چهارم و پنجم: اعجاز قرآن (۲و۱)	مفهوم شناسی، ضرورت معجزه، تفاوت معجزه با خرق عادات، تحدی، معارضه با آیات تحدی	۶۱-۶۹
		الف) ابعاد اعجاز قرآن	۷۱-۸۳
۵	درس ششم: تحریف ناپذیری	۲- مفهوم تحریف ۲- دلایل عدم تحریف قرآن کریم	۸۷-۹۶
۶	درس هفتم: جامعیت قرآن	اثبات جامعیت قرآن (آیات جامعیت، جهانی بودن قرآن، جاودانگی قرآن)	۱۰۳-۱۰۹
۷	درس هشتم و نهم: جمع قرآن (۱)	۱- مفهوم شناسی جمع ۲- نوشت افزار وحی ۳- دیدگاهها درباره اولین جمع قرآن	۱۱۵-۱۲۲
		جمع قرآن (۲)	۱۳۳-۱۴۲
۸	درس دهم: قرائات قرآن	قرائات قرآن	۱۴۳-۱۵۳
۹	درس یازدهم: محکم و متشابه	محکم و متشابه (بجز مبحث تأویل متشابهات)	۱۵۵-۱۶۶
۱۰	درس دوازدهم: ناسخ و منسوخ	ناسخ و منسوخ (تا ابتدای مبحث بررسی شبهات نسخ)	۱۶۷-۱۷۵
۱۱	درس سیزدهم: اسباب نزول	اسباب نزول (تا ابتدای مبحث اعتبار احادیث اسباب نزول)	۱۷۹-۱۸۶

ب - منبع درسی:

کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور - انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۵:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم با احکام و ضروریات شرعی مورد نیاز خود همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و...
منبع آموزشی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت	

جدول بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

جلسه	موضوع درس	عناوین
۲۱	احکام عمومی	احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب
۴۳	احکام قرآنی	آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه

□ معرفی درس ۶:

نام درس: اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با آداب و وظایف مربوط به استاد و شاگرد آشنا گردند.	

جدول بودجه‌بندی درس: اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی»

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره باید کتاب موردنظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	باب یکم: در آداب استاد و شاگرد	نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد	۴۰-۵۲
		۱- خالص کردن نیت برای خداوند به هنگام یادگیری و یاد دادن	
		نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد:	۵۳-۷۰
		۲- به کار بستن تدریجی دانسته‌ها ۳- تکیه کردن بر خدا در حالات مختلف ۴- برخورداری از اخلاق نیکو ۵- همت بلند داشتن ۶- مراعات شعائر اسلامی	
		بخش دوم: آداب مربوط به درس و بحث	۷۱-۱۰۶
		نوع دوم: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر استاد به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره درس به کار گیرد	
		نوع سوم: آداب ویژه استاد:	۱۰۷-۱۳۱
		۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر شاگردانش به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره تدریس به کار گیرد	

ب- منبع درسی:

کتاب «آئین دانشوری» (ترجمه المراد من منیه المرید) - ترجمه: آقای حمیدرضا شریعتمداری - انتشارات دارالعلم

آزمونهای پایانی

الف) آزمون کتبی

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۲- اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی ۳- آشنایی با علوم قرآنی ۴- احکام عمومی و احکام قرآنی ۵- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) می‌باشد که بصورت تستی - تشریحی برگزار خواهد شد.

❖ نکات مهم در خصوص سوالات آزمون کتبی:

- ۱- کلیه سؤالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سؤالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سؤالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.
- ۲- لازم است سؤالات بصورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)
- ۳- لازم است پیش از تکثیر، سوالات در اختیار معلم دوره جهت بازبینی نهایی قرار داده شود.

ب) آزمون شفاهی

این آزمون شامل مبحث روش تدریس عمومی صوت و لحن قرائت قرآن کریم خواهد بود. از هر یک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون روش تدریس از مباحث صوت و لحن گرفته خواهد شد.

* تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران انتخاب شوند.

برای این آزمون، یکی از موضوعات درس مربوطه برای فراگیر تعیین می‌شود تا وی پس از مرور، با استفاده از روشهای آموزش داده شده به تدریس آن بپردازد. به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع درس محوله حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد و تدریس فرد با توجه به فرم سنجش مهارتهای تدریس و توضیحات مربوطه امتیاز داده خواهد شد.

آیین نامه امتیازدهی به روش تدریس صوت و لحن، طبق فرم ضمیمه «روش تدریس صوت و لحن» می‌باشد.

*** تشریح مؤلفه‌های فرم ارزیابی و امتیازات مربوط به سنجش روش تدریس به جز مورد ذیل همانند موارد ذکر شده در صفحات ۲۰ الی ۲۵ می‌باشد.

توضیح کامل محورهای درسی با توجه به موضوع تعیین شده:

❖ در تدریس دروس صوت و لحن (از کتاب هنر تلاوت و معماری تلاوت)، موارد (الف، ب، ج، د، هـ) بر اساس جدول ۱/۲ (ص ۷۸) عمل گردد.

تذکر: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه‌های فوق به داوطلب ۵/۰ امتیاز و در صورت نقص در توضیح به ایشان ۲۵/۰ تعلق می‌گیرد.

ارائه مثال‌های مناسب و مربوط به درس (در حد کفایت):

ارائه حداقل ۴ مثال (صوت و لحنی):

* مثال، تاثیر فراوانی در درک موضوع توسط مخاطب دارد و باعث تنوع تدریس می‌شود. مثال‌ها می‌تواند از متن کتاب و یا از مطالب خارج کتاب باشد اما در هر صورت باید در راستای محور اصلی درس و آموزش بکار گرفته شود. هر مثالی که بیان شود ۲۵/۰ امتیاز دارد.

تذکر: به مثالهای بیش از ۴ عنوان، امتیاز مثبت تعلق نمی‌گیرد ولی چنانچه داوطلب در مثالهای اضافی مرتکب خطا شود امتیاز متناسب کسر خواهد شد.

قدرت بیان و تفهیم مطالب به متعلمان؛ که شامل مؤلفه‌های زیر است :

ی) تسلط در اجرای مثالهای صوت و لحنی مباحث تدریس شده

* منظور اجرای صحیح نغمات و مباحث تدریس شده می‌باشد. این قسمت حداکثر ۵/۱ امتیاز داشته و به ازاء هر اجرای ناقص ۵/۰ کسر می‌شود.

۱- موضوع تدریس هر داوطلب می‌بایست حداقل دو ساعت پیش از آزمون به اطلاع وی رسانده شود. ارائه نمونه فرمهای ارزیابی - در صورتی که در دوره آموزشی در اختیار داوطلبان قرار نگرفته باشد - بلامانع است.

تذکر: چنانچه تعداد اغلاط داوطلب در اجرای نغمات و مثالها بیش از ۸ مورد باشد باید در نظریه ممتحن برای بررسی نهائی پس از آزمون درج شده و در صورت تأیید آن توسط ممتحن دوم، داوطلب مورد نظر تجدید محسوب خواهد شد.

استفاده از تنگیم و قرائت آهنگین تمرینها

* اجرای زیبا، جذاب و تأثیرگذار نغمات و مثالهای مورد آموزش در ایجاد جذابیت در حین تدریس نقشی بسزا دارد. امتیاز این قسمت حداکثر ۰.۷۵ است.

حد نصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۱)				
ردیف	ماده امتحانی	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس عمومی صوت و لحن قرائت قرآن کریم	۲	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶
۲	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	۲	کتبی	۱۴
۳	اصول تخصصی پرورش حنجره و صداسازی	۲	کتبی	۱۴
۴	احکام عمومی و احکام قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۵	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۶	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	۱	کتبی	۱۴
□	جمع	۹	کتبی و شفاهی	---

کلیات طرح تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۲)

با توجه به مصوبات شورای تخصصی آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم دوره تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم در دو سطح ارائه شده که سطح دو آن در حال حاضر به علت عدم وجود برخی منابع آموزشی و در دست تألیف بودن آن قابل اجراء نمی‌باشد. لذا در این مرحله کلیات طرح مزبور ارائه گردیده که پس از تکمیل طرح و تدوین منابع ابلاغ خواهد شد.

پیش‌نیاز	عناوین دروس
دارا بودن گواهینامه تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم (سطح ۱) و قرائت قرآن کریم (سطح ۷) «مشروط به اینکه حداقل امتیاز کسب شده در بخش صوت و لحن (کتبی و شفاهی) ۱۶ از ۲۰ باشد.» یا قبولی در آزمون های ورودی معادل	<p>۱- مبانی علمی تدریس تخصصی صوت و لحن قرآن کریم.</p> <p>۲- روش تدریس تخصصی صوت و لحن قرآن کریم.</p> <p>۳- تعلیم و تربیت اسلامی با رویکرد تربیت قرآنی</p> <p>۴- اصول تخصصی لحن (ترکیبات لحنی و ابداع الحان و نغمات و...)</p>

طرح تربیت آموزشیار حفظ قرآن کریم

اهداف طرح:

اهداف کلی:

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد روستاها و شهرستانهای زیر ۱۰۰۰ خانوار و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش عمومی حفظ قرآن کریم (به ویژه طرح‌های آموزش عمومی حفظ سازمان دارالقرآن الکریم) آن مناطق و خودکفایی آموزشی آنها.
- ۲) روشمند نمودن و هماهنگ کردن آموزش‌های عمومی حفظ قرآن در اقصی نقاط کشور و تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارتهای تدریس یکپارچه و نظام یافته حفظ قرآن در سطح کشور.
- ۳) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره، دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون، روشهای نوین و علمی تدریس و آموزش حفظ قرآن کریم- در سطح تعریف شده در این طرح- با روشهای جذب هرچه بیشتر مشتاقان حفظ کلام وحی آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش‌های عمومی حفظ کشور به اجرا گذارند.

چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته حفظ قرآن کریم (تدریس عمومی حفظ قرآن) پس از احراز شرایط گزینش، در « ۳۸ جلسه آموزش حضوری» شامل جلسات آموزش دروس: ۱- روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم ۲- آموزش فصیح خوانی قرآن کریم ۳- حفظ جزء سی ام قرآن کریم و ۴- احکام عمومی و احکام قرآنی « شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمونهای پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان مربیان دوره‌های آموزش عمومی حفظ قرآن کریم (به ویژه طرح‌های آموزش عمومی حفظ سازمان دارالقرآن الکریم)، در مناطق محروم به تدریس دروس فوق خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت آموزشیار حفظ قرآن کریم.
- ۲- مدت طرح: ۳۸ جلسه آموزش حضوری
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده از سوی استان برای هر فصل و یا به صورت خودگردان).
- ۴- پیش‌نیاز: ۱- حفظ بودن حداقل ۳ جزء پیوسته از قرآن کریم ۲- دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۲) و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور.
- ۶- محل تشکیل طرح: روستاها و شهرستانهای زیر ۱۰۰۰ خانوار. بدیهی است که اولویت با مساجد و مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج در این طرح که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکر: دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات و مراکز مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: حضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- تعداد متعلمین هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۷۶ ساعت آموزشی.

● شرایط اختصاصی :

- ۱) حفظ بودن حداقل ۳ جزء پیوسته از قرآن کریم و قبولی در آزمون ورودی مربوطه
 - ۲) دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۲) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
 - ۳) دارا بودن گواهی پایان دوره ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- تذکر ۱: داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای ورودی (مطابق با آزمون پایانی قرائت «سطح ۲») شرکت نمایند.
- تذکر ۲: جهت اطلاع از نحوه برگزاری آزمون ورودی موارد مذکور به طرح‌های تفصیلی طرح‌های مربوطه، بخش آزمونهای پایانی مراجعه گردد.

□ تذکر ۳: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

- ۱) دارا بودن سابقه تدریس در دوره‌های عمومی حفظ قرآن کریم.
- ۲) دارا بودن گواهی‌نامه‌های فوق‌الذکر (قرائت (سطح ۲) و مفاهیم (سطح ۲)).
- ۳) مدرک تحصیلی بالاتر.
- ۴) دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله منطقه‌ای و استانی).
- ۵) دارا بودن محفوظات قرآنی بیش از ۳ جزء.

□ جدول محتوای آموزشی:

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

ارزش آموزشی «به ساعت»	حدنصاب نمره قبولی	نوع آزمون	تعداد ساعات			تعداد واحدها (ضریب)	عنوان درس	محور آموزشی
			جمع	غیر حضور	حضور			
۲۸	۱۶	شفاهی «تدریس عملی»	۲۸	--	۲۸	۲	روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم	
۲۰	۱۴	شفاهی «قرائت»	۲۰	--	۲۰	۱	آموزش فصیح خوانی قرآن کریم	
۲۰	۸۰ از ۱۰۰ (۱۶ از ۲۰)	شفاهی	۲۰	--	۲۰	۱	حفظ جزء سی ام قرآن کریم	
۸	۱۴	کتبی	۸	--	۸	۱	احکام عمومی و احکام قرآنی	
۷۶ ساعت	---	کتبی و شفاهی	۷۶	--	۷۶	۵	جمع کل	

دروس طرح تربیت آموزشیار حفظ قرآن کریم

م معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۲۸ ساعت آموزشی (۱۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس و کلاس‌داری حفظ قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی	
ویژگی‌های مدرس: ترجیحاً حافظ ۲۰ یا حداقل حافظ ۱۵ جزء، لزوماً همجنس با فراگیران و دارای حداقل پنج سال سابقه کلاس‌داری حفظ قرآن و تربیت حافظان.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: القای نظری مباحث مورد نظر توسط مدرس، پرسش و پاسخ، ایفای نقش، تمرین عملی و ...
منابع درسی: ۱- منبع اصلی: کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم - تألیف آقایان حاجی ابوالقاسم، حسینی و قاسمی	
۲- منابع کمک آموزشی: ۱- نگاهی تحلیلی بر مبانی و روش‌های حفظ قرآن کریم - تألیف رضا نجفی	
۲- چگونه قرآن را حفظ کنیم؟ تألیف شهریار پرهیزگار	

تذکرات

۱- کارورزی روش تدریس توسط شرکت‌کنندگان از جلسه پنجم (پس از بحث «مراحل حفظ یک مقطع») باید از سوی مدرس محترم در دستور کار قرار گیرد. در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره باید حداقل دو نوبت به تدریس در حضور مدرس و افراد کلاس پردازد.^۲

۲- به این منظور، در هر جلسه و پس از بیان نکات اصلی موضوع تعیین شده برای آن جلسه توسط مدرس، حداقل دو نفر از فراگیران در حضور مدرس و دیگر حاضران در کلاس، به کارورزی و تدریس عملی خواهند پرداخت. در این تدریس فراگیران باید نحوه حفظ کردن یکی از صفحات مشخص شده در «جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن» را آموزش دهند و به علاوه نکاتی را هم که تا آن جلسه توسط مدرس توضیح داده شده در تدریس خود لحاظ نمایند. مدرس ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد و جویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس وی، نظرات خود را در فرم سنجش روش تدریس منظور می‌کند و از آنان می‌خواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را برطرف نمایند.

تبصره ۱: با توجه به اینکه مبنای حفظ قرآن در طرح حفظ نیم جزء پایانی، نیم صفحه می‌باشد، لذا از موارد مشخص شده در این جدول جهت کارورزی استفاده شود.

تبصره ۲: مدرس محترم می‌تواند علاوه بر صفحات مشخص شده در این جدول، از دیگر صفحات قرآن نیز - مشروط به دارا بودن ویژگیهای مذکور در این جدول - برای کارورزی استفاده نماید.

۳- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره، توسط مسئول دوره در پرونده فراگیران نگهداری می‌شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.

تبصره ۱: مدرس محترم این درس می‌تواند «یک نمره» (علاوه بر ۲۰ نمره درس)، به عنوان فعالیت کلاسی، برای متعلمان فعال در نظر بگیرد.

تبصره ۲: آزمون این درس بصورت شفاهی بوده و آزمون کتبی از این درس اخذ نخواهد شد.

۱. در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطلب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

۲. مدرس محترم می‌تواند به تشخیص خود از جلسات قبل نیز کارورزی و تدریس عملی متعلمان را آغاز نماید.

جدول بودجه بندی و طرح درس روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم

جلسه	عناوین اصلی تدریس	محورهای فرعی آموزشی
۱	فضیلت، برکات و فوائد حفظ قرآن + ویژگیهای معلم حفظ قرآن	بررسی جایگاه حفظ قرآن در قرآن، روایات و کلام بزرگان ^۱ + بررسی و معرفی ویژگیهای عمومی و اختصاصی معلم حفظ قرآن
۲	انگیزه و چرایی پرداختن به حفظ	بررسی ابعاد مختلف بحث «انگیزه» و اهمیت این موضوع در حفظ قرآن
۳	روشهای حفظ قرآن + بهترین روش حفظ	آشنایی با روشهای گوناگون دیداری، شنیداری، رمزگردانی معنایی، روشهای ترکیبی و ... و بررسی نقاط قوت و ضعف هر یک + معرفی بهترین روش حفظ (با اشاره به نقاط ضعف و آسیبهای روشهای دیگر)
۴	عوامل مؤثر در حفظ	تصمیم و عزم جدی برای حفظ + ویژگیهای مصحف حفظ + زمان و مکان مناسب + نظم و برنامه‌ریزی + شرکت در جلسات و کلاسهای حفظ + توجه به ترجمه و مفاهیم آیات
۵	مراحل حفظ یک مقطع	توضیح مراحل مختلف حفظ یک مقطع (شامل: اطمینان از صحت روان‌خوانی - تقطیع آیات - توجه به ارتباطات لفظی و معنایی و استفاده از آنها - تکرار - خواندن قطعه از حفظ - اتصال قطعات - مرور در کوتاه‌مدت - مرور در بلندمدت - پرسش) + کارروزی روش تدریس
۶		
۷	مرور و نگهداری محفوظات	جایگاه مرور در حفظ، آشنایی با اقسام مرور (نزدیک، دور) + آشنایی با روشهای گوناگون مرور محفوظات و معرفی بهترین روش + مرور آهنگین محفوظات + کارروزی روش تدریس
۸		
۹	تثبیت محفوظات	تثبیت محفوظات (تعریف و معرفی روشهای تثبیت) + اهمیت یادگیری مهارتهای تدویر(ترتیل مصطلح) خوانی + کارروزی روش تدریس
۱۰	ترمیم محفوظات	آشنایی با اقسام آسیبهایی که بر محفوظات وارد می‌شود + شناسایی روشهای مختلف ترمیم محفوظات + کارروزی روش تدریس
۱۱	پرسش از محفوظات	آشنایی با روشهای مختلف پرسش از محفوظات و روشهای تکلیف دادن و تکلیف خواستن از حافظان + کارروزی روش تدریس
۱۲		
۱۳	حفظ برای مقاطع سنی مختلف	معرفی و شناسایی اقسام مخاطبان حفظ (خردسالان، کودکان، نوجوانان، دانشجویان، افراد شاغل و ...) و شیوه‌های برخورد با آنها + کارروزی روش تدریس
۱۴	---	کارروزی روش تدریس + رفع اشکالات مطالب جلسات پیشین

جدول صفحات منتخب برای کارروزی درس «روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن»

ردیف	ویژگی	صفحه	سوره	آیات
۱.	آیات متوسط (۱۱ تا ۱۵ آیه در صفحه)	۴۴۱	یس	۱۳ تا ۲۷
۲.		۴۴۳	یس	۴۱ تا ۵۴
۳.		۵۶۲	ملک	۱ تا ۱۲
۴.	آیات بلند (۶ تا ۱۰ آیه در صفحه)	۵۱۶	حجرات	۵ تا ۱۱
۵.		۵۱۷	حجرات	۱۲ تا ۱۸
۶.	آیات کوتاه بر مبنای نیم صفحه	۶۰۳	نصر و مسد	---
۷.		۶۰۱ و ۶۰۲	فیل و قریش	---
۸.		۶۰۰ و ۶۰۱	تکائر و عصر	---
۹.		آیات خیلی کوتاه (بالای ۲۱ آیه در صفحه)	۵۹۳	فجر
۱۰.	۵۹۵		شمس و لیل	---

۱. در این زمینه مراجعه به کتاب «چرا قرآن حفظ می‌کنیم؟» تألیف مصطفی حسینی (ناشر: انتشارات جامعه القرآن) و سایت تلاوت (بخش آموزش حفظ قرآن) توصیه می‌شود.

□ معرفی درس ۲:

نام درس: آموزش فصیح خوانی قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۲۰ ساعت آموزشی (۱۰ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود با گذراندن این درس، مهارت‌های نظری و عملی شرکت‌کنندگان در زمینه روش‌ها و موضوعات آموزش فصیح‌خوانی قرآن افزایش یابد.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرّس: لزوماً همجنس با فراگیران و دارای گواهینامه دوره تربیت معلم تجوید قرآن کریم یا حداقل سه سال سابقه تدریس مباحث تجوید.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی، لوح فشرده آموزشی و ...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، توضیحی، فعال، تمرین و کارورزی عملی و ..

جدول بودجه‌بندی درس «آموزش فصیح خوانی قرآن کریم»

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	عناوین موضوعات تدریس		کارورزی فردی و جمعی (۶۰ دقیقه)
	نظری (۱۵ دقیقه)	عملی (۱۵ دقیقه)	
۱	نحوه اداء صحیح صداهای کوتاه به لهجه عربی + هنگامی که الف مدی پس از حروف (ص، ض، ط، ظ، ق، غ، خ، ر) بیاید.	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره بقره آیات (۱۰۶ - ۱۴۱)
۲	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف «ذ، ث»	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره نساء آیات (۵۸ - ۸۷) سوره انعام آیات (۳۶ - ۷۳)
۳	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف «ح، ع»	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره انعام آیات (۳۶ - ۷۳)
۴	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف «و، غ»	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره نحل آیات (۵۱ - ۸۹)
۵	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف «ط و ظ»	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره حج آیات (۳۸ - ۷۸)
۶	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف «ص و ض»	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره فرقان آیات (۲۱ - ۷۷)
۷	صفت استعلاء و استفال + حکم تغلیظ و ترقیق لام جلاله الله	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره قصص آیات (۵۱ - ۸۸) سوره احزاب آیات (۱ - ۳۰)
۸	حکم تفخیم و ترقیق (ر)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	سوره قصص آیات (۵۱ - ۸۸) سوره احزاب آیات (۱ - ۳۰)
۹	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		سوره احزاب آیات (۱ - ۳۰)
۱۰	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		سوره زمر آیات (۳۲ - ۷۵)

ب - منبع درسی:

۱- حلیه القرآن «سطح ۱» تألیف آقای موسوی بلده یا تجوید مقدماتی نور تألیف آقایان حاجی شریف و خواجوی و یا اصول و قواعد فصیح خوانی قرآن کریم تألیف آقای اخوان اقدم

تذکره ۱: هدف از قرار دادن این عنوان درسی در دوره تربیت آموزشیار حفظ قرآن کریم، ارتقاء مهارت‌های نظری و عملی متعلمان در زمینه فصیح‌خوانی قرآن کریم است.

تذکره ۲: آزمون این درس با توجه به آئین نامه آزمون های پایانی قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی» خواهد بود.

□ معرفی درس ۳:

نام درس: حفظ جزء سی ام قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۲۰ ساعت آموزشی (۱۰ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس، علاوه بر حفظ این جزء با روش‌های حفظ، مرور و تثبیت به صورت عملی آشنا شوند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران و دارا بودن شرایط زیر: ۱- حفظ حداقل ۱۰ جزء قرآن و آشنایی با مفاهیم سوره‌های مورد تدریس ۲- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم ۳- دارای سابقه تدریس حفظ قرآن کریم حداقل به مدت ۳ سال ۴- برخورداری از تسلط علمی لازم در زمینه حفظ قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و...	روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ و تمرین عملی (کارورزی).

جدول بودجه‌بندی درس «حفظ جزء سی ام قرآن کریم»

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	محورهای آموزش نظری	محورهای آموزش عملی
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روش‌های حفظ و مرور - بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه ناس تا ماعون	پرسش از محفوظات پیشین متعلمین
۲	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه قریش تا عادیات	پرسش از سُور مبارکه ناس تا ماعون
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه زلزال تا تین	پرسش از سُور مبارکه ناس تا عادیات
۴	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه انشراح تا بلد	پرسش از سُور مبارکه ناس تا تین
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه فجر و غاشیه	پرسش از سُور مبارکه ناس تا بلد
۶	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه اعلی تا انشقاق	پرسش از سُور مبارکه ناس تا غاشیه
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه مطففین و انفطار	پرسش از سُور مبارکه ناس تا انشقاق
۸	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه تکویر و عبس	پرسش از سُور مبارکه ناس تا انفطار
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه نازعات و نبأ	پرسش از سُور مبارکه ناس تا عبس
۱۰	مرور و تثبیت محفوظات گذشته + جمع‌بندی و رفع اشکالات	پرسش از سُور مبارکه ناس تا نبأ

تبصره ۱: چنانچه افرادی که جزء سی ام را قبلاً حفظ نموده‌اند، از شرکت در کلاس حضوری این درس معاف بوده و می‌توانند فقط در آزمون پایانی این درس شرکت نمایند.

تبصره ۲: جهت اطلاع از نحوه برگزاری آزمون این درس به صفحه ۱۶ طرح‌های آموزش حفظ قرآن کریم، بخش آزمون‌های پایانی مراجعه گردد.

□ معرفی درس ۴:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم با احکام و ضروریات شرعی مورد نیاز خود همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و...
منبع آموزشی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت	

بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

عناوین	موضوع درس	جلسه
احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب	احکام عمومی	۲ و ۱
آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه	احکام قرآنی	۳ و ۴

آزمونهای پایانی

• الف) آزمون کتبی

آزمون کتبی پایان دوره شامل درس احکام عمومی و احکام قرآنی و آزمونهای شفاهی شامل آزمون روش تدریس، جزء ۳۰ و فصیح خوانی خواهد بود.

سوالات آزمون کتبی:

۱- کلیه سؤالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سؤالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سؤالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.

۲- لازم است در آزمون درس احکام عمومی و احکام قرآنی، سؤالات بصورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)

توضیحات پیرامون ضوابط آزمونهای شفاهی همانند دوره تربیت معلم حفظ قرآن (سطح ۱) - صفحه ۱۰۶ - می‌باشد.

حد نصاب نمرات قبولی آزمونهای پایانی دوره آموزشیار حفظ قرآن کریم

ردیف	درس	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس و کلاسرداری عمومی حفظ قرآن کریم	۲	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶
۲	آموزش فصیح خوانی قرآن کریم	۱	شفاهی «قرائت»	۱۴
۳	حفظ جزء سی ام قرآن کریم	۱	شفاهی	۱۸۰ از ۱۰۰ (۱۶ از ۲۰)
۴	احکام عمومی و احکام قرآنی	۱	کتبی	۱۴
۴	جمع	۵	کتبی و شفاهی	---

طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱)

اهداف طرح:

اهداف کلی

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش عمومی حفظ قرآن کریم (به ویژه طرح‌های آموزش عمومی حفظ سازمان دارالقرآن الکریم)
- ۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی حفظ قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در مهارت‌های تدریس حفظ قرآن در سطوح علمی و تخصصی.
- ۳) تعمیم روش‌های بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام‌مند حفظ قرآن کریم در سطح کشور.

هدف رفتاری

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره، دانش‌آموختگان دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روش‌های نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش حفظ قرآن کریم و نیز با روش‌های جذب هرچه بیشتر مشتاقان حفظ کلام وحی آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش حفظ قرآن در کشور به اجرا گذارند.

* چکیده طرح

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته حفظ قرآن کریم (تدریس عمومی حفظ قرآن و تشکیل جلسات حفظ) پس از احراز شرایط گزینش، در «۶۰ جلسه آموزش حضوری» و «۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری» شامل دروس: ۱- روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم ۲- کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم ۳- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۴- روش آموزش فصیح‌خوانی قرآن کریم ۵- احکام عمومی و احکام قرآنی، ۶- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) و ۷- آشنایی با علوم قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمون‌های پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزش عمومی حفظ قرآن کریم (طرح‌های مختلف آموزش حفظ مقاطعی از قرآن) در دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و ... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱)
- ۲- مدت طرح: ۶۰ جلسه آموزش حضوری و ۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری.
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: ۱- دارا بودن حداقل تأییدیه حفظ پنج‌جزء قرآن کریم ۲- دارا بودن گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۴) «گرایش تدویر» و گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل ۳- قبولی در آزمون کتبی حفظ قرآن کریم
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشردگی و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مؤسسات قرآنی مردمی، مراکز تربیت معلم، مکان‌های فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکره: دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری دوره‌های آموزشی به مؤسسات قرآنی مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیر حضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- تعداد کلاسها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۱۳۶ ساعت آموزشی

● شرایط اختصاصی:

- ۱- دارا بودن حداقل تأییدیه حفظ پنج جزء قرآن کریم (ارائه مدرک آزمون اعطای مدرک تخصصی به حافظان در رشته حفظ ۵ جزء یا بالاتر و یا برگزاری آزمون‌های ورودی معادل) ۲- دارا بودن گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۴) «گرایش تدویر» و گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳) یا قبولی در آزمونهای ورودی معادل ۳- قبولی در آزمون کتبی حفظ قرآن کریم (حد نصاب نمره قبولی در این آزمون ۱۴ از ۲۰ می باشد)

تذکره: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می گردد:

- ۱- دارا بودن مدارک تخصصی درجات بالاتر در طرح اعطای مدرک تخصصی به حافظ
 ۲- برخورداری از سابقه تدریس در دوره‌های آموزش حفظ قرآن کریم
 ۳- دارا بودن محفوظات بیشتر
 ۴- دارا بودن سایر مدارک تخصصی حفظ قرآن کریم
 ۵- داشتن مدرک تحصیلی بالاتر
 ۶- احراز رتبه‌های ممتاز در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

محور آموزشی	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حد نصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضور	جمع			
دروس حضوری	روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم	تخصصی	۲	۲۸	--	۲۸	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶	۲۸
	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	تخصصی	۲	۳۲	---	۳۲	کتبی	۱۴	۳۲
	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تخصصی	۲	۳۶	---	۳۶	کتبی	۱۴	۳۶
	روش آموزش فصیح‌خوانی قرآن کریم	تخصصی	۱	۱۶	---	۱۶	کتبی	۱۴	۱۶
	احکام عمومی و احکام قرآنی	عمومی	۱	۸	--	۸	کتبی	۱۴	۸
غیر حضوری	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
جمع کل									
			۱۰	۱۲۰	۱۶	۱۳۶	---	---	۱۳۶ ساعت

دروس طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱)

□ معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس و کلاسداری عمومی حفظ قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۲۸ ساعت آموزشی (۱۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس و کلاسداری حفظ قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی	
ویژگی‌های مدرس: ترجیحاً حافظ کل یا حداقل حافظ ۲۰ جزء، لزوماً همجنس با فراگیران و دارای حداقل پنج سال سابقه کلاسداری حفظ قرآن و تربیت حافظان.	
تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر هستند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان، می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها لازم است از مدرس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: القای نظری مباحث مورد نظر توسط مدرس، پرسش و پاسخ، ایفای نقش ^۱ و تمرین عملی
منابع درسی: ۱- منبع اصلی: کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم - تألیف آقایان حاجی ابوالقاسم، حسینی و قاسمی	
۲- منابع کمک آموزشی: ۱- نگاهی تحلیلی بر مبانی و روش‌های حفظ قرآن کریم - تألیف رضا نجفی	
۲- چگونه قرآن را حفظ کنیم؟ تألیف شهریار پرهیزگار	

تذکرات

- ۱- کارورزی روش تدریس توسط شرکت‌کنندگان از جلسه پنجم (پس از بحث «مراحل حفظ یک مقطع») باید از سوی مدرس محترم در دستور کار قرار گیرد. در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره باید حداقل دو نوبت به تدریس در حضور مدرس و افراد کلاس بپردازد.^۲
- ۲- به این منظور، در هر جلسه و پس از بیان نکات اصلی موضوع تعیین شده برای آن جلسه توسط مدرس، حداقل دو نفر از فراگیران در حضور مدرس و دیگر حاضران در کلاس، به کارورزی و تدریس عملی خواهند پرداخت. در این تدریس فراگیران باید نحوه حفظ کردن یکی از صفحات مشخص شده در «جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش تدریس و کلاسداری عمومی حفظ قرآن» را آموزش دهند و به علاوه نکاتی را هم که تا آن جلسه توسط مدرس توضیح داده شده در تدریس خود لحاظ نمایند. مدرس ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد و جویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس وی، نظرات خود را در فرم سنجش روش تدریس منظور می‌کند و از آنان می‌خواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را برطرف نمایند.
- تبصره ۱: با توجه به اینکه مبنای حفظ قرآن در طرح حفظ نیم جزء پایانی، نیم صفحه می‌باشد، لذا از موارد مشخص شده در این جدول جهت کارورزی استفاده شود.
- تبصره ۲: مدرس محترم می‌تواند علاوه بر صفحات مشخص شده در این جدول، از دیگر صفحات قرآن نیز - مشروط به دارا بودن ویژگیهای مذکور در این جدول - برای کارورزی استفاده نماید.
- ۳- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره، توسط مسئول دوره در پرونده فراگیران نگهداری می‌شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.
- تبصره ۱: مدرس محترم این درس می‌تواند «یک نمره» (علاوه بر ۲۰ نمره درس)، به عنوان فعالیت کلاسی، برای متعلمان فعال در نظر بگیرد.
- تبصره ۲: آزمون این درس بصورت شفاهی «تدریس عملی» خواهد بود.

۱. در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطلب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

۲. مدرس محترم می‌تواند به تشخیص خود از جلسات قبل نیز کارورزی و تدریس عملی متعلمان را آغاز نماید.

جدول بودجه بندی و طرح درس روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم

جلسه	عناوین اصلی تدریس	محورهای فرعی آموزشی
۱	فضیلت، برکات و فوائد حفظ قرآن + ویژگی‌های معلم حفظ قرآن	بررسی جایگاه حفظ قرآن در قرآن، روایات و کلام بزرگان ^۱ + بررسی و معرفی ویژگی‌های عمومی و اختصاصی معلم حفظ قرآن
۲	انگیزه و جرایبی پرداختن به حفظ	بررسی ابعاد مختلف بحث «انگیزه» و اهمیت این موضوع در حفظ قرآن
۳	روشهای حفظ قرآن + بهترین روش حفظ	آشنایی با روشهای گوناگون دیداری، شنیداری، رمزگردانی معنایی، روشهای ترکیبی و ... و بررسی نقاط قوت و ضعف هر یک + معرفی بهترین روش حفظ (با اشاره به نقاط ضعف و آسیبهای روشهای دیگر)
۴	عوامل مؤثر در حفظ	تصمیم و عزم جدی برای حفظ + ویژگیهای مصحف حفظ + زمان و مکان مناسب + نظم و برنامه‌ریزی + شرکت در جلسات و کلاسهای حفظ + توجه به ترجمه و مفاهیم آیات
۵	مراحل حفظ یک مقطع	توضیح مراحل مختلف حفظ یک مقطع (شامل: اطمینان از صحت روان‌خوانی - تقطیع آیات - توجه به ارتباطات لفظی و معنایی و استفاده از آنها - تکرار - خواندن قطعه از حفظ - اتصال قطعات - مرور در کوتاه‌مدت - مرور در بلندمدت - پرسش) + کارروزی روش تدریس
۶	مراحل حفظ یک مقطع	توضیح مراحل مختلف حفظ یک مقطع (شامل: اطمینان از صحت روان‌خوانی - تقطیع آیات - توجه به ارتباطات لفظی و معنایی و استفاده از آنها - تکرار - خواندن قطعه از حفظ - اتصال قطعات - مرور در کوتاه‌مدت - مرور در بلندمدت - پرسش) + کارروزی روش تدریس
۷	مرور و نگهداری محفوظات	جایگاه مرور در حفظ، آشنایی با اقسام مرور (نزدیک، دور) + آشنایی با روشهای گوناگون مرور محفوظات و معرفی بهترین روش + مرور آهنگین محفوظات + کارروزی روش تدریس
۸	مرور و نگهداری محفوظات	جایگاه مرور در حفظ، آشنایی با اقسام مرور (نزدیک، دور) + آشنایی با روشهای گوناگون مرور محفوظات و معرفی بهترین روش + مرور آهنگین محفوظات + کارروزی روش تدریس
۹	تثبیت محفوظات	تثبیت محفوظات (تعریف و معرفی روشهای تثبیت) + اهمیت یادگیری مهارتهای تدویر (ترتیل مصطلح) خوانی + کارروزی روش تدریس
۱۰	ترمیم محفوظات	آشنایی با اقسام آسیب‌هایی که بر محفوظات وارد می‌شود + شناسایی روشهای مختلف ترمیم محفوظات + کارروزی روش تدریس
۱۱	پرسش از محفوظات	آشنایی با روشهای مختلف پرسش از محفوظات و روشهای تکلیف دادن و تکلیف خواستن از حافظان + کارروزی روش تدریس
۱۲	پرسش از محفوظات	آشنایی با روشهای مختلف پرسش از محفوظات و روشهای تکلیف دادن و تکلیف خواستن از حافظان + کارروزی روش تدریس
۱۳	حفظ برای مقاطع سنی مختلف	معرفی و شناسایی اقسام مخاطبان حفظ (خردسالان، کودکان، نوجوانان، دانشجویان، افراد شاغل و ...) و شیوه‌های برخورد با آنها + کارروزی روش تدریس
۱۴	---	کارروزی روش تدریس + رفع اشکالات مطالب جلسات پیشین

جدول صفحات منتخب برای کارروزی درس «روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن»

ردیف	ویژگی	صفحه	سوره	آیات
۱۱	آیات متوسط (۱۱ تا ۱۵ آیه در صفحه)	۴۴۱	یس	۱۳ تا ۲۷
۱۲		۴۴۳	یس	۴۱ تا ۵۴
۱۳		۵۶۲	ملک	۱ تا ۱۲
۱۴	آیات بلند (۶ تا ۱۰ آیه در صفحه)	۵۱۶	حجرات	۵ تا ۱۱
۱۵		۵۱۷	حجرات	۱۲ تا ۱۸
۱۶	آیات کوتاه بر مبنای نیم صفحه	۶۰۳	نصر و مسد	---
۱۷		۶۰۲ و ۶۰۱	فیل و قریش	---
۱۸		۶۰۱ و ۶۰۰	تکائر و عصر	---
۱۹	آیات خیلی کوتاه (بالای ۲۱ آیه در صفحه)	۵۹۳	فجر	۱ تا ۲۳
۲۰		۵۹۵	شمس و لیل	---

۱. در این زمینه مراجعه به کتاب «چرا قرآن حفظ می‌کنیم؟» تألیف مصطفی حسینی (ناشر: انتشارات جامعه القرآن) و سایت تلاوت (بخش آموزش حفظ قرآن) توصیه می‌شود.

□ معرفی درس ۲

نام درس: کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۳۲ ساعت آموزش حضوری (۱۶ جلسه دو ساعته آموزشی)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران در این درس با بخشی از مباحث روانشناسی که در آموزش حفظ قرآن مورد نیاز است آشنا شوند.	
استانداردهای آموزش	
ویژگی‌های مدرس: دارای حداقل مدرک، کارشناسی در رشته روانشناسی یا علوم تربیتی با حداقل دو سال سابقه تدریس مفید در زمینه روانشناسی.	
* ترجیحاً از فارغ التحصیلان رشته روانشناسی یا علوم تربیتی در مقطع کارشناسی ارشد که سابقه فعالیت‌های قرآنی (بویژه در زمینه حفظ) نیز دارند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، فعال، پرسش و پاسخ و ...

جدول بودجه‌بندی درس «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»

الف- سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲و۱	فصل اول: مبانی انگیزشی حفظ	نظریه‌های انگیزش، نظریه انسان‌گرایان در انگیزش، انگیزش و نیازها، نظریه‌های یادگیری انگیزش، نظریه‌های رفتارگرایی، انگیزش درونی و بیرونی و ...	۱۹ - ۳۶
۴و۳	فصل دوم: روانشناسی یادگیری	تعریف یادگیری و حافظه، تاریخچه نظری یادگیری، شرطی سازی کلاسیک، گسترش نظریه شرطی سازی کلاسیک، شرطی سازی عامل، مفاهیم اصلی در شرطی سازی فعال	۳۹ - ۵۶
۶و۵	فصل سوم: تقویت و تنبیه	تشویق، تقویت کننده نخستین و ثانوی، پاداش، تنبیه، برنامه‌های تقویت	۵۹ - ۷۶
۷	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	مراحل حافظه، انواع حافظه (حسی، کوتاه مدت، بلند مدت)	۷۹ - ۸۹
۸	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	فراموشی چیست؟، علل فراموشی، فراموشی به عنوان یک اختلال، درمان فراموشی، بهسازی حافظه، افزودن پیوندهای معنی دار، بسط معنایی	۹۰ - ۹۷
۱۰و۹	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	تداخل، بافت موقعیت، عوامل هیجانی، سازمان‌دهی، رمزگذاری	۹۷ - ۱۱۲
۱۱	فصل پنجم: تفاوت‌های فردی	مفهوم هوش، تعریف هوش، نظریه گاردنر، تیز هوشی و حفظ قرآن	۱۱۵ - ۱۲۴
۱۳و۱۲	فصل پنجم: تفاوت‌های فردی	شخصیت، نظریه‌های زیستی شخصیت، نظریه کلونینگر، سرشت، منش، سایر عوامل	۱۲۴ - ۱۳۹
۱۵و۱۴	فصل ششم: مهارت‌های فردی حافظ	توجه و تمرکز، استرس و اضطراب، مقابله با اضطراب و استرس	۱۴۳ - ۱۵۵
۱۶	فصل ششم: مهارت‌های فردی حافظ	مدیریت زمان، تعریف مدیریت زمان، گام نخست: هدف گذاری، گام دوم: برنامه ریزی، گام سوم: تنظیم وقت و کاهش استرس	۱۵۵ - ۱۶۳

ب- منبع درسی:

کتاب «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»، تألیف مصطفی زارعان، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۳:

نام درس: فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت آموزشی (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس، روش‌ها و فنون کلاس‌داری آشنا شده و مهارت‌های فرآیند تدریس و الگوی طرح درس را فرا بگیرند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرّس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس حفظ قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روشها و فنون تدریس در دوره‌های تربیت معلّم قرآن کریم علی‌الخصوص دوره‌های تربیت معلّم حفظ قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، فعال، تمرین عملی و...

جدول بودجه‌بندی درس «فنون معلمی و روانشناسی تربیتی»

الف - سر فصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۱ و ۲	بخش اول: کلیات و مبانی	فصل اول: ویژگیهای معلّم	۱۹-۲۶
		فصل دوم: مبانی تعلیم و تربیت	۲۷-۳۸
۳	بخش دوم: طراحی آموزشی و فنون تدریس	غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، چرخه و مراحل تدوین غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی	۴۱-۵۲
۴ و ۵	//	طبقه بندی آموزشی «بلوم» (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، توضیح ارتباط حیطه‌های سه‌گانه، توضیحات تکمیلی	۵۳-۶۸
۶	//	ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان، رفتارهای ورودی، انواع ویژگی‌های ورودی، ارزشیابی تشخیصی یا سنجش آغازین، الگوهای یادگیری (انواع الگوهای یادگیری، انواع الگوهای تفکر)	۷۱-۸۰
۷	//	تحلیل، انتخاب و تنظیم محتوا، انتخاب روش تدریس مناسب، انتخاب وسایل آموزشی مناسب، تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی	۸۱-۸۸
۸	//	تدریس چیست؟، برنامه ریزی آموزشی چیست؟، الگوی تدریس، الگوی عمومی تدریس، مراحل فعالیت‌های آموزشی، مرحله اول: فعالیت‌های پیش از تدریس، مرحله دوم: فعالیت‌های حین تدریس، مرحله سوم: فعالیت‌های پس از تدریس	۸۹-۱۰۰
۹ و ۱۰	//	طرح درس، مراحل تهیه و تدوین جدول طرح درس سالانه یا دوره آموزشی، الگوی شماره (۱) - نمونه جدول طرح درس سالانه یا دوره ای، روش نگارش و تنظیم طرح درس روزانه، مراحل نگارش و تنظیم اجزای طرح درس روزانه (جلسه)، الگوی شماره (۲) - نمونه جدول طرح روزانه	۱۰۱-۱۱۴
۱۱ و ۱۲	//	روش‌های تدریس، تعریف فن، تقسیم‌بندی روش‌های تدریس (الف) روش‌های تاریخی یا سنتی (ب) روش‌های متداول و نوین	۱۱۵-۱۳۸
۱۳	//	مهارت‌های آموزشی، مهارت‌های کلاس‌داری	۱۳۹-۱۵۰
۱۴ و ۱۵	بخش سوم: کاربرد روانشناسی پرورشی در تدریس	روانشناسی پرورشی، تفاوت "تدریس با یاد دادن"، اصطلاحات روانشناسی پرورشی	۱۵۱-۱۶۲
	فصل نهم: روش‌ها و فنون تدریس		
	فصل دهم: مهارت‌های آموزشی و کلاس‌داری		
	فصل یازدهم: کلیات و تعاریف روانشناسی پرورشی		

۱۶۳-۱۸۲	<p>آگاهی معلم از آنچه که یاد می‌دهد و آنچه که دانش آموز فرا می‌گیرد، یادگیری به روش شرطی شدن، توجه ویژه به کسب موفقیت دانش آموزان در اولین مراحل تعلیم، ایجاد ارتباط روحی و عاطفی بین معلم و دانش آموز، توجه به توانایی مخاطبان و سطح رشد و معلومات ایشان، اصل رسیدن به مجهولات از طریق معلومات، ایجاد انگیزه در ابتدای تدریس، تداوم انگیزش دانش آموزان در طول تدریس، توجه به تناسب کار کلاسی با توان شاگردان، برانگیختن ادراک و توجه دانش آموزان نسبت به موضوعات درس، ایجاد بینش در خصوص موضوعات درسی، ارائه تمرینهای موثر، توجه به فلات یا رکود فراگیری و سعی در رفع عوامل آن، قدرت به خاطر سپاری و یادآوری متعلم (حافظه) و عوامل موثر بر آن، عوامل کمک کننده به حافظه</p>	<p>فصل دوازدهم: اصول مهم تدریس از دیدگاه روانشناسی پرورشی</p>	//	۱۷ و ۱۶
جمع بندی و رفع اشکال				۱۸

تذکر: شایسته است مدرس درس فنون معلمی، مباحث آموزشی فوق را با مثالها و نمونه‌های عملی حفظ قرآن کریم مطابقت دهد.

ب- منبع درسی:

کتاب کاربرد مهارتهای تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف داوود تک فلاح، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۴:

نام درس: روش آموزش فصیح خوانی قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۱۶ ساعت آموزشی (۸ جلسه حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود با گذراندن این درس، مهارت‌های نظری و عملی شرکت‌کنندگان در زمینه روش‌ها و موضوعات آموزش فصیح‌خوانی قرآن افزایش یافته و بتوانند موضوعات آموخته شده را در دوره‌ها و کلاس‌های آموزشی حفظ قرآن به فراگیران بیاموزند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرّس: لزوماً همجنس با فراگیران و دارای گواهینامه دوره تربیت معلم تجوید قرآن کریم یا حداقل سه سال سابقه تدریس مباحث تجوید.	
تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر هستند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان، می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها لازم است از مدرس خواهر استفاده شود.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، فعال، پرسش و پاسخ، ایفای نقش، کارورزی و ..

جدول بودجه‌بندی درس « روش آموزش فصیح خوانی قرآن کریم »

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	الف-روش آموزش نحوه اداء صحیح صداهای کوتاه به لهجه عربی ب-روش آموزش اداء صداهای کشیده به لهجه عربی + هنگامی که الف مدی پس از حروف (ص، ض، ط، ظ، ق، غ، خ، ر) بیاید ج- نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۲	روش آموزش نحوه اداء صحیح حروف «ذ»، «ث» + نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۳	روش آموزش نحوه اداء صحیح حروف «ح»، «ع» + نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۴	روش آموزش نحوه اداء صحیح حروف «و»، «غ» + نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۵	روش آموزش نحوه اداء صحیح حروف «ط»، «ظ» + نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۶	روش آموزش نحوه اداء صحیح حروف «ص»، «ض» + نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۷	الف-روش آموزش صفت استعلاء و استفال ب- روش آموزش حکم تغلیظ و ترفیق لام جلاله الله ج- نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه
۸	روش آموزش حکم تفخیم و ترفیق (ر) + نحوه آموزش کارورزی انفرادی و گروهی مباحث مربوطه

ب- منبع درسی:

حلیه القرآن «سطح ۱» تألیف آقای موسوی بلده یا تجوید مقدماتی نور تألیف آقایان حاجی شریف و خواجوی و یا اصول و قواعد فصیح خوانی قرآن کریم تألیف آقای اخوان اقدم

تذکره: هدف از قرار دادن این عنوان درسی در دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم، اولاً: ارتقاء مهارت‌های نظری و عملی متعلمان در زمینه روش آموزش فصیح‌خوانی قرآن کریم و ثانیاً: بکارگیری آن در دوره‌های حفظ جهت آموزش اجمالی به حافظان است.

□ معرفی درس ۵:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی.	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با احکام و ضروریات شرعی و همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، سخنرانی، پرسش و پاسخ و...
منبع درسی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت	

جدول بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

عناوین	موضوع درس	جلسه
احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب	احکام عمومی	۲ و ۱
آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه	احکام قرآنی	۳ و ۴

□ معرفی درس ۶:

نام درس: اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با آداب و وظایف مربوط به استاد و شاگرد آشنا گردند.	

جدول بودجه‌بندی درس: اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی»

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره باید کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	باب یکم: در آداب استاد و شاگرد	نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد	۴۰-۵۲
		- بخش یک: آداب مربوط به خود آنان	
		- ۱- خالص کردن نیت برای خداوند به هنگام یادگیری و یاد دادن	
		نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد:	۵۳-۷۰
		۲- به کار بستن تدریجی دانسته‌ها	
		۳- تکیه کردن بر خدا در حالات مختلف ۴- برخورداری از اخلاق نیکو	
		۵- همت بلند داشتن ۶- مراعات شعائر اسلامی	
		بخش دوم: آداب مربوط به درس و بحث	۷۱-۱۰۶
		نوع دوم: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر استاد به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره درس به کار گیرد	
		نوع سوم: آداب ویژه استاد:	۱۰۷-۱۳۱
		۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر شاگردانش به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره تدریس به کار گیرد	

ب - منبع درسی:

کتاب «آئین دانشوری» (ترجمه المراد من منیه المرید) - ترجمه: آقای حمیدرضا شریعتمداری - انتشارات دارالعلم

□ معرفی درس ۷:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیر حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخش‌هایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سوالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

جدول بودجه‌بندی درس: آشنایی با علوم قرآنی

این درس به صورت غیر حضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	درس اول: کلیات	گفتار اول: قرآن گفتار دوم: علوم قرآن	۱۵-۳۳
۲	درس دوم: نزول قرآن	نزول قرآن	۳۷-۴۶
۳	درس سوم: وحیانی بودن قرآن	۲- مفهوم شناسی وحی ۲- کاربردهای وحی در قرآن	۴۷-۵۲
		۲- کیفیت وحی بر پیامبر(ص) ۲- تفاوت وحی با برخی مفاهیم مرتبط	۵۳-۵۸
۴	درس چهارم و پنجم: اعجاز قرآن(۱ و ۲)	مفهوم شناسی، ضرورت معجزه، تفاوت معجزه با خرق عادات، تحدی، معارضه با آیات تحدی	۶۱-۶۹
		الف) ابعاد اعجاز قرآن	۷۱-۸۳
۵	درس ششم: تحریف ناپذیری	۲- مفهوم تحریف ۲- دلایل عدم تحریف قرآن کریم	۸۷-۹۶
۶	درس هفتم: جامعیت قرآن	اثبات جامعیت قرآن(آیات جامعیت، جهانی بودن قرآن، جاودانگی قرآن)	۱۰۳-۱۰۹
۷	درس هشتم و نهم: جمع قرآن (۱)	۱- مفهوم شناسی جمع ۲- نوشت افزار وحی ۳- دیدگاهها درباره اولین جمع قرآن	۱۱۵-۱۲۲
		جمع قرآن (۲)	۱۳۳-۱۴۲
۸	درس دهم: قرائات قرآن	قرائات قرآن	۱۴۳-۱۵۳
۹	درس یازدهم: محکم و متشابه	محکم و متشابه(بجز مبحث تأویل متشابهات)	۱۵۵-۱۶۶
۱۰	درس دوازدهم: ناسخ و منسوخ	ناسخ و منسوخ (تا ابتدای مبحث بررسی شبهات نسخ)	۱۶۷-۱۷۵
۱۱	درس سیزدهم: اسباب نزول	اسباب نزول(تا ابتدای مبحث اعتبار احادیث اسباب نزول)	۱۷۹-۱۸۶

ب - منبع درسی:

کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور - انتشارات تلاوت

آئین‌نامه برگزاری آزمونهای دوره‌های تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱)**آزمونهای ورودی**

۱- آزمون شفاهی حفظ قرآن: این آزمون بر مبنای «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۶) و با استفاده از فرم امتیازدهی مربوطه (ضمیمه ۷) برگزار می‌شود و ۱۰۰ نمره دارد. شرط قبولی در این آزمون، کسب حداقل نمره ۸۰ است.

تذکره ۱: ضروری است در این آزمون از داورانی که در دوره‌های تربیت داور حفظ این سازمان شرکت نموده و قبول شده‌اند استفاده گردد یا در صورت نبود داور مجاز از داوران حسن حفظ با سابقه استان بهره‌مند گردد.

تذکره ۲: داوطلبانی که دارای مدرک حفظ ۵ جزء قرآن کریم و به بالا از دبیرخانه اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن می‌باشند، از آزمون این بخش معاف می‌باشند.

۲- آزمون ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۳): این آزمون شامل ۵۰ سؤال تستی مفاهیم در حد مفاهیم سطح (۳) است و شرط قبولی در آن کسب حداقل نمره ۳۵ (۱۴ از ۲۰) می‌باشد.

۳- آزمون قرائت (سطح ۴) (گرایش تدویر (ترتیل مصطلح)): این آزمون مطابق با آزمونهای پایانی دوره قرائت (سطح ۴) برگزار می‌شود؛ با این تفاوت که داوطلبان به جای ارائه یک قرائت تقلیدی، لازم است یک صفحه را - به قید قرعه - به صورت تدویر (ترتیل مصطلح) تلاوت نمایند. داوطلبان در صورت کسب حدنصابهای تعیین شده، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

۴- آزمون کتبی حفظ قرآن کریم: این آزمون مطابق با سرفصل‌های کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم بوده و داوطلبان در صورت کسب حدنصاب تعیین شده (۱۴ از ۲۰)، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.
نکته: داوطلبان دارای مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ (۱۰ جزء به بالا) از دبیرخانه اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن از آزمون مفاهیم و قرائت نیز معاف می‌باشند.

آزمونهای پایانی**الف) آزمونهای کتبی**

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم ۲- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۳- روش آموزش فصیح‌خوانی قرآن کریم ۴- احکام شرعی و آداب تلاوت قرآن کریم ۵- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) و ۶- آشنایی با علوم قرآنی می‌باشد که به صورت تستی - تشریحی برگزار می‌شود.

تذکره: در طراحی سوالات آزمون پایانی درس "روش آموزش فصیح‌خوانی قرآن کریم" علاوه بر منابع معرفی شده، از مطالب کاربردی ارائه شده توسط استاد دوره نیز استفاده گردد.

نکات مهم در خصوص سوالات آزمون کتبی:

۱- کلیه سوالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سوالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سوالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.

۲- لازم است سوالات به صورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)

۳- لازم است پیش از تکثیر، سوالات جهت بازبینی نهایی در اختیار معلم دوره قرار داده شود.

ب) آزمون شفاهی

آزمونهای شفاهی پایان دوره شامل آزمون درس «روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن کریم» می‌باشد.

*** تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران انتخاب شوند.**

آزمون شفاهی «روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن»

از هر یک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون عملی روش تدریس و کلاس‌داری حفظ گرفته می‌شود. در این آزمون شرکت‌کنندگان علاوه بر تدریس «روش حفظ یک یا نیم صفحه از سوره منتخب (یاسین، ملک، الرحمن، واقعه، و حجرات) یا جزء سی‌ام»، درباره یکی از موضوعات مرتبط با حفظ قرآن - که در درس مربوطه با آنها آشنا شده‌اند - نیز به ارائه توضیح می‌پردازند. تعیین صفحه و موضوع بر عهده ممتحن محترم می‌باشد و هر یک از افراد پیش از تدریس، فرصت مرور و بررسی خواهد داشت! به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع مورد نظر، حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد. آیین‌نامه امتیازدهی به روش تدریس فراگیران، طبق فرم سنجش روش تدریس می‌باشد.

****** تشریح مؤلفه‌های فرم ارزیابی و امتیازات مربوط به سنجش روش تدریس به جز مورد ذیل همانند موارد ذکر شده در صفحات ۲۰ الی ۲۵ می‌باشد.

پرسش از محفوظات و تکالیف گذشته؛ که این مؤلفه بر دو بخش جزئی تقسیم می‌شود:

الف) رعایت اصول صحیح پرسش از محفوظات (شامل پرسش از محل مناسب، خواندن صحیح و مطلوب پرسش و ... «۲ امتیاز»

ب) ارائه راهکارهای مناسب به حافظان پس از پرسش «۱ امتیاز»

***** یکی از وظایف معلم حفظ، پرسش از محفوظات و تکالیف گذشته حافظان در آغاز هر جلسه است. نکات حائز اهمیت در این قسمت اولاً پرسش به نحو درست و اصولی (در چارچوب مطالبی که در طی دوره در این‌باره به معلمان منتقل شده است) و ثانیاً ارائه راهکارهای مناسب به حافظان پس از پرسش است.

توضیح کامل محورهای درسی با توجه به موضوع تعیین‌شده:

لازم است معلم به کلیه بخشها و محورهای درسی مورد نظر خود در آن جلسه اشاره کند و به میزان لازم نسبت به هر محور توضیح دهد. محورهای درسی نیز مطابق با جدول بودجه‌بندی عناوین و محورهای درس روش تدریس و کلاس‌داری حفظ قرآن (و جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش تدریس و کلاس‌داری عمومی حفظ قرآن») می‌باشد.

محورهای درسی:

الف: آموزش موضوع درس (مثلاً: شیوه حفظ کردن یک صفحه یا نیم صفحه) ب: توضیح یکی از نکات مرتبط با حفظ

ج: قرائت آیات درس به شیوه تدویر (ترتیل مصطلح) و همخوانی آنها د: پرسش از محفوظات و ارائه تکلیف

تذکر: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه‌های فوق به داوطلب حداکثر ۰/۵ نمره

می‌گیرد.

جمع خوانی مقطع مورد نظر (۲/۵ نمره):

از جمله نکات مهم در کلاسهای حفظ، تسلط حافظان بر روانخوانی قسمتهای جدید است. به این منظور یکی از وظایف مهم معلم حفظ جمع خوانی مقطع مورد نظر در کلاس است. نکاتی که در این قسمت باید مدنظر قرار گیرد تلاوت صحیح و متین مقطع همراه با ارائه ترتیلی مطلوب و دلنشین است، ضمن اینکه معلم باید نسبت به مشارکت همه اعضای کلاس در جمع خوانی دقت نماید.

الف) تلفظ و قرائت صحیح مقطع مورد نظر (۱ نمره) (ب) ارائه تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح) مطلوب (۱ نمره)
ج) نظارت بر مشارکت همه اعضای کلاس در جمع خوانی (۵/۱ نمره)

حد نصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱)			
ردیف	ماده امتحانی	ضریب	نحوه برگزاری
۱	روش تدریس و کلاسرداری عمومی حفظ قرآن کریم	۲	شفاهی (روش تدریس)
۲	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	۲	کتبی
۳	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	۲	کتبی
۴	روش آموزش فصیح خوانی قرآن کریم	۱	کتبی
۵	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	۱	کتبی
۶	احکام شرعی و آداب تلاوت قرآن کریم	۱	کتبی
۷	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی
	جمع	۱۰	کتبی و شفاهی

ضوابط ویژه اعطای گواهینامه به معلمان تجربی حفظ قرآن کریم (سطح ۱)

باتوجه به حضور معلمان باتجربه در حوزه حفظ قرآن کریم در استانها معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم این امکان را فراهم نموده است تا این افراد بدون حضور در کلاسهای آموزشی دوره و بصورت غیرحضوری، گواهینامه تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱) را دریافت نمایند. این افراد در صورت قبولی در آزمونهای ورودی و پایانی موفق به دریافت گواهینامه مربوطه خواهند شد.

*** تعریف معلم تجربی:

معلم تجربی به شخصی اطلاق می‌گردد که :

الف: دارای حداقل ۸ سال سابقه مستند تدریس در زمینه حفظ قرآن کریم باشد .

ب: سوابق ایشان مورد تأیید دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان باشد.

*** مراحل و چرخه :

۶- ثبت نام و برگزاری آزمونهای ورودی توسط دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان
۷- ارسال نتایج قبولشدگان در آزمونهای ورودی به همراه سوابق تدریس داوطلبان به سازمان دارالقرآن الکریم از طریق شیوه جدید ارسال مدارک که در صفحه ۱۵۱ آمده است.

۸- بررسی مدارک و صدور شناسه ویژه معلمان تجربی توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم

۹- برگزاری آزمونهای پایانی و ارسال نتایج آن در قالب فرمهای مربوطه از طریق شیوه جدید ارسال مدارک .

۱۰- صدور گواهینامه معلمان تجربی و ارسال آن به استانها توسط معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم

*** ضوابط

الف - پس از ارسال نتایج آزمونهای ورودی معلمان تجربی تجوید قرآن کریم توسط دارالقرآن الکریم استان، یک شناسه ویژه معلمان فوق از سوی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم به استان مربوطه ارسال می‌شود و دارالقرآن الکریم استان می‌بایست نتایج آزمونهای پایانی و مدارک ایشان را در شیوه جدید ارسال مدارک، جهت صدور گواهینامه به این سازمان ارسال نماید.

ب - آزمون روش تدریس برای این داوطلبان یکبار برگزار گردیده و فاقد آزمون تجدیدی خواهد بود و در صورت عدم کسب حد نصاب نمره در درس مربوطه، مردود بوده و می‌بایست در دوره حضوری شرکت نمایند.

تبصره: در صورت عدم کسب حد نصاب لازم در آزمونهای کتبی، آزمون تجدیدی از دروس کتبی بر اساس ضوابط برگزاری آزمون های تجدیدی که در انتهای این دفترچه موجود می‌باشد، از ایشان به عمل خواهد آمد.

ج - کلیه هزینه‌های جاری برگزاری آزمونهای کتبی و شفاهی برعهده داوطلبان می‌باشد.

د - در صورت درخواست داوطلبان مبنی بر برگزاری جلسات توجیهی جهت کسب آمادگی لازم برای شرکت در آزمون‌ها، برگزاری کلاسهای توجیهی با تقبل هزینه‌های جاری توسط ایشان بلامانع است.

طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۲)

اهداف طرح:

اهداف کلی

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره‌های آموزش عمومی و تخصصی حفظ قرآن کریم (به ویژه طرح‌های آموزش تخصصی حفظ سازمان دارالقرآن الکریم)
- ۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی حفظ قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در مهارت‌های تدریس حفظ قرآن در سطوح علمی و تخصصی.
- ۳) تعمیم روش‌های بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام‌مند حفظ قرآن کریم در سطح کشور.

هدف رفتاری

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره، دانش‌آموختگان با فنون و روش‌های نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش حفظ قرآن کریم و نیز با روش‌های جذب هرچه بیشتر مشتاقان حفظ کلام وحی آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش حفظ قرآن در کشور به اجرا گذارند.

* چکیده طرح

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم علوم و فنون رشته حفظ قرآن کریم (تدریس عمومی و تخصصی حفظ قرآن و تشکیل جلسات حفظ) پس از احراز شرایط گزینش، در «۷۶ جلسه آموزش حضوری» و «۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری» شامل دروس: ۱- روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن کریم ۲- آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح) ۳- کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم ۴- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۵- احکام عمومی و احکام قرآنی ۶- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) و ۷- آشنایی با علوم قرآنی شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمون‌های پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزش عمومی و تخصصی حفظ قرآن کریم (طرح‌های مختلف آموزش حفظ کل یا حفظ مقاطعی از قرآن) در دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و ... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۲)
- ۲- مدت طرح: ۷۶ جلسه آموزش حضوری و ۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری.
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: ۱- دارا بودن حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ در طرح ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل ۲- قبولی در آزمون کتبی حفظ قرآن کریم
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشردگی و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مؤسسات قرآنی مردمی، مراکز تربیت معلم، مکان‌های فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکره: دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات قرآنی مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیر حضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- تعداد کلاسها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۱۶۸ ساعت آموزشی

● شرایط اختصاصی:

۱- دارا بودن حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ در طرح ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل ۲- قبولی در آزمون کتبی حفظ قرآن کریم (حد نصاب نمره قبولی در این آزمون ۲۰/۱۴ می باشد)

تذکره: حافظانی که فاقد مدرک فوق هستند یا مدارک دیگر حفظ را دریافت کرده‌اند، به شرط قبولی در آزمونهای ورودی، شامل: «آزمون شفاهی حفظ»، «آزمون مفاهیم سطح ۴» و «آزمون قرائت سطح ۴ (گرایش تدویر/ترتیل مصطلح)» مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

تذکره ۲: داوطلبان شرکت در این دوره که قبلاً موفق به اخذ گواهینامه تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۱) شده‌اند، با ارائه گواهینامه مربوطه از شرکت در کلاس دروس: «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»، «فنون معلمی و روانشناسی تربیتی» و «احکام عمومی و احکام قرآنی» معاف بوده و نمرات کسب شده توسط ایشان در دوره مربوطه در دروس فوق به‌مراه درس اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) و آشنایی با علوم قرآنی لحاظ خواهد شد.

تذکره ۳: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

- ۱- دارا بودن مدارک تخصصی درجات بالاتر در طرح اعطای مدرک تخصصی به حفاظ
- ۲- برخورداری از سابقه تدریس در دوره‌های آموزش حفظ قرآن کریم
- ۳- دارا بودن محفوظات بیشتر
- ۴- دارا بودن سایر مدارک تخصصی حفظ قرآن کریم
- ۵- داشتن مدرک تحصیلی بالاتر
- ۶- احراز رتبه‌های ممتاز در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

مجموعه آموزشی	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حد نصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضوری	جمع			
دروس حضوری	روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن کریم	تخصصی	۲	۲۶	--	۳۶	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶	۳۶
	آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح)	تخصصی	۲	۴۰	--	۴۰	کتبی - شفاهی	کتبی: ۱۴ شفاهی: ۱۴	۴۰
	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	تخصصی	۲	۳۲	---	۳۲	کتبی	۱۴	۳۲
	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تخصصی	۲	۳۶	---	۳۶	کتبی	۱۴	۳۶
	احکام عمومی و احکام قرآنی	عمومی	۱	۸	--	۸	کتبی	۱۴	۸
دروس غیر حضوری	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	--	۸	۸	کتبی	۱۴	۸
جمع کل		---	۱۱	۱۵۲	۱۶	۱۶۸	---	---	۱۶۸ ساعت

درس طرح تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۲)

□ معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت آموزشی (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس و کلاس‌داری حفظ قرآن کریم بتوانند علاوه بر بکارگرفتن اصول و قواعد مربوطه در تدریس خویش، توانایی انتقال مباحث مربوطه به قرآن آموزان را بیابند.	
استانداردهای آموزشی ویژگی‌های مدرّس: حافظ کل، لزوماً همجنس با فراگیران و دارای حداقل پنج سال سابقه کلاس‌داری حفظ قرآن و تربیت حافظان.	
تبصره: استان‌هایی که فاقد مدرس خواهر هستند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان، می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها لازم است از مدرس خواهر استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: الفای نظری مباحث مورد نظر توسط مدرس، پرسش و پاسخ، ایفای نقش ^۱ و تمرین عملی
منابع درسی: ۱- منبع اصلی: کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم - تألیف آقایان حاجی ابوالقاسم، حسینی و قاسمی ۲- منابع کمک آموزشی: ۱- نگاهی تحلیلی بر مبانی و روش‌های حفظ قرآن کریم - تألیف رضا نجفی ۲- چگونه قرآن را حفظ کنیم؟ تألیف شهریار پرهیزگار	

تذکرات

- ۱- کارورزی روش تدریس توسط شرکت‌کنندگان از جلسه پنجم (پس از بحث «مراحل حفظ یک مقطع») باید از سوی مدرس محترم در دستور کار قرار گیرد. در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره باید حداقل دو نوبت به تدریس در حضور مدرّس و افراد کلاس بپردازد.^۲
- ۲- به این منظور، در هر جلسه و پس از بیان نکات اصلی موضوع تعیین شده برای آن جلسه توسط مدرس، حداقل دو نفر از فراگیران در حضور مدرس و دیگر حاضران در کلاس، به کارورزی و تدریس عملی خواهند پرداخت. در این تدریس فراگیران باید نحوه حفظ کردن یکی از صفحات مشخص شده در «جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن» را آموزش دهند و به علاوه نکاتی را هم که تا آن جلسه توسط مدرس توضیح داده شده در تدریس خود لحاظ نمایند. مدرس ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد و جویا شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس وی، نظرات خود را در فرم سنجش روش تدریس منظور می‌کند و از آنان می‌خواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را برطرف نمایند.
- تبصره: مدرس محترم می‌تواند علاوه بر صفحات مشخص شده در این جدول، از دیگر صفحات قرآن نیز - مشروط به دارا بودن ویژگیهای مذکور در این جدول - برای کارورزی استفاده نماید.
- ۳- فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره، توسط مسئول دوره در پرونده فراگیران نگهداری می‌شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.
- تبصره: مدرس محترم این درس می‌تواند «یک نمره» (علاوه بر ۲۰ نمره درس)، به عنوان فعالیت کلاسی، برای متعلمان فعال در نظر بگیرد.
- تبصره ۲: آزمون این درس بصورت شفاهی «تدریس عملی» خواهد بود.

۱. در روش ایفای نقش، فراگیر عملاً در نقش معلم ظاهر شده و به تدریس و انتقال مطلب می‌پردازد. این روش علاوه بر ایجاد شور و انگیزه در فراگیران، آنان را برای ایفای نقش معلمی آماده می‌سازد.

۲. مدرس محترم می‌تواند به تشخیص خود از جلسات قبل نیز کارورزی و تدریس عملی متعلمان را آغاز نماید.

جدول بودجه بندی و طرح درس روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن کریم

جلسه	عناوین اصلی تدریس	محورهای فرعی آموزشی
۱	فضیلت، برکات و فوائد حفظ قرآن + ویژگیهای معلم حفظ قرآن	بررسی جایگاه حفظ قرآن در قرآن، روایات و کلام بزرگان ^۱ + بررسی و معرفی ویژگیهای عمومی و اختصاصی معلم حفظ قرآن
۲	انگیزه و چرایی پرداختن به حفظ	بررسی ابعاد مختلف بحث «انگیزه» و اهمیت این موضوع در حفظ قرآن
۳	روشهای حفظ قرآن + بهترین روش حفظ	آشنایی با روشهای گوناگون دبداری، شنیداری، رمزگردانی معنایی، روشهای ترکیبی و ... و بررسی نقاط قوت و ضعف هر یک + معرفی بهترین روش حفظ (با اشاره به نقاط ضعف و آسیبهای روشهای دیگر)
۴	عوامل مؤثر در حفظ	تصمیم و عزم جدی برای حفظ + ویژگیهای مصحف حفظ + زمان و مکان مناسب + نظم و برنامه‌ریزی + شرکت در جلسات و کلاسهای حفظ + توجه به ترجمه و مفاهیم آیات
۵	مراحل حفظ یک مقطع	توضیح مراحل مختلف حفظ یک مقطع (شامل: اطمینان از صحت روان‌خوانی - تقطیع آیات - توجه به ارتباطات لفظی و معنایی و استفاده از آنها - تکرار - خواندن قطعه از حفظ - اتصال قطعات - مرور در کوتاه‌مدت - مرور در بلندمدت - پرسش) + کارروزی روش تدریس
۶		
۷	مرور و نگهداری محفوظات	جایگاه مرور در حفظ، آشنایی با اقسام مرور (نزدیک، دور) + آشنایی با روشهای گوناگون مرور محفوظات و معرفی بهترین روش + مرور آهنگین محفوظات + کارروزی روش تدریس
۸		
۹	تثبیت محفوظات	تثبیت محفوظات (تعریف و معرفی روشهای تثبیت) + اهمیت یادگیری مهارتهای تدویر(ترتیل مصطلح) خوانی + کارروزی روش تدریس
۱۰	ترمیم محفوظات	آشنایی با اقسام آسیبهایی که بر محفوظات وارد می‌شود + شناسایی روشهای مختلف ترمیم محفوظات + کارروزی روش تدریس
۱۱	آیات مشابه	اقسام آیات مشابه، روشهای حفظ و مرور آیات مشابه + کارروزی روش تدریس
۱۲		
۱۳	پرسش از محفوظات	آشنایی با روشهای مختلف پرسش از محفوظات و روشهای تکلیف دادن و تکلیف خواستن از حافظان + کارروزی روش تدریس
۱۴		
۱۵	شرکت در مسابقات و آزمونهای حفظ	جایگاه شرکت در مسابقات و آزمونها + آشنایی با تکنیکها و مهارتهای شرکت در مسابقات + آشنایی اجمالی با آیین‌نامه مسابقات حفظ + کارروزی روش تدریس
۱۶	حفظ برای مقاطع سنی مختلف	معرفی و شناسایی اقسام مخاطبان حفظ (خردسالان، کودکان، نوجوانان، دانشجویان، افراد شاغل و ...) و شیوه‌های برخورد با آنها + کارروزی روش تدریس
۱۷	آسیب‌شناسی روشهای حفظ	بررسی آسیبهای ناشی از روشهای نادرست حفظ قرآن + لزوم رعایت اصل تعادل در حفظ و پرهیز از افراط و تفریط + کارروزی روش تدریس
۱۸	-----	کارروزی روش تدریس + رفع اشکالات

۱. در این زمینه مراجعه به کتاب «چرا قرآن حفظ می‌کنیم؟» تألیف مصطفی حسینی (ناشر: انتشارات جامعه القرآن) و سایت تلاوت(بخش آموزش حفظ قرآن) توصیه

جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن»

ردیف	ویژگی	صفحه	سوره	آیات
.۲۱	آیات متوسط (۱۱ تا ۱۵ آیه در صفحه)	۳۱۹	طه	۱۱۳ تا ۹۹
.۲۲		۴۴۱	یس	۲۷ تا ۱۳
.۲۳		۵۷۲	جن	۱۳ تا ۱
.۲۴	آیات بلند (۶ تا ۱۰ آیه در صفحه)	۱۳۵	انعام	۶۸ تا ۶۰
.۲۵		۱۹۴	توبه	۴۷ تا ۴۱
.۲۶		۵۰۸	محمد	۱۹ تا ۱۲
.۲۷	آیات خیلی بلند (۱ تا ۵ آیه در صفحه)	۴۰	بقره	۲۴۸ تا ۲۴۶
.۲۸		۸۲	نساء	۲۶ تا ۲۴
.۲۹		۱۱۵	مائده	۴۵ تا ۴۲
.۳۰	آیات کوتاه (۱۶ تا ۲۰ آیه در صفحه)	۳۱۱	مریم	۹۵ تا ۷۷
.۳۱		۳۴۲	مؤمنون	۱۷ تا ۱
.۳۲		۴۹۵	زخرف	۸۹ تا ۷۴
.۳۳	آیات خیلی کوتاه (بالای ۲۱ آیه در صفحه)	۴۴۷	صافات	۵۱ تا ۲۵
.۳۴		۵۲۹	قمر	۲۷ تا ۷
.۳۵		۵۸۵	عبس	۱ تا آخر
.۳۶	صفحات و آیات مشابه	صفحه ۳۴۳ (سوره مؤمنون آیات ۱۸ تا ۲۷) و صفحه ۱۵۸ (سوره اعراف آیات ۵۸ تا ۶۷)		
.۳۷		صفحه ۲۶۳ (سوره حجر آیات ۲۶ تا ۴۴) و صفحه ۴۵۷ (سوره ص آیات ۷۱ تا ۸۵) (داستان حضرت آدم (ع))		
.۳۸		۵۳۲	الرحمن	۴۰ تا ۱۷
.۳۹	صفحات مشابه	صفحه ۳۶۹ (سوره شعراء آیات ۴۰ تا ۶۰) و صفحه ۱۶۴ (سوره اعراف آیات ۱۰۵ تا ۱۲۰)		
.۴۰		صفحه ۲۶۴ (سوره حجر آیات ۳۲ تا ۵۱) و صفحه ۱۵۲ (سوره اعراف آیات ۱۲ تا ۲۲)		
.۴۱		صفحه ۲۳۱ (سوره هود آیات ۸۲ تا ۸۸) و صفحه ۱۶۱ (سوره اعراف آیات ۸۲ تا ۸۷)		
.۴۲	آیات قصص	۲۳۷	یوسف	۲۲ تا ۱۵
.۴۳		۲۹۷	کهف	۲۰ تا ۱۶
.۴۴		۳۸۰	نمل	۴۴ تا ۳۶
.۴۵	آیات الاحکام	۳۶	بقره	۲۳۰ تا ۲۲۵
.۴۶		۷۸	نساء	۱۱ تا ۷
.۴۷		۱۲۳	مائده	۹۵ تا ۹۰
.۴۸	تلاقی دو سوره	۲۳۵	هود - یوسف	-
.۴۹		۲۶۷	حجر - نحل	-
.۵۰		۴۳۴	سبأ - فاطر	-

□ معرفی درس ۲

نام درس: آموزش تدویرخوانی (ترتیل مصطلح)	تعداد ساعات آموزشی: ۴۰ ساعت آموزشی (۲۰ جلسه دو ساعته حضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود با گذراندن این درس، مهارت‌های نظری و عملی شرکت‌کنندگان در زمینه‌های تجوید و صوت و لحن ارتقاء یابد.	
<p>استانداردهای آموزشی</p> <p>ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با فراگیران و دارای گواهینامه تدریس تجوید و صوت و لحن یا حداقل سه سال سابقه تدریس مباحث تجوید و صوت و لحن و مسلط به تدویرخوانی (ترتیل مصطلح).</p> <p>تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر هستند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان، می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند. اما جهت کارورزی‌ها لازم است از مدرس خواهر استفاده شود.</p>	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: القای مباحث نظری توسط مدرس، پرسش و پاسخ و کارورزی عملی مباحث

تذکرات

- ۱- هدف از قرار دادن این عنوان درسی در دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم، اولاً ارتقاء مهارت‌های نظری و عملی متعلمان در زمینه‌های تجوید و صوت و لحن، و ثانیاً آشنایی اجمالی با نحوه تدریس و تعلیم این مباحث به حافظان است.
 - ۲- در بخش تجوید سعی شده مباحثی مطرح شود که در قرائت تدویر (ترتیل مصطلح) مورد نیاز است و لذا تمامی موضوعات مطرح در تجوید سطح (۲) در بودجه‌بندی وارد نشده است. اما مدرس محترم می‌تواند به صلاحدید خود مطالب مورد نیاز دیگر را - به شرط اینکه برای فراگیران سنگین نباشد - تدریس نماید.
 - ۳- در بخش صوت نیز ارائه مطالب تنها در حد مورد نیاز برای قرائت تدویر (ترتیل مصطلح) و در چارچوب بودجه‌بندی ارائه شده باشد.
 - ۴- در بخش لحن، علاوه بر مطالب نظری و آشنایی اجمالی فراگیران با نغمات پر کاربرد (بیات، رست، سه‌گاه، حجاز و صبا)، لوح فشرده‌ای حاوی قطعات برگزیده هر نغمه - از تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح) استاد محمد صدیق منشای - پیشتر ارسال شده است تا مورد استفاده مدرس و - در صورت صلاحدید ایشان - متعلمان درس قرار گیرد. مدرس محترم می‌تواند در صورت نیاز از قطعات تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح) اساتید دیگر نیز جهت تفهیم بهتر مطالب استفاده نمایند.
- تذکره ۱:** آموزش سایر نغمات مورد استفاده مرتلان (عجم، نه‌اوند و کرد) در این درس مورد انتظار نمی‌باشد؛ اما مدرس محترم می‌تواند با توجه به سطح مخاطبان و علاقمندی ایشان نسبت به تدریس و کارورزی این نغمات نیز اقدام نمایند. بدیهی است در آزمون عملی این درس، ارائه نغمات مورد بحث از متعلمان خواسته نمی‌شود.
- تذکره ۲:** مسئول برگزاری دوره در صورت صلاحدید می‌تواند برای هر یک از قسمت‌های «تجوید» و «صوت و لحن» از مدرسان مجزا استفاده کنند.

منابع:

- ۱- حلیه القرآن (سطح ۲)، تألیف سید محسن موسوی بلده
 - ۲- لوح فشرده تدویر (ترتیل مصطلح) (حاوی قطعات برگزیده ترتیل)
- تذکره:** توصیه می‌شود مدرس محترم، در خصوص مباحث نظری «صوت و لحن»، در حد نیاز و با استفاده از منابعی چون «پژوهشی در هنر تلاوت قرآن کریم» و «معماری تلاوت» (تألیف غلامرضا شاه‌میوه) و دیگر منابع موجود در این موضوع، به ارائه جزوه بپردازد.

جدول بودجه‌بندی درس آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)

موضوع	جلسه	ریز محتوا
تجوید	اول	بیان اهمیت فراگیری قواعد تجوید برای حافظان قرآن + مروری بر مبحث آشنایی با مخارج حروف (۱): «ث - ذ - ظ»، «و»، «ط» + کارورزی مباحث تدریس شده
	دوم	مروری بر مبحث آشنایی با مخارج حروف (۲): «ح - ع - غ»، «ص»، «ض» + کارورزی مباحث تدریس شده
	سوم	آشنایی با صفات اصلی (۱): «استعلاء و استفال»، «اطباق و انفتاح» + کارورزی مباحث تدریس شده
	چهارم	آشنایی با صفات اصلی (۲): «جهر و همس»، «شدت و رخاوت» + کارورزی مباحث تدریس شده
	پنجم	آشنایی با صفات فرعی (۱): صغیر، تفشی، تکریر، لین + کارورزی مباحث تدریس شده
	ششم	آشنایی با صفات فرعی (۲): قلقله، استطاله، نبر، بجه، غنه + کارورزی مباحث تدریس شده
	هفتم	مروری بر احکام تفخیم و ترقیق «راء» و «لام» + کارورزی مباحث تدریس شده
	هشتم	مروری بر احکام نون ساکنه و تنوین (۱): اخفاء + کارورزی مباحث تدریس شده
	نهم	مروری بر احکام نون ساکنه و تنوین (۲): اقلاب، ادغام و اظهار + کارورزی مباحث تدریس شده
	دهم	مروری بر احکام مد و قصر (متصل، منفصل، لازم، عارضی، لین) و علائم وقف + کارورزی مباحث تدریس شده
صوت و لحن	یازدهم	بیان اهمیت فراگیری صوت و لحن برای حافظان قرآن + آشنایی با ویژگیهای صوت (۱): ارتفاع و شدت + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	دوازدهم	آشنایی با ویژگیهای صوت (۲): طنین، انعطاف، تحریر + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	سیزدهم	آشنایی با ردیف‌های پرکاربرد و متناسب از <u>نغمه بیات</u> در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	چهاردهم	آشنایی با ردیف‌های پرکاربرد و متناسب از <u>نغمه رست</u> در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	پانزدهم	آشنایی با ردیف‌های پرکاربرد و متناسب از <u>نغمه سه‌گاه</u> در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	شانزدهم	آشنایی با ردیف‌های پرکاربرد و متناسب از <u>نغمه حجاز</u> در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	هفدهم	آشنایی با ردیف‌های پرکاربرد و متناسب از <u>نغمه صبا</u> در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح) ^۱
	هجدهم	آشنایی با روشهای انتقال مقام در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	نوزدهم	آشنایی با تکنیکهای صوتی (۱) شامل: جایگاه صحیح صدا در دستگاه تکلم، پردازش صوت (طنین و کنترل حجم)، روش صحیح نفس‌گیری در تلاوت + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)
	بیستم	آشنایی با تکنیکهای صوتی (۲) شامل: انتخاب و حفظ سرعت مناسب، کاربرد تحریر و فواصل در تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) + کارورزی مباحث تدریس شده در قالب تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح)

۱. مدرس محترم می‌توانند در صورت صلاحدید خود و با توجه به سطح متعلمان و علاقمندی ایشان، دیگر نغمات مورد استفاده مرتلان (نهادند، عجم و کرد) را نیز به صورت مختصر تدریس نمایند.

□ معرفی درس ۳

نام درس: کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۳۲ ساعت آموزش حضوری (۱۶ جلسه دو ساعته آموزشی)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران در این درس با بخشی از مباحث روانشناسی که در آموزش حفظ قرآن مورد نیاز است آشنا شوند.	
استانداردهای آموزش	
ویژگی‌های مدرس: دارای حداقل مدرک کارشناسی در رشته روانشناسی یا علوم تربیتی با حداقل دو سال سابقه تدریس مفید در زمینه روانشناسی.	
* ترجیحاً از فارغ التحصیلان رشته روانشناسی یا علوم تربیتی در مقطع کارشناسی ارشد که سابقه فعالیت‌های قرآنی (بویژه در زمینه حفظ) نیز دارند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: توضیحی، فعال، پرسش و پاسخ و ...

جدول بودجه‌بندی درس «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»

الف- سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲و۱	فصل اول: مبانی انگیزشی حفظ	نظریه‌های انگیزش، نظریه انسان‌گرایان در انگیزش، انگیزش و نیازها، نظریه‌های یادگیری انگیزش، نظریه‌های رفتارگرایی، انگیزش درونی و بیرونی و...	۱۹ - ۳۶
۴و۳	فصل دوم: روانشناسی یادگیری	تعریف یادگیری و حافظه، تاریخچه نظری یادگیری، شرطی سازی کلاسیک، گسترش نظریه شرطی سازی کلاسیک، شرطی سازی عامل، مفاهیم اصلی در شرطی سازی فعال	۳۹ - ۵۶
۶و۵	فصل سوم: تقویت و تنبیه	تشویق، تقویت کننده نخستین و ثانوی، پاداش، تنبیه، برنامه‌های تقویت	۵۹ - ۷۶
۷	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	مراحل حافظه، انواع حافظه (حسی، کوتاه مدت، بلند مدت)	۷۹ - ۸۹
۸	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	فراموشی چیست؟، علل فراموشی، فراموشی به عنوان یک اختلال، درمان فراموشی، بهسازی حافظه، افزودن پیوندهای معنی دار، بسط معنایی	۹۰ - ۹۷
۱۰و۹	فصل چهارم: روانشناسی حافظه	تداخل، بافت موقعیت، عوامل هیجانی، سازمان‌دهی، رمزگذاری	۹۷ - ۱۱۲
۱۱	فصل پنجم: تفاوت‌های فردی	مفهوم هوش، تعریف هوش، نظریه گاردنر، تیز هوشی و حفظ قرآن	۱۱۵ - ۱۲۴
۱۳و۱۲	فصل پنجم: تفاوت‌های فردی	شخصیت، نظریه‌های زیستی شخصیت، نظریه کلونینگر، سرشت، منش، سایر عوامل	۱۲۴ - ۱۳۹
۱۵و۱۴	فصل ششم: مهارت‌های فردی حافظ	توجه و تمرکز، استرس و اضطراب، مقابله با اضطراب و استرس	۱۴۳ - ۱۵۵
۱۶	فصل ششم: مهارت‌های فردی حافظ	مدیریت زمان، تعریف مدیریت زمان، گام نخست: هدف گذاری، گام دوم: برنامه ریزی، گام سوم: تنظیم وقت و کاهش استرس	۱۵۵ - ۱۶۳

ب- منبع درسی:

کتاب «کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم»، تألیف مصطفی زارعان، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۴:

نام درس: فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	تعداد ساعات آموزشی: ۳۶ ساعت (۱۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس، روش‌ها و فنون کلاس‌داری آشنا شده و مهارت‌های فرآیند تدریس و الگوی طرح درس را فرا بگیرند.	
استانداردهای آموزشی:	
ویژگی‌های مدرّس: ترجیحاً همجنس با فراگیران، دارا بودن گواهینامه دوره تربیت مدرس حفظ قرآن کریم و یا حداقل ۲ دوره سابقه تدریس روشها و فنون تدریس در دوره‌های تربیت معلّم قرآن کریم علی‌الخصوص دوره‌های تربیت معلم حفظ قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: پرسش و پاسخ، ایفای نقش، تمرین عملی و ...

جدول بودجه‌بندی درس « فنون معلمی و روانشناسی تربیتی »

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحات
۲ و ۱	بخش اول: کلیات و مبانی	فصل اول: ویژگیهای معلّم	۱۹-۲۶
		فصل دوم: مبانی تعلیم و تربیت	۲۷-۳۸
۳	بخش دوم: طراحی آموزشی و فنون تدریس	غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، چرخه و مراحل تدوین غایت‌های پرورشی یا اهداف کلان آموزشی، اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی	۴۱-۵۲
۴ و ۵	//	طبقه بندی آموزشی «بلوم» (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، توضیح ارتباط حیطه‌های سه‌گانه، توضیحات تکمیلی	۵۳-۶۸
۶	//	ویژگی‌های ورودی یادگیرندگان، رفتارهای ورودی، انواع ویژگی‌های ورودی، ارزشیابی تشخیصی یا سنجش آغازین، الگوهای یادگیری (انواع الگوهای یادگیری، انواع الگوهای تفکر)	۷۱-۸۰
۷	//	تحلیل، انتخاب و تنظیم محتوا، انتخاب روش تدریس مناسب، انتخاب وسایل آموزشی مناسب، تحلیل و تعیین نظام ارزشیابی	۸۱-۸۸
۸	//	تدریس چیست؟، برنامه ریزی آموزشی چیست؟، الگوی تدریس، الگوی عمومی تدریس، مراحل فعالیت‌های آموزشی، مرحله اول: فعالیت‌های پیش از تدریس، مرحله دوم: فعالیت‌های حین تدریس، مرحله سوم: فعالیت‌های پس از تدریس	۸۹-۱۰۰
۹ و ۱۰	//	طرح درس، مراحل تهیه و تدوین جدول طرح درس سالانه یا دوره آموزشی، الگوی شماره (۱) - نمونه جدول طرح درس سالانه یا دوره ای، روش نگارش و تنظیم طرح درس روزانه، مراحل نگارش و تنظیم اجزای طرح درس روزانه (جلسه)، الگوی شماره (۲) - نمونه جدول طرح روزانه	۱۰۱-۱۱۴
۱۱ و ۱۲	//	روش‌های تدریس، تعریف فن، تقسیم‌بندی روش‌های تدریس (الف) روش‌های تاریخی یا سنتی (ب) روش‌های متداول و نوین	۱۱۵-۱۳۸
۱۳	//	مهارت‌های آموزشی، مهارت‌های کلاس‌داری	۱۳۹-۱۵۰
۱۴ و ۱۵	بخش سوم: کاربرد روانشناسی پرورشی در تدریس	روانشناسی پرورشی، تفاوت "تدریس با یاد دادن"، اصطلاحات روانشناسی پرورشی	۱۵۱-۱۶۲
	فصل نهم: روش‌ها و فنون تدریس		
	فصل دهم: مهارت‌های آموزشی و کلاس‌داری		
	فصل یازدهم: کلیات و تعاریف روانشناسی پرورشی		

۱۶۳-۱۸۲	<p>آگاهی معلم از آنچه که یاد می‌دهد و آنچه که دانش آموز فرا می‌گیرد، یادگیری به روش شرطی شدن، توجه ویژه به کسب موفقیت دانش آموزان در اولین مراحل تعلیم، ایجاد ارتباط روحی و عاطفی بین معلم و دانش آموز، توجه به توانایی مخاطبان و سطح رشد و معلومات ایشان، اصل رسیدن به مجهولات از طریق معلومات، ایجاد انگیزه در ابتدای تدریس، تداوم انگیزش دانش آموزان در طول تدریس، توجه به تناسب کار کلاسی با توان شاگردان، برانگیختن ادراک و توجه دانش آموزان نسبت به موضوعات درس، ایجاد بینش در خصوص موضوعات درسی، ارائه تمرینهای موثر، توجه به فلات یا رکود فراگیری و سعی در رفع عوامل آن، قدرت به خاطر سپاری و یادآوری متعلم (حافظه) و عوامل موثر بر آن، عوامل کمک کننده به حافظه</p>	<p>فصل دوازدهم: اصول مهم تدریس از دیدگاه روانشناسی پرورشی</p>	//	۱۷ و ۱۶
جمع بندی و رفع اشکال				۱۸

تذکر: شایسته است مدرس درس فنون معلمی، مباحث آموزشی فوق را با مثالها و نمونه‌های عملی حفظ قرآن کریم مطابقت دهد.

ب- منبع درسی:

کتاب کاربرد مهارت‌های تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف داوود تک فلاح، انتشارات تلاوت

□ معرفی درس ۵:

نام درس: احکام عمومی و احکام قرآنی.	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با احکام و ضروریات شرعی و همچنین با آداب تلاوت قرآن کریم در حد کفایت و نیاز خویش و افرادی که با آنان سر و کار دارد آشنا شده و توانمندی تدریس موارد فوق را به ایشان داشته باشند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: لزوماً همجنس با مخاطبان و از مدرسین محترم حوزه‌های علمیه که مسلط به موضوع احکام و آداب تلاوت قرآن کریم می‌باشند استفاده گردد.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و...	روش تدریس: سخنرانی، توضیحی، پرسش و پاسخ و...
منبع درسی: کتاب گزیده احکام شرعی و احکام قرآنی - تألیف آقایان عظیمی و افتخاریان - انتشارات تلاوت	

جدول بودجه‌بندی درس: « احکام عمومی و احکام قرآنی »

تبصره: لازم به ذکر است برای برادران و خواهران اهل تسنن، احکام مخصوص آنان می‌بایست در نظر گرفته شود.

جلسه	موضوع درس	عناوین
۲۰۱	احکام عمومی	احکام تقلید، نجاسات و مطهرات - وضو و غسل - احکام سجده و سجده‌های واجب
۴۰۳	احکام قرآنی	آداب پیش از تلاوت و شروع - آداب حین تلاوت - آداب اتمام تلاوت - خصوصیات قاری قرآن - مس آیات و کلمات قرآن کریم - مس اسماء الهی و نامهای معصومین (ع) - رعایت احترام قرآن کریم - سوره‌های عزائم و سجده واجب قرآنی - مقدمات قرائت (نیت و یادگیری) - احکام قرائت سوره‌های قرآن در نماز - قواعد روخوانی و تجوید در نماز - احکام محافل و جلسات آموزش قرآن کریم - احکام قرآنی بانوان - نگاهی به احکام اذان و اقامه

□ معرفی درس ۶:

نام درس: اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی (غیرحضوری)
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با آداب و وظایف مربوط به استاد و شاگرد آشنا گردند.	

جدول بودجه‌بندی درس: اخلاق و تربیت اسلامی «اخلاق معلمی»

این درس به صورت غیرحضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره باید کتاب موردنظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	باب یکم: در آداب استاد و شاگرد	نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد	۴۰-۵۲
		- بخش یک: آداب مربوط به خود آنان	
		- ۱- خالص کردن نیت برای خداوند به هنگام یادگیری و یاد دادن	
		نوع نخست: آداب مشترک بین استاد و شاگرد:	۵۳-۷۰
		۲- به کار بستن تدریجی دانسته‌ها	
		۳- تکیه کردن بر خدا در حالات مختلف ۴- برخورداری از اخلاق نیکو	
		۵- همت بلند داشتن ۶- مراعات شعائر اسلامی	
		بخش دوم: آداب مربوط به درس و بحث	۷۱-۱۰۶
		نوع دوم: ۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر استاد به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره درس به کار گیرد	
		نوع سوم: آداب ویژه استاد:	۱۰۷-۱۳۱
		۱- آداب مربوط به شخص او ۲- آدابی که او باید در برابر شاگردانش به کار بندد ۳- آدابی که او باید درباره تدریس به کار گیرد	

ب- منبع درسی:

کتاب «آئین دانشوری» (ترجمه المراد من منیه المرید) - ترجمه: آقای حمیدرضا شریعتمداری - انتشارات دارالعلم

□ معرفی درس ۷:

نام درس: آشنایی با علوم قرآنی	تعداد ساعات آموزشی: ۸ ساعت آموزشی به صورت غیر حضوری
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران محترم ضمن آشنایی با بخش‌هایی از مباحث علوم قرآنی، پاسخگوی سؤالات قرآنی قرآن آموزان نیز باشند.	

جدول بودجه‌بندی درس: آشنایی با علوم قرآنی

این درس به صورت غیر حضوری بوده و می‌بایست در ابتدای دوره کتاب مورد نظر، جهت مطالعه به فراگیران محترم ارائه گردد.

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد مطالعه	صفحات
۱	درس اول: کلیات	گفتار اول: قرآن گفتار دوم: علوم قرآن	۱۵-۳۳
۲	درس دوم: نزول قرآن	نزول قرآن	۳۷-۴۶
۳	درس سوم: وحیانی بودن قرآن	۳- مفهوم شناسی وحی ۲- کاربردهای وحی در قرآن	۴۷-۵۲
		۳- کیفیت وحی بر پیامبر(ص) ۲- تفاوت وحی با برخی مفاهیم مرتبط	۵۳-۵۸
۴	درس چهارم و پنجم: اعجاز قرآن(۱ و ۲)	مفهوم شناسی، ضرورت معجزه، تفاوت معجزه با خرق عادات، تحدی، معارضه با آیات تحدی	۶۱-۶۹
		الف) ابعاد اعجاز قرآن	۷۱-۸۳
۵	درس ششم: تحریف ناپذیری	۳- مفهوم تحریف ۲- دلایل عدم تحریف قرآن کریم	۸۷-۹۶
۶	درس هفتم: جامعیت قرآن	اثبات جامعیت قرآن(آیات جامعیت، جهانی بودن قرآن، جاودانگی قرآن)	۱۰۳-۱۰۹
۷	درس هشتم و نهم: جمع قرآن (۱)	۱- مفهوم شناسی جمع ۲- نوشت افزار وحی ۳- دیدگاهها درباره اولین جمع قرآن	۱۱۵-۱۲۲
		جمع قرآن (۲)	۱۳۳-۱۴۲
۸	درس دهم: قرائات قرآن	قرائات قرآن	۱۴۳-۱۵۳
۹	درس یازدهم: محکم و متشابه	محکم و متشابه(بجز مبحث تأویل متشابهات)	۱۵۵-۱۶۶
۱۰	درس دوازدهم: ناسخ و منسوخ	ناسخ و منسوخ (تا ابتدای مبحث بررسی شبهات نسخ)	۱۶۷-۱۷۵
۱۱	درس سیزدهم: اسباب نزول	اسباب نزول(تا ابتدای مبحث اعتبار احادیث اسباب نزول)	۱۷۹-۱۸۶

ب- منبع درسی:

کتاب درآمدی بر علوم قرآن، تألیف: حسین تقی پور- انتشارات تلاوت

آئین‌نامه برگزاری آزمونهای دوره‌های تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۲)**آزمونهای ورودی**

داوطلبانی که حائز حداقل مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ در طرح اعطای مدرک تخصصی به حفاظ قرآن کریم نیستند یا سایر مدارک تخصصی را دریافت کرده‌اند، می‌توانند پس از موفقیت در آزمونهای ورودی زیر در دوره شرکت نمایند:

۱- آزمون شفاهی حفظ قرآن: این آزمون بر مبنای «آیین‌نامه داوری آزمونهای شفاهی طرحهای آموزشی حفظ قرآن کریم» (ضمیمه ۶) و با استفاده از فرم امتیازدهی مربوطه (ضمیمه ۷) برگزار می‌شود و ۱۰۰ نمره دارد. شرط قبولی در این آزمون، کسب حداقل نمره ۸۰ است.

تذکر: ضروری است در این آزمون از داورانی که در دوره‌های تربیت داور حفظ این سازمان شرکت نموده و قبول شده‌اند استفاده گردد یا در صورت نبود داور مجاز از داوران حسن حفظ باسابقه استان بهره‌مند گردد.

۲- آزمون ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۴): این آزمون شامل ۵۰ سؤال تستی مفاهیم در حد مفاهیم سطح (۴) است و شرط قبولی در آن کسب حداقل نمره ۳۵ (۱۴ از ۲۰) می‌باشد.

۳- آزمون قرائت (سطح ۴) (گرایش تدویر (ترتیل مصطلح)): این آزمون مطابق با آزمونهای پایانی دوره قرائت (سطح ۴) برگزار می‌شود؛ با این تفاوت که داوطلبان به جای ارائه یک قرائت تقلیدی، لازم است یک صفحه را - به قید قرعه - به صورت تدویر (ترتیل مصطلح) تلاوت نمایند. داوطلبان در صورت کسب حدنصابهای تعیین شده، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

۴- آزمون کتبی حفظ قرآن کریم: این آزمون مطابق با سرفصل‌های کتاب درسنامه حفظ قرآن کریم بوده و داوطلبان در صورت کسب حدنصاب تعیین شده (۱۴ از ۲۰)، مجاز به شرکت در دوره خواهند بود.

تذکر: داوطلبانی که دارای مدرک تخصصی درجه ۵ حفظ می‌باشند، از آزمون این درس معاف نمی‌باشند.

آزمونهای پایانی**الف) آزمونهای کتبی**

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح) ۲- کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم ۳- فنون معلمی و روانشناسی تربیتی ۴- اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی) ۵- احکام شرعی و آداب تلاوت قرآن کریم و ۶- آشنایی با علوم قرآنی می‌باشد که به صورت تستی - تشریحی برگزار می‌شود.

نکات مهم در خصوص سؤالات آزمون کتبی:

- ۱- کلیه سؤالات کتبی آزمونهای پایانی می‌بایست از بانک سؤالات ارسال شده از سوی معاونت آموزش و پژوهش استخراج شده و پس از بررسی و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان (از جهت سطح و عدم تکراری بودن سؤالات با دوره‌های برگزار شده قبل) نسبت به برگزاری آزمون مربوطه اقدام گردد.
- ۲- لازم است سؤالات به صورت تستی و تشریحی باشد. (۱۰ نمره تستی و ۱۰ نمره تشریحی)
- ۳- لازم است پیش از تکثیر، سؤالات جهت بازبینی نهایی در اختیار معلم دوره قرار داده شود.

(ب) آزمونهای شفاهی

آزمونهای شفاهی پایان دوره شامل آزمون دروس «روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن کریم» و «آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)» می‌باشد.

*** تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران انتخاب شوند.**

آزمون شفاهی «روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن»

از هر یک از فراگیران در پایان دوره، یک آزمون عملی روش تدریس و کلاس‌داری حفظ گرفته می‌شود. در این آزمون شرکت‌کنندگان علاوه بر تدریس «روش حفظ یک صفحه از قرآن»، درباره یکی از موضوعات مرتبط با حفظ قرآن - که در درس مربوطه با آنها آشنا شده‌اند - نیز به ارائه توضیح می‌پردازند. تعیین صفحه و موضوع بر عهده ممتحن محترم می‌باشد و هر یک از افراد پیش از تدریس، فرصت مرور و بررسی خواهد داشت! به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع مورد نظر، حدوداً ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد. آیین‌نامه امتیازدهی به روش تدریس فراگیران، طبق فرم سنجش روش تدریس می‌باشد.

آزمون شفاهی «آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)»

در آزمون پایانی این درس، هر یک از شرکت‌کنندگان (به قید قرعه)، «یک و نیم صفحه» (از قرآنهاى رایج ۱۵ سطری) را به صورت تدویر (ترتیل مصطلح) تلاوت می‌کند. هر داوطلب پس از مشخص شدن قرعه، حدود ۷ دقیقه فرصت مرور دارد. این آزمون با توجه به نکات زیر به عمل می‌آید:

نمره این آزمون از ۱۰۰ محاسبه می‌شود و حدنصاب نمره قبولی در هریک از بخشهای تجوید، وقف و ابتدا، صوت و لحن به شرح زیر خواهد بود:

تجوید: ۲۴/۵ از ۳۵ وقف و ابتدا: ۱۰/۵ از ۱۵ صوت: ۱۴ از ۲۰ لحن: ۲۱ از ۳۰

تبصره ۱: شرط قبولی در این آزمون، کسب حدنصابهای فوق می‌باشد و در غیر این صورت، افراد باید در آزمونهای تجدیدی این درس شرکت کنند.

تبصره ۲: داوری آزمون شفاهی تدویر (ترتیل مصطلح)، بر مبنای آیین‌نامه برگزاری مسابقات سراسری قرآن (بخش قرائت تدویر (ترتیل مصطلح)) می‌باشد. فرمهای مورد نظر در بخش ضمائم (تربیت معلم حفظ قرآن سطح ۲) می‌باشد.

تبصره ۳: نمره آزمون شفاهی پس از آزمون، در مبنای ۲۰ محاسبه می‌شود و پس از جمع و معدل‌گیری با نمره آزمون کتبی (حد نصاب این آزمون ۱۴ از ۲۰ می‌باشد) این درس، در کارنامه افراد درج می‌گردد.

*** تشریح مؤلفه‌های فرم ارزیابی و امتیازات مربوط به سنجش روش تدریس به جز مورد ذیل همانند موارد ذکر شده در صفحات ۲۰ الی ۲۵ می‌باشد.

پرسش از محفوظات و تکالیف گذشته؛ که این مؤلفه بر دو بخش جزئی تقسیم می‌شود:

الف) رعایت اصول صحیح پرسش از محفوظات (شامل پرسش از محل مناسب، خواندن صحیح و مطلوب پرسش و ...) «۲ امتیاز»

ب) ارائه راهکارهای مناسب به حافظان پس از پرسش «۱ امتیاز»

* یکی از وظایف معلم حفظ، پرسش از محفوظات و تکالیف گذشته حافظان در آغاز هر جلسه است. نکات حائز اهمیت در این قسمت اولاً پرسش به نحو درست و اصولی (در چارچوب مطالبی که در طی دوره در اینبار به معلمان منتقل شده است) و ثانیاً ارائه راهکارهای مناسب به حافظان پس از پرسش است.

توضیح کامل محورهای درسی با توجه به موضوع تعیین شده:

لازم است معلم به کلیه بخشها و محورهای درسی مورد نظر خود در آن جلسه اشاره کند و به میزان لازم نسبت به هر محور توضیح دهد. محورهای درسی نیز مطابق با جدول بودجه‌بندی عناوین و محورهای درس روش تدریس و کلاس‌داری حفظ قرآن (و جدول صفحات منتخب برای کارورزی درس «روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن») می‌باشد.

محورهای درسی:

الف: آموزش موضوع درس (مثلاً: شیوه حفظ کردن یک صفحه) ب: توضیح یکی از نکات مرتبط با حفظ

ج: قرائت آیات درس به شیوه تدویر (ترتیل مصطلح) و همخوانی آنها د: پرسش از محفوظات و ارائه تکلیف

تذکر: در صورت توضیح و پرداختن کامل و جامع نسبت به هر یک از گزینه‌های فوق به داوطلب حداکثر ۰/۵ نمره

می‌گیرد.

جمع خوانی مقطع مورد نظر (۲/۵ نمره):

از جمله نکات مهم در کلاسهای حفظ، تسلط حافظان بر روانخوانی قسمتهای جدید است. به این منظور یکی از وظایف مهم معلم حفظ جمع خوانی مقطع مورد نظر در کلاس است. نکاتی که در این قسمت باید مدنظر قرار گیرد تلاوت صحیح و متین مقطع همراه با ارائه ترتیلی مطلوب و دلنشین است، ضمن اینکه معلم باید نسبت به مشارکت همه اعضای کلاس در جمع خوانی دقت نماید.

الف) تلفظ و قرائت صحیح مقطع مورد نظر (۱ نمره) ب) ارائه تلاوت تدویر (ترتیل مصطلح) مطلوب (۱ نمره)

ج) نظارت بر مشارکت همه اعضای کلاس در جمع خوانی (۰/۵ نمره)

حد نصاب نمرات قبولی در آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم (سطح ۲)				
ردیف	ماده امتحانی	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس و کلاس‌داری تخصصی حفظ قرآن کریم	۲	شفاهی (روش تدریس)	۱۶
۲	آموزش تدویر خوانی (ترتیل مصطلح)	۲	شفاهی (قرائت تدویر) کتبی	۱۴ ۱۴
۳	کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم	۲	کتبی	۱۴
۴	فنون معلمی و روانشناسی تربیتی	۲	کتبی	۱۴
۵	اخلاق و تربیت اسلامی (اخلاق معلمی)	۱	کتبی	۱۴
۶	احکام شرعی و آداب تلاوت قرآن کریم	۱	کتبی	۱۴
۷	آشنایی با علوم قرآنی	۱	کتبی	۱۴
---	جمع	۱۱	کتبی و شفاهی	----

طرح تربیت معلم قرآن پیش دبستانی

اهداف طرح:

اهداف کلی:

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در کلاسهای آموزش قرآن پیش دبستانی
- ۲) روشمند نمودن و هماهنگ کردن آموزش‌های قرآن پیش دبستانی در سطح کشور.
- ۳) تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظامند قرآن کریم پیش دبستانی در سطح کشور.
- ۴) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این طرح، فراگیران ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روشهای نوین و علمی تدریس و آموزش قرآن ویژه کودکان پیش دبستانی آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش قرآن کودکان پیش دبستانی، در کشور به اجرا گذارند.

چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس «آموزش قرآن کودکان پیش دبستانی» پس از احراز شرایط گزینش، در «۶۶ جلسه آموزش حضوری» شامل دروس: ۱- روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی ۲- مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان ۳- روانشناسی تربیتی و رشد کودک ۴- مهارت‌های مربی قرآن کودک و ۵- حفظ جزء سی ام قرآن کریم شرکت نموده و در پایان پس از موفقیت در آزمونهای پایانی و انجام دو دوره کارورزی و تدریس در دوره‌های مربوطه و تأیید دارالقرآن الکریم استان ضمن اخذ گواهینامه تربیت معلم قرآن پیش دبستانی، به عنوان معلمان دوره‌های آموزش قرآن کودکان پیش دبستانی در دارالقرآن الکریم استانها، مؤسسات قرآنی و... به تدریس خواهند پرداخت.

مشخصات کلی طرح:

- ۱- نام طرح: تربیت معلم قرآن پیش دبستانی.
- ۲- مدت طرح: ۶۶ جلسه آموزش حضوری
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: دارا بودن گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشردگی و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مؤسسات قرآنی مردمی، مراکز تربیت معلم، مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکر: دارالقرآن ادارات کل تبلیغات اسلامی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات قرآنی مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: حضوری.
- ۱۰- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر.
- ۱۱- تعداد کلاسها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۲- ارزش آموزشی: ۱۳۲ ساعت آموزشی.

● شرایط اختصاصی:

دارا بودن گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل.

● **تذکره ۱:** داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمون‌های معادل آزمون‌های پایانی دوره مربوطه (در دروس تخصصی) شرکت نمایند.

● **تذکره ۲:** افراد فاقد گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی علاوه بر شرکت در آزمون‌های پایانی دوره فوق می‌بایست در آزمون ورودی دوره فوق (۱- قرائت قرآن کریم (سطح ۴) «گرایش تحقیق یا تدویر (ترتیل مصطلح) ۲- ترجمه و مفاهیم (سطح ۲) و ۳- آزمون کتبی قواعد روخوانی و روانخوانی) نیز شرکت نمایند.

● **تذکره ۳:** در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

۱- دارا بودن سابقه تدریس در دوره های آموزش قرآن پیش دبستانی.

۲- دارا بودن گواهی نامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.

۳- مدرک تحصیلی بالاتر.

۴- دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی).

۵- دارا بودن محفوظات قرآنی.

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

مجموع آموزشی	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حد نصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضوری	جمع			
دروس حضوری	روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی	تخصصی	۲	۴۸	--	۴۸	شفاهی «تدریس عملی»	۱۶	۴۸
	مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان	تخصصی	۱	۱۶	--	۱۶	کتبی	۱۴	۱۶
	روانشناسی تربیتی و رشد کودک	تخصصی	۲	۲۴	--	۲۴	کتبی	۱۴	۲۴
	مهارت‌های مربی قرآن کودک	تخصصی	۲	۲۴	--	۲۴	کتبی	۱۴	۲۴
	حفظ جزء سی ام قرآن کریم	عمومی	۱	۲۰	--	۲۰	شفاهی	۸۰ از ۱۰۰ (۱۶ از ۲۰)	۲۰
جمع کل									
کارورزی	گواهینامه پایانی قبولشدگان پس از انجام ۲ دوره کارورزی و تدریس در دوره‌های آموزش قرآن کودکان پیش دبستانی و تأیید دارالقرآن الکریم استان به ایشان اعطاء خواهد شد.								

دروس طرح تربیت معلم قرآن پیش دبستانی

□ معرفی درس ۱:

نام درس: روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی	تعداد ساعات آموزشی: ۴۸ ساعت آموزشی (۲۴ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران دوره با سپری نمودن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس و کلاس‌داری قرآن پیش دبستانی بتوانند اصول و قواعد مربوطه را در تدریس خود بکار گیرند.	
ویژگی‌های مدرس:	
۱- لزوماً همجنس با فراگیران ۲- دارای حداقل مدرک کارشناسی در رشته علوم تربیتی یا روانشناسی ۳- دارا بودن حداقل ۵ دوره سابقه تدریس در دوره‌های آموزش قرآن پیش دبستانی ۴- تسلط بر روش‌ها و فنون تدریس پیش دبستانی تبصره: استانهایی که فاقد مدرس خواهر می‌باشند با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش و تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان می‌توانند از مدرس برادر استفاده نمایند.	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی، کتب آموزشی و...	روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش و کارورزی عملی و...

جدول بودجه‌بندی درس « روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	عناوین و موضوعات تدریس	کارورزی
۱ و ۲	کلیات و مبانی قالب‌های آموزشی	ضرورت برگزاری دوره‌های تربیت معلم، هدف دوره‌های تربیت معلم قرآن پیش دبستانی، بررسی و تحلیل روشهای مختلف آموزش قرآن به کودکان
۳ و ۴		اشاره به انواع روشهای تدریس علی‌الخصوص روش‌های تدریس پیش از دبستان آشنایی با انواع قالب‌های آموزشی در پیش از دبستان (زبان آموزی، اشاره و...)
۵	طراحی آموزشی	اهداف آموزشی، گزینش و تدوین اهداف آموزشی، مراحل نگارش اهداف آموزشی، روش طراحی
۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن یار مهربان ۱ «گروه بهارستان» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه‌های کتاب قرآن یار مهربان ۲ «گروه بهارستان» (۲۵ دقیقه)	کارورزی تهیه نمونه طرح درس (کلیه متعلمین - ۱۵ دقیقه) کارورزی روش تدریس (۴۰ دقیقه = ۲۰ دقیقه × ۲ نفر) نقد تدریس (۱۰ دقیقه)
۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه‌های کتاب قرآن دوست بچه‌ها ۱ «گروه بهارستان» (۲۵ دقیقه)	//
۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه‌های کتاب قرآن دوست بچه‌ها ۲ «گروه بهارستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۰	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن شهر خوبی ها ۱ «گروه بهارستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۱	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن شهر خوبی ها ۲ «گروه بهارستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۲	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن یار مهربان ۱ «گروه گلستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن یار مهربان ۲ «گروه گلستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۴	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن دوست بچه ها ۱ «گروه گلستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۵	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن دوست بچه ها ۲ «گروه گلستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۶	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن شهر خوبی ها ۱ «گروه گلستان» (۲۵ دقیقه)	//

۱۷	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن شهر خوبی ها ۲ «گروه گلستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۸	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن یار مهربان ۱ «گروه بوستان» (۲۵ دقیقه)	//
۱۹	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن یار مهربان ۲ «گروه بوستان» (۲۵ دقیقه)	//
۲۰	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن دوست بچه ها ۱ «گروه بوستان» (۲۵ دقیقه)	//
۲۱	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن دوست بچه ها ۲ «گروه بوستان» (۲۵ دقیقه)	//
۲۲	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن شهر خوبی ها ۱ «گروه بوستان» (۲۵ دقیقه)	//
۲۳	ارائه نمونه طرح درس و روش تدریس آموزه های کتاب قرآن شهر خوبی ها ۲ «گروه بوستان» (۲۵ دقیقه)	//
۲۴	۱- جمع‌بندی و رفع اشکال مطالب ارائه شده در جلسات قبلی ۲- توجیه نحوه برگزاری آزمون پایانی به‌مراه توضیح فرم سنجش روش تدریس	

تذکرات :

- ۵) در تمرین عملی تدریس، هر فرد در طول دوره حداقل باید دو نوبت به تدریس در حضور مدرس و افراد کلاس بپردازد.
- ۶) مدرس باید بعد از تدریس هر موضوع و بیان روش آموزش آن، در هر جلسه حداقل از ۲ نفر از متعلمین بخواهد تا برای کارورزی و رفع اشکالات، یکی از دروس را تدریس نموده و خود ضمن نقد شیوه تدریس هر فرد وجوباً شدن نقطه نظرات دیگر افراد در خصوص محاسن و معایب تدریس انجام شده، نهایتاً نظرات نهایی را در فرم سنجش روش تدریس منظور نموده و از آنان بخواهد تا برای جلسه بعد، اشکالات خود را بر طرف نمایند.
- ۷) فرمهای سنجش روش تدریس میان دوره فراگیران توسط مسئول دوره در پرونده ایشان نگهداری شود، تا روند پیشرفت آنان در طول دوره مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد.

ب- منبع درسی:

- ۱- مجموعه کتابهای آسمان «ویژه آموزش قرآن کودکان پیش دبستانی» تألیف سازمان دارالقرآن، انتشارات تلاوت
- ۲- آموزه‌های ارائه شده در کلاس (فنون معلمی و روانشناسی تربیتی).

فعالیت کلاسی :

باتوجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی، این اختیار به مدرس درس روش تدریس داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و یا غیر موجه هستند اضافه نمایند.

□ معرفی درس ۲:

نام درس: مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان	تعداد ساعات آموزشی: ۱۶ ساعت آموزشی (۸ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با گذراندن این درس ضمن آشنایی با اصول و قواعد نظری تربیت قرآنی و دینی در پیش از دبستان موارد مذکور را در تدریس خود به کار بندند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرّس: ۱- دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی در رشته الهیات و معارف اسلامی (ترجیحاً گرایش علوم قرآن و حدیث) ۲- دارا بودن حداقل ۵ دوره سابقه تدریس آموزش قرآن و مفاهیم دینی ترجیحاً برای کودکان	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و... روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، ارائه مثال و...	

جدول بودجه‌بندی درس « مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان »

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	منابع درسی
۱	کلیات و مبانی	۱- معرفی موضوع درس و حیطه های آن ۲- اهمیت و ضرورت آشنایی با مبانی نظری آموزش قرآن و تربیت دینی در سنین پیش دبستانی	---
۳ و ۲	ملاحظات آموزش مبانی به کودکان از منظر روانشناسی تربیتی و رشد	۱- اهمیت و ضرورت آموزش مبانی ۲- ویژگی‌های رشدی ۳- سبک های آموزشی و تربیتی مناسب	فصل دوم (مراحل رشد و تکامل درک دینی) کتاب آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد صفحات ۶۲ تا ۸۰ فصل چهارم (کلیاتی در آموزش دینی) کتاب آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد صفحات ۱۲۶ تا ۱۶۲
۴ و ۵	مفاهیم دینی و قرآنی مورد نیاز کودکان	۱- مبانی دین اسلام (اصول و فروع دین) ۲- علوم قرآنی	فصل سوم (تعلیم و تربیت دینی کودکان) کتاب آشنایی با مهارت های مربی قرآن کودک صفحات ۱۶۰ تا ۱۹۲ فصل سوم (درک کودکان و نوجوانان از مفاهیم دینی) کتاب آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد صفحات ۸۲ تا ۱۲۳
۷ و ۸	شیوه های آموزشی متناسب با مفاهیم دینی و قرآنی برای کودکان و نوجوانان	شیوه آموزش مفاهیم دینی، داستانهای دینی، اخلاق و...	فصل پنجم (شیوه های آموزش معارف اسلامی به کودکان) کتاب آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد صفحات ۱۶۵ تا ۲۷۴

ب- منبع درسی:

کتاب آشنایی با مهارت های مربی قرآن کودک، تألیف مجید غلامی و زهرا حمیدیان، انتشارات موسسه فرهنگی جامعه قاریان قرآن مشهد
کتاب آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد، ناصر باهنر، شرکت چاپ و نشر بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی

□ معرفی درس ۳:

نام درس: روانشناسی تربیتی و رشد کودک	تعداد ساعات آموزشی: ۲۴ ساعت آموزشی (۱۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود که فراگیران ضمن آشنایی با مباحث مربوط به روانشناسی تربیتی و رشد کودک، توانایی لازم جهت بکارگیری مباحث مربوطه را در ارتباط با کودکان کسب نمایند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرس: دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی ارشد در رشته روانشناسی، مشاوره یا علوم تربیتی با حداقل دو سال سابقه تدریس در پیش از دبستان و یا دارا بودن مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های فوق با حداقل ۵ سال سابقه تدریس در دوره پیش از دبستان	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و ...	روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، ارائه مثال و ...

جدول بودجه‌بندی درس «روانشناسی تربیتی و رشد کودک»

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	منبع (بر مبنای کتاب روانشناسی تربیتی)
۱	کلیات و مبانی	مبانی و اصول روانشناسی تربیتی و رشد، تعریف رشد	فصل اول: درآمدی بر روانشناسی تربیتی (۱-۱۷)
۲، ۳، ۴، ۵	ویژگی‌های رشدی و هوشی انسان	نظریه‌های شناختی (نظریه و کاربرد) نظریه، کاربرد، تفات‌های فردی (هوش، سبک های یادگیری، سبک‌های شخصیتی) نظریه‌های اجتماعی (نظریه و کاربرد)	فصل دوم: ویژگی‌های شناختی دانش‌آموزان فصل سوم: هوش (۳۹-۶۴) فصل چهارم: ویژگی‌های عاطفی-اجتماعی دانش‌آموزان (۶۵-۹۶)
۶، ۷، ۸، ۹	اصول روانشناسی تربیتی با تأکید بر تئوری‌های یادگیری	تعریف، نظریه، کاربرد در آموزش	فصل پنجم: نظریه‌ها و رویکردهای رفتاری در آموزش و یادگیری (۹۷-۱۲۷) فصل ششم: نظریه‌های شناختی-اجتماعی و کاربردهای آن در آموزش و یادگیری (۱۲۸-۱۴۲) فصل هفتم: نظریه‌های شناختی در آموزش و یادگیری (۱۴۳-۱۶۲)
۱۰	روانشناسی حافظه	تعریف، نظریه، کاربرد در آموزش	فصل هشتم: رویکرد خبرپردازی (۱۶۳-۱۸۰)
۱۱	انگیزش در آموزش	کاربرد دیدگاه‌های انگیزشی در آموزش	فصل نهم: برانگیختن دانش‌آموزان برای یادگیری
۱۲	جمع‌بندی مطالب جلسات گذشته و رفع اشکال		

ب - منبع درسی:

منبع اصلی: روانشناسی تربیتی، دکتر پروین کدیور، انتشارات سمت

منبع کمک آموزشی: روانشناسی پرورشی نوین، دکتر علی اکبر سیف، انتشارات دوران (۶۶۹۶۱۶۴۱ و ۶۶۹۶۱۶۲۲)

□ معرفی درس ۴:

نام درس: مهارت‌های مربی قرآن کودک	تعداد ساعات آموزشی: ۲۴ ساعت آموزشی (۱۲ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران پس از گذراندن این درس ضمن آشنایی با مهارت‌های مربی قرآن کودک (قصه، نمایش، شعر و...)، مهارت‌های متنوع کار با کودک خاصه آموزش قرآن به کودکان پیش دبستانی را در عمل بکار بندند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرّس: دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی علوم تربیتی (مدیریت آموزشی یا تکنولوژی آموزشی) یا آموزش پیش از دبستان با حداقل ۵ دوره سابقه تدریس در مقطع پیش از دبستان علی‌الخصوص در دوره‌های آموزش قرآن پیش از دبستان	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای آموزشی و... روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، فعال، ارائه مثال، کارورزی عملی و...	

جدول بودجه‌بندی درس: «مهارت‌های مربی قرآن کودک»

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

منبع	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	موضوع اصلی درس	جلسه
فصل اول (کلیات) کتاب آشنایی با مهارت‌های مربی قرآن کودک صفحات ۲۰ تا ۴۴ فصل دوم (مهارت‌های مربی) کتاب آشنایی با مهارت‌های مربی قرآن کودک صفحات ۴۵ تا ۱۵۵ جزوات مربوط به داستان، بازی، نقاشی و بهداشت کودکان	۱- ویژگی‌های عمومی و اختصاصی معلم کودک پیش دبستانی (علی‌الخصوص معلم قرآن) ۲- ویژگی‌های آموزشی و اخلاقی معلم قرآن پیش دبستانی ۳- مهارت‌های عمومی و اختصاصی کلاس‌داری ویژه مقطع پیش دبستانی ۴- مروری بر روش‌های آموزشی متناسب با مقطع پیش دبستانی	کلیات و مبانی	۲ و ۱
	تعریف قصه، ارکان و اصول قصه، انواع قصه‌های قرآنی + کارورزی عملی	قصه	۳
	قصه گویی، انواع قصه گویی، اصول قصه گویی، ویژگی‌های قصه گو، شرایط قصه گویی + کارورزی عملی	قصه گویی	۴
	نمایش خلاق، انواع نمایش، شناخت ابزار و وسایل مورد نیاز و روش‌های تهیه آن + کارورزی عملی	نمایش خلاق	۵
	آشنایی با مراحل نقاشی کودکان، ویژگی‌های نقاشی کودکان، تکنیک‌های نقاشی کودکان + کارورزی عملی	نقاشی	۶
	شعر و سرودهای دسته جمعی و نقش آن در آموزش مفاهیم + کارورزی عملی	شعر و سرود	۷
	کاردستی، شناخت انواع کاردستی، شناخت ابزار و وسایل کارهای دستی + کارورزی عملی	کاردستی	۸
	بازی، نقش بازی در رشد، انواع بازی، بازی‌های عملی در کلاس درس + کارورزی عملی	بازی	۹
	راهکارهای افزایش توجه دانش آموزان به کلاس / راهکارهای جلوگیری از مشکلات انضباطی راهکارهایی برای حفظ نظم روش‌های تغییر و تعدیل رفتار شیوه‌های واکنش در برابر مشکلات دانش آموزان پیشنهادهایی برای نشان دادن نگرش حرفه‌ای پیشنهادهایی برای فنون ویژه مربوط به کلاس درس	روش‌های مدیریت و اثربخشی کلاس درس	۱۰، ۱۱ و ۱۲

نکته مهم: نمره پایانی این درس از ۱۸ بوده و ۲ نمره نیز مربوط به فعالیت، مشارکت و انجام تکالیف کلاسی می‌باشد که توسط مدرس این درس به فراگیران ارائه خواهد شد.

ب- منبع درسی:

- کتاب آشنایی با مهارت‌های مربی قرآن کودک، تألیف مجید غلامی و زهرا حمیدیان، انتشارات موسسه فرهنگی جامعه قاریان قرآن مشهد
- جزوات داستان، بازی، نقاشی و بهداشت کودکان (جزوات مربوطه در بخش "فرمها و جزوات تربیت معلم قرآن پیش دبستانی" موجود می‌باشد).
- الفبای مدیریت کلاس درس، روبرت تی. تابر، ترجمه دکتر محمد رضا سرکارآرانی، انتشارات مدرسه (۹-۳۳۴۰۰۸۸۸)

□ معرفی درس: ۵:

نام درس: حفظ جزء سی ام قرآن کریم	تعداد ساعات آموزشی: ۲۰ ساعت آموزشی (۱۰ جلسه دو ساعته حضوری).
اهداف رفتاری: انتظار می‌رود فراگیران با سپری نمودن این درس، علاوه بر حفظ این جزء با روش‌های حفظ، مرور و تثبیت به صورت عملی آشنا شوند.	
استانداردهای آموزشی: ویژگی‌های مدرّس: لزوماً همجنس با فراگیران و دارا بودن شرایط زیر: ۱- حفظ حداقل ۱۰ جزء قرآن و آشنایی با مفاهیم سوره‌های مورد تدریس ۲- آشنایی با اصول و قواعد نظری و عملی تدریس مباحث حفظ قرآن کریم ۳- دارای سابقه تدریس حفظ قرآن کریم حداقل به مدت ۳ سال ۴- برخورداری از تسلط علمی لازم در زمینه حفظ قرآن کریم	
وسایل و تجهیزات مورد نیاز: تخته سفید، دوره‌های ترتیل و...	روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ و تمرین عملی (کارورزی).

جدول بودجه‌بندی درس « حفظ جزء سی ام قرآن کریم »

الف - سرفصل آموزشی و ریز محتوا

جلسه	محورهای آموزش نظری	محورهای آموزش عملی
۱	مقدمه - بیان اهداف و مزایای حفظ قرآن - توضیح روش‌های حفظ و مرور - بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه ناس تا ماعون	پرسش از محفوظات پیشین متعلمان
۲	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه قریش تا عادیات	پرسش از سُور مبارکه ناس تا ماعون
۳	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه زلزال تا تین	پرسش از سُور مبارکه ناس تا عادیات
۴	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه انشراح تا بلد	پرسش از سُور مبارکه ناس تا تین
۵	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه فجر و غاشیه	پرسش از سُور مبارکه ناس تا بلد
۶	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه اعلی تا انشقاق	پرسش از سُور مبارکه ناس تا غاشیه
۷	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه مطففین و انفطار	پرسش از سُور مبارکه ناس تا انشقاق
۸	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه تکویر و عبس	پرسش از سُور مبارکه ناس تا انفطار
۹	بیان ارتباط لفظی و معنایی سُور مبارکه نازعات و نبأ	پرسش از سُور مبارکه ناس تا عبس
۱۰	مرور و تثبیت محفوظات گذشته + جمع‌بندی و رفع اشکالات	پرسش از سُور مبارکه ناس تا نبأ

تبصره ۱: چنانچه افرادی که جزء سی ام را قبلاً حفظ نموده‌اند، از شرکت در کلاس حضوری این درس معاف بوده و می‌توانند فقط در آزمون پایانی این درس شرکت نمایند.

تبصره ۲: جهت اطلاع از نحوه برگزاری آزمون این درس به صفحه ۱۶ طرح‌های آموزش حفظ قرآن کریم، بخش آزمون‌های پایانی مراجعه گردد.

آزمونهای پایانی

• الف) آزمون کتبی

آزمونهای کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس: ۱- مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان ۲- روانشناسی تربیتی و رشد کودک و ۳- مهارتهای مربی قرآن کودک می‌باشد که بصورت تستی- تشریحی برگزار خواهد شد.

• ب) آزمون شفاهی

این آزمون شامل: ۱- روش تدریس « روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی» و ۲- حفظ جزء سی ام قرآن کریم (جهت اطلاع از نحوه برگزاری آزمون این درس به صفحه ۱۶ طرح های آموزش حفظ قرآن کریم، بخش آزمون های پایانی مراجعه گردد) خواهد بود.

برای این آزمون، یکی از موضوعات دروس مربوطه برای فراگیر تعیین می‌شود تا وی پس از مرور، با استفاده از روشهای آموزش داده شده، به تدریس آن بپردازد. به هر شخص برای توضیح و تفهیم موضوع درس محوله، حداکثر ۲۰ تا ۲۵ دقیقه مهلت تدریس داده خواهد شد. آیین‌نامه امتیازدهی به روش تدریس فراگیران، طبق فرم سنجش روش تدریس می‌باشد.

*** تذکر: ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس، لزوماً همجنس با فراگیران و با هماهنگی این**

معاونت می بایست انتخاب شوند.

فعالیت کلاسی :

باتوجه به اهمیت و تأثیر فعالیت کلاسی و نظم و انضباط (حضور به موقع و عدم غیبت) در فراگیری دروس مربوط به روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی، این امکان به مدرس درس روش تدریس داده شده است که حداکثر یک نمره تشویقی به نمره نهایی روش تدریس مخاطبانی که در کلاس فعالیت چشمگیر داشته و فاقد هرگونه غیبت موجه و باغیر موجه هستند اضافه نمایند.

حد نصاب نمرات قبولی آزمونهای پایانی دوره تربیت معلم قرآن پیش دبستانی				
ردیف	دروس	ضریب	نحوه برگزاری	حداقل نمره قبولی
۱	روش تدریس آموزش عمومی قرآن پیش دبستانی	۲	شفاهی « تدریس عملی »	۱۶
۲	مبانی نظری آموزش قرآن و مفاهیم دینی به کودکان	۱	کتبی	۱۴
۳	روانشناسی تربیتی و رشد کودک	۲	کتبی	۱۴
۴	مهارتهای مربی قرآن کودک (نمره این درس از ۱۸ بوده و ۲ نمره مربوط به فعالیت، مشارکت و انجام تکالیف کلاسی می باشد.)	۲	کتبی	۱۴
۵	حفظ جزء سی ام قرآن کریم	۱	شفاهی	۱۸۰ از ۱۰۰ (۱۶ از ۲۰)
۵	جمع	۸	کتبی و شفاهی	--

۱- موضوع تدریس هر داوطلب می بایست حداقل دو ساعت پیش از آزمون به اطلاع وی رسانده شود. ارائه نمونه فرمهای ارزیابی - در صورتی که در دوره آموزشی در اختیار داوطلبان قرار نگرفته باشد- بلامانع است.

طرح تربیت ممتحن آزمونهای شفاهی دوره های تربیت معلم

● اهداف طرح:

● اهداف کلی:

- ۱- تأمین و تربیت نیروهای متخصص و کارآمد قرآنی مورد نیاز استانها.
- ۲- استقلال بخشی به دارالقرآن الکریم استانها جهت اخذ آزمونهای پایانی قرائت - مربوط به تربیت معلم روخوانی و روانخوانی - و روش تدریس دوره‌های مختلف تربیت معلم قرآن کریم و خودکفائی استانها در این حوزه.
- ۳- ایجاد زمینه‌های رشد و بالندگی در نیروهای مستعد و ارائه آموزشهای ویژه به ممتحنین استانی.
- ۴- ساماندهی و یکسان‌سازی روشهای ارزیابی روش تدریس و جلوگیری از اعمال سلیقه‌های فردی در این خصوص از طریق تربیت ممتحنین مجاز و دارای گواهینامه و کد ممتحنی.

● اهداف رفتاری:

- ۱- انتظار می‌رود داوطلبان پس از گذراندن این دوره‌ها ضمن آشناسدن با اصول علمی و استانداردهای ارزیابی روشهای تدریس دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم - متناسب با دوره‌ای که گذرانده‌اند - بتوانند:
- ۲- آزمون قرائت به سه شیوه (کلمه خوانی، بخش خوانی و روانخوانی «قرائت تحقیق آموزشی») را ارزیابی نمایند.
- ۳- روش تدریس آموزش روخوانی و روانخوانی را ارزیابی کنند.
- ۴- روش تدریس آموزش تجوید و وقف و ابتداء را ارزیابی کنند.
- ۵- روش تدریس آموزش صوت و لحن را ارزیابی کنند.
- ۶- روش تدریس آموزش ترجمه و مفاهیم را ارزیابی کنند.
- ۷- روش تدریس آموزش پیش دبستانی را ارزیابی کنند.
- ۸- روش تدریس آموزش حفظ قرآن را ارزیابی کنند.

● چکیده طرح:

این دوره‌ها بمنظور تأمین کادر متخصص و ممتحن مجاز آزمون قرائت (سه‌گانه) دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی و آزمون‌های روش تدریس دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم طراحی شده است.

حائزین شرایط برای شرکت در هر دوره پس از پذیرش و طی حدود ۲۰ ساعت آموزش و کارورزی (بسته به نوع دوره)، در آزمون پایانی دوره شرکت نموده و در صورت احراز امتیاز و حدنصاب لازم بعنوان «قبول شدگان» دوره مربوطه مشخص گردیده و می‌بایست جهت ارزیابی نهایی، در آزمونهای شفاهی یک‌دوره تربیت معلم (با توجه به رشته مورد نظر) در کنار دو ممتحن مجاز نسبت به نمره دهی آزمون‌های فوق اقدام نموده و در صورت کسب حد نصاب لازم به عنوان ممتحن مجاز شناخته خواهند شد. شایان ذکر است داوطلبان دوره‌های مختلف تربیت ممتحن - ممتحن روخوانی و روانخوانی، ممتحن تجوید و وقف و ابتداء، ممتحن صوت و لحن، ممتحن ترجمه و مفاهیم و ممتحن پیش دبستانی - در آزمون پایان دوره مربوطه در زمینه‌های زیر مورد ارزیابی قرار می‌گیرند:

ممتحن روخوانی و روانخوانی:

۱- ارزیابی قرائت سه‌گانه «بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی (قرائت تحقیق آموزشی)» ۲- ارزیابی روش تدریس روخوانی و روانخوانی

ممتحن تجوید و وقف و ابتداء: ارزیابی روش تدریس تجوید و وقف و ابتداء قرآن کریم

ممتحن صوت و لحن: ارزیابی روش تدریس صوت و لحن قرآن کریم

ممتحن ترجمه و مفاهیم: ارزیابی روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

ممتحن پیش دبستانی: ارزیابی روش تدریس پیش دبستانی قرآن کریم

ممتحن حفظ قرآن: ارزیابی روش تدریس حفظ قرآن کریم

قبولشدگان دوره‌های تربیت ممتحن پس از اعلام از سوی دارالقرآن الکریم استان می‌بایست در یک دوره آزمون پایانی دوره‌های تربیت معلم رشته مربوطه همراه با ممتحنین مجاز (دو ممتحن مجاز روش تدریس دوره‌های فوق‌الذکر و دو ممتحن مجاز قرائت سه‌گانه در دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی) شرکت نموده و نسبت به ارزیابی حداقل ۵ نفر اقدام نمایند. سپس نتیجه ارزیابی ایشان (در هر مورد) توسط دو ممتحن مجاز بررسی و با نمره مبنای تخصیص یافته^۱ به هر نفر مقایسه شده و طبق آئین‌نامه تربیت ممتحن (آئین‌نامه حاضر) امتیاز دهی می‌شود و در صورت کسب امتیاز لازم توسط قبولشدگان در مرحله فوق‌الذکر و تأیید و ارسال مدارک مربوطه از سوی دارالقرآن الکریم استان به معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم، گواهینامه و کد ویژه ممتحنین مجاز به ایشان اعطاء می‌گردد.

خاطر نشان می‌سازد وفق مصوبه شورای تخصصی آموزش و پژوهش، کلیه آزمونهای شفاهی دوره‌های آموزشی، می‌بایست توسط ممتحن یا داور همجنس با آزمون دهندگان اخذ گردد. لذا ممتحنین مجاز نیز صرفاً مجاز به اخذ آزمونهای شفاهی - قرائت سه‌گانه در دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی و روش تدریس - کلیه دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم متعلمان همجنس هستند.

تبصره: در صورت کمبود یا فقدان ممتحن مجاز در استان برگزار کننده دوره، روشهای زیر توصیه می‌گردد:

۱- دعوت از ممتحنین مجاز همجنس استانهای همجوار

۲- الف - ضبط تصویری آزمونهای روش تدریس دوره‌های تربیت معلم و ارسال آنها به ممتحنین همجنس جهت ارزیابی (بدیهی است در این صورت می‌بایست ضبط تصویری با کیفیت و تمرکز دوربین بر روی شخص آزمون دهنده صورت پذیرد)

ب- ضبط صوتی آزمونهای قرائت سه‌گانه (بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی) و ارسال آنها جهت ارزیابی به ممتحنین مجاز (ترجیحاً همجنس)

۱- نمره مبنای تخصیص یافته به هر نفر معادل میانگین امتیاز ارائه شده از سوی دو ممتحن مجاز به آن نفر می‌باشد.

● مشخصات کلی طرح :

- ۱- **نام طرح:** تربیت ممتحن آزمون قرائت سه‌گانه دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی و روش تدریس پایانی دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم.
- ۲- **مدت طرح:** حدود ۲۰ ساعت آموزش و آزمون (با توجه به رشته مربوطه).
- ۳- **شکل اجرای طرح:** به صورت حضوری و پی در پی شامل بخش‌های الف- آزمونهای ورودی ب- آموزش ج- آزمون پایان دوره د- آزمون نهایی.
- ۴- **مقطع (زمانی):** در طول سال.
- ۵- **پیش‌نیاز:** دارا بودن گواهینامه دوره تربیت معلم قرآن کریم در رشته مربوطه (با در نظر گرفتن فاصله زمانی ۵ سال از تاریخ صدور گواهینامه)
- ۶- **گستره طرح:** سراسر کشور.
- ۷- **محل تشکیل طرح:** تمامی اماکنی که امکان تشکیل دوره‌ها در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است).
- ۸- **ممتوای آموزشی طرح:** الف- آشنائی با سطح مطلوب شرکت کنندگان در دوره‌های تربیت معلم ب- آشنائی با مؤلفه‌های ارزیابی روش تدریس ج) نحوه ارزشیابی «روش تدریس»
- ۹- **مجری طرح:** دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- ۱۰- **گروه‌های هدف:** دارندگان گواهینامه دوره‌های تربیت معلم (با توجه به رشته مربوطه)
- ۱۱- **تعداد متعلمان در هر دوره:** حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر و در دو گروه جداگانه برادر و خواهر
- ۱۲- **ارزش آموزشی:** حدود ۲۰ ساعت حسب دوره.
- ۱۳- **مدرك اعطایی:** به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم - با توجه به رشته مربوطه - و تأیید دو ممتحن مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی‌نامه و کد ویژه ممتحن مجاز بهمراه مهر مربوطه در رشته مدنظر به فرد اعطاء خواهد شد.

● شرایط اختصاصی:

دارا بودن گواهی پایان دوره تربیت معلم قرآن کریم در رشته مربوطه.

● **تذکره ۱:** داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۵ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای معادل

آزمونهای پایانی (دوره تربیت معلم قرآن کریم در رشته مربوطه (در دروس تخصصی)) شرکت نمایند.

● **تذکره ۲:** داوطلبان فاقد گواهینامه نیز در صورت داشتن حداقل ۵ سال سابقه تدریس در رشته مربوطه و همچنین قبولی در

آزمونهای معادل آزمونهای پایانی (دوره تربیت معلم قرآن کریم در رشته مربوطه (در دروس تخصصی)) می‌توانند در دوره شرکت

نمایند.

● **تذکره ۳:** در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

- ۱- مدرک تحصیلی بالاتر.
- ۲- سابقه همکاری با دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی یکی از مراکز استانها (با ارائه تأییدیه کتبی).
- ۳- دارا بودن رتبه‌های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین‌المللی، کشوری و استانی).
- ۴- دارا بودن محفوظات قرآنی.

۱. محتوا و برنامه آموزشی دوره تربیت ممتحن آزمونهای شفاهی دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

ردیف	عنوان برنامه	سرفصلها و محورهای آموزشی و آزمونها		ساعات آموزشی	
		نظری	عملی	نظری	عملی
۱	آزمونهای ورودی	وفق آزمونهای پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم		---	----
۲	کلاسهای آموزشی	«۱» ساعت	---	الف) توجیه چرخه برگزاری دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم و تربیت ممتحن	
		«۱» ساعت	---	ب) توجیه سطح مطلوب شرکت‌کنندگان در دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم	
		«۶» ساعت	«۲» ساعت	ج) آموزش «طریقه سنجش روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش روش تدریس» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه روش تدریس روخوانی و روانخوانی به همراه نحوه امتیازدهی مربوطه	
«۴» ساعت	«۲» ساعت	د) آموزش «طریقه سنجش قرائت قرآن به سه روش بخش خوانی - کلمه خوانی - روانخوانی» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش قرائت» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه قرائت و تحلیل امتیازدهی مربوطه			
۳	آزمونهای پایانی	---	«۲» ساعت	الف) اخذ ۵ آزمون «سنجش روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم» (انجام ۵ نمونه تدریس روخوانی و روانخوانی و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)	
		---	«۲» ساعت	ب) اخذ ۵ آزمون «سنجش قرائت به سه روش بخش خوانی - کلمه خوانی - روانخوانی» (ارائه ۵ نمونه قرائت به سه روش و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)	
۴	تعیین قبولشدگان تعیین ممتحنین مجاز	الف) بررسی آزمونهای به عمل آمده از متعلمین		ساعات اداری	ساعات اداری
		ب) محاسبه امتیازات آزمونهای پایانی طبق فرمها و آیین‌نامه مربوطه			
		ج) تعیین نمرات نهایی متعلمان و ابلاغ قبولشدگان از سوی دارالقرآن الکریم استان		به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و سپس یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم روخوانی و روانخوانی و ارزیابی ۵ نفر و تأیید ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی‌نامه و کد ویژه ممتحن مجاز در رشته مربوطه به‌مراه مهر پیش‌بینی شده به فرد پذیرفته شده اعطاء خواهد شد.	
۵	جمع	۱۲ ساعت	۸ ساعت		
* جمع کل ساعات دوره: ۲۰ ساعت					

۲. محتوا و برنامه آموزشی دوره تربیت ممتحن تجوید و وقف و ابتداء (جهت اخذ آزمون پایانی روش تدریس تجوید و وقف و ابتداء دوره تربیت معلم تجوید)

ردیف	عنوان برنامه	سرفصلها و محورهای آموزشی و آزمونها	ساعات آموزشی	
			نظری	عملی
۱	آزمونهای ورودی	وفق آزمونهای پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم تجوید قرآن کریم	---	----
۲	کلاسهای آموزشی	الف) توجیه چرخه برگزاری دورههای تربیت معلم تجوید قرآن کریم و تربیت ممتحن مربوطه	«۱» ساعت	---
		ب) توجیه سطح مطلوب شرکت کنندگان در دورههای تربیت معلم تجوید قرآن کریم	«۱» ساعت	---
		ج) آموزش «طریقه سنجش روش تدریس تجوید و وقف و ابتداء» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش روش تدریس» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری حداقل ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه روش تدریس تجوید و وقف و ابتداء به همراه نحوه امتیازدهی مربوطه	«۶» ساعت	«۲» ساعت
۳	آزمونهای پایانی	اخذ ۵ آزمون «سنجش روش تدریس تجوید و وقف و ابتداء» (انجام ۵ نمونه تدریس تجوید و وقف و ابتداء و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)	---	«۲» ساعت
۴	تعیین قبولشدگان	الف) بررسی آزمونهای به عمل آمده از متعلمین	ساعات اداری	ساعات اداری
		ب) محاسبه امتیازات آزمونهای پایانی طبق فرمها و آیین نامه مربوطه		
		ج) تعیین نمرات نهایی متعلمان و ابلاغ قبول شدگان از سوی دارالقرآن الکریم استان		
۴	تعیین ممتحنین مجاز	به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و سپس یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم تجوید و ارزیابی ۵ نفر و تأیید ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی نامه و کد ویژه ممتحن مجاز در رشته مربوطه به همراه مهر پیش بینی شده به فرد پذیرفته شده اعطاء خواهد شد.	ساعات اداری	ساعات اداری
		جمع		
۵	جمع کل ساعات دوره: ۱۲ ساعت			

۳. محتوا و برنامه آموزشی دوره تربیت ممتحن صوت و لحن (جهت اخذ آزمون پایانی روش تدریس صوت و لحن دوره تربیت معلم صوت و لحن)

ردیف	عنوان برنامه	سرفصلها و محورهای آموزشی و آزمونها	ساعات آموزشی	
			نظری	عملی
۱	آزمونهای ورودی	وفق آزمونهای پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم صوت و لحن قرآن کریم	---	----
۲	کلاسهای آموزشی	الف) توجیه چرخه برگزاری دورههای تربیت معلم صوت و لحن و تربیت ممتحن مربوطه	«۱» ساعت	---
		ب) توجیه سطح مطلوب شرکت کنندگان در دورههای تربیت معلم صوت و لحن	«۱» ساعت	---
		ج) آموزش «طریقه سنجش روش تدریس صوت و لحن» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش روش تدریس» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری حداقل ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه روش تدریس صوت و لحن به همراه نحوه امتیازدهی مربوطه	«۶» ساعت	«۲» ساعت
۳	آزمونهای پایانی	اخذ ۵ آزمون «سنجش روش تدریس صوت و لحن» (انجام ۵ نمونه تدریس صوت و لحن و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)	---	«۲» ساعت
۴	تعیین قبولشدگان	الف) بررسی آزمونهای به عمل آمده از متعلمین	ساعات اداری	ساعات اداری
		ب) محاسبه امتیازات آزمونهای پایانی طبق فرمها و آیین نامه مربوطه		
		ج) تعیین نمرات نهایی متعلمان و ابلاغ قبول شدگان از سوی دارالقرآن الکریم استان		
۴	تعیین ممتحنین مجاز	به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و سپس یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم صوت و لحن و ارزیابی ۵ نفر و تأیید ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی نامه و کد ویژه ممتحن مجاز در رشته مربوطه به همراه مهر پیش بینی شده به فرد پذیرفته شده اعطاء خواهد شد.	ساعات اداری	ساعات اداری
		جمع		
۵	جمع کل ساعات دوره: ۱۲ ساعت			

۴. محتوا و برنامه آموزشی دوره تربیت ممتحن مفاهیم (جهت اخذ آزمون پایانی روش تدریس مفاهیم دوره تربیت معلم مفاهیم (سطح ۱))

ردیف	عنوان برنامه	سرفصلها و محورهای آموزشی و آزمونها		ساعات آموزشی	
		نظری	عملی	نظری	عملی
۱	آزمونهای ورودی	وفق آزمونهای پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱)		---	----
۲	کلاسهای آموزشی	الف) توجیه چرخه برگزاری دوره‌های تربیت معلم مفاهیم و تربیت ممتحن مربوطه	«۱» ساعت	---	---
		ب) توجیه سطح مطلوب شرکت‌کنندگان در دوره‌های تربیت معلم مفاهیم	«۱» ساعت	---	---
		ج) آموزش «طریقه سنجش روش تدریس مفاهیم» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش روش تدریس» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری حداقل ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) (بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه روش تدریس مفاهیم به همراه نحوه امتیازدهی مربوطه	«۶» ساعت	«۲» ساعت	
۳	آزمونهای پایانی	اخذ ۵ آزمون «سنجش روش تدریس مفاهیم» (انجام ۵ نمونه تدریس مفاهیم و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)		---	«۲» ساعت
۴	تعیین قبولشدگان	الف) بررسی آزمونهای به عمل آمده از متعلمین	ساعات اداری	ساعات اداری	
		ب) محاسبه امتیازات آزمونهای پایانی طبق فرمها و آیین‌نامه مربوطه			
		ج) تعیین نمرات نهایی متعلمان و ابلاغ قبول‌شدگان از سوی دارالقرآن الکریم استان			
۴	تعیین ممتحنین مجاز	به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و سپس یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم مفاهیم (سطح ۱) و ارزیابی ۵ نفر و تأیید ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی‌نامه و کد ویژه ممتحن مجاز در رشته مربوطه به‌همراه مهر پیش‌بینی شده به فرد پذیرفته شده اعطاء خواهد شد.			
		جمع	۸ ساعت	۴ ساعت	
* جمع کل ساعات دوره : ۱۲ ساعت					

۵. محتوا و برنامه آموزشی دوره تربیت ممتحن پیش دبستانی (جهت اخذ آزمون روش تدریس پیش دبستانی پایانی دوره تربیت معلم پیش دبستانی)

ردیف	عنوان برنامه	سرفصلها و محورهای آموزشی و آزمونها		ساعات آموزشی	
		نظری	عملی	نظری	عملی
۱	آزمونهای ورودی	وفق آزمونهای پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم پیش دبستانی		---	----
۲	کلاسهای آموزشی	الف) توجیه چرخه برگزاری دوره‌های تربیت معلم پیش دبستانی و تربیت ممتحن مربوطه	«۱» ساعت	---	---
		ب) توجیه سطح مطلوب شرکت‌کنندگان در دوره‌های تربیت معلم پیش دبستانی	«۱» ساعت	---	---
		ج) آموزش «طریقه سنجش روش تدریس قرآن پیش دبستانی» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش روش تدریس» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری حداقل ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) (بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه روش تدریس قرآن پیش دبستانی به همراه نحوه امتیازدهی مربوطه	«۶» ساعت	«۴» ساعت	
۳	آزمونهای پایانی	اخذ ۵ آزمون «روش تدریس قرآن پیش دبستانی» (انجام ۵ نمونه تدریس قرآن پیش دبستانی و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)		---	«۲» ساعت
۴	تعیین قبولشدگان	الف) بررسی آزمونهای به عمل آمده از متعلمین	ساعات اداری	ساعات اداری	
		ب) محاسبه امتیازات آزمونهای پایانی طبق فرمها و آیین‌نامه مربوطه			
		ج) تعیین نمرات نهایی متعلمان و ابلاغ قبول‌شدگان از سوی دارالقرآن الکریم استان			
۴	تعیین ممتحنین مجاز	به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و سپس یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم پیش دبستانی و ارزیابی ۵ نفر و تأیید ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی‌نامه و کد ویژه ممتحن مجاز در رشته مربوطه به‌همراه مهر پیش‌بینی شده به فرد پذیرفته شده اعطاء خواهد شد.			
		جمع	۸ ساعت	۴ ساعت	
* جمع کل ساعات دوره : ۱۲ ساعت					

۶. محتوا و برنامه آموزشی دوره تربیت ممتحن حفظ قرآن (جهت اخذ آزمون پایانی روش تدریس حفظ دوره تربیت معلم حفظ)

ردیف	عنوان برنامه	سرفصلها و محورهای آموزشی و آزمونها	ساعات آموزشی	
			نظری	عملی
۱	آزمونهای ورودی	وفق آزمونهای پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم حفظ قرآن کریم	---	---
۲	کلاسهای آموزشی	الف) توجیه چرخه برگزاری دوره‌های تربیت معلم حفظ و تربیت ممتحن مربوطه	«۱» ساعت	---
		ب) توجیه سطح مطلوب شرکت‌کنندگان در دوره‌های تربیت معلم حفظ	«۱» ساعت	---
		ج) آموزش «طریقه سنجش روش تدریس حفظ» و توضیح موارد کلی و جزئی درج شده در «فرم سنجش روش تدریس» و طریقه محاسبه ریز امتیازات و امتیاز نهایی مربوطه و برگزاری حداقل ۲ آزمون (آزمایشی - آموزشی) بعلاوه ملاحظه لوح فشرده مربوط به ۵ نمونه روش تدریس حفظ به همراه نحوه امتیازدهی مربوطه	«۶» ساعت	«۲» ساعت
۳	آزمونهای پایانی	اخذ ۵ آزمون «سنجش روش تدریس حفظ» (انجام ۵ نمونه تدریس حفظ و ارزیابی آنها و محاسبه امتیازات توسط متعلمین)	---	«۲» ساعت
۴	تعیین ممتحنین مجاز	الف) بررسی آزمونهای به عمل آمده از متعلمین	ساعات اداری	ساعات اداری
		ب) محاسبه امتیازات آزمونهای پایانی طبق فرمها و آیین‌نامه مربوطه ج) تعیین نمرات نهایی متعلمان و ابلاغ قبول‌شدگان از سوی دارالقرآن الکریم استان		
۵	جمع	به شرط کسب حد نصاب لازم در آزمونهای پایانی دوره تربیت ممتحن و سپس یک دوره شرکت در آزمونهای پایانی تربیت معلم حفظ و ارزیابی ۵ نفر و تأیید ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، گواهی‌نامه و کد ویژه ممتحن مجاز در رشته مربوطه به‌همراه مهر پیش‌بینی شده به فرد پذیرفته شده اعطاء خواهد شد.	۸ ساعت	۴ ساعت
		* جمع کل ساعات دوره: ۱۲ ساعت		

□ چرخه برگزاری و مسئولیت‌های محوله و وظایف هریک از مسئولین و مجریان طرح:

مسئولیت‌ها و وظایف دارالقرآن‌الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان و مجری	مسئولیت‌ها و وظایف معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن‌الکریم
<p>۱- تأمین اعتبار و برنامه‌ریزی اولیه اجرای طرح در استان و درخواست مجوز اجرای آن از معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن (ثبت نام و برگزاری آزمونهای ورودی و ارسال فرم ضمیمه ۲)</p> <p>۳- دعوت از واجدین شرایط شرکت در دوره تربیت ممتحن مدنظر و ارائه تقویم آموزشی به هر یک از ایشان حداقل دو هفته قبل از شروع دوره.</p> <p>۴- تدارک مکان آموزشی مناسب جهت برگزاری دوره کوتاه مدت مربوطه، تکثیر اوراق و فرمهای مخصوص آزمونها به تعداد لازم و تهیه کلیه لوازم آموزشی و کمک آموزشی دیگر برای برگزاری دوره</p> <p>۵- برگزاری دوره - با حضور اساتید اعزامی از سوی سازمان دارالقرآن‌الکریم یا اساتید تأیید شده استانی با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش این سازمان - و اخذ آزمونهای روش سنجش «قرائت سه‌گانه» و «روش تدریس» - ویژه دوره تربیت ممتحن روخوانی و روانخوانی - و اخذ آزمونهای مربوط به «روش تدریس» دیگر دوره‌های تربیت معلم توسط ممتحنین مجاز.</p> <p>۶- وارد نمودن نمرات در فرم ضمیمه ۳ و ۴ (با توجه به رشته مربوطه) و مقایسه آن با نمرات اساتید اعزامی از سوی سازمان دارالقرآن‌الکریم یا اساتید تأیید شده استانی، و تعیین قبولشدگان دوره</p> <p>۸- دعوت از قبولشدگان جهت شرکت در آزمون پایانی شفاهی یک دوره تربیت معلم (با توجه به رشته مربوطه) به عنوان ممتحن درکنار ممتحنین مجاز^۱</p> <p>۹- مقایسه امتیازات داده شده (در حداقل ۵ آزمون) توسط قبولشدگان با دو ممتحن مجاز و تکمیل فرم مربوطه (فرم ضمیمه ۵ یا ۶) (با توجه به رشته مربوطه) توسط ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن‌الکریم استان و مشخص نمودن قبولشدگان نهایی (ممتحنین مجاز).</p> <p>۱۰- ارسال فرم‌های ضمیمه «۳ و ۴» و «۵ یا ۶» (با توجه به رشته مربوطه) و یک قطعه عکس به همراه تصویر شناسنامه قبولشدگان به معاونت آموزش و پژوهش</p>	<p>۲- بررسی و تأیید درخواست برگزاری طرح و صدور شناسه و ابلاغ آن به استان + تعیین مدرسین دوره</p> <p>۱۱- بررسی امتیازات کسب شده توسط قبولشدگان نهایی به همراه صدور گواهینامه و اعطاء کد ممتحن مجاز و مهر مربوطه</p>

۱- نمرات داده شده توسط قبولشدگان در آزمون فوق تأییری در نمرات پایانی شرکت کنندگان در دوره تربیت معلم مربوطه ندارد.

□ توضیحات چرخه برگزاری و نحوه اجرا:

● آزمون‌های ورودی

در ابتدای دوره از شرکت کنندگانی که دارای گواهینامه تربیت معلم قرآن در رشته مورد نظر بوده و از تاریخ صدور گواهینامه ایشان بیش از ۵ سال سپری شده باشد و افراد فاقد گواهینامه که حداقل ۵ سابقه تدریس در رشته مربوطه را دارند آزمون ورودی وفق آزمون‌های پایانی (کتبی و شفاهی) دوره تربیت معلم (با توجه به رشته مربوطه و از دروس تخصصی) بعمل خواهد آمد و در صورت کسب حد نصاب لازم در هر یک از دروس، اجازه شرکت در دوره تربیت ممتحن داده خواهد شد.

● برنامه آموزشی دوره

پس از انتخاب افرادی که شرایط لازم جهت شرکت در دوره را دارند؛ دوره آموزشی توسط مجری دوره (مطابق با سرفصلها و محورهای آموزشی)، به اجرا در خواهد آمد.

● آزمون‌های پایانی (جهت تعیین قبولشدگان دوره)

الف) آزمون روش سنجش «روش تدریس»

پس از پایان دوره‌های تربیت ممتحن و توجیه چگونگی اخذ آزمونها توسط اساتید اعزامی سازمان دارالقرآن الکریم یا اساتید تأیید شده استانی - وفق جدول بودجه بندی دوره - ۵ نفر از متعلمین یا فارغ التحصیلان دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم در رشته مدنظر - متناسب با دوره تربیت ممتحن - دعوت شده و هر یک به ترتیب، مبادرت به تدریس یک درس مشخص شده آن رشته به مدت حداقل ۲۰ و حداکثر ۲۵ دقیقه نموده و شرکت کنندگان دوره تربیت ممتحن، با توجه به توضیحات ارائه شده طی دوره - در خصوص نحوه امتیازدهی به «آزمون روش تدریس» - به تدریس‌های انجام شده نمره خواهند داد و سپس نمرات ایشان با نمرات اساتید اعزامی سازمان یا اساتید تأیید شده استانی (و مطابق با آیین‌نامه نحوه محاسبه امتیازات) مقایسه و پس از مشخص شدن نتایج (مطابق فرم ضمیمه ۳ با توجه به رشته مربوطه)، قبولشدگان دوره معین خواهد شد.

* شایان ذکر است هر یک از ارزیابی‌های فوق‌الذکر، دارای حداکثر «۴» امتیاز مثبت خواهد بود که در صورت کسب حداقل نمره ۱۶ در ۵ ارزیابی صورت گرفته، فرد بعنوان قبول شده تلقی می‌شود.

ب) آزمون روش سنجش «قرائت سه‌گانه» (ویژه دوره تربیت ممتحن روخوانی و روانخوانی) (جهت تعیین قبولشدگان دوره)

پس از پایان دوره تربیت ممتحن روخوانی و روانخوانی و توجیه چگونگی اخذ آزمونها توسط اساتید اعزامی سازمان دارالقرآن الکریم یا اساتید تأیید شده استانی - وفق جدول بودجه بندی دوره - ۵ نفر از متعلمین یا فارغ التحصیلان دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم دعوت شده و هر یک به ترتیب نسبت به تلاوت آیاتی از تلاوت قرآن کریم به شیوه سه‌گانه (بخش خوانی حدود ۲ سطر، کلمه خوانی حدود ۲ سطر و روانخوانی به صورت مصحف‌المعلم حدود ۶ سطر) اقدام نموده و شرکت کنندگان دوره تربیت ممتحن روخوانی و روانخوانی با توجه به توضیحات ارائه شده طی دوره - در خصوص نحوه امتیازدهی به «آزمون قرائت سه‌گانه» - به تلاوت‌های انجام شده نمره خواهند داد و سپس نمرات ایشان با نمرات اساتید اعزامی سازمان یا اساتید تأیید شده استانی (و مطابق با آیین‌نامه نحوه محاسبه امتیازات) مقایسه و پس از مشخص شدن نتایج (مطابق فرم ضمیمه ۴ با توجه به رشته مربوطه)، قبولشدگان دوره معین خواهد شد.

* شایان ذکر است هر یک از ارزیابی‌های فوق‌الذکر، دارای حداکثر «۴» امتیاز مثبت خواهد بود که در صورت کسب حداقل نمره ۱۶ در ۵ ارزیابی صورت گرفته، فرد بعنوان قبول شده تلقی می‌شود.

نکته: در صورت عدم رعایت کامل لهجه عربی حرکات توسط قاری در هر کدام از بخش‌های «بخش خوانی» و «کلمه خوانی» به میزان ۱ نمره و در صورت رعایت ناقص به میزان ۰/۵ نمره می‌بایست کسر گردد. و در صورت عدم رعایت کامل تلفظ حروف ۱۰ گانه متمایز با زبان عربی نیز به میزان ۱ نمره کسر گردد.

● ارزیابی نمرات و تعیین ممتحنین مجاز

پس از برگزاری آزمونهای پایانی مطابق با بند الف و ب، استان می‌بایست از قبولشدگان برای شرکت در آزمونهای شفاهی (مربوط به یک دوره تربیت معلم رشته مربوطه و حداقل در ۵ آزمون) دعوت نموده و پس از برگزاری آزمونها و مقایسه امتیازات داده شده توسط قبولشدگان با دو ممتحن مجاز و تکمیل فرم مربوطه «فرم ضمیمه ۵ یا ۶» (با توجه به رشته مربوطه) توسط ممتحنین مجاز و مسئول دارالقرآن الکریم استان، و مشخص نمودن قبولشدگان نهایی (ممتحنین مجاز) فرم‌های ضمیمه «۳ و ۴» و «۵ یا ۶» (با توجه به رشته مربوطه) یک قطعه عکس به همراه تصویر شناسنامه قبولشدگان نهایی را به معاونت آموزش و پژوهش ارسال نماید. پس از بررسی امتیازات کسب شده توسط قبولشدگان نهایی، گواهینامه، کد ممتحن مجاز و مهر مربوطه توسط معاونت آموزش و پژوهش صادر خواهد شد. ضمناً حد نصاب نمره قبولی در این مرحله نیز نمره ۱۶ از ۲۰ در مجموع پنج ارزیابی صورت گرفته می‌باشد.

□ طریقه امتیازدهی به «ارزشیابی روش تدریس و قرائت»:

۱- طریقه امتیازدهی به «ارزشیابی روش تدریس» شرکت کنندگان

اگر اختلاف نمره شرکت کنندگان در هر برگه حداکثر تا ۱/۵ نمره کمتر یا بیشتر از نمره مبنا (که از میانگین نمره دو ممتحن مجاز به دست می‌آید) باشد، به آن ارزیابی ۴ امتیاز و اگر تا ۱/۷۵ باشد، ۳/۵ امتیاز و اگر تا ۲ نمره باشد، ۳ امتیاز و اگر تا ۲/۲۵ نمره باشد، ۲/۵ امتیاز و اگر تا ۲/۵ نمره باشد، ۲ امتیاز و اگر تا ۲/۷۵ باشد، ۱ امتیاز تعلق خواهد گرفت و اگر اختلاف بیش از ۲/۷۵ نمره باشد، به آن امتیازی تعلق نخواهد گرفت. به این ترتیب مجموع امتیازات ۵ آزمون روش تدریس، محاسبه می‌گردد.

۲- طریقه امتیازدهی به ارزشیابی قرائت به سه روش (ویژه دوره تربیت معلم روخوانی و روانخوانی)

در این بخش با توجه به محاسبه نمرات بر مبنای «۱۰۰»، اگر اختلاف نمره در هر برگه از آزمونها تا ۵ نمره بالاتر یا پایین‌تر از نمره مبنا (که از میانگین نمره دو ممتحن مجاز به دست می‌آید) باشد، به آن آزمون ۴ امتیاز و اگر تا ۵/۲۵ نمره باشد، ۳/۷۵ و اگر تا ۵/۵ نمره باشد، ۳/۵ امتیاز و اگر تا ۵/۷۵ نمره باشد، ۳/۲۵ امتیاز و اگر تا ۶ نمره باشد، ۳ امتیاز و اگر تا ۶/۲۵ نمره باشد، ۲/۷۵ امتیاز، و اگر تا ۶/۵ نمره باشد، ۲/۵ امتیاز و اگر تا ۶/۷۵ نمره باشد، ۲/۲۵ امتیاز و اگر تا ۷ نمره باشد، ۲ امتیاز، و اگر تا ۷/۲۵ نمره باشد، ۱/۷۵ امتیاز، و اگر تا ۷/۷۵ نمره باشد، ۱/۵ امتیاز، و اگر تا ۷/۷۵ نمره باشد، ۱/۲۵ امتیاز، و اگر تا ۸ نمره باشد، ۱ امتیاز تعلق خواهد گرفت و اگر اختلاف بیش از ۸ نمره باشد، هیچ امتیازی تعلق نخواهد گرفت. به این ترتیب مجموع امتیازات ۵ آزمون قرائت، محاسبه می‌گردد.

□ تذکره: هر یک از آزمون‌های روش تدریس و قرائت سه‌گانه باید توسط دو ممتحن مجاز به طور حضوری اخذ شود و معدل نمرات آنان به عنوان نمره نهایی متعلم در هر رشته در فرم مربوطه منظور گردد.

**جدول محاسبه امتیازات متعلمان دوره‌های تربیت ممتحن در ارزیابی‌های صورت گرفته
(با توجه به میزان اختلاف نمره ایشان از نمره مبنا)**

۱- جدول طریقه محاسبه امتیاز هریک از آزمونهای پنج گانه نحوه ارزیابی «روش تدریس» دوره‌های تربیت معلم:

میزان اختلاف از امتیاز مبنا	تا ۱/۵	تا ۱/۷۵	تا ۲	تا ۲/۲۵	تا ۲/۵	تا ۲/۷۵	بیش از ۲/۷۵
میزان امتیاز مربوطه	۴	۳/۵	۳	۲/۵	۲	۱	صفر

۲- جدول طریقه محاسبه آزمون نحوه ارزیابی «قرائت به سه روش» جهت امتیازدهی به هریک از برگه‌های آزمون دوره تربیت ممتحن روخوانی و روانخوانی قرآن کریم:

میزان اختلاف از امتیاز مبنا	۵	۵/۲۵	۵/۵	۵/۷۵	۶	۶/۲۵	۶/۵	۶/۷۵	۷	۷/۲۵	۷/۵	۷/۷۵	۸	بیش از ۸
میزان امتیاز مربوطه	۴	۳/۷۵	۳/۵	۳/۲۵	۳	۲/۷۵	۲/۵	۲/۲۵	۲	۱/۷۵	۱/۵	۱/۲۵	۱	صفر

راهنمای ممتحنین آزمون‌های عملی دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم

معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن‌الکریم، مصمم گردید تا پس از تدوین، ارائه و اجراء « دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم » (جهت تربیت معلّمان توانمند در عرصه آموزش کلام الله مجید) در گرایشها و سطوح مختلف همچنین دوره‌های مختلف تربیت ممتحن آزمونهای عملی آنها، بمنظور تعریف شاخصهای ارزیابی و زمینه‌سازی برای وحدت رویه در امر قضاوت و ارزیابی آزمونهای عملی پیش گفته در سطح کشور، جزوه راهنمای ممتحنین آزمونهای مختلف را آماده و ارائه نماید. بدیهی است ارتقاء صحت و سلامت ارزیابی آزمونها و دفاع از امتیازات ارائه شده همچنین آسیب شناسی و عرضه نقاط ضعف و قوت به داوطلبان دوره‌ها، موجبات اطمینان و رضایت بیش از پیش ایشان گردیده عزم آنان جهت رشد و رفع ضعف احتمالی را مضاعف می‌نماید.

این نوشتار توضیحی فشرده و مختصر پیرامون اصول و ضوابط اخذ آزمونهای عملی دوره‌های مختلف تربیت معلم قرآن کریم همچنین تعریف شاخصه‌های ارزیابی بوده و مجریان دوره‌های تربیت معلم و ممتحنین محترم ملزم به رعایت دقیق آنها می‌باشند.

در این مسیر ارائه هر گونه پیشنهاد در خصوص جزوه حاضر و مؤلفه‌های ارزیابی موجب امتنان است.

تعریف ارزیابی:

ارزیابی عبارتست از سنجش مخاطب (ارزیابی شونده) مطابق هدف و معیار مشخص.

هدف ارزیابی:

تعیین میزان دسترسی مخاطب (ارزیابی شونده) به اهداف مدنظر دوره.

لذا با تعریف و تبیین هدف فوق، منظور از ارزیابی داوطلبان دوره‌های تربیت معلم قرآن کریم، جستجو و تلاش برای رصد و شکار خطای مخاطب نیست بلکه سنجش توانائی مخاطبین با توجه به مؤلفه‌های معین شده ارزیابی و تلاش بمنظور ارتقاء کیفی دوره‌های آموزشی است.

اصول و سیاستها در برگزاری آزمون:

- ✓ ارائه گواهینامه و مجوز تدریس به فرد فاقد صلاحیت آسیب‌زنده‌تر از فقدان معلم قرآن کریم است. هر چند وسواس و حساسیت غیر منطقی در تأیید صلاحیت‌ها نیز صحیح نیست.
- ✓ ممتحنین دوره می‌بایست همجنس داوطلبان باشند.
- ✓ آزمونهای عملی پایان دوره، وضعیت حال داوطلب را ارزیابی می‌کند. لذا ضعف یا قوت قبلی یا بعدی داوطلب نباید در نتیجه آزمون فعلی او مؤثر باشد.
- ✓ کلیه استانها می‌بایست از تعداد مکفی ممتحنین مجاز در گروه برادران و خواهران برخوردار باشند.

ویژگیهای آزمون:

- ✓ موضوع آزمون‌های عملی، ارزیابی «قرائت به سه شیوه بخش خوانی، کلمه خوانی و روانخوانی» (قرائت تحقیق آموزشی) « همچنین «روش تدریس دوره‌های مختلف تربیت معلم قرآن کریم» می‌باشد.
- ✓ آزمون عملی از همه داوطلبان دوره‌های تربیت معلم اخذ خواهد شد.

ضوابط ارزیابی روش تدریس:

۱. مسئولین آزمون موظفند شرایط لازم برای ارزیابی و اخذ آزمون روش تدریس اعم از زمان مکفی برای ارزیابی‌ها، محیط مناسب و مساعد برای اخذ آزمون، تهیه تجهیزات و لوازم کمک آموزشی لازم همانند تخته، وسایل نوشتاری، رایانه و ... که باید در اختیار داوطلب قرار داده شود را فراهم آورند.

در غیر این صورت ممتحن ملزم به اخذ آزمون با شرایط موجود و انعکاس نواقص به معاونت آموزش و پژوهش می‌باشد.

۲. ممتحنین موظفند موارد زیر را مورد توجه و عمل قرار دهند:

توجه به عدالت در داوری‌ها، عدالت از جهات: زمان ارزیابی از داوطلبان (که یک نفر اول صبح و دیگری آخر شب نباشد)، داشتن حوصله و دقت در هنگام ارزشیابی تا اخذ آزمون بدون عجله و نگرانی با نظم لازم پیش رود (آزمون در هنگام خستگی و نبودن شرایط لازم در داوطلب یا ممتحن نباید برگزار شود)، مکان ارزیابی (شرایط یکسان مکانی برای همه داوطلبان)، مدت تخصیص یافته به داوطلبان (که اولاً مدت مناسبی به میزان ۲۰ الی ۲۵ دقیقه به همه داوطلبان جهت تدریس تخصیص یابد ثانیاً این مدت هم به همه و به میزان یکسان در نظر گرفته شود)، تخصیص امکانات و ابزار آموزشی و کمک آموزشی، سهل یا دشواری موضوعات تکلیفی جهت تدریس، آمادگی کامل و عالی السویه ممتحنین جهت ارزیابی داوطلبان، برخورد یکسان در اغماض‌ها و یا سختگیری‌ها، در مدت زمان تخصیص یافته قبلی جهت مرور موضوعات تکلیف شده و تنظیم طرح درسها و

۳. در کلیه ارزیابی‌ها حضور تعدادی مخاطب (بعنوان فراگیر فرضی) - حداقل به تعداد ۵ نفر - ضروری است. ضمناً در انتخاب مخاطبین، سطح دوره و تدریس داوطلب می‌بایست مورد توجه قرار گیرد. بدیهی است جهت اتقان دوره و تدریس بهتر و واقعی‌تر توصیه می‌شود از انتخاب افراد همسطح با خود داوطلب و یا همکلاسی‌های او بعنوان فراگیر خودداری گردد. گزینش و معرفی فراگیران توسط داوطلبان در اولویت بوده و غیر اینصورت، فراگیران از سوی مسئول دوره معرفی خواهند شد که در اینصورت فراگیران باید حداقل نیم ساعت قبل از شروع ارزیابی به داوطلب معرفی شده و امکان معارفه و هماهنگی بین آنان فراهم آید.

۴. هر ممتحن صرفاً مجاز به تکمیل و امضاء فرمهای ارزیابی خود بوده و شرعاً می‌بایست از امضاء فرم‌هایی که مسئول ارزیابی داوطلبان مربوطه نبوده خودداری نماید.

۵. اخذ آزمون عملی کلیه دوره‌های آموزشی، توسط ممتحن غیر همجنس با داوطلبان، موجب بطلان آن آزمون خواهد شد.

۶. ممتحنین دوره نمی‌توانند مدرس همان دوره باشند. (تا احتمال دخالت تصورات قبلی ایشان از مخاطبین در ارزشیابی مرتفع گردد).

۷. ممتحنین خود باید به انواع روشهای تدریس و موضوعات تدریس داوطلبان اشراف داشته باشند.

۸. ممتحن باید با اشراف بر روشهای تدریس، توفیق روش تدریس داوطلب را ارزیابی کند و نه انطباق آن با روش مدنظر ممتحن را.

۹. حداقل امتیاز قبولی در آزمون روش تدریس و قرائت به سه شیوه ۱۶ از ۲۰ می‌باشد.

۱۰. در ارائه امتیازات، چنانچه توضیحات و تدریس داوطلب کامل باشد سقف امتیاز - مثلاً ۵/۰ امتیاز در ردیف "تسلط بر موضوع و مطلب ارائه شده" - به داوطلب تعلق می‌گیرد و در صورتیکه مطالب داوطلب کامل نباشد یا مفید به فایده نباشد صرفاً از باب ورود به موضوع، کمترین امتیاز تعلق می‌گیرد. مثلاً در ردیف فوق الاشاره ۰/۲۵ ارائه شده و در صورت عدم ورود به موضوع یا خطای فاحش در آن، امتیازی تعلق نمی‌گیرد.

۱۱. در صورتی که پس از جمع بندی، نمره حد نصاب (۱۶) به دست نیامد اما به نظر ممتحن، داوطلب صلاحیت لازم و کافی برای تدریس را دارا باشد، ممتحن می‌بایست ضمن درج امتیاز واقعی داوطلب در فرم ارزیابی، دلیل خود مبنی بر صلاحیت داوطلب را در محل مورد نظر - که در فرمهای ارزیابی پیش‌بینی شده است - درج نماید تا پس از آزمون با مشورت ممتحن دوم همچنین مسئول دارالقرآن استان نسبت به آن بررسی و اتخاذ تصمیم لازم صورت گیرد. عکس موضوع نیز صادق بوده و چنانچه داوطلبی حد نصاب قبولی را کسب نماید لکن به هر دلیل، از نظر ممتحن فاقد شرایط معلمی قرآن باشد ممتحن می‌بایست ضمن درج امتیاز واقعی داوطلب در فرم ارزیابی،

دلیل خود مبنی بر فقدان صلاحیت وی را در محل مورد نظر درج نماید تا نسبت به آن نیز بشرح فوق بررسی لازم صورت گیرد. همینطور است خطاهای فاحش داوطلب در حین تدریس همانند تلفظ و کتابت غلط بیش از ۸ مورد که در فرمهای ارزیابی فقط احصاء ۴ مورد پیش‌بینی شده و بیش از آن مقبول نیست. لذا برای بررسی و لحاظ آن با هماهنگی ممتحن دوم و مسئول دارالقرآن الکریم استان، این خطاهای فاحش در نظریه ممتحن درج می‌گردد.

۱۲. محتوای تدریس باید در رابطه با موضوع درس باشد و امتیازات مثبت هم فقط به مباحثی که در این خصوص صورت بگیرد تعلق می‌گیرد. یعنی اگر داوطلب در حاشیه تدریس و در مبحث خارج از موضوع، به یکی از مؤلفه های ارزیابی توجه کند مثلاً سئوالی بپرسد یا مثالی بزند امتیاز مثبت به او تعلق نمی‌گیرد ولی اگر در این حاشیه مرتکب خطائی شود (مثلاً کلمه قرآنی را غلط بنویسد یا عبارت قرآنی را غلط بخواند و ترجمه کند) امتیاز منفی به او تعلق می‌گیرد.

۱۳. روش تدریس انتخابی داوطلب باید با موضوع تدریس سازگاری داشته باشد. بدیهی است هر روش تدریسی مناسب آموزش هر موضوعی - خاصه آموزش مفاهیم قرآن کریم - نیست.

۱۴. اگر داوطلب طرح درس داشته باشد به او امتیاز مثبت تعلق می‌گیرد. این امتیاز در نظریه ممتحن - که ذیل فرمهای ارزشیابی پیش‌بینی شده است - منظور می‌گردد.

۱۵. ارزشیابی هر داوطلب باید توسط دو ممتحن مجاز سازمان دارالقرآن الکریم صورت بگیرد که هر کدام از این دو ممتحن مستقیماً و مستقلاً باید داوطلب را مورد سنجش و ارزیابی قرار داده و در نهایت پس از پایان آزمون با نظارت مدیر دارالقرآن استان، میانگین امتیازات ارائه شده از سوی ممتحنین بعنوان امتیاز نهائی داوطلب منظور می‌گردد.

۱۶. مدیر دوره موظف است دروس هم‌سطح از موضوعات تدریس را داوطلبان انتخاب و به آنان معرفی نماید تا هر داوطلب به فراخور تمایل خود موضوع تدریس خود را انتخاب نماید. بدیهی است انتخاب یک موضوع توسط چند داوطلب بلامانع است.

۱۷. موضوع تدریس هر داوطلب می‌بایست حداقل دو ساعت پیش از آزمون به اطلاع وی رسانده شود. ارائه نمونه فرمهای ارزیابی - در صورتی که در دوره آموزشی در اختیار داوطلبان قرار نگرفته باشد - بلامانع است.

۱۸. داوطلب موظف به تدریس بخشهای مختلف هر درس بترتیب مندرج در کتاب و فرمهای ارزیابی نیست. لکن در صورت پراکندگی و فقدان نظام در تدریس که موجب نارسائی در انتقال مفاهیم شده و خلل در تدریس بوجود آورد امتیاز مناسب حسب مورد از ردیف مربوطه کسر خواهد شد.

۱۹. قدرت یا ضعف داوطلب در یکی از شاخصهای مورد ارزیابی نباید در امتیاز بقیه شاخصها مؤثر بوده و موجب ارائه امتیاز رایگان و بی حساب در آن شاخصها شود. همچنین ممتحن نباید مغلوب شخصیت، سابقه و یا دیگر ویژگیهای فردی و اجتماعی داوطلب گردد. بلکه می‌بایست امتیاز هر شاخص وفق تعاریف صورت گرفته لحاظ شده و ممتحنین دقت نمایند امتیازهای شاخصهای متعدد را در هم ادغام و به یکدیگر سرایت و ارتباط ندهند.

نکات مهم در ارزیابی روش تدریس:

۱. روشهای تدریس محدود نیستند لذا امر ارزیابی هم پیچیده است. علی‌ایحال روش تدریس موفق دارای اصولی است که رعایت آنها در ایجاد اثر و ارتقاء آن ثابت شده است و معلمین و ممتحنین باید آنها را بشناسند.
۲. معلم قرآن باید دارای ویژگیها و صلاحیتهائی باشد از جمله آراستگی ظاهر و رعایت شئونات دینی، برخورداری از مقبولیت اجتماعی، همینطور روش تدریس او هم باید دارای ساختار، طرح درس، منظم و هدفمند باشد. لذا علاوه بر رعایت اصول مندرج در فرمهای ارزیابی، چنانچه ممتحن موارد مهم دیگری جهت تأیید یا رد صلاحیت داوطلب ملاحظه نماید می‌تواند ذیل برگه و در محل مشخص شده در خصوص نظر ممتحن قید نماید.
۳. تکمیل مشخصات فردی داوطلبان در برگه های ارزیابی باید قبل از شروع آزمون توسط ممتحنین یا عوامل مسئول آزمون انجام گیرد چرا که تکمیل آن حین تدریس داوطلب، توجه و تمرکز ممتحن را از بین می‌برد. در این خصوص شایسته تر آن است که مشخصات فردی داوطلبان قبلاً توسط مسئول دوره تکمیل و سپس در اختیار ممتحنین قرار گیرد.
۴. ارائه یا کسر امتیاز در روش تدریس داوطلب باید در لحظه حادث شده صورت گیرد. بخاطر سپاری امتیازهای مثبت و منفی برای درج در انتهای آزمون صحیح نبوده و فراموشی آنها همچنین خطای در ارزیابی را افزایش می‌دهد.
۵. بمنظور شناسائی استعدادها و نشر و تعمیم روشهای موفق در تدریس علوم قرآنی، توجه به کشف روشها و استعدادهای برتر در ارزیابی‌ها و معرفی آنها از تعهدات ممتحنین محترم می‌باشد.
۶. ممتحنین می‌بایست حین ارزیابی داوطلب، از تأیید و یا ردّ مراحل مختلف تدریس بطور مستقیم یا غیر مستقیم - همانند اشاره مختلف سر و دست و امثالهم - همچنین تذکر در خصوص زمان و فرصت باقی مانده از ارزیابی، اجتناب نمایند.
۷. آشنائی و بهره‌گیری داوطلب از تکنولوژی روز، منابع و وسایل آموزشی و کمک آموزشی مثبت تلقی خواهد شد.
۸. قرائت آیات درس خاصه با تنغیم مناسب، موضوعیت دارد و باید در آزمون داوطلب بعنوان امتیاز مثبت مورد توجه قرار گیرد.
۹. گرچه قضاوت و داوری در مورد نحوه تدریس داوطلبان تدریس بسیار مهم است و باید با دقت و حوصله و علم کافی صورت گیرد اما وسواس های بی دلیل نیز مجموعه را از رسیدن به هدف دور می‌کند.
۱۰. برای افزایش مهارت ممتحن در امر ارزیابی تمرین و ممارست جدی و مستمر لازم است. این کار علاوه بر ارتقاء قدرت و مهارت تشخیص و افزایش سرعت عمل ممتحن، او را با محل درج هر یک از مؤلفه های مدنظر و امتیازات مربوطه آشنا می‌نماید بطوریکه پس از تشخیص نقطه ضعف یا قوت در حداقل زمان، نتیجه مورد نظر را در محل مربوطه قید می‌نماید.
۱۱. ممتحنین می‌بایست تسلط داوطلب نسبت به موضوع درس و مدیریت زمان توسط او - اختصاص زمان لازم و کافی برای هر بخش - را مدنظر قرار دهند.
۱۲. اخذ آزمون روش تدریس ترجمه و مفاهیم از جلد ۱ کتاب آموزش مفاهیم و درس هشتم تمامی مجلدات بدلیل فقدان نکات قواعدی جایز نیست.

بخش دوم:

آیین نامه اجرایی دوره های

تربیت نیروی متخصص آموزش قرآن کریم

● پذیرش و ثبت نام :**● شرایط عمومی افراد شرکت کننده در دوره‌ها:**

- ۱- التزام عملی به موازین شرع مقدس اسلام و اعتقاد به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.
 - ۲- دارا بودن ظاهر اسلامی متناسب با شئونات معلّمی قرآن کریم .
 - ۳- دارا بودن حداقل ۱۸ و حداکثر ۴۵ سال سن بجز دوره تربیت معلم قرآن پیش دبستانی که حداکثر سن ۳۵ سال می‌باشد.
 - تبصره:** شرکت افراد زیر ۱۸ سال و بالای ۴۵ سال و دوره پیش‌دبستانی (۳۵ تا ۴۰ سال) در صورت دارا بودن سایر شرایط، با تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان بلامانع است.
 - ۴- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم* یا معادل حوزوی آن (اتمام مقدمات).
 - تبصره:** شرکت افراد علاقمند فاقد دیپلم - که حداقل مدرک آنان پایان مقطع راهنمایی باشد- در صورت دارا بودن سابقه مفید در تدریس رشته مربوطه و احراز دیگر ویژگیهای عمومی و اختصاصی، با تأیید مسئول دارالقرآن الکریم استان بلامانع است.
 - ۵- عدم لکنت‌زبان و هرگونه نقص عضوی که مانع امر تدریس باشد.
 - ۶- دارا بودن ویژگی‌های جسمی و روانی متناسب با مقطع پیش دبستانی در دوره‌های تربیت معلم قرآن پیش دبستانی.
 - ۷- تعهد به همکاری با دارالقرآن الکریم استان (حداقل به مدت دو دوره آموزشی).
- تذکر : شرایط تخصصی افراد در ابتدای هر یک از طرحها عنوان شده است.

● مدارک لازم جهت ثبت نام در هر یک از دوره‌ها:

- ۱- فرم تکمیل شده ثبت نام .
- ۲- یک قطعه عکس جدید (۳×۴) مناسب با شئونات اسلامی.
- ۳- یک برگ تصویر صفحه اول شناسنامه یا تصویر کارت شناسایی ملی.
- ۴- یک برگ تصویر آخرین مدرک تحصیلی.
- ۵- یک برگ تصویر بالاترین مدرک قرآنی « قرائت، حفظ یا مفاهیم» (در صورت وجود).

● تذکره: دارالقرآن الکریم استان برای تمامی ثبت‌نام شدگان پرونده‌ای تشکیل داده و کلیه مدارک ایشان را به همراه اوراق آزمون‌های پایانی در آن نگهداری نماید.

● تذکره ۲: به جز دوره تربیت آموزشیار روحوانی و روانخوانی و حفظ، صدور گواهینامه پایانی دوره‌ها در معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم صورت می‌پذیرد.

● مسئول اجرایی و مسئولیت‌های محوله:

درابتدای هر سال از سوی سازمان دارالقرآن الکریم سهمیه‌های مصوّب دوره‌های تربیت نیروی متخصص برای دارالقرآن الکریم ادارات کل تبلیغات اسلامی سراسر کشور ارسال می‌گردد و دارالقرآن الکریم مربوطه موظف است برای برگزاری هر دوره طبق چرخه‌ی اجرا، اقدام نماید.

مراحل و چرخه‌ی اجرا:

- ۱) برنامه‌ریزی جهت تسهیم و ابلاغ سهمیه‌ها به اتحادیه‌قرآنی استان و کانونهای قرآن شهرستانها (طبق سهمیه‌های تعیین شده از سوی سازمان دارالقرآن الکریم و ابلاغ شده از سوی دفتر مرکزی سازمان تبلیغات اسلامی در اوائل هر سال و یا درخواست تأیید و صدور مجوز برگزاری دوره‌های ابداعی و بومی)
- ۲) تبلیغات، ثبت نام، برگزاری آزمون ورودی و ارسال الف- جدول برنامه آموزشی ب- معرفی‌نامه مدرّسان دوره و ج- فرم اطلاعات ثبت نام شوندهگان (آزمون‌های ورودی) به معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم (جهت دریافت شناسه و مجوز برگزاری دوره) مطابق با شیوه جدید ارسال مدارک دوره‌های تربیت معلم که در ادامه خواهد آمد.
- ۳) هزینه ثبت نام و برگزاری دوره وفق بخشنامه سالانه سازمان دارالقرآن الکریم خواهد بود.
- ۴) هماهنگی با مدرّسان دوره.
- ۵) برگزاری دوره طبق جدول برنامه آموزشی از پیش تعیین شده پس از دریافت مجوز برگزاری دوره.
- * تبصره: ضروری است کلیه کلاسهای درسی مطابق با جداول بودجه‌بندی ارائه شده در طرح، تدریس شوند.
- ۶) هماهنگی با ممتحنین مجاز، حداقل یکماه پیش از شروع امتحانات پایان دوره.
- ۷) برگزاری آزمونهای پایان دوره با توجه به آیین‌نامه آزمونهای پایانی.
- ۸) نظارت بر حسن اجرای دوره از شروع تا اتمام آن.
- ۹) ارسال فرمهای نتایج آزمونهای پایانی و فرم مشخصات فردی قبولشدگان به معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم مطابق با شیوه جدید ارسال مدارک دوره‌های تربیت معلم که در ادامه خواهد آمد.
- ۱۰) بایگانی و نگهداری اسناد هزینه‌ها پس از اتمام دوره جهت تسویه حساب نهایی.
- ۱۱) اعلام نتایج و اعطای گواهینامه‌های رسمی در پایان دوره به قبولشدگان از سوی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم
- تذکره: صدور گواهینامه پایانی دوره آموزشیار روحوانی و روانخوانی و حفظ از سوی دارالقرآن الکریم اداره کل تبلیغات اسلامی استان صورت می‌پذیرد.
- ۱۲) ارسال گزارش مربوطه وفق موارد خواسته شده از سوی دفتر طرح و برنامه سازمان دارالقرآن الکریم.

شیوه جدید ارسال مدارک دوره‌های تربیت معلم (پیرو نامه ارسالی به شماره ۹۲۰۲/۱۱۰۳ مورخ ۹۲/۱/۳۱)

- ۱- ارسال تصویر مدارک مربوط به دریافت شناسه و مجوز برگزاری دوره از طریق پست الکترونیکی a.p@telavat.com شامل:
 - ۱-۱- تصویر فرم اطلاعات اولیه پذیرفته‌شدگان (آزمونهای ورودی)
 - ۲-۱- تصویر جدول برنامه آموزشی
 - ۳-۱- تصویر معرفی‌نامه مدرّسان دوره
 - ۴-۱- تصویر نامه مربوط به درخواست مجوز دوره
- ۲- ارسال تصویر مدارک مربوط به درخواست صدور گواهینامه از طریق پست الکترونیکی شامل:
 - ۱-۲- تصویر فرمهای اطلاعات جامع پایانی دوره و نتایج آزمونهای شفاهی پایان دوره با امضاء مسئول محترم دارالقرآن.
 - ۲-۲- تصویر فرم نتایج آزمونهای شفاهی پایان دوره با امضاء مسئول محترم دارالقرآن و ممتحنین مجاز.

۲-۳- فایل اِکسل تکمیل شده (فایل مربوطه از طریق پست الکترونیکی به آدرس www.telavat.ir/m.aspx به اشتراک

گذاشته شده است)

۲-۴- تصویر (عکس) مربوط به قبولشدگان دوره به همراه ذکر نام ایشان در فایل مربوطه.

۳-۴- تصویر نامه مربوط به درخواست صدور گواهینامه

نکات:

- ۱- مدارک پیش گفته به امضاء افراد مشخص شده در فرمها رسیده و اسکن گردد و سپس تصویر فرم های مربوطه با فرمت jpg و بصورت فشرده (zip) به آدرس مذکور ارسال شود.
- ۲- با توجه به اینکه اطلاعات مندرج در گواهینامه قبولشدگان براساس فایل اِکسل ارسالی از سوی استان تکمیل و چاپ خواهد شد، دقت نظر در تکمیل اطلاعات مربوطه ضروری است.
- ۳- ضروری است نامه مربوط به درخواست مجوز و صدور گواهینامه نیز همزمان با ارسال مدارک، از طریق اتوماسیون اداری به این سازمان ارسال گردد.
- ۴- زمان اجرای شیوه مزبور از خرداد ماه ۱۳۹۲ بوده و به مدارکی که از طریق موارد پیش گفته به این معاونت ارسال نگردد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شماره: ۹۹۹۹۹۹۹۹
تاریخ: ۱۳۹۲/۰۱/۰۱
پست: ۰۰۰۰۰۰۰۰

معاونت آموزش و پژوهش

موضوع: درخواست صدور گواهینامه قبولشدگان دوره تربیت معلم

سلام علیکم!

احتراماً ضمن آرزوی سلامتی و توفیق روزافزون برای جنابعالی و همکاران گرامی در خدمت به آستان مقدس قرآن کریم، با نهایت به اعتقاد تدابیر جدید در جهت تسریع در صدور مجوز و گواهینامه دوره های تربیت معلم، موارد زیر جهت اقدامات مفیدی به استحضار می رسد:

- ۱- ارسال تصویر مدارک مربوطه به درافتت شناسه و مجوز برگزاری دوره از طریق پست الکترونیکی شامل:
 - ۱-۱- تصویر فرم اطلاعات اولیه پذیرفته شدگان (آزمونیهای ورودی)
 - ۲-۱- تصویر جدول برنامه آموزشی
 - ۳-۱- تصویر معرفی نامه مدرسان دوره
 - ۴-۱- تصویر نامه مربوط به درخواست مجوز دوره
- ۲- ارسال تصویر مدارک مربوطه به درخواست صدور گواهینامه از طریق پست الکترونیکی شامل:
 - ۱-۲- تصویر فرم اطلاعات جامع پایانی دوره با امضاء مسئول محترم دارالتقران و معتنن مجاز
 - ۲-۲- تصویر فرم مشخصات فردی و شماره گواهینامه قبولشدگان دوره با امضاء مسئول محترم دارالتقران
- ۳-۲- فایل اِکسل تکمیل شده (فایل مربوطه از طریق پست الکترونیکی به آدرس www.telavat.ir/m.aspx به اشتراک گذاشته خواهد شد)
- ۴-۲- تصویر (عکس) مربوط به قبولشدگان دوره به همراه ذکر نام ایشان در فایل مربوطه
- ۴-۳- تصویر نامه مربوط به درخواست صدور گواهینامه

نکات:

- ۱- مدارک پیش گفته به امضاء افراد مشخص شده در فرمها رسیده و اسکن گردد و سپس تصویر فرم های مربوطه با فرمت jpg و بصورت فشرده (zip) به آدرس مذکور ارسال شود.
- ۲- با توجه به اینکه اطلاعات مندرج در گواهینامه قبولشدگان براساس فایل اِکسل ارسالی از سوی استان تکمیل و چاپ خواهد شد، دقت نظر در تکمیل اطلاعات مربوطه ضروری است.

پایگاه اطلاع رسانی: www.telavat.com
پست الکترونیکی: telavat@telavat.com
شماره تلفن: ۰۹۱۵-۷۷۶۰۰
شماره پست: ۰۰۰۰۰۰۰۰

شماره: ۹۹۹۹۹۹۹۹
تاریخ: ۱۳۹۲/۰۱/۰۱
پست: ۰۰۰۰۰۰۰۰

معاونت آموزش و پژوهش

۳- ضروری است نامه مربوط به درخواست مجوز و صدور گواهینامه نیز همزمان با ارسال مدارک، از طریق اتوماسیون اداری به این سازمان ارسال گردد.

۴- زمان اجرای شیوه مزبور از خرداد ماه سال جاری بوده و به مدارکی که از طریق موارد پیش گفته به این معاونت ارسال نگردد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شایان ذکر است با توجه به لزوم یکپارچه سازی شکل ظاهری گواهینامه های تربیت معلم، کلیه گواهینامه های دوره های تربیت معلم روحانی و روانشناسی و تجویب قرآن کریم با ارزش آموزشی ۱۱۶، ۱۲۳، ۱۵۷ و ۳۳۵ ساعتی، حداکثر تا انتهای شهریور ماه سال جاری صادر خواهد شد و پس از آن قبولشدگان دوره های مذکور می بایست در آزمونهای ورودی و پادالی دوره های جدید شرکت نموده تا گواهینامه محلی جدید برای ایشان صادر گردد.

در پناه قرآن و عترت موفق باشید. ۱۳۹۲

رئیس هیئت مدیره
محمد مهدی یحیی العلوم
معاون آموزش و پژوهش

پایگاه اطلاع رسانی: www.telavat.com
پست الکترونیکی: telavat@telavat.com
شماره تلفن: ۰۹۱۵-۷۷۶۰۰
شماره پست: ۰۰۰۰۰۰۰۰

■ هماهنگی با مدرّسان دوره:

دارالقرآن الکریم استان موظف است «پیش از شروع دوره‌ها» ضمن هماهنگی با مدرّسان منتخب برای تدریس دروس مختلف دوره، اولاً آنان را از سرفصلهای دروس مطلع سازد و ثانیاً به هریک از ایشان نمونه‌ای از جدول بودجه‌بندی درس مربوطه و جدول زمانی دوره را ارائه نماید.

* تذکر ۱: اولویت در تدریس با دارندگان گواهینامه دوره تربیت مدرّس و معلم بوده و یا استادان و مدرّسان باسابقه و شناخته‌شده استان که سابقه مفید این امر را دارا باشند.

* تذکر ۲: استفاده از مدرّسان باید با توجه به موضوع درس انجام شود.

* تذکر ۳: در هر دوره جهت تنوع و بهره‌مندی شرکت‌کنندگان از مدرسین توانمند، برای همه دروس از یک مدرس استفاده نگردد.

■ هزینه‌های اجرای طرح:

جدول هزینه‌های اجرای طرح و اعتبارات تخصیص یافته آن هر سال از سوی سازمان دارالقرآن الکریم به صورت مشترک با طرح‌های دیگر در قالب (جدول بودجه‌بندی اعتبارات و هزینه‌های سال) ارائه خواهد شد.

■ تذکرات مهم:

۱- افرادی که حد نصاب تعیین شده در هریک از دروس را کسب ننمایند، در درس مربوطه تجدید شده و می‌بایست در آزمون تجدیدی - درس یا دروس تجدید شده - شرکت نمایند.

تبصره ۱: حداکثر دفعات شرکت در آزمونهای تجدیدی دو مرتبه و فاصله بین هر آزمون می‌بایست ۳ ماه باشد.

تبصره ۲: هزینه‌های مربوط به برگزاری آزمونهای تجدیدی بر عهده تجدیدشدگان است.

تبصره ۳: بدیهی است در صورت عدم قبولی در آزمونهای تجدیدی (دو مرتبه در هر درس) فرد تجدید شده، مردود گردیده و باید در کلاسهای آموزشی همان درس مجدداً شرکت نماید.

۲- حداکثر غیبت غیر موجه در دروس روش تدریس تمامی دوره‌ها، فنون معلّمی و روانشناسی تربیتی، آموزش عربی، کاربرد اصول روانشناسی در حفظ قرآن کریم و آموزش تدویرخوانی ۳ جلسه و در دروس دیگر یک جلسه می‌باشد. بدیهی است غیبت غیر موجه بیش از حد تعیین شده موجب محرومیت افراد از شرکت در آزمونهای پایانی خواهد شد.

۳- لزوماً مدرسین و ممتحنین دروسی که نیاز به کارورزی و ارائه کار عملی دارد همجنس با متعلمین باشند.

۴- ممتحنین آزمونهای شفاهی افرادی غیر از مدرس درس و لزوماً همجنس با فراگیران و ممتحنین مجاز که دارای گواهینامه -از معاونت آموزش و پژوهش سازمان- می‌باشند، انتخاب گردند.

۵- با توجه به ارزشیابی سالانه و همچنین جهت اصلاح طرح‌ها، نسبت به ارسال **فرم اطلاعات و آمار برگزاری دوره‌ها** به سازمان دارالقرآن الکریم اهتمام لازم صورت پذیرد.

۶- دارالقرآن الکریم استان موظف است جهت بهره‌مندی بیشتر متعلمین دوره تربیت آموزشیار روخوانی و روانخوانی و حفظ قرآن، منابع تربیت معلم روخوانی و روانخوانی و حفظ قرآن را جهت مطالعه (به صورت اختیاری) به ایشان معرفی نموده و در صورت درخواست از سوی متعلمین، کتب دوره فوق در اختیار آنان قرار داده شود.

۷- دارالقرآن الکریم استان موظف است پس از برگزاری آزمونهای پایانی برای هر یک از متعلمین کارنامه پایانی (مطابق فرم‌های مربوطه) جهت اطلاع ایشان صادر نماید.

۸- دارالقرآن الکریم استان برای تمامی ثبت‌نام‌شدگان پرونده‌ای تشکیل داده و کلیه مدارک ایشان را به همراه اوراق آزمون‌های پایانی، در آن بایگانی نماید.

سازمان دارالقرآن الکریم
معاونت آموزش و پژوهش

بخش سوم:

ضمائم طرحها